

KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

MUHAMMED İBNİ HASAN İBNİ ALİYYİ'L-HÜSEYN'İN TABİR-NÂME'Sİ
ÜZERİNDE
DİL BİLGİSİ ÇALIŞMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

Özlem ÇELEBİ

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. Nimet KARA

Karabük

Şubat - 2017

TEZ ONAY SAYFASI

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Özlem ÇELEBİ'ye ait "Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn'in Tabîrnâme'si Üzerinde Dil Bilgisi Çalışması" adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Yüksek Lisans programı tezi olarak oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

	Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı	İmzası
Tez Kurulu Başkanı	:Yrd. Doç. Dr Nimet KARA	
Danışman Üye	:Yrd. Doç. Dr Sema NOYAN	
Üye	:Yrd. Doç. Şenel GERÇEK	

Tez Sınavı Tarihi :17.02.2017

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlâk ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu, ve bu eserleri her kullanımında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

17/02/2017
Özlem ÇELEBİ

ÖN SÖZ

Türk kültürü, büyük bir ummandır. Millet denilen sosyal varlığı birleştiren, bireyler arasında duygu ve düşünce birliği meydana getiren dil ise kültürün oluşum, yayılım ve nesiller arası aktarımı açısından son derece önemli bir yere sahiptir. Türk dilinin özelliklerinin tespit edilmesi, sahip olduğu söz varlığının belirlenmesi gibi hususlar bize ait ya da dilimize çevrilmiş eserlerin dil incelemelerinin yapılmasıyla doğrudan alakalıdır.

İncelenen metin, Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn'in Tabîr-nâme adlı eseridir. İstinsah tarihi H. 1263 (M.1846) olan eser her ne kadar Eski Anadolu Türkçesi döneminden çok sonra kaleme alınmış olsa da o dönemin pek çok ses ve şekil özelliğini taşıması bakımından önemlidir. Metin harekeli nesih olarak sade bir dille yazılmıştır. Tabîr-nâme olması dolayısıyla içinde pek çok farklı konuya ait sözcük içerir. Bu özelliği sebebiyle bir nevi sözlük görünümündedir.

Çalışmadaki amaç, eseri hem ses hem de yapı özellikleri açısından inceleyip eserin dil özelliklerini ortaya koyabilmektir.

Bu çalışma *İnceleme, Metin, Dizin/Sözlük ve Tıpkıbasım* olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. İnceleme bölümünde, Yazım Özellikleri ve Dil Bilgisi olmak üzere iki bölüm bulunmaktadır. İlk bölümde ünlü ve ünsüzlerin söz başı, söz içi ve söz sonundaki yazılış şekilleri, bazı bitişik yazımlar verilirken; ikinci bölümde ses ve biçim bilgisi incelenmiştir.

Metin bölümünde Arap harfli olan metnin varak ve satır numaraları verilerek çeviri yazıya aktarımı gerçekleştirilmiştir.

Dizin bölümünde metinde geçen tüm sözcükler ve bu sözcüklerin aldıkları çekim ekleri varak ve satır numaralarıyla metinde kaç defa geçtikleri de belirtilerek alfabetik olarak sıralanmış ve sözcüklerin anlamları verilerek eserin dizini oluşturulmuştur.

Son bölüm olan Tıpkıbasımda ise eldeki yazmanın orijinal biçimi verilmiştir.

Tez konusunun belirlenmesinde ve tezin her aşamasında yol gösterici bilgi ve fikirleriyle daima yanımda olan, eksiklerimi düzelten, yardımlarını benden esirgemeyen tez danışmamım Sayın Hocam Yrd.Doç.Dr. Nimet KARA'ya en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca tez çalışmam sırasında sonsuz destek ve anlayışlarıyla yükümü hafifleten tüm aileme, çalışma arkadaşlarıma, on bir yıl önce avuçlarıma bırakılan iki küçük kalbin sahibi kıymetli oğullarım Yağız ve Tuna'ya teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

DOĞRULUK BEYANI	i
ÖN SÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME.....	13
1. YAZIM ÖZELLİKLERİ	14
1.1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI.....	14
1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı.....	14
1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı.....	15
1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı.....	16
1.1.4. i Ünlüsünün Yazılışı.....	16
1.1.5. o Ünlüsünün Yazılışı.....	18
1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı.....	18
1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı.....	18
1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı.....	19
1.2. ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI.....	20
1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı.....	20
1.2.2. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı	20
1.2.3. ğ Ünsüzlerinin Yazılışı.....	21
1.2.4. g Ünsüzlerinin Yazılışı.....	21
1.3. BAZI BİTİŞİK YAZIMLAR	21
1.3.1. Kim Bağlacının Bitişik Yazımı	22
1.3.2. ile Bağlacının Yazımı	22
1.3.3. için Edatının Bitişik Yazımı.....	22
1.3.4. Ek-Filinin Bitişik Yazımı.....	22

2. SES BİLGİSİ	22
2.1. ÜNLÜLER	22
2.1.1. e / ê / i.....	22
2.1.2. Ünlü Uzunlukları	23
2.1.3. Ünlü Uyumları.....	24
2.1.3.1. Kalınlık- İncelik Uyumu.....	24
2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık (Dudak) Uyumu	24
2.1.3.2.1. Sözcük Kök ve Gövdelerinde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu...24	
2.1.3.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu.....	25
2.1.4. Ünlü Değişmeleri.....	30
2.1.4.1. Daralma	30
2.1.4.2. Yuvarlaklaşma	30
2.1.4.3. Düzleşme	31
2.1.4.4. İncelme.....	31
2.1.5. Ünlü Düşmesi.....	31
2.1.6. Ünlü Türemesi.....	32
2.1.7. Ünlü Birleşmesi	33
2.2. ÜNSÜZLER	33
2.2.1. Ünsüz Değişmeleri	33
2.2.1.1. Söz Başı Ünsüzlerindeki Değişmeler	33
2.2.1.1.1. b->v-/b->p	33
2.2.1.1.2. k->g-	34
2.2.1.1.3. t->d-	34
2.2.1.2. Söz İçi ve Söz Sonu Ünsüzlerindeki Değişmeler	35
2.2.1.2.1. -d->y-.....	35
2.2.2. Sızıcılaşma	36
2.2.2.1. -b->--v-	36
2.2.2.2. -k->- h-	36
2.2.3. Ötümlüleşme.....	36
2.2.3.1. Birincil Uzun Ünlüler Sebebiyle Ötümlüleşme	36
2.2.3.2. İki Ünlü Arasında Ötümlüleşme	36

2.2.4. Ünsüz Düşmesi	36
2.2.4.1. b>Ø	36
2.2.4.2. -ğ/-g>Ø	37
2.2.4.3. l>Ø	37
2.2.4.4. y>Ø	37
2.2.5. Ünsüz Türemesi.....	37
2.2.5.1. n Türemesi.....	37
2.2.5.2. y Türemesi	37
2.2.6. Ünsüz Uyumu.....	38
2.3. HECE DÜŞMESİ	39
3. BİÇİM BİLGİSİ.....	39
3.1.Sözcük Yapımı.....	39
3.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri.....	39
3.1.2. Fiilden İsim Yapma Ekleri.....	40
3.1.3. İsimden Fiil Yapma Ekleri	40
3.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri	41
3.2.Sözcük Türleri	41
3.2.1. İsimler	41
3.2.1.1. İsim Çekimi	41
3.2.1.1.1. Çokluk Ekleri.....	41
3.2.1.1.2. İyelik Ekleri	42
3.2.1.1.3. Hal Ekleri.....	42
3.2.2. Sıfatlar.....	43
3.2.2.1. Niteleme Sıfatları	43
3.2.2.2. Belirtme Sıfatları.....	43
3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları	43
3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları	44
3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları	44
3.2.2.2.4. Soru Sıfatları	44
3.2.2.3. Sıfatları Derecelendirme	44

3.2.3. Zamirler	44
3.2.3.1. Kişi Zamirleri.....	44
3.2.3.2. İşaret Zamirleri.....	45
3.2.3.3. Dönüşlülük Zamirleri.....	45
3.2.3.4. Soru Zamirleri.....	45
3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri	45
3.2.4. Zarflar	45
3.2.4.1. Zaman Zarfları	45
3.2.4.2. Yer Yön Zarfları	45
3.2.4.3. Durum (Hal) Zarfları	46
3.2.4.4. Azlık- Çokluk (Miktar) Zarfları.....	46
3.2.5. Edatlar	46
3.2.6. Bağlaçlar	47
3.2.7. Eylemler	47
3.2.7.1. Eylem Çekimi	47
3.2.7.1.1. Kişi Ekleri.....	47
3.2.7.1.2. Basit Çekimler.....	48
3.2.7.1.2.1 Bildirme Kipleri	48
3.2.7.1.2.2. Tasarlama Kipleri.....	48
3.2.7.1.3. Birleşik Çekimler	49
3.2.7.1.3.1 Hikâye	49
3.2.7.1.3.2. Şart	49
3.2.7.2. Birleşik Fiiller	49
3.2.7.2.1. Fiilimsiler	52
3.2.7.2.1.1 İsim- Fiiller	52
3.2.7.2.1.2. Sıfat- Fiiller.....	53
3.2.7.2.1.3. Zarf- Fiiller.....	53
3.2.7.2.2. Ek- Eylem	54
SONUÇ	55
İKİNCİ BÖLÜM	
METİN.....	58
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
DİZİN.....	104
KAYNAKÇA.....	207

ÖZET	210
ABSTRACT.....	211
ÖZGEÇMİŞ	212
TIPKI BASIM.....	213

KISALTMALAR

Ar.	: Arapça
age.	: Adı geçen eser
Ar.+Far.	: Arapça+Farsça
Ar.+T.	: Arapça+Türkçe
bk.	: Bakınız
c.	: Cilt
Far.	: Farsça
Far.+Ar.	: Farsça+Arapça
Far.+T.	: Farsça+Türkçe
krş.	: Karşılaştırınız
Rum.	: Rumca
s.	: Sayfa
T.	: Türkçe
Yun.	: Yunanca

GİRİŞ

İnsanların duygu ve düşüncelerini aktarmak için kullandıkları, toplumun değer yargıları ve kültürel düzeyine göre şekillenen, temelde haberleşme aracı olarak kullanılan dil, millet için önemli unsurlardan biridir. Milli kültürün nesiller arası aktarımında vazgeçilmez bir vasıta olan dil, hangi millete aitse o milletin var oluş hikâyesinin başlangıcından itibaren farklı devir ve coğrafyalardaki son durumuna kadar sürekli değişmiş ve gelişmiştir. Çok farklı coğrafyalarda konuşulup yazılan Türk dili de geçirdiği süreç neticesinde yaşadığı değişikliklerle birlikte tarihi olarak çeşitli dönemlere ayrılmıştır. XIII. yüzyıldan XV. yüzyılın ortalarına kadar Anadolu sahasında Oğuzların ilk yazı dili olarak karşımıza çıkan Eski Anadolu Türkçesi (Eski Batı Türkçesi) dil tarihimiz açısından önemli bir yere sahiptir. Dönem hakkında hem yabancı hem de Türk Türkologlar tarafından çok fazla çalışma yapılmıştır.

Eski Anadolu Türkçesi döneminde tercüme ve telif eserlerin yanı sıra yabancı unsurların fazla karışmadığı sade bir Türkçeyle hemen her konu ve türde çeşitli eserler yazılmıştır. Bunlardan biri de tabîr-nâmelerdir.

RÜYA

İnsanoğlunun yaşamının hemen hemen üçte birini geçirdiği uyku ve uykuda görülen rüyalar uygarlık tarihi boyunca merak konusu olmuş ve bu kavramlar üzerine çok sayıda doğaüstü ve gizemli anlam yüklenmiştir. Birçok sözlük ve ansiklopedide genelde uyku sırasında zihinden geçen görüntü ve hayaller şeklinde tanımlanan rüya; İsmâil Hakkı Bursevî tarafından “Uykuda görülen hayalî şekillerden, dışta meydana gelen enfüsî ve âfâkî durumlardan örneklere sahip şekillere geçmek.”¹ şeklinde tarif edilmiştir. Divan ü Lügati’t-Türk ve Kutadgu

¹ İsmâil Hakkı Bursevî, *Rûhu'l-beyân*, İstanbul, 1330, c. IV, s. 266

Bilig’de “tüş” olarak yer alan rüya kavramının karşılığı olarak günümüzde “Düş, ağır basma, seyr, vak’a, vakia, zuhurat, düş azmak, düş görmek, düş yormak, kara basan, kara düş, kara kaygılı rüya, karakura, karakura basan, karakura basmak, karakura düş görmek.”² gibi tabîrler kullanılmaktadır.

Rüya insanların ortak paydasıdır ancak her topluma ait inanç ve kültür farklılıklarından dolayı rüyalar çeşitli şekillerde yorumlanabilir.

Tarihin en eski çağlarından bu yana her medeniyet ve din, kendi kültürel özellikleriyle yoğurduğu bir rüya algısı yaratmıştır. Rüyaların genel olarak, bu dünya ile öteki dünyalar arasında iletişimi sağladıklarına, kutsal bilgilerin aktarıcısı olduklarına ve tanrının mesajlarını içerdiklerine inanılmıştır. İlk çağlarda, günlük hayatı etkileyen ve gelecekte haber verdiğine inanılan rüyaların, sadece tanrıların ödül ve cezasından ibaret olduğunu varsayan insanlar, zamanla rüyaların farklı işlevlerinin olabileceğini düşünmeye başlamışlardır. Bu yönde yapılan çalışmalar, rüyayı zamanla bilimsel disiplinlerin ilgi alanı haline getirmiştir. Rüyalar özellikle psikolojinin ve tıbbın uğraş alanı içine girmiştir.³

İlk toplumlarda rüya geçmiş ya da geleceğe ait haber verme işleviyle kutsal bir önem arz etmiştir. Mezopotamya’yı yurt edinen Sümerler rüyaları çok önemsemişler ve günlük işlerini rüyalara göre düzenledikleri de görülmüştür. “Sümer Kralı Gudea, ünlü yazılarında, kendisini bir tapınak inşa etmeye teşvik eden bir çok rüya gördüğünü ifade etmektedir.”⁴ Rüya yorumcuları ve rüya yorumlama geleneğinin ortaya çıkış tarihi tam olarak tespit edilemese de Babilliler ve Asurluların bu konuda meşhur oldukları bilinmektedir. Rüyayı ilahi mesajlar olarak değerlendiren bu toplumlar, kurban kesip adaklar adar, yapacakları işin olumlu ya da olumsuz olup olmadığını anlayabilmek için rüyaya yatarlardı. “Eski Mısırlılarda gaybden haber verme konusunda rüya tabîrinin önemli bir yere sahip olduğunu görüyoruz.”⁵ Onlar da rüyanın ilahi mesajlar taşıdığını ve tanrılar tarafından belirlenen bir amaç doğrultusunda rüya gördüklerini düşünüyorlardı. Bunun yanı sıra Mısırlıların ilk rüya tabîrlerinin yazarı olduğu bilinmektedir. “Bugün tespit edilebilen en eski rüya yorum kitabı, M.Ö. 2000-1800’lü yıllarda Mısır’da 12. Sülale’ye ait olan papirüs üzerine yazılmış bir Mısır kitabıdır ve halen İngiltere’de British Museum’da

² Orhan Şaik Gökyay, “Rüyalar Üzerine”, *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, Ankara, 1982, c.4, s.183

³ İlyas Çelebi, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, “Rüya” Maddesi, C. 35, TDV Yayınları, İstanbul, 2008, s. 1

⁴ Annemarie Schimmel, *Dinler Tarihine Giriş*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara, 1955, s. 39.

⁵ İlyas ÇELEBİ, *İslam İnancında Gayb Problemi*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1996, s. 1

bulunmaktadır.”⁶ Hintliler ise rüyaların gerçekleşecek olaylara dair uyarılar içerdiğini ve ayrıca hastalıkların önceden bilinmesinde yardımcı olduğunu düşünürlerdi.

Hindistan’da da M.Ö. 1500-1000 yıllarında yazılan Vedalar’da rüyalara ait listeler yer almaktadır. Rüyaların gelecekte haber verdiğine inanılan yorumlara rastlanmıştır. Kötü olaylardan kurtulmak için ayinler yapılmakta, özel olarak hazırlanmış sularla yıkanılmaktaydı.⁷

Çinliler rüyayla birlikte ruhun bedenden ayrıldığını iddia ederken, İranlılar gaybın bilinmesinde rüya tabirlerinin önemli olduğunu kabul ederlerdi. Eski Yunanlı ve Romalılarına göre de rüya ilahi bir mesajdır ve rüyanın gelecekle ilgili gizli manalar taşıdığı anlayışı özellikle Homeros’un “*İlyada ve Odysseia*” anlatılarında karşımıza çıkmaktadır.

Türk kültüründe ise gerek İslamiyet öncesi gerek İslamiyet sonrası dönemde rüya kavramının önemi büyüktür. Özellikle Şamanların rüya yorumcusu kimliğiyle toplum üzerinde etkili oldukları bilinmektedir. Türk destanlarında oldukça geniş bir yer tutan ve destan kahramanlarının gelecekte gerçekleşebilecek olayları öğrendikleri yol olarak ortaya çıkan rüya kavramı ilk kez Oğuz Kağan Destanı’nda görülmektedir.

Oğuz Kağanın bilge danışmanı Uluğ Türük, bir gün rüyasında "bir altın yay" ile "üç gümüş ok" görür. Altın yay, dünyanın üzerinde ve bütünü kaplayacak şekilde gün doğusundan gün batısına kadar uzanmış bir vaziyettedir. Gümüş oklar ise, uçları kuzeye çevrilmiş bir durumdadır. Bunlardan "altın yay" hakimiyeti ve hükümdarlığı, "gümüş oklar" da tabi olmayı temsil eder Böylece Tanrı, Uluğ Türük’ün rüyası vasıtasıyla iradesini ve mesajını Oğuz Kağana ulaştırmış olur. Daha açık ve kesin bir ifade ile söylemek gerekirse, Tanrı, Oğuz Kağandan sonra hakimiyetin ve hükümdarlığın hangi oğullarına verileceğini, hangi oğullarının da onlara tabi olacağını "altın yay" ve "gümüş oklar" vasıtasıyla kendisine göstermiştir. Uluğ Türük, bu rüyayı Oğuz Kağana anlatır ve "Gök Tanrı düşümde ne verdiyse gerçek olsun. Tanrı bütün dünyayı senin soyuna bağışlasın" şeklinde bir dilekte bulunur. Bundan sonra, Uluğ Türük’ün rüyasında gördüğü durum gerçekleşir.⁸

Manas ve Edige Destanlarında da rüya kavramı önemli bir motif olarak karşımıza çıkmaktadır.

Manas, Kanıkey, Almanbet rüya görmekte ve bu rüyalar kahramanları yapacakları işlerde yönlendirmektedir. Manas bir rüya görür ve rüyasını Acıbay’a yorumlattırır. Bu rüyada Almanbet’in gelişi müjdelenmektedir. Kanıkey de gördüğü bir rüyayı, Manas’ın dirilmiş olabileceğine yorar. Coloy’un karısı da rüyasında Manas’ın sürülerine saldırdığını görür. Coloy’dan onunla savaşmamasını rica eder ama fayda etmez.Edige Destanı’nda Edige ve

⁶ Hakkı Sinasi Çoruh, *Rüya Dünyamız*, Kitapçılık Ticaret Limitet Şirketi Yayınları, İstanbul, 1968, s. 59.

⁷ Umay Günay, *Âşık Tarzı Şiir Geleneği Ve Rüya Motifi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2011, s. 90

⁸ Salim Koca, *İdeal Bir Türk Hükümdarı ve Başkomutanı Olarak Oğuz Kağan (Oğuz Kağan Destanının Türk Kültür Tarihi Bakırından Değerlendirilmesi)*, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları: 5, Konya, 2011, s..85

Toktamış'ın rüya gördüklerini görüyoruz. Halk hikâyelerinde de rüyü çok önemlidir. Görülen rüya sonucunda rüyadaki sevgiliyi bulmak için hikâye kahramanı yollara düzülmeştir.⁹

Battal Gazi Destanı'nda Battal Gazi'nin babası Hüseyin Gazi'nin gördüğü rüya destan kahramanlarının hareketlerinin tayinini ve gelecekteki olaylardan haberdar olmalarını sağlaması bakımından dikkat çekicidir.

Yolda bir yerde uyuyup rüyasında Cafer'in kendi oğlu olacağı ve Rum diyarını fethedeceği müjdelendir. Bir süre sonra Emir Numan ölür ve yerine oğlu Ömer, Malatya emiri olur. Yine bu sırada hizmetçisi Tavabil Rumi, Hüseyin Gazi'ye oğlu olduğunu müjdeliler.¹⁰

Dede Korkut Hikayeleri'nden Kazılık Koca Oğlu Yigenek Boyu ve Salur Kazan'ın Evinin Yağmalanması adlı hikayelerde geçen rüyalar da hikaye kahramanlarının hareketlerini etkilemektedir.

Salur Kazan'ın evinin yağmalanması sırasında, Karaçuk Çoban'ın kaygılı rüya görmesi üzerine, bu hayra yorulmaz ve tedbir alınır. Salur Kazan da rüya görür , bu rüya onu kaygılandırır ve ülkesine döndüğünde ülkesini yağmalanmış olarak bulur. Kazılık Koca oğlu Yigenek de bir rüya görür. Ve bu rüya sonucu yoldaşlarıyla Düzmürd Kal'asına giderek babasını kurtarır.

Dinler tarihine bakıldığında, bütün semavî dinlerde, rüya ve tabîrine büyük önem verildiğini görmekteyiz.

Tarihte Firavun' un, Nemrut' un, Yakup (a.s.)' un ve Yusuf (a.s.)' un kutsal kitaplardaki rüyalarını pek çok kişi bilir. Bunlar arasında herkes tarafından bilinmese de, 2500 sene evvel Buhtunnasır'ın gördüğü beş katlı heykel rüyasının Danyal Peygambere tabir ettirildiği ve bu tabirin bazı gruplar tarafından inanılarak günümüze kadar takip edildiği görülmektedir.¹¹

Tabîr ilmi Türklerde İslâm'ın kabulünden sonra, İslâmî kaynaklarda yerini bulan rüya yorumlarıyla şekillenmiştir. Rüya yorumcularının, yorumlarını desteklemek için ayet ve hadislerden deliller sundukları, aynı zamanda rüyalardaki sembollerin yorumlanmasında İslâm öncesi Türk kültürünün izlerini de sürdükleri bilinmektedir.

Ayet ve hadisler dikkate alınıp diğer İslâmî kaynaklar değerlendirildiğinde rüyanın İslâm'daki yeri ve önemi anlaşılmalıdır. Saffat, İsrâ, Fetih, Yusuf ve Enfal surelerinde rüya ve rüya yorumculuğu hakkında bilgiler bulunmakta, Hz. Muhammed'in hadislerinde ise rüyalar “rüya-yı sadıka”, “rüya-yı kazibe” olarak ikiye ayrılmaktadır. Kuran'da üç önemli rüyaya yer verilmiştir. Bunlar Hz. İbrahim, Hz. Yusuf ve Hz. Muhammed'in gördüğü rüyalar ve Hz. Yusuf'un babası Hz. Yakup, İslâmî anlayışa göre en eski rüya yorumcusudur.

⁹ Sevtap Yazar, *Destan, Halk Hikayesi ve Masal Arasındaki İlişkiler ve Bu Unsurların Destanlara Yansıması*, <http://web.deu.edu.tr/~ilyas/edebiyat/destan-htm>

¹⁰ Necati Demir ve Mehmet Dursun Erdem, “Türk Kültüründe Destan ve Battal Gazi Destanı”, *Turkish Studies, Türkoloji Dergisi*, Sayı: 1, 2006, s. 105

¹¹ Aytunç Altındal, *Gül ve Haç Kardeşliği*, Alfa Yayınları, İstanbul, 2004, s. 155

İslâm kültüründe önemli bir yer tutan rüya geleneği boyunca Müslüman âlimlerin, rüyanın bilgi kaynağı olup olamayacağı, rüyayla hadis rivayet edilip edilemeyeceği gibi konular üzerinde değerlendirmeler yaptıkları görülmektedir. Ruhun manalar alemine yolculuk yapması olarak değerlendirilen rüyalar İslâm alimlerince üç gruba ayrılır:

1.Rahmanî Rüya: Sadık veya da salih rüya da denilen bu rüyaların müjdelemek, uyarmak, korkutmak, haber vermek gibi fonksiyonlara sahip olduğuna; peygamberler, veliler ve temiz inançlı kişiler tarafından görüldüğüne inanılır.

2.Şeytanî Rüya: “*Ahlâm*” ve “*adgâs-ı ahlâm*” da denilen bu tür rüyalar şeytanın vesvese ve aldatması olarak görülen karışık rüyalardır. Tabîri yapılmayan, itibar edilmeyen şeytanî rüyalar batıl olarak değerlendirilir.

3. Nefsanî Rüya: Nefsin telkinlerine göre şekillenen, kaynağının bizzat kişinin kendisi olduğu, kişinin uyanırken meşgul olduğu işlerle alakalı rüyalara verilen isimdir.

Ayet ve hadislerde geniş bir şekilde yer bulan rüya Gazali, İbn Haldun, İbn Arabi, Erzurumlu İbrahim Hakkı, Azîzüddin Nesefî gibi alim ve düşünürlerin eserlerinde bir ilim olarak görülür ve sezgisel bilgi olarak değerlendirilir.

TABİR-NÂME

İnsanoğlunun geleceği bilme isteği, onu tahmin ve yorumlara, rüya ile gerçek yaşam arasında ilgiler kurmaya, bu ilgilerin neticesine göre hareket etmeye sevk etmiştir. Rüyalar, bu nedenle hep bir merak ve araştırma konusu olmuştur. Gördükleri rüyanın yaşamlarına dair işaretler, manalar taşıdığına inanan insanlar bu manaları açıklayan yorumlar yapmışlar ve bunun sonucunda da adı “*tabîr-nâme*” olan kitaplar yazılmaya başlanmıştır. Rüyayı oluşturan şeylerin neleri sembolize ettiğini açıklayan ilme “*tâbir*”, rüya yorumcularına “*muabbir*”, bu konuda yazılan eslere de “*tabîr-nâme*” denir. Tabîr ilmi zamanla kişinin geleceğe dair istek, korku ve endişelerinden izler taşıyan bir ilim haline gelmiştir. Tabîr-nâmelere, hem Batı hem de Doğu kültüründe büyük önem verilmiş ve tabîr-nâmeler bir yazı geleneği haline gelerek özel bir çalışma alanı olmuştur. “İbn Haldûn *Mukaddime*,

Taşköprizâde *Mevzûâtü'l-Ulûm* ve Kâtib Çelebi *Keşfü'z-Zunûn* adlı eserlerinde tabîr ilmi ve literatürüne geniş yer vermişlerdir.”¹²

Manzum şekilde yazılmış olanları bulunmakla birlikte daha çok mensur olan ve son kısımlarında genellikle “*segir-nâme*” gibi bölümler bulunan tabîr-nâmelerin bir nevi fal kitabı oldukları söylenebilir. Türk edebiyatındaki tabîr-nâmelerin çoğu Ca‘fer-i Sâdik ve İbn Şîrîn’in Arapça tabîr-nâmelerinin Türkçeye çevrilmiş şekilleridir ancak bize ait pek çok tabîr-nâmenin varlığı da bilinmektedir.

Millî Kütüphane’deki kırk civarında tabîr-nâme yanında Süleymaniye Kütüphanesi’nde ikisi Farsça, yedisi Arapça, geri kalanları Türkçe’ye tercüme yoluyla girenler olmak üzere biri manzum yetmiş kadar tâbir-nâme tesbit edilmiştir. Türkçe tâbir-nâmeler üzerinde çalışan Arzu Erdoğan, Süleymaniye ve Nuruosmaniye kütüphanelerinde müstakil ya da başka bir eser içinde yirmi yedi kadar tabîr-nâme nüshası tesbit etmiştir.¹³

Bu alanda yazılmış en önemli eserler Ahmed-i Dâî’nin Germiyanoglu II. Yâkub Bey için kaleme aldığı Tercüme-i Kitâbü’t-Ta‘bir-nâme, Hubeys et-Tiflisî’nin Sultan II. Kılıcarslan adına telif ettiği Kâmilü’t-Tabîr adlı eserleri ve Seyyid Süleyman, Muhyiddin İbnü’l-Arabî, İbn Sîrîn, Abdülganî en-Nablusî ve Niyâzî-i Mısırî’nin tâbir-nâmeleridir.

SEĞİR-NÂME

İçinden çıktıkları toplumun hayata bakış tarzını, kültürel değerlerini ortaya koyması bakımından dikkate değer bir birikime sahip olan seğir-nâmeler, insan vücudunun bazı organlarında, istemsiz sinir ve kas hareketlerinin yorumlandığı eserlerdir. Gelecekte olacakların habercisi olduğu gerekçesiyle halk arasında geniş bir ilgi odağı haline gelen seğir-nâmeler yüzdeki ve bedendeki seğirmelerden çıkarılan manaları içeren genelde mensur yazılan eserlerdir. Seğir- fiili ve Farsça nâme kelimelerinin birleşiminden oluşan seğir-nâme “*ihtilâc-nâme*”, “*seyirme-nâme*” gibi isimlerle de karşımıza çıkmaktadır.

Bir kimsenin vücudundaki herhangi bir uzuv seğirdiği zaman o kişinin gelecekteki durumuna, işine, sağlığına ve benzeri hususlarına ait tahminler öne sürülebilmiş, buna dayanılarak bazı hükümler verilebilmiştir. Böylece, bedendeki bazı uzuvların oynaması, seğirmesi ve benzeri durumlarına dayanılarak yapılan anlama getirme, yorumlama işine İslâm medeniyetindeki Türk yaşayışında İlm-i ihtilâc adı verilmiştir.¹⁴

¹² Yusuf Ziya Sümbüllü, “Tabir-nâme-i Hurûf Üzerine Bir İnceleme”, *Kesit Akademi Dergisi*, Yıl: 2, Sayı:3, Mart 2016, s. 5

¹³ Orhan Şaik Gökyay ve Vildan S. Coşkun, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Tabir-nâme Maddesi, TDV., Yay., İstanbul, 1991, cilt 39, s.332

¹⁴ Halil Ersoylu, “Seğir-nâme”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 198, Ankara, 198, s. 27

Seğir-nâmede yapılan değerlendirmeler geleceğe dönük iyi veya kötü haberler içerdiği için bu eserlerin bir nevi fal kitabı oldukları söylenebilir. Her millette olduğu gibi Türkler arasında da fal, ilgi duyulan bir konudur. Uygur Türklerinden kalma 9. yüzyıla ait Irk Bitig adlı eser bir fal kitabıdır ve Türklerin daha ilk dönemlerden itibaren fala, geleceği tahmin etme işine gösterdiği ilgiyi kanıtlamaktadır.

Seğir-nâme müstakil bir şekilde olabileceği gibi, kıyâfet-nâme ve tabîr-nâmeler içindeki bir bölüm olarak da karşımıza çıkabilir. Seğir-nâmeler sadece bir seğirme zikredilerek tabir edilenler ve önce seğirmenin zikredildiği sonra tanınmış tabircilere göre seğirmenin anlamının açıklandığı seğir-nâme olarak iki gruba ayrılabilir.

ESER HAKKINDA

Rüya, rüya tabîri ve seğir-nameye ilişkin yukarıda yapmış olduğumuz açıklamaları takiben çalışmamıza kaynak oluşturan tabîr-nâme ve seğir-name hakkında şunları söyleyebiliriz:

İncelenen metin Tabîr-nâme, MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 3952/1'de kayıtlıdır. Yazarı Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn'dir. İstinsah tarihi H.1263 (M.1846)'tür. Eser 94 varaktır. Müstensihî ve istinsah yeri belli olmayan eserin her varağı harekeli nesihle yazılmış 11 satırdan oluşmaktadır. Eserin kim tarafından nasıl ve niçin yazıldığı “*ammā ba‘de bilgil ki bu nahîf ve za‘îf muḥammed ibni ḥasan ibni ‘aliyyi’l hüseyin bu ta‘bîr kitābını ca‘fer bin şîrîn kitāblarından cemî‘ eyledi ‘arabî ve fārisî dilinden türkiye tercüme êtdi zāhid görse zūhdî ve taḳvāsı arta eger ‘āşî görse tevbe kıla eger bezirgān görse mālî ziyāde ola eger tutsaḳ görse āzād olub selāmet bula eger ḳul görse āzād ola ḳayḡulu görse şāz ola eger şayru görse şihḥat eger görsekim taḡrı te‘ālā ḡāzab ḳılmıḡdı ne‘uzū-bi’ llāh eger mü‘min görse veyā zāhid görse ‘āşî ola maḥrūm ola ve ḡam ve ḡuşşaya giriftār ola eger bādişāh görse zālîm ola eger ḳāḡî görse rişvet alıcı ola ve her kimse kim gerekdür ki tevbe kıla ve şadaḳa vire tā kim belalardan emîn ola” ibarelerinden anlaşılmaktadır (bk. metin 2a/1-2b/7).*

Eserde rüyayla ilgili olarak çok çeşitli konulardan bahsedilmiştir. Bu bakımdan geniş bir sözcük hazinesine sahip olduğu söylenebilir. Eserin tertibinde bablar kullanılmıştır. Bu bablardan önce rüyada peygamber görmenin manasının verildiği bir bölüm ve sonrasında karışık sırayla aktarılmış tabîrler bulunmaktadır. Metinde

Arap harfleriyle oluşturulmuş bablar alfabetik bir şekilde sıralanmamış hatta bazı harfler tamamen atlanmıştır. Rüyada görülen şey Arap alfabesindeki sıraya göre aranır. Giriş bölümü ve 21 babın ardından ise Seğir-nâme bölümü gelmektedir. Eserde Seğir-nâme bölümünden sonra 9 varaklık bir melhame bulunmuş ve ayrı yazı stilinde olduğu için incelemeye dahil edilmemiştir. Arap harflerine göre dizilmiş bu yapıda hece sistemi esas alınarak oluşturulan eserdeki bablar, varak numaraları ve tabîr edilen sözcükler şöyledir:

1-Bābü'l-ba (Be harfiyle başlayan bölüm 20a/3-28a/11):

bādişāh, bayraq, bayram, belūd, bāğ, bāğce, būstān, bilbil, benefşe, bınar, biti, baş, burın, boyun, boğaz, beyñin, bel, burın, baldır, barmaqlar, börek, bürüncük, bez, bal, bekmez, birinc, bādem, baqla, buğday, bögrülce, bādıcān, belūd, penbe, bıcağ, balta, bişik, perde, pirri, biryān, balıq, paça, bardağ, boyacı, başcı, başmaq, pāpuc, palās, pire, kehle, buz, put, baykuş,

2-Bābü't-ta (Te harfiyle başlayan bölüm 28b/1-32a/9):

tāc, tevbe, teyemmüm, terāzū, tiryāk, tutmac, tirid, tutyā, tennūr, tükürmek, tavıq, tilki, tuzaq, taraq, tobraq, tebmek, tiken, tirzi, turunc, turub, tohum, tābüt, temren, tırnaq, terlemek, tulum, terkeş

3-Bābü'l-cim (Cim harfiyle başlayan bölüm 32a/10-35a/11)

cennet, cehennem, cān, çadır, çeri, cekirge, cirāk, cimā^c, cünüb, çayır, çiçek, canaq, çölmek, cobanlıq, ceng, ceviz, çiriş, çuval, culhā, çaylaq

4-Bābü'l-ħa (Ha harfiyle başlayan bölüm 35b/1-37a/3):

ħac itmek, ħaceri'l-esved, ħarām, ħavz-ı kevşer, ħavız, ħişār, ħüküm, ħammām, ħacāmat, ħallac, ħoqqa, ħarbe, ħammāl

5-Bābü'l-ħa (Hı harfiyle başlayan bölüm 37a/4-38a/3):

ħatib, ħutbe, ħil^c at, ħurma, ħalħal, ħādım, ħorūs, ħalāyık, ħırmen, ħardāl

6-Bābü'd-dal (Dal harfiyle başlayan bölüm 38a/4-43a/8):

davūd beyğamber, du^c ā, deñiz, dağ, depe, dīvār, dülbend, döşek, doğurmaq, dudağın, diş, dilin, dizin, direk, düşmek, delü, deve, devekuşu, dolab, degirmen, daru, doğan, dārāc, dükkān, düğün, destemāl, doñuz, deprenmek, divit, dimāğı, devleñgic, div, deccāl

7-Bābü'z-za (Zel harfiyle başlayan bölüm 43a/9-44b/9):

zekeriyā, zekāt, zeytūn, zemzem, za^ʿ ferān, zencebīl, zerdālū, zehir, zire, zencīr, zindān, zurna, zeker

8-Bābü's-sin (Sin harfiyle başlayan bölüm 44b/10-48b/9):

secde, selām, seccāde, sacın, şaḳal, sünnet, şaḳal, süd, su, sel suyu, şusuz, sirke, sikencebīl, saḳız, sürme, segirtmek, serçe, sıcan, sırtlan, sinek, semiz, sümük, süpürge, saman, sāyibān, secāyık, sünük, sekir, sefer

9-Bābü'ş-şım (Şim harfiyle başlayan bölüm 48b/10-51a/6):

şīt beyğamber, şu^ʿ ayb beyğamber, şükür eylemek, şehir, şāz olmak, şādırvān, şeker, şire, şarāb, şarāblar, şeftālū, şalgam, şāhin, şehvet, şeytān

10-Bābü'ş-sad (Sad harfiyle başlayan bölüm 51a/7-53b/8):

şālih peygamber, şalavāt, şırāt köprüsi, şabāh, şadaḳa, şofha, şanduk, şarrāfa, şatranc, şayru, şūret, şayḳal, şābūn, şoğan, şarımsak, şatmak, şavuk

11-Bābü't-ṭa (Tı harfiyle başlayan bölüm 53b/9-55b/11):

ṭa^ʿ ām, ṭaḡ, ṭabaḳ, ṭas, ṭūṭī, ṭāvus, ṭurna, ṭavşan, ṭanbura, ṭobuk, ṭaşak, ṭabaḳ, ṭahāret, ṭaş, ṭā^ʿ un, ṭuz

12-Bābü'l-ʿayn (Ayn harfiyle başlayan bölüm 56a/1-57b/4):

ʿazrā^ʿ il ʿaleyhi's-selām, ʿisā peygamber ʿaleyhi's-selām, ʿālim, ʿarş, ʿaşā, ʿavrat, ʿöd, ʿanber, ʿaḳīḳ, ʿaḳreb

13-Bābü'l-ğayn (Gayın harfiyle başlayan bölüm 57b/5-58b/1):

ğazā eylemek, ğāyib, ğarḳ, ğavvāş

14-Bābü'l-fa (Fe harfiyle başlayan bölüm 58b/2-59b/9):

firişteh, fil, fāl, fulūrī, fūta, fiḳıh, fındık fisdık, furun, fir^ʿ avn

15-Bābü'l-ḳaf (Kaf harfiyle başlayan bölüm 59b/10-66a/11):

ḳādī, ḳuşak, ḳılıc, ḳalkān, ḳız, ḳulaḳ, ḳoltuk, ḳarın, ḳasuḳ, ḳaşşab, ḳurbān, ḳoyun, ḳuzı, ḳatır, ḳısrak, ḳul, ḳaz, ḳara üzüm, ḳabaḳ, ḳavun, ḳarpuz, ḳoz, ḳan, ḳussa, ḳabir, ḳiyāmet, ḳış, ḳum, ḳova, ḳovan, ḳafes, ḳarınca, ḳurbaḡa, ḳablubaḡa, ḳablan, ḳurt, ḳuzḳun, ḳarḡa, ḳarlanḳuc, ḳadeh, ḳırba

16-Bābü'l-kef (Kef harfiyle başlayan bölüm 66b/1-72a/4):

ka^ʿ be, kürsī, güneş, gökler, günler, kitāb, kirpik, göz, gözsiz, göğüs, göbek, köşk, gemi, köpri, köy, gül, gülsuyu, gülyaḡ, gül-be-şeker, keşür, kesdāne, kirās,

kepek, kirec, kükürt, kâfûrî, kâğıd, kefin, kürk, keci, giyik, kelbi, kirpi, kertenkele, kerkes, kâbin, gebe, kilid, küb, kîse, güreşse, kehle, kâfir

17-Bâbü'l-lam (Lam harfiyle başlayan bölüm 72a/5-72b/8):

levh-i maḥfûz, la' lî la' li, lâden, leylek

18-Bâbü'l-mim (Mim harfiyle başlayan bölüm 72b/9-75a/3):

muḥammedi'l-muştafâ şalla'llâhu 'aleyhi ve selem, mîkâ'il 'aleyhi's-selâm, muşhaf, mescid, mihrâb, minber, menâre, mu'allim, mum, misik, ma'cûn, marul, mercimek, meclis, müneccim, maḥalle, mîḥ, mühür, maymûn

19-Bâbü'l-nun (Nun Nun harfiyle başlayan bölüm 75a/4-76a/3):

namâz, nâme, nâr, nârîc, nergis, noḥud, nâ' leyn, nâ' il, nerdübân

20-Bâbü'l-ha (He harfiyle başlayan bölüm 76a/4-76b/6):

hûd peygamber 'aleyhi's-selâm, hümâ kuşu, hüdhüd, hezârdüstân, herîse, hediye, hava

21-Bâbü'l-ya (Ye harfiyle başlayan bölüm 76b/7-79b/7):

ya' kûb peygamber 'aleyhi's-selâm, yûsuf peygamber 'aleyhi's-selâm, yaḥyâ peygamber 'aleyhi's-selâm, yunus peygamber 'aleyhi's-selâm, yel, yağmur, yir, yüz, yürek, yorgan, yaşduk, yüzmek, yay, yüzük, yâkût, yumurta, yoğurt, yağ, yir deprenmek, yazı yazmak, yün, yalan, yuva, yonca, yoḥsul

Bu bölümlerden sonra eserin son 14 varaklık kısmında bulunan seğir-nâme metni gelmektedir. İncelenen eserin 80a-94a varakları arasında yer alan seğir- nâme kısmı önce seğirmenin zikredildiği, sonra tanınmış tabîrcilere göre seğirmenin anlamının açıklandığı türe girmektedir. Bunu seğir-nâmenin girişindeki şu cümlelerden anlamaktayız:

“üç peygamberden iḥrâc olunur bu nüşâ-i (cim) ca' fere işâret (dal) dâniyâle işâret (zel) zü'lḳarneyne işâret (sin) selmâna işâret (şad) şaḥabiye işâret bu ḥarflerüñ yuḳaru yanında zikir olunan ḳavîl ol isim şâhibiniñdür”

Metinde vücudun seğiren kısımları şu şekilde sıralanmıştır:

başın ortası, başın ardı, başın öni, el, başın sağ yanı, başın şol yanı, cümle baş, iki kaş ortası, sağ kaş, şol kaş, sağ göz köşesi, şol göz köşesi, sağ göz kıyuğu, şol göz kıyuğu, sağ gözün yuḳaru kapağı, şol gözün yuḳaru kapağı, sağ gözün aşağı kapağı, şol gözün aşağı, sağ göz tamam seğirse, şol göz tamam seğirse, burnın sağ delügi, şol delügi, burnı tamam, burnın ucu, burnın sağ yanı, burnın şol yanı, sağ

yañağı segirse, şol yañağı, eņegin sađ yanı, eņegin şol yanı, sađ kulađ, şol kulađ, ađız tamām, dil tamām, yūzinūň sađ yanı, yūziniň şol yanı, űsti dudađı, aŗađa dudađ, ađzıň sađ yanı, ađzıň şol yanı, eņegin tamām, bođaziň sađ yanı, bođaziň şol yanı, bođaziň bűtűn tamām, sađ emecik, şol emecik, sađ bāzűsı, şol bāzűsı, sađ omuzı, şol omuzı, sađ dirsek, şol dirsek, sađ kűl, şol kűl, sađ avuc, şol avuc, sađ elin baŗ barmađı, şol elin baŗ barmađı, sađ elin űehādet barmađı, şol elin űehādet barmađı, sađ elin orta barmađı, şol elin orta barmađı, sađ elin dűrdűnci barmađı, şol elin dűrdűnci barmađı, sađ elin űırŗa barmađı, şol elin űırŗa barmađı, sađ el segirse, şol el segirse, sađ yāđrın, şol yāđrın, sađ bilek, şol bilek, gűgűs, yűrek, sađ pehlű, şol behlű, sađ gerdān, şol gerdān, biliň sađ yanı, şol bilek yanı, gűbek, kāsık, kāsıkıň ortası, ferc veyāhűd zeker, hāya rast, hāya cĭr, sađ budı, şol budı, sađ uyluđı, şol uyluđı, sađ oturađı, şol oturađı, sađ dizi, şol dizi, sađ incigi, şol incigi, sađ topuđı, şol topuđı, sađ ayak bende-gāh, şol ayak bende-gāh, sađ ayak űsti, şol ayak űsti, sađ ayak altı, şol ayak altı, cűmle sađ ayak, şol ayak, sađ ayađıň baŗ barmađı, şol ayađıň baŗ barmađı, sađ ayađıň ikinci barmađı, şol ayađıň ikinci barmađı, sađ ayađıň orta barmađı, şol ayađıň orta barmađı, sađ ayađıň dűrdűnci barmađı, sađ ayađıň sirŗe barmađı, şol ayađıň sirŗe barmađı, sađ ayađın cűmle barmađı, cűmle şol barmađı, eki ayađdan kĭlları

ÇALIŗMA HAZIRLANIRKEN İZLENEN YOL

İncelenen metin 94 varaktır. Çalıŗmanın metin bűlűmű oluŗturulurken, varak numaraları her paragrafın baŗ kısmında; satır numaraları ise paragrafın iŗinde eđik çizgiler (//) arasında gűsterilmiŗtir. Metnin okunuŗunda yazı œevrimi alfabesi esas alınmıŗ, űzel isimler de dahil olmak űzere tűm sűzcűkler kűœűk harfle yazılmıŗ, noktalama iŗaretlerine yer verilmemiŗtir. Metindeki her sayfa, varak ve satır numarası ile gűsterilmiŗ, metinde geœen ayet, hadis ve dualar Arap harfli asılları gibi yazılmıŗtır. Arapœa ve Farsœa birleŗik sűzcűk ve ikilemeler de araya kısa œizgi “-” konularak belirtilmiŗtir. űzel isimlere gelen isim œekim ekleri, ayın ve hemze sesleriyle karıŗmasını űnlemek iŗin, kesme iŗaretiyle gűsterilmemiŗtir.

İncelenen metinde harf farklılığı, eksikliği veya yazım yanlıŗlıđı tespit edilen bűlűmler ait olduğu varağın altında dipnotlarla (*) iŗareti ile belirtilmiŗtir.

Metindeki Türkçe sözcükler için Cem Dilçin'in Yeni Tarama Sözlüğü, S. Gerard Clouson'un An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish adlı sözlüğü, Andreas Tietze'nin Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lügatı; Arapça ve Farsça sözcükler için ise Ferit Devellioğlu'nun Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügatı ve İsmail Parlatur'ın Osmanlı Türkçesi Sözlüğü'nden yardım alınmıştır.

Yazım Özellikleri ve Dil Bilgisi olmak üzere iki kısımdan oluşan İnceleme bölümünde örnekleriyle beraber ünlü ve ünsüzlerin söz başı, söz içi ve söz sonu yazılışları, bazı bitişik ve ayrı yazılışlar ile bağlaç ve edatların yazılışları hususlarına yer verilmiştir. Yine kendi arasında iki alt başlığa ayrılan Dil Bilgisi kısmının Ses Bilgisi alt başlığında, ünlü ve ünsüzlerin ses özellikleriyle metinde tespit ettiğimiz ses olayları ele alınmış; Biçim Bilgisi kısmında ise yapım ve çekim ekleri, kelime türleri incelenmiştir.

Dizin bölümünde alfabetik olarak sıralanan sözcüklerin anlamları ve hangi dile ait oldukları verilirken ekli biçimlerinin hangi varak ve satırda geçtikleri de belirtilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

Bu bölümde incelenen metindeki ünlü ve ünsüzlerin yazılışı ile bazı bitişik yazımlar hakkında bilgi verilecektir.

1.1. ÜNLÜLERİN YAZILIŞI

İncelenen metin, harekeli bir metindir. Ünlüler çoğunlukla hareke ile, bazen de harfle gösterilmiştir.

1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:

Metinde *a* ünlüsü için üstün (´) işareti, dik üstün, elifin (ل) değişik şekilleri ve he (ه) harfi kullanılmıştır.

Söz başında üstünlü elif (ل) ile a:

açıla (أَجِلْه) 60a/2, *almağ* (أَلْمَقْ) 3a/10, *arslan* (أَرْسَلَانْ) 8a/3, *arta* (أَرْتَه) 24a/6, *ağa* (أَكَا) 56a/7, *ay* (أَي) 8b /8, *ayna* (أَيْنَه) 9b/9, *ayru* (أَيْرُو) 47a/10, *ayu* (أَيُو) 8b/1

Söz başında dik üstünlü ve medli elif (ل) ile a:

acıla (أَجِيلَه) 59b/7, *anı* (أَنِي) 11a/8, *ata* (أَتَه) 91a/8, *ayağ* (أَيَاقْ) 92a/5

Söz başında dik üstünlü elif (ل) ile a:

ağarmış (أَغْرَمِشْ) 68a/4, *acı* (أَجِي) 46a/8, *açıla* (أَحِلْه) 51b/4, *ağsa* (أَفْسَه) 63b/8, *alsa* (أَلْسَه) 63a/4, *ağun* (أَنُوكْ) 52b/6

Söz içinde üstünlü elif (ل) ile a:

ağacından (أَغَاجِنْدَنْ) 17a/6, *andan* (أَنْدَانْ) 73a/1, *ayağın* (أَيَاغِينْ) 16a/3, *belādan* (بَلَادَنْ) 31a/5, *callab* (جَلَّاب) 66a/8, *toprağ* (طُوبْرَاقْ) 30b/6

Söz içinde dik üstünlü elif (ل) ile a:

balık (بَالِيْقْ) 26a/9, *çadır* (حَادِرْ) 33a/3, *kaşın* (قَاشِينْ) 61a/6, *kat* (قَاتْ) 67b/1, *kuşağın* (قُوشَاغِينْ) 60b/1, *taş* (طَاشَنْ) 55b/3

Söz içinde medli dik üstünlü elif (ل) ile a:

aşağı (أَشَاغِي) 40a/4, *boyacı* (بُويَاجِي) 26b/6, *cobanlığ* (جُوبَانَلِيْقْ) 34b/5, *doğan* (دُوغَانْ) 41b/9, *hāşıl* (حَاصِلَنْ) 66a/7, *kulağı* (قُولَاغِي) 61a/10, *māl* (مَالِي) 67b/1

Söz içinde üstün ile (-) a:

almağ (أَلْمَقْ) 4b/1, *andan* (أَنْدَنْ) 73a/1, *avrat* (عَوْرَتْ) 27a/5, *bardağdan* (بَرْدَاغْدَنْ) 26b/2, *gayrı* (غَيْرِ) 4a/4, *kafesden* (قَفَسْدَنْ) 65a/1

Söz içinde üstünlü ye ile (ي) a:

taqvāsi (تَقْوَى سِي) 2a/6

Söz sonunda üstünlü elif (ل) ile a:

ana (أَنَا) 25b/6, *aḡa* (أَكَا) 9a/4, *ata* (أَتَا) 25b/6, *ḡablubaḡa* (قَبْلُوبَغَا) 65a/8, *ḡurbaḡa* (قُورْبَغَا) 65a/5, *yaḡa* (يَكَا) 10b/6

Söz sonunda üstünlü güzel he (ه) ile a:

düşünde (دُشُونْدَه) 64b/4, *düşvārḡa* (دُشُونْوَارْلَغَه) 64a/5, *ḡarḡa* (قَرْغَه) 65b/8, *ḡarınca* (قَرْنَجَه) 65a/3, *sürme* (سُورْمَه) 47a/2, *ola* (أُولَه) 2b/3

Söz sonunda dik üstünlü elif (ل) ile a:

alma (أَلْمَا) 50a/6, *ammā* (أَمَّا) 51a/10, *ḡırba* (قِيرْبَا) 66a/10, *veyā* (وَيَا) 64a/2, *yaḡa* (يَكَا) 47a/6

Söz sonunda medli dik üstünlü elif (ل) ile a:

ḡayā (حَيَا) 74a/1, *yuva* (يُوَا) 79a/8

Söz sonunda dik üstünlü ye ile (ي) ile a:

da'vā (دَعْوَى) 87b/3

1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:

Metinde e ünlüsü için üstün (-), üstünlü elif (ل) veya üstünlü he (ه) kullanılmıştır.

Söz başında üstünlü elif (ل) ile e:

eliyle (أَلِيْلَه) 9b/1, *enigin* (أَنِكِن) 54b/9, *eḡsesin* (أَكْسَه سَيْن) 14b/3, *emekli* (أَمَكْلِي) 24b/2, *eḡegi* (أَشَكِي) 7a/1

Söz içinde üstün (-) ile e:

ḡinnese (حِينْسَه) 46b/10, *devlet* (دَوْلَت) 67a/1, *eyleye* (أَيْلِيَه) 34a/2, *gerek* (كَرَك) 25a/2, *kimesne* (كِمَسْنَه) 27a/9, *ni' meti* (نِعْمَتِي) 24a/8, *sözler* (سُوزْلَر) 69b/8

Söz içinde üstünlü güzel he (ه) ile e:

görelər (كُورَه لَر) 55b/8, *fitnelər* (فِتْنَه لَر) 28a/10, *ideler* (اِيْدَه لَر) 40a/7, *kimesnelərüḡ* (كِمَسْنَه لَرُوك) 72b/8

Söz sonunda üstünlü güzel he (ه) ile e:

gire (كِيْرَه) 40b/8, *ide* (اِيْدَه) 67a/7, *iḡitse* (اِيْشْتِسَه) 41a/7, *menāre* (مَنَارَه) 73b/5, *nesne* (نَسْنَه) 73a/4, *öldürse* (أُولْدُرْسَه) 72b/8

1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı

ı ünlüsü metinde esre (-), esreli elif (ا), esreli elif ve ye (ای), dik esreli ye (ی), esreli ye (ی) ile gösterilmiştir.

Söz başında esreli elif (ا) ile ı:

ırak (اراق) 43b/10, *ışırmaq* (اصيرمق) 11a/9

Söz başında esreli elif ve ye (ای) ile ı:

ilan (ایلان) 19b/3, *ilduz* (ایلدوز) 9a/5

Söz içinde esre (-) ile ı:

agrisa (أغرسه) 68a/9, *arıqlığı* (ارقلیغی) 13b/8, *kıllı* (قللی) 77b/5, *odin* (اودین) 18b/2, *şazlık* (شازلیق) 76b/6, *ululuk* (اولولوق) 67a/1, *yogısa* (یوغسه) 55a/9

Söz içinde dik esreli ye (ی) ile ı:

acıla (اجیله) 59b/7, *biyar* (بیکار) 21a/10, *dudağın* (دوداغین) 39b/9, *şakalın* (صقالین) 46a/1, *sıcan* (سیجان) 47a/11

Söz içinde esreli ye (ی) ile ı:

balık (بالیق) 26a/9, *kızıl* (قزین) 26a/8, *kılıcı* (قلیجی) 51a/2, *kış* (قیش) 64a/10, *murādına* (مرآدینه) 7b/9, *taşagın* (طشاغین) 55a/5

Söz sonunda esreli ye (ی) ile ı:

altunlu (التونلی) 7a/11, *okı* (اوقی) 18b/7, *oğlı* (اوغلی) 18a/6, *toğrı* (طوغری) 18b/7, *yavı* (یاوی) 18b/11

Söz sonunda esre (-) ile ı:

andı (اند) 15b/3, *dōsti* (دوست) 68a/9, *kızı* (قیز) 27a/3, *kovanı* (قووان) 64b/9, *mālı* (مال) 3b/9

Söz sonunda dik esreli ye (ی) ile ı:

dağı (دخی) 39a/5, *islāmı* (اسلامی) 73b/1, *kılduğı* (قلدوغی) 38a/8, *mālı* (مالی) 67b/1, *oğlı* (اوغلی) 72b/5, *tağrı* (تکری) 45b/3, *yağı* (یاغی) 75b/11

Söz sonunda esreli güzel he (ه) ile ı:

ağrabāsi (أقرباسه) 23a/3, *baykuşı* (بایقوشه) 28a/7, *kovası* (قوواسه) 64b/7

Söz sonunda ye (ی) ile ı:

acı (اجی) 59b/2, *dağı* (دخی) 44a/8

1.1.4. i Ünlüsünün Yazılışı

i ünlüsü için metinde esre (-), esreli elif (ا), esreli ye (ی), dik esreli ye (ی), dik esre (-), elifli dik esreli ye (ای) kullanılmıştır.

Söz başında elifli dik esreli ve (ای) ile i:

ider (ایدز) 50b/9, *ideler* (ایده لڑ) 52b/8, *ile* (ایله) 71a/10, *ise* (ایسه) 65b/11

Söz başında esreli elif (ا) i:

ihrāc (اسلامی) 80a/1, *iğlese* (اگلسه) 11b/7, *islāmı* (اسلامی) 73b/1, *işāret* (اشارات) 80a/2, *işitmedi* (ایشتمدی) 4a/4, *itse* (اتسه) 4b/11

Söz başında elifli esreli ve (ای) ile i:

ide (ایده) 80a/11, *ire* (ایره) 3a/7, *irişe* (ایریشه) 4a/3, *irkek* (ارکک) 15a/6, *işide* (ایشیده) 80b/10

Söz içinde esre (-) ile i:

dirligi (دیرلگی) 68a/10, *kesik* (کسیک) 6b/4, *işkim* (ایشکم) 19a/3, *irişe* (ایریشه) 66b/4, *kesik* (کسیک) 6b/4, *pādişāh* (پادشاه) 67a/3, *yığı* (یگی) 7a/9

Söz içinde esreli ve (ی) ile i:

cig (جیگ) 69b/8, *eline* (الینه) 12b/1, *eylügile* (ایلؤگله) 57a/4, *gider* (کیدر) 79a/6, *issisini* (ایستیسینی) 67a/4, *kim* (کیم) 2b/6

Söz içinde dik esre (-) ile i:

kirec (کیرج) 70a/1, *kiseden* (کيسدن) 71b/7, *latif* (لطيف) 69b/7, *mīrās* (میراث) 69b/9, *şerī'at* (شریعت) 79a/4

Söz içinde dik esreli ve (ی) ile i:

elin (الین) 61a/11, *gide* (کیده) 61b/11, *taḥşil* (تخصیل) 67a/7, *gire* (گیره) 70a/6, *gördise* (کوردیسه) 60a/3, *kişiden* (کشیدن) 59a/11

Söz sonunda esreli ve (ی) ile i:

bindügi (بندؤگی) 6b/11, *dini* (دینی) 68b/3, *eyledi* (ایلدی) 2a/4, *idici* (ایدیجی) 68b/2, *şāhibi* (صاحبی) 73a/4

Söz sonunda dik esreli ve (ی) ile i:

çeri (حری) 33a/7, *gemi* (گمی) 68b/9, *gögi* (گؤگی) 67a/9, *gözi* (گؤزی) 68a/9, *kendüni* (کندؤگی) 38b/5, *kişi* (کشی) 11a/7, *köpri* (کؤبری) 69a/3, *yüzi* (یؤزی) 11a/1

Söz sonunda esreli güzel he ile (ه) i:

‘aleyhi (علیه) 72b/10, *issi* (اسه) 20b/11, *işi* (اشه) 31b/3, *kişi* (کشه) 32a/5, *mişlihi* (میثله) 85b/2

Söz sonunda esre ile (-) i:

ehli (اهل) 73b/5, *kişiyi* (کشییی) 19a/11

1.1.5.o Ünlüsünün Yazılışı

Metinde *o* ünlüsü ötre (‘-), ötreli elif (‘ا), ötreli vav (‘و) ve ötreli elif vav (‘او) ile karşılanmıştır.

Söz başında ötreli elif vav (‘ا) ile o:

oğlın (أَوْغَلْنِ) 12b/10, *olmağdur* (أَوْلَمَقْدُرْ) 3a/11, *olursa* (أَوْلُورْسَه) 50a/7, *otursa* (أَوْلُورْسَه) 45a/8

Söz başında ötreli elif (‘ا) ile o:

oğların (أَقْلَارِنِ) 31b/8, *oturadura* (أَوْلُورْدُورْ) 9a/11, *otursa* (أَوْلُورْسَه) 68b/8

Söz içinde ötreli vav (‘و) ile o:

boğaziç (بُوغَازِئِكْ) 85a/5, *dolatsa* (دَوْلُتْسَه) 20b/6, *korğıdan* (قَوْلُورْقِدَنْ) 4b/2, *konasa* (قَوْلُورْسَه) 10b/2, *şol* (صَوْلْ) 92a/5, *yolında* (يَوْلُوندَه) 79a/4, *yonca* (يَوْلُنْجَه) 79b/1

Söz içinde ötre (-‘) ile o:

hoğka (حَقَّه) 36b/7, *horūs* (خُرُوسِنِ) 37b/9, *koğun* (قَوْلُورْغُونِ) 78b/11, *şoğbet* (صَحْبَتْ) 82a/11, *toğrı* (طَغْرِي) 51b/4, *toğru* (طَغْرُورْ) 81a/1, *topuğ* (طَبُورْغُونِ) 55a/2, *yaşduğ* (يَصْدُوقْ) 77b/9

1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı

ö ünlüsü metinde ötre (‘-), ötreli vav (‘و), ötreli elif vav (‘او) ile gösterilmiştir.

Söz başında ötreli elif vav (‘او) ile ö:

öğrenmek (أَوْلُورْغِنْمَكْ) 18a/4, *ögütse* (أَوْلُورْغُتْسَه) 41b/5, *öle* (أَوْلَه) 7a/3, *ölmek* (أَوْلْمَكْ) 3b/10, *ökce* (أَوْلُورْجَه) 16a/5, *öküz* (أَوْلُورْغُزْ) 17b/4, *öpmek* (أَوْلُورْغِمَكْ) 11a/2

Söz başında elif ötreli vav ve elif (‘ا) ile ö:

öldirse (أَوْلَا لُورْسَه) 8a/7

Söz içinde ötreli vav (‘و) ile ö:

dökmek (دَوْلُورْغِمَكْ) 9b/7, *göçe* (كَوْلُورْجَه) 5b/5, *görse* (كَوْلُورْسَه) 3a/2, *iregörmekdür* (ايرِكَوْلُورْغِمَقْدُرْ) 3b/1, *sözdür* (سَوْلُورْغُزْدُرْ) 18a/1, *söyindirse* (سَوْلُورْغِينْدِرْسَه) 18b/4

Söz içinde ötre (-‘) ile ö:

gövdesinde (كَوْلُورْغِينْدِه) 27b/7, *götürse* (كَوْلُورْغُتُورْسَه) 14b/9, *sözdür* (سَوْلُورْغُزْدُرْ) 18a/1

1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı

Metinde *u* ünlüsü ötre (‘-), ötreli elif vav (‘و), ötreli vav (‘و) ile gösterilmiştir.

Söz başında ötreli elif vav (‘او) ile u:

ucmağ (أَوْلُورْغِمَقْ) 10a/9, *urdu* (أَوْلُورْغُودِي) 4a/4, *uzun* (أَوْلُورْغُزُونِ) 57b/10, *uyanı* (أَوْلُورْغَانِي) 7b/7, *uyumağ* (أَوْلُورْغُومَقْ) 10b/8

Söz içinde ötreli vav (و) ile u:

anuş (أَنُوكْ) 15b/2, *karşusunda* (قَرَشُوسِنْدَه) 8a/11, *ķulluķcı* (قُولُفَجِي) 54a/8, *ķuşana* (قُوشَانَه) 60a/6, *ķurna* (طُورِنَا) 54b/4, *yaturken* (يَاتُورَكْن) 4b/10

Söz içinde ötre (-) ile u:

furun (فُرُون) 59b/4, *ķuşşaya* (عُصِيَه) 3a/3, *ķusül* (عُسن) 58a/6, *ķulunsa* (قُلُنْسَه) 24a/4, *ķurtulmak* (قُورُتُلْمَق) 55b/2,

Söz sonunda ötreli vav (و) ile u:

ayu (أِيُو) 8b/6, *bu* (بُو) 2a/2, *ķayķulu* (قَيَعُولُو) 2a/9, *ķayru* (صَيْرُو) 5a/1, *su* (سُو) 26b/2, *ulu* (أُولُو) 20a/8

Söz sonunda ötre (-) ile u:

yavıyu (يَاوِي) 7a/8

Söz sonunda ötreli vav ve elif (و) ile u:

āķu (أَعُوَا) 13b/10, *ayru* (أَيْرُوَا) 12a/7, *baķlu* (بَعْلُوَا) 14a/3, *borıclı* (بُورِخْلُوَا) 23a/9, *ķuşşalı* (عُصْلُوَا) 12b/11, *ķayru* (صَيْرُوَا) 17a/8, *ķatlu* (طُتْلُوَا) 21a/7

1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı

Metinde ü ünlüsü ötre (-), ötreli vav (و), ötreli elif vav (و) ile gösterilmiştir.

Söz başında ötreli elif vav (و) ile ü:

üsti (أُسْتِي) 91b/11, *üzengü* (أُزْنَكُو) 8a/2, *üzerinde* (أُزْرِنْدَه) 5a/10, *üzerine* (أُزْرِنَه) 10b/10, *üzilse* (أُزْلِسَه) 12a/1

Söz içinde ötre (-) ile ü:

büyük (بِيُوكْ) 16b/6, *düşmānı* (دُوشْمَان) 11a/3, *ķürmetden* (حُرْمَتْدَنْ) 15b/6, *ireķörmekdür* (اَيْرِكُورْمَكْدُر) 3b/1, *selāmetdür* (سَلَامَتْدُر) 12a/1, *üzüm* (أُزْم) 20a/2

Söz içinde ötreli vav (و) ile ü:

bindüģi (بِنْدُوكِي) 6b/11, *cürüse* (جُورُوسَه) 23a/5, *dördünci* (دُورْدُنْجِي) 87b/7, *düşürse* (دُوشُورْسَه) 20b/9, *eylügile* (أَيْلُوكِيلَه) 90b/3

Söz sonunda ötreli vav (و) ile ü:

ķirü (كِرُو) 3a/4, *endişeli* (أَنْيِشْلُو) 92a/9, *iyü* (اِيُو) 87b/11, *sa'ādetlü* (سَعَادَتْلُو) 93a/6, *sivārü* (سِوَارُ) 90b/2, *tekessürü* (تَكْسُرُو) 83a/4

Söz sonunda ötreli vav ve elif (و) ile ü:

ķibrü (كِبْرُوَا)

1.2.ÜNSÜZLERİN YAZILIŞI

1.2.1. b ve p Ünsüzlerinin Yazılışı

Metinde Türkçe kelimelerde ön ses durumundaki *p* ünsüzü sadece bir; iç ses durumundaki *p* ünsüzü ise birkaç sözcükte görülür. Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi döneminde *b* ile yazılan barmağ, bıyar gibi sözcüklerin burada da *b*'li şekilleri bulunur. -(u)p/-(ü)p zarf fiil ekinin yazımında ise düzenli olarak *b* harfi kullanılmıştır.

Söz başında p (ب) ile yazılanlar:

paslı (پاسلى) 60b/5

Söz başında b (ب):

bağlana (بَغْلَنَه) 4b/4, *barmağın* (بَرْمَغِينْ) 11b/1, *barmağında* (بَرْمَغِنْدَه) 78a/2, *benzer* (بَنْزَر) 64b/11, *bıyar* (بِيكَازْ) 21a/11, *bişürse* (بِشُورْسَه) 29b/8

Söz içinde p (ب) ile yazılanlar:

depe (دَبَه) 38b/8, *deprende* (دَبِرْنَسَه) 78b/8, *çoparsa* (قَوْبِرْسَه) 17a/6, *çapısını* (قَبُوسِنِي) 73a/9

Söz içinde b (ب):

arba (أَرْبَه) 17b/2, *banbuğı* (بَنْبُوعِي) 25a/10, *طبوق* (طَبُوقْ) 55a/2, *iblik* (إِبْلِكْ) 19a/4, *çobarsa* (قَوْبِرْسَه) 22b/8, *tobrağ* (تَوْبِرَاقْ) 30b/7, *yabmakdır* (يَابْمَقْدِرْ) 3b/2

Söz sonunda b (ب):

ib (إِبْ) 12a/1, *çorçub* (قُورْقُوبْ) 11b/5, *olub* (أُولُوبْ) 8a/3, *çutub* (طُوثُوبْ) 55a/9, *ucub* (أُوجُوبْ) 10b/3

Metinde hem *b* ile hem de *p* ile yazılan kelimeler vardır:

paça (بَحَا) 26a/11 ~ *bacasın* (بَجَاسِنْ) 26a/11, *çobuğ* (طَبُوقْ) 55a/2 ~ *topuğ* (طَبُوقْ) 55a/2, *yapsa* (يَابْسَه) 59b/4 ~ *yabmakdır* (يَابْمَقْدِرْ) 3b/2

1.2.2. c ve ç Ünsüzlerinin Yazılışı:

İçinde ötümsüz diş eti-damak *ç* ünsüzü bulunduran sözcüklerde bu ünsüz başta, ortada ve son ses durumunda ya (ج) harfi ile ya da (چ) harfi ile yazılmıştır. Bunun yanında metinde söz içinde birçok sözcük, ön, iç ve son ses durumunda hem *c* (ج) ile hem de *ç* ((چ)) ile yazılmıştır:

Söz başında c (ج) ile yazılanlar:

canağ (جَنَاقْ) 34a/11, *cekirge* (جَكِرْگَه) 33a/10, *çıarsa* (جَقَرْسَه) 31a/4, *cigin* (جِيكِنْ) 50b/2, *cürüse* (جُورُوسَه) 23a/5

Söz başında ç (چ) ile yazılanlar:

çalub (جالوب) 60b/4, *çalgu* (خالغو) 74a/10, *çekmek* (چكمتك) 64a/2, *çeri* (جری) 33a/7, *çinnese* (چنسه) 46b/10

Söz içinde c (ج) ile yazılanlar:

acıla (أجله) 14a/4, *ağacını* (أعاجنی) 63b/5, *bıcağ* (بجاق) 25a/11, *bürincek* (بورنچك) 24a/1, *emeceğinden* (أمجکندن) 15b/10, *geleci* (کلجی) 21a/7, *gice* (کجه) 21a/2, *incü* (انجوا) 18a/4, *icdügi* (ایجدوگی) 59a/9, *icse* (اجسه) 8b/7, *icün* (ایجون) 7a/1, *kançaru* (قنجرؤ) 79a/6, *nice* (نجه) 28a/1, *sıcanı* (سیجانی) 47b/1, *yüce* (یوجه) 14a/9

Söz içinde ç (چ) ile yazılanlar:

çiçek (چيچک) 34a/7, *göçe* (گوحه) 3a/3, *içinde* (ایچینده) 5b/4, *küçücük* (کوججک) 77b/11, *ölçe* (أوالحه) 14a/4, *uçsa* (أوجسه) 10b/4

Söz sonunda c (ج) ile yazılanlar:

ac (أج) 13b/7, *güc* (گوج) 11a/7, *kılıc* (کلیج) 60b/2, *tunc* (تونجی) 26b/5

Söz sonunda ç (چ) ile yazılanlar:

ağaç (أعاج) 34b/1, *birkaç* (برقچ) 9a/9

Metinde hem *c* hem de *ç* ile yazılan kelimeler vardır:

ağaç (أعاج) 34b/1 ~ *ağaçlar* (أعاجلار) 16b/1, *ceke* (کجه) 83b/9 ~ *çeke* (چکه) 85b/9, *cıkarsa* (چقرسه) 24b/6 ~ *çıkarsa* (چيقسه) 14b/1, *çiçek* (چيچک) 34a/7 ~ *çiçek* (چيچک) 63a/10, *çok* (جوق) 6a/8 ~ *çok* (جوق) 23b/11, *çölmek* (جولمک) 34b/2 ~ *cölmek* (جولمک) 34b/2, *küçük* (کوجک) 16b/8 ~ *küçük* (کوجک) 22a/4,

1.2.3. η Ünsüzünün Yazılışı:

Metinde *η* ünsüzü yalnızca iç ve son ses durumunda bulunup *kef* (ک) harfi ile gösterilmiştir.

ağa (اکا) 40a/7, *ayağında* (ایاغنده) 37b/4, *benzer* (بکزز) 64b/11, *deniz* (دکیز) 38a/11, *gönlü* (گوللی) 38a/10, *sürük* (سوک) 48b/3

1.2.4. g Ünsüzünün Yazılışı:

Metinde *g* ünsüzü *kef* (ک) harfi ile gösterilmiştir:

eger (اکز) 4b/8, *gele* (کله) 19a/8, *görsen* (گورسه) 2a/8, *gire* (کیره) 44a/7, *güci* (گوجی) 4b/4, *süpürge* (سپورکه) 48a/5

1.3. BAZI BİTİŞİK YAZIMLAR

İncelenen metinde *kim* bağlacıyla; *için*, *ile* edatı ve *ek-fiilin* yazımında zaman

zaman bitişik yazılmalar görülür.

1.3.1. kim bağlacının bitişik yazımı:

görsekim (كُورَسِكِم) 2a/11, *işkim* (اِشْكِم) 37a/8

1.3.2. ile bağlacının bitişik yazımı:

-IIA bağlacı metnimizde genel olarak bitişik yazılmış:

adıñıla (أَدِيكِلَه) 31a/6, *ayıla* (اِيْلَه) 42b/9, *duzağıla* (دُوزَاغِلَه) 47a/7, *düşmānıla* (دُوشْمَانِلَه) 70b/11, *kahırıla* (قَهْرِيْلَه) 11a/6, *luğfila* (لُطْفِيْلَه) 11a/8, *kişiyile* (كِشِيْلَه) 71a/1, *kişile* (كِشِيْلَه) 25b/8, *kiseyile* (كِسِيْلَه) 17b/11, *oğlanıla* (أَوْغَلَانِلَه) 61a/3, *şuyıla* (صُويِلَه) 38b/2, *zağmetile* (زَحْمَتِلَه) 78b/2

1.3.3. için edatının bitişik yazımı:

rūhicün (رُوحِيْجُونُ) 51b/1, *nefsicün* (نَفْسِيْجُونُ) 38a/7

1.3.4. Ek-fiilin bitişik yazımı:

i- ek-fiili, bitişik yazımlarda eklendiği sözcüğün son ünlüsüne göre kalın veya ince ünlülü okunmuştur. Ek-fiilin eklendiği sözcük ünsüz ile bitiyorsa ek-fiilde değişiklik olmadan bitişik yazılmakta, sözcük ünlü ile bitiyorsa araya *y-* bağlayıcı ünsüzü girmektedir.

• -sA, IsA

hāmileyise (حَامِلَه يِسَه) 8b/11, *şışdise* (شِيْشْدِيْسَه) 61b/7

• iken

geciken (كَجِيْكِنُ) 60b/7, *ölmüşiken* (أَوَالْمِشْكِنُ) 12a/11

2.SES BİLGİSİ

2.1. ÜNLÜLER

2.1.1. Kök Hecede e / è / i

Türkçede sözcük başında ve ilk hecedeki bazı *e*'lerin *i*, bazı *i*'lerin *e* olma eğilimi Eski Türkçenin başından beri görülen ve Eski Anadolu Türkçesi döneminin de önemli ses değişmelerinden biridir. Bu iki değişmeden *i*'lerin *e* olması daha yaygındır. Fakat başlangıçtan beri Türkçenin her devrinde bu iki değişmenin yan yana ve karışık bir şekilde ortaya çıktığını unutmamak gerekir. Eski Anadolu

Türkçesinde sözcük başında ve ilk hecedeki birçok *i*'ler Osmanlı Türkçesinin son dönemlerinde ve Türkiye Türkçesinde *e* olmuştur.

İncelenen metinde *i*'li yazılıp bugün *e*'li kullanılan sözcüklere şunlar örnek verilebilir:

girü (كِرُوا) 3a/4, *giyik* (كِيك) 70b/3, *idici* (اِيْدِجِي) 8b/1, *ire* (اِيْرَه) 7a/4, *irişdüre* (اِيْرِيْشْدُرَه) 4a/1, *itse* (اِتْسَه) 4b/11, *tirzi* (تِرْزِي) 31a/7, *üriye* (اُورِيَه) 31a/5, *virse* (وِيْرْسَه) 5a/2, *yimeginden* (يِمَكْنَنْدَنْ) 20b/3, *yinji* (يِيْجِي) 7a/9, *yirine* (يِرِيْنَه) 36b/5, *yitişmekdür* (يِتِيْشْمَكْدُر) 10a/3, *yise* (يِيْسَه) 17a/9

Metinde bazı kelimelerin hem *i*'li hem de *e*'li şekilleri mevcuttur:

bişinci (بِيْشِنْجِي) 67a/10 ~ *beş* (بَشَنْ) 23a/11, *irkek* (اِرْكَك) 15a/6 ~ *erkegin* (اِرْكَكِنْ) 62b/1, *iyü* (اِيُ) 4b/2 ~ *eyü* (اِيُ) 24a/10

Bugün *i*'li şekli kullanılan bazı sözcükler Eski Türkçe döneminden beri *e*'li şekildedir. Metinde asli sesi olan *e* ünlüsünü koruyan sözcükler de vardır:

eylik (اِيْلِيْك) 69b/1, *geyse* (كِيْسَه) 27a/5

İncelenen metinde kök hecedeki *e* sesini koruyan iki sözcük bulunmaktadır:

etdi (اَتْدِي) 2a/5, *éyü* (اِيُ) 33b/8

2.1.2. Ünlü Uzunlukları

Türkçede uzun ünlülerin olup olmadığı yani birincil uzun ünlüler konusu bilim adamlarınca tartışılmaktadır. Orhun Yazıtları ve diğer yazılı belgelerdeki ilk hece ünlülerinin ayrı bir işaretle gösterilmesi uzun ünlülerin varlığına kanıt olarak gösterilmektedir. Eski Uygur metinleri ve günümüz Kırgız yazı dilinde asli uzun ünlüler genelde eşit ikiz ünlülerle gösterilmiştir. Yakut ve Türkmen lehçelerinde düzenli olarak korunan asli uzun ünlüler yükselen ve alçalan ikiz ünlü şeklinde karşımıza çıkmakta, yazıda ayrı bir işaretle gösterilmemektedir. Yazıda gösterilmeyen uzun ünlülerin varlığı konuşma dilinden anlaşılmaktadır. Türkiye Türkçesinde bu uzun ünlülerin korunamayıp kısaldığı görülmektedir.

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde elif, vav ve ye ünlüleri ile med ve dik üstün işaretlerinin kullanılmasıyla ünlü uzunlukları arasında imla-fonoloji açısından bir ilişki vardır. Bu harf ve işaretlerin kullanılması her zaman bir uzunluk belirtisi sayılmamalıdır, ancak Türkçedeki asli uzunlukların özellikle kök hecede *āç* (aç), *ād* (isim), *vār*, *in* (in, höyük) şeklinde gösterilmesi, birer ses değeri taşıyan işaretler niteliğindedir.¹⁵

¹⁵ Zeynep Korkmaz, *Eski Anadolu Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları*, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, TDK Yayınları Ankara, 2005, s. 499

İncelenen metinde birincil uzun ünlülü sözcüklerde kök hecedeki uzun ünlüyü izleyen ünsüzün ötümlüleşmiş olmasına bakılarak, kök hecede uzun ünlülerin izleri sürülmektedir. Eğer tek heceli sözcüklerde ünlüyle başlayan bir ek almadığı ya da kendinden sonra ünlüyle başlayan bir sözcük gelmediği halde, sözcüğün ünsüzü ötümlüleşmişse, bu uzunluk belirtisidir. Metindeki örnekleri:

ac 13b/8, *ḡurd* 65b/4, *süd* 15b/9

2.1.3. Ünlü Uyumları

2.1.3.1. Kalınlık İncelik Uyumu

Türkçede bir sözcüğün ilk hecesinde kalın bir ünlü bulunuyorsa ondan sonra gelen hecelerdeki ünlüler kalın, ilk hecede ince bir ünlü bulunuyorsa ondan sonra gelen hecelerdeki ünlüler de ince olur. Bu ses olayına “*kalınlık-incecik*” uyumu denir. “Kalınlık-incecik uyumu başlangıçtan bugüne kadar Türkçenin her devrinde çok kuvvetli olarak hakim bulunmuş olan ve olmakta devam eden bir kaidedir. Türkçenin en büyük fonetik özelliğini bu kural oluşturur.”¹⁶ İncelenen metin kalınlık incelik uyumu açısından tutarlıdır. Yazımda bitişik yazılan ile, içün edatları, -ki eki ve ek-fiil ekleri, -IİK isimden isim yapma eki kalınlık incelik uyumuna bağlıdır:

adıñıla 31a/6, *dirlik* 33b/7, *duzağıla* 47a/7, *düşündeki* 9b/3, *eylik* 37a/5, *görsekim* 2a/11, *kiseyile* 17b/11, *kuyruğın* 6b/4, *ölmüşiken* 12a/11, *şışdise* 61b/7, *tarlık* 33a/7, *toğrılık* 13a/6, *ululuk* 41b/2, *yoğsıllık* 13a/4, *yücelik* 38b/8

-IİK isimden isim yapma eki yabancı sözcüklerden sonra da sık sık kullanılmış ve kalınlık incelik uyumuna genelde uymuştur:

cobanlık 34b/5, *emñlik* 18b/5, *noğşānlık* 13b/5, *rağatlık* 18b/5, *selāmetlik* 25b/9

Sadece bir yabancı kelimedede bu ek kalınlık incelik uyumuna uymamaktadır:

ziyādeliğa 25a/9

ululuk 41b/2 kelimesinde de farklı olarak ekin son sesi kef’ le yazılmıştır.

2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık (Dudak) Uyumu

2.1.3.2.1. Sözcük kök ve gövdelerinde düzlük-yuvarlaklık uyumu

Türkçe ses yapısının temelini oluşturan düzlük-yuvarlaklık uyumu Eski Anadolu Türkçesinde ve Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde -g ünsüzünün düşmesi ve kendinden önceki düz ünlüyü yuvarlaklaştırması, dudak ünsüzlerinin yuvarlaklaştırıcı etkisi gibi sebeplerden ötürü zaman zaman bozulmuştur. Metinde

¹⁶ Muharrem Ergin, *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul, 1997, s. 144-145

sözcük kök ve gövdelerindeki düzlük-yuvarlaklık bakımından uyumsuzluğa örnek olabilecek sözcükler:

Kalın ünlülü kelimeler:

ağu 13b/9, *altun* 26b/3, *anuç* 15b/2, *avuc* 86b/6, *gayğu* 3b/5, *karlanğuc* 66a/1, *yavuz* 31a/2, *yılduzı* 9b/1, *toğrılık* 13a/6

İnce ünlülü kelimeler:

delü 40b/9, *devşüre* 48a/6, *egerlü* 6b/9, *erük* 17a/1, *eylügin* 89b/7, *girü* 10b/6, *kendü* 84b/7, *icün* 71a/10

İki şekilli kelime tabanları

İncelenen metinde bazı kelimelerin hem düz hem de yuvarlak ünlü ile yazıldığı görülmektedir. Sözcük bir yerde kullanıldığında düzlük-yuvarlaklık uyumuna tâbi iken başka bir yerde bu uyuma tâbi değildir ve bu durum metinde düzlük-yuvarlaklık uyumunun genel bir kurala dayanmadığını göstermektedir.

Kalın ünlülü kelimeler

altun 26b/3 ~ *altın* 14a/7, *aru* 19a/10 ~ *arı* 19a/8, 59a/3, *kıllu* 61b/2 ~ *kıllı* 78b/5, *kurtıl* 31a/5 ~ *kurtula* 72a/8

İnce ünlülü kelimeler

emeklü 14b/8 ~ *emekli* 24b/2, *eylügin* 89b/7 ~ *eylik* 37a/5, *gözlü* 68a/10 ~ *gözli* 42a/3, *delügi* 82b/7 ~ *delik* 68b/7, *devşüre* 48a/6 ~ *devşir*

2.1.3.2.2. Eklerde Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Sözcük köklerindeki düzlük yuvarlaklık uyumunda, sonraki hecelerinin durumunu ilk hecenin ünlüsü belirlemektedir. Kelime kök veya gövdesine getirilen eklerde de durum buna benzer. “Kökün son vokali düz ise ekin vokali düzlük uyumuna göre, yuvarlak ise yuvarlaklık uyumuna göre tayin edilir.”¹⁷ Eski Anadolu Türkçesinde ve Klasik Osmanlı Türkçesi döneminde olduğu gibi sözcük ve eklerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı durumlar bizim metnimizde de vardır. Bu durumun sebebi ise bazı eklerdeki -g ünsüzünün düşmesi, bazı eklerde ilk şekillerindeki uyumsuzlukların devam etmesi ve örnekseme gibi olaylardır.

• İlgi eki

Eski Anadolu Türkçesinde sürekli yuvarlak olan bu ekin incelenen metinde de hem düz hem yuvarlak şekilleri bulunmaktadır:

¹⁷ M. Ergin, 1997, s.74

anıñ 19b/2, *atıñ* 6b/2, *qarındaşlarınıñ* 15a/9, *maħbübınıñ* 11a/3
anuñ 15b/2, *elinüñ* 23b/3, *güneşüñ* 67a/1, *kimesnelerüñ* 72b/8, *kimesnenüñ*
68a/11, *köyüñ* 69a/6

• **Bildirme 3. teklik eki +dIr / +dUr**

Metinde hem düz hem yuvarlak şekilleri bir arada kullanılmıştır:

düşmāndır 19b/4, *fā`idedir* 63b/7, *yabmaqdır* 3b/2, *yoqdır* 31b/2

avratdur 39a/7, *delāletdür* 15a/6, *ħorlıqdur* 8b/4, *sözdür* 18a/1, *vardur* 8a/11

• **İsimden yokluk ismi yapma eki +sIz / +sÜz**

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ekin incelenen metinde hem düz hem yuvarlak şekilleri bir arada kullanılmıştır:

gözsiz 68b/1, *şusuzlığından* 43b/6, *topuksız* 55a/2, *vakitsiz* 17a/3, *zaħmetsiz*
35a/6

yüzsüz 56b/8, *qorqusuz* 92b/3, *odunsuz* 29b/8

• **İsimden sıfat yapma eki +II / +IU**

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ekin metinde hem düz hem yuvarlak şekilleri bir arada kullanılmıştır:

altunlı 7a/11, *in`āmlı* 27a/1, *kıllı* 63a/2, *paslı* 60b/5

borclu 8b/7, *dürlü* 18a/8, *egerlü* 6b/9, *emeklü* 14b/8, *gizlü* 77b/6, *guşşalu*
12b/11, *qaygulu* 2a/9, *qaşlu* 78a/9, *tatlu* 21a/10, *kıllu* 23a/9, *tatlu* 46a/7, *yatlu* 31a/6

• **İsimden isim yapma eki +sul**

İşlek olmayan eklerdendir. Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi incelenen metinde de yuvarlak ünlülüdür:

yoqsul 54b/5

• **Fülden isim yapma eki -gUn**

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ek, incelenen metinde tek bir sözcükte ve düz ünlülü kullanılmıştır:

azgınlıgına 68b/3

• **Fülden isim yapma eki -mUr**

Çok işlek olmayan bu ek, metinde sadece bir sözcükte görülmektedir ve orada da Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi yuvarlak ünlülü kullanılmıştır:

yağmur 33a/8

• **Fülden isim yapma eki -GU**

Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de yuvarlak ünlüldür:

kayğulu 2a/9, *ğaygu* 3b/5, *çalgu* 74a/10

• **Fülden fiil yapma eki -(U)r**

Metinde bu ek daima yuvarlaktır:

bişürmek 18b/2, *düşürse* 20b/9, *doğursa* 39b/2, *yatarsa* 34a/5

• **Fülden isim yapma eki -(U)k/-(I)k**

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ek, metinde hem düz hem yuvarlak ünlülü kullanılmıştır:

acuk 67b/3, *artık* 37b/8, *ayrık* 77a/6, *büyük* 14a/8, *konuk* 91a/10

• **Sıfat fiil eki -dUK**

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ek, iki sözcük dışında, metinde de yuvarlak ünlülü yazılmıştır:

buyurdığım 17b/9, *virdiği* 13a/3

bindüğü 6b/8, *dikdüğü* 31a/8, *diledügin* 54b/11, *doğurduğu* 39b/6, *irdüğü* 56a/5, *itdüğü* 13b/1, *kıldüğü* 38a/8, *korğdüğü* 6b/2, *vardüğün* 57b/8, *yaraddüğü* 66b/5

• **Geniş zaman eki -Ur**

Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlak olan bu ek, incelenen metinde bir kelime dışında yuvarlak ünlülü yazılmıştır:

alırdı 56a/3

alursa 42b/3, *olunur* 80a/1, *olursa* 50a/7, *olur* 63b/4, *ölür* 42a/10

• **Kalıplaşmış yön gösterme eki +Aru ~ +Arı**

Eski Türkçedeki +ğaru/+gerü ekinin Eski Anadolu Türkçesindeki biçimidir. Oğuz Türkçesi metinlerinde son sesi yuvarlak olan bu ek, metinde de bir örnek hariç yuvarlak ünlüsünü korumuştur:

yuğarı 39b/11

yuğaru 40a/3, 80a/5, 82a/2, 82a/5

• **İsimden isim yapma eki +cUk ~ +cIk**

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde daima yuvarlak olan bu ek, metinde sekiz sözcükte geçmektedir. Bunların dördünde yuvarlak, geriye kalan kısmında düz ünlülü şekilleriyle kullanılmıştır:

azacığ 82a/1, 83b/5, *oğlancıklarının* 45b/4, 55a/5

azacuk 75b/4, 86a/11, 90b/8, 91b/8

• **Zarf fiil eki -(y)UP**

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde daima yuvarlak olan bu ek, metinde de hep yuvarlak ünlülü yazılmıştır:

atub 18b/8, *binüb* 6a/6, *bişürüb* 47a/3, *girüb* 33a/4, *idüb* 11b/6, *incidüb* 51a/6, *kırtılub* 29a/1, *olub* 2a/8, *ucub* 10b/1, *yürüyüb* 69a/3

Düz Ünlülü Ekler

• **İyelik 3.T.K. +(s)I(n) ~ +(s)U(n)**

Metinde bu ek hem düz hem de yuvarlak ünlülü yazılmıştır:

arasında 23a/3, *atasın* 13a/1, *bacasın* 26a/11, *karşusunda* 8a/11, *kızısının* 62b/3 *yavrisın* 42a/3, *yuvasından* 47a/8,

doğurduğı 39b/6, *kapusunda* 44b/5, *korğusundan* 61b/1, *şāhibi* 24b/4

• **Belirtme eki +(y)I /+n**

Belirtme eki *-ı*, *-i* metinde hep düz olarak kullanılmaktadır:

arslanı 8a/6, *dīnini* 53b/3, *gölgesini* 54a/4

“İyelik eklerinden sonra gelen *-n* akkuzatif eki Batı Türkçesinde son zamanlara kadar yaşamış, Osmanlıcada ve bilhassa Eski Anadolu Türkçesinde geniş ölçüde kullanılmıştır.”¹⁸ Metinde *-n* belirtme ekinin kullanıldığı örnekler:

derisin 47b/4, *kelimesin* 49a/11, *kızısının* 62b/3, *helvasın* 24a/11, *kurusun* 69b/10, *nicesin* 62a/10, *ökcesin* 16a/5, *şarusın* 50a/11, *yavrusın* 47a/8, *yuvasın* 79a/10

Metinde Eski Türkçede ünlüyle biten isimlere *-ğ*, ünsüzle bitenlere ise *-ığ*, *-ig*, *uğ*, *-üğ* olarak gelen belirtme ekinin sadece bir örneği bulunmaktadır:

kırmızığ 60a/8

• **Birliktelik eki +(y)IIA**

Bu ek metinde daima düz ünlülü şekliyle kullanılmıştır:

adıñıla 31a/6, *ayıla* 42b/9, *avratıla* 47b/2, *dōstıla* 44a/1, *duzağıla* 47a/7, *imāñıla* 49a/11, *kahırıla* 11a/6, *kişile* 31a/9, *luğfila* 11a/8, *oğlanıla* 61a/3, *rızāsıyıla* 60b/10, *şābūñıla* 53a/4, *şuyıla* 38b/2

• **İsimden isim yapma eki +IİK/+IUK**

İsimden isim yapan bu ek, metinde hem düz hem de yuvarlak ünlülü kullanılmıştır:

¹⁸ a.g.e., s. 232

başcılık 26b/10, *iblik* 19a/4, *tarlık* 33a/7, *toğrılık* 13a/6, *ululuk* 38b/7, *yanlık* 27b/2, *yücelik* 3a/8, *yoğsıllık* 13a/4, *yücelik* 3a/8

ululuk 81a/10, *ğolluğcı* 34a/11, *tendürüslük* 50a/9, 77a/7, *sürürlük* 45a/5

• **Aitlik eki +KI**

Eski Türkçede ekin *+ki*, *+kı* olan şekli metinde de bu şekilde kullanılmıştır:

düşündeki 9b/3, *elindeki* 34a/9, *kanğı* 50a/7, *evvelki* 67a/6

• **İsimden isim yapma eki +CI**

İsimden isim yapan bu ek, Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi incelenilen metinde de düz ünlülü şekliyle kullanılmıştır:

başcı 26b/8, *sucı* 32a/6, *ğolluğcı* 34a/11, *yazıcı* 78b/9

• **Öğrenilen geçmiş zaman eki -mİş**

Metinde iki sözcük dışında Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi düz ünlülü yazılmıştır:

buyurmuş 9b/7, *olmuş* 42a/10

bitmiş 15b/8, *buyurmuşdur* 10b/11, *gelmiş* 33a/8, *kesilmiş* 22b/7, *ğılmışdı* 2b/1, *ğırtulmuşdur* 51a/5, *olmuş* 9a/10

• **Görülen geçmiş zaman 3.T.K. eki -dİ**

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibi metinde de düz-dar ünlülü şeklini devam ettirmiştir:

dizdise 52b/2, *geldi* 55b/7, *giderdi* 77a/8, *işitmedi* 4a/4, *öldürdi* 12a/4, *şışdise* 61b/7

• **Zarf fiil eki -(y)IcAK**

Eski Anadolu Türkçesinde dudak benzeşmesine girmemiş olan bu ekin metindeki tek örneği düz ünlülüdür:

idicek 18b/4

• **Fülden fiil yapma eki -(I)n**

Metinde bu ek bazen düz bazen yuvarlak ünlü ile kullanılmıştır:

söyünse 59b/6, *ğulunsa* 18b/11, *ğutunsa* 59a/5, *doğuna* 65a/3, *ğolunsa* 67a/3, *olunur* 80a/1, *olunan* 80a/5, *ğulınsa* 7a/8, *söyindirse* 18b/4, *sevine* 55b/11, *idine* 88b/3, *sevine* 89a/6

• Fiilden isim yapma eki -(y)IcI

Eski Anadolu Türkçesi devrinde daima düz ünlülü olan bu ek metinde de düz ünlülü olarak kullanılmıştır:

alıcı 2b/5, eyleyici 48b/5, gelici 41a/6, idici 14a/5, kılcı 51a/2, olıcı 35b/5, şaklayıcı 66a/11, söyleyici 18b/7, verici 76a/10, yazıcı 78b/9

• İsimden isim yapma eki +(I)ncI

Eski Anadolu Türkçesi devrinde olduğu gibi metinde de genel olarak ekin ilk ünlüsü dudak uyumuna tabi olurken ikinci ünlüsü düz-dar kullanılmıştır:

altıncı 67a/11, birinci 67a/10, dördüncü 67a/9, dördüncü 23b/7, ikinci 67a/7, üçüncü 67a/8, yidinci 67b/1

2.1.4.ÜNLÜ DEĞİŞMELERİ

2.1.4.1. Daralma

Ses değişimleri sözcüğün yapısındaki seslerin birbirine etkisiyle oluşur. Daralma ses olayı “Yanlarında geniş ünlüleri daraltma etkisi yapan bazı g, ğ, y gibi ünsüzlerin etkisi altında geniş ünlülerin daralması hadisesidir.”¹⁹

Eski Türkçede kök hece ünlüsü birincil kapalı *e* olan sözcüklerin incelenen metinde *i* şeklinde yazılışının bilgi ve örnekleri için Ses Bilgisi, Ünlüler 2.1.1. e/ é/ i maddesine bakınız.

2.1.4.2. Yuvarlaklaşma

Genellikle sözcüğün bünyesinde bulunan bir ünlü veya ünsüzün etkisiyle oluşan yuvarlaklaşma “Bazı kelimelerde bazı seslerin tesiriyle düz vokallerin yuvarlaklaşması hadisesidir. Gerçekten de dudak ve dudak-diş konsonantları bazı kelimelerde düz vokalleri yuvarlaklaştırır.”²⁰

Metindeki sözcük kök ve gövde ya da eklerde olan yuvarlaklaşmalar düzlük yuvarlaklık uyumu maddesinde ayrıntılı olarak incelenmiş bu nedenle örnekler burada tekrar gösterilmemiştir (bk. 2.1.3. Ünlü Uyumları: 2.1.3.2. Düzlük Yuvarlaklık Uyumu).

¹⁹ Hanefi Vural ve Tuncay Böler, *Ses ve Şekil Bilgisi*, Kesit Yayınları, Ankara, 2011, s. 133

²⁰ M. Ergin, 1997, s.54

2.1.4.3. Düzleşme

Sözcük kök ve gövde ya da eklerde görülen düzleşme bazen o sözcükte bulunan ünlü veya ünsüzlerin etkisiyle, bazen de böyle bir etki olmaksızın gerçekleşmektedir.

Düzlük-yuvarlaklık uyumu maddesinde düzleşme sonucu uyuma girmeyen sözcük kök ve gövdeleri ve ekler örnekleriyle beraber verildiği için burada tekrar gösterilmemiştir (bk. 2.1.3. Ünlü Uyumları: 2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

2.1.4.4. İncelme

Eski Türkçe ve Eski Anadolu Türkçesi döneminde kalın ünlülü bazı sözcüklerin ince ünlüye döndüğü görülmektedir. Metinde ön damaksillaşma görülen örnekler:

yana >yene >yine 3b/6, tıl ~til >dilinden 2a/4, yorı->yürü- 29b/9

2.1.5. ÜNLÜ DÜŞMESİ

Genellikle vurgusuz olan orta hecenin düşmesi sonucu gerçekleşen ses olayıdır. Metne bakıldığında da bazı sözcüklerin çekim veya yapım eki alırken bu ses olayının meydana geldiğini görülmektedir:

ağız : ağzı 14b/2

boyun : boynın 22a/8

burın : burnını 22a/2

dirilik : dirlik 20a7

eyülük : eylugin 89b/7

gönül : gönli 38a/10

oğul : oğlu 3a/10

Ünlü Düşmesi *ile* edatının ekleşmesi sonucunda da ortaya çıkmıştır. Bunun yanında *ile* edatındaki *i* ünlüsünün düşmediği örnekler olduğunu da belirtmek gerekir:

ciriş ile 35a/6

delü ile 40b/10

eli ile : eliyle 9b/1

eti ile : etile 29a/8

kişi ile : kişiyile 20b/1

kişi ile : kişile 31a/8

su ile : şuyla 58a/6

Cevher fiili *i-*'in özellikle zarf-fiil eki *-ken* ekiyle kullanıldığında düştüğü görülmektedir. Metinde cevher fiilinin *-ken* ekiyle kullanıldığında düşmediği sadece bir örnek bulunmaktadır. Aynı durum cevher fiili kip ekleriyle kullanıldığında da görülmektedir:

ölmüş iken : ölmüşiken 12a/11

alır ise : alursa 42b/2

alır idi : alırdı 56a/3

çeker iken : çekerken 64b/7

değil ise : değilse 34b/10

dizdi ise : dizdise 52b/2

dutar iken : dutarken 25b/5

dutar ise : dutarsa 37a/8

gördü ise : gördise 60a/3

kılmış idi : kılmışdı 2b/1

şişdi ise : şişdise 61b/7

yatur iken : yaturken 4b/10

yeğer ise : yeğerse 71b/10

yürür iken : yürürken 28a/9

2.1.6. ÜNLÜ TÜREMESİ

İncelenen metinde Türkçe kelimelerde ünlü türemesine nadir rastlanmıştır:

azacığ 82a/1

Ünlü türemesi Türkçe sözcüklerden ziyade Arapça asıllı sözcüklerde iki ünsüz arasında ünlü türemesi olarak görülmektedir:

Ar. *aşl* > *aşıl* 70b/10

Ar. *‘azm* > *‘azim* 4b/2

Ar. *cevz* > *ceviz* 34b/10

Ar. *daḥl* > *dāḥil* 10b/4

Ar. *fiḫh* > *fiḫih* 59a/7

Ar. *fisk* > *fisik* 42b/9

Ar. *hük*m > *hüküm* 36a/8

Ar. *'ilm* > *'ilim* 18a/4

Ar. *'ömr* > *'ömür* 49a/2

Ar. *zecr* > *zecir* 3b/10

2.1.7. ÜNLÜ BİRLEŞMESİ

Ünlü birleşmesi, ünlüyle biten bir sözcükten sonra ünlü ile başlayan bir sözcük geldiği zaman ünlülerden biri düşerek iki sözcüğün birleşmesi hadisesidir:

ne+ise+ne > *nesne* 8b/6

şu+ol > *şol* 57a/11

kendü+öz > *kendüzin* 13a/11

kim+ise+ne > *kimesne* 3a/2

2.2. ÜNSÜZLER

2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

2.2.1.1. Söz Başı Ünsüzlerindeki Değişmeler

2.2.1.1.1. b->v-/b->p-

b>p değişmesi kelime başında görülmektedir. “Türkçede aslında *b* ile başlayan bazı kelimeler sonradan *p*'ye dönmüşlerdir. Batı Türkçesinde de bunun misalleri ile karşılaşmaktayız. Kelime başındaki *b-p* bakımından Eski Anadolu Türkçesi umumiyetle *b* tarafındadır. Bu *b*'lerin *p* olması ise aynı devre sonlarında başlamıştır.”²¹ İncelenilen metinde *b*'li şekiller Eski Türkçede olduğu gibi *b*'li olarak görülmektedir:

bāzūsı 85b/8, *barmağ* 23b/3, *bekmez* 24a/10, *bınar* 21a/11

Bunun yanında hem *b* hem de *p* ile yazılmış örnekler de bulunmaktadır:

paça 26/11~*baça* 26a/11, *tobuğ* 55a/2 ~ *topuğ* 55a/2, *yap-* 59b/4 ~ *yab-* 3b/2

b>v değişmesi sözcük başında veya içindeki ötümlü çift dudak ünsüzü *b* sesinin, ötümlü dudak ünsüzü *v* sesine dönüşmesi olup Oğuz grubuna ait ses özelliklerinden biridir. Metinde yer alan şu sözcükler bu ses değişmesine örnektir:

²¹a.g.e., s. 53

abla- > avla- 41b/11, eb > ev 5b/2, bar- > var- 10b/5, ber- > ver- > vir- 43b/1, tabışkan > şavşan 54b/6, yabuz > yavuz 30a/8

2.2.1.1.2. k- > g-

“Eski Türkçede kelime başında *g* sesi yoktu. Batı Türkçesinde kelime başında gördüğümüz *g*'ler Eski Türkçede *k* şeklinde idi. Yani Eski Türkçedeki *k* ile başlayan bazı kelimeler Batı Türkçesine geçerken başlarındaki *k*'yi *g*'ye çevirmişlerdir.”²² Sözcük başı ötümsüz ön damak ünsüzü *k* sesinin ötümlü ön damak ünsüzü *g* sesine dönüşmesi Eski Anadolu Türkçesi için karakteristik özelliklerden biridir. Eski Anadolu Türkçesine ait metinlerde düzenli olmamakla birlikte, tespit edilebilen bir ses olayıdır. Günümüz Türkiye Türkçesinde bu değişim sistemli bir biçimde görölmektedir. Metinde geçen şu sözcükler bu fikri doğrulamaktadır:

keç- > gec- 76a/8

kel- > gel- 13b/5

kergek > gerek 24b/8

kemi > gemi 68b/9

key- > gey- 86a/3

kibi > gibi 14a/11

kice > gece 20a/5

kit- > git 25a/1

kizlü > gizlü 74b/8

köç- > göç- 3a/3

kör- > gör- 8b/1

kümüş > gümiş 26b/4

2.2.1.1.3. t->d-

Sözcük başı ve içi ötümsüz diş eti *t* sesinin, karşılığı olan ötümsüz diş eti *d* sesine dönüşmesi olayıdır. Eski Anadolu Türkçesinde *t*'yi devam ettirme ve *d*'ye dönüştürme bakımından karışık bir durum vardır. Bu değişim yüzyıldan yüzyıla ve eserden esere değişiklik gösterir. Genellikle ince sıradan sözcüklerin başındaki *t*'ler *d*'ye dönüşürken kalın sıradan sözcüklerdeki *t*'ler daha çok korunmuş ve bunlar da genellikle *tu* (𐱅𐰇) ile yazılmıştır. Oğuz dil alanı için karakteristik özelliklerden biri olan bu ses olayı Eski Türkçenin sonlarında (XI. yy) başlamış ve Eski Anadolu

²² age., s.85

Türkçesiyle (XIII. yy) birlikte tamamlanmıştır. Ancak bu dönemde söz konusu değişim gerçekleşmekle birlikte *t*'li biçimlerin de korunduğunu görülmektedir. Söz konusu değişime örnek olarak metinde geçen şu sözcükler örnek verebilir:

te- > *di-* 13a/5

tebe > *teve* > *deve* 41a/2

tepren- > *depren-* 42b/7

teñiz > *deñiz* 38a/11

tüş- > *düş-* 3a/3

tükeli > *dükeli* 24b/9

Metinde *t* ile yazılıp aslını koruyan sözcükler de vardır:

tatlu 21a/7, *tavarına* 13b/5, *tavşan* 54b/6, *terlemek* 32a/1, *toğru* 81a/1

Metinde hem *d*'li hem de *t*'li şekilde kullanılan sözcükler de vardır:

tağ 5a/9 ~ *dağ* 38b/5

tarlık 33a/7 ~ *darlık* 27b/8

toğ- 39b/4 ~ *doğ-* 39b/6

2.2.1.2. Söz İçi ve Söz Sonu Ünsüzlerindeki Değişmeler

2.2.1.2.1. -d->-y-

“Bu değişiklik Eski Türkçenin sonlarında olmuştur. *d*'ler önce peltek *z* (*zel*)'ye, sonra *y* ve *z*'ye çevrilmişlerdir: *adağ-ayağ-azağ* misalinde olduğu gibi. Batı Türkçesi *y* tarafından.”²³ Metinde Eski Türkçe *d* ünsüzü, söz içinde *y* olmuştur:

adağ > *ayağ* 16a/3

adrl- > *ayrl-* 64a/2

bedük > *büyük* 68b/6

edgü > *eyü* 71a/10

kadgu > *kağu* 75a/2

kod- > *koğ-* 64b/11

udr- > *uyu-* 11a/1

yad- > *yay-* 2b/9

²³ age., s.94

2.2.2. Sızıcılışma

2.2.2.1. -b->-v-

Metinde Eski Türkçedeki söz içi -b- ünsüzüne karşılık birkaç örnekte -v- ünsüzü görülmektedir:

abla- > *avla-* 41b/11

eb > *ev* 5b/2

tabışkan > *tavşan* 54b/6

yabuz > *yavuz* 30a/8

2.2.2.2. -k->-h-

Türkçede asli ses olmayan ve Türkçenin tarihi seyri içinde *k*'dan dönüşerek oluşan *h* sesinin metindeki örnekleri:

aḥşam 23b/5, *daḥı* 25b/3, *yoḥsul* 79b/4

Metinde aynı kelimenin her iki şekilde kullanıldığı bir örnek bulunmaktadır:

yoḥsul 79b/4 ~ *yoḥsul* 54b/5

Türkçe sözcüklerde ön ses durumunda ötümsüz gırtlak ünsüzü *h* sesi yoktur. Bu nedenle ön sesteki ötümsüz art damak *k* sesleri kendini muhafaza ettiği görülmektedir:

ḳanda 19b/5, *ḳanḳı* 50a/7

2.2.3. Ötümlüleşme

2.2.3.1. Birincil Uzun Ünlüler Sebebiyle Ötümlüleşme

Metinde birincil uzun ünlülü sözcüklerin sonundaki *ç*, *t* ünsüzlerinin ötümlüleşerek *c*, *d* olduğu görülmektedir:

ac 13b/7, *od* 29b/9, *süd* 15b/10

2.2.3.2. İki Ünlü Arasında Ötümlüleşme

Ötümlüleşme, ötümsüz ünsüzlerin bazılarının kendilerinden sonra ünlüyle başlayan bir ek gelmesi sonucu ötümlü ünsüze dönüşmesi olayına denir. Metindeki örnekleri şunlardır:

aḡsaḳlıḡı 13b/2, *ardınca* 57b/1, *arıḳlıḡı* 13b/6, *ayrıḡun* 77a/6, *‘avratlıḡa* 8a/9, *ayaḡın* 16a/3, *dördünci* 67a/9, *döşegin* 39a/8

2.2.4. Ünsüz Düşmesi

2.2.4.1. b->∅

Eski Anadolu Türkçesinin başlarında bol- fiilinin *b*'si düşmüştür:

bol- >ol- 67b/5

2.2.4.2. -ğ/-g>Ø

Metinde Eski Anadolu Türkçesinin diğer eserlerinde olduğu gibi birden fazla heceli kelimelerin ve eklerin son seslerinde bulunan -ğ/-g ünsüzü eriyip kaybolmuş ve bu ünsüzün önündeki ünlü çoğunlukla yuvarlaklaşmıştır:

arığ > aru 46a/6

adığ > ayru 12a/7

kapığ > kapu 67b/2

katığ > katı 33a/8

sarığ > şaru 60a/5

tatlığ > tatlu 21a/7

uluğ > ulu 8a/6

2.2.4.3. -l->Ø

İncelenen metinde *l* sesi şu örneklerde düşmüştür:

keltür- > getir- 18b/8

oltur- > otur- 28b/5

2.2.4.4. y->Ø

Metinde iki kelimedede *y* sesi düşmüştür:

yılan > ilan 19b/3

yılduz > ilduz 9a/5

2.2.5. Ünsüz Türemesi

2.2.5.1. n Türemesi

Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde araya yardımcı ses durumundaki *n* sesi girer. Bunun yanı sıra zamirlerin çekiminde ve *-I* , *-sI* iyelik eklerinden sonra gelen isim işletme eklerinden önce zamir *n*'si türer:

anda 35a/4, andan 73a/1, arasında 63a/1, bunu 57b/9, ıssısını 67a/4

2.2.5.2. y Türemesi

Ünlü ile biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde araya *-y-* yardımcı ünsüzü girmektedir. Metinde edatların birleşik yazımlarında da bu yardımcı ünsüzün kullanıldığı görülmektedir:

ayıla 42b/9, boşaya 77b/8, olmaya 68a/11, şuyula 58a/6, şuya 58a/7, uğraya 76b/11

2.2.6. Ünsüz Uyumu

Ünsüz uyumu ünsüzlerin boğumlanma noktalarıyla ilgili bir ses olayıdır. Ötümlü bir ünlüyle biten bir sözcüğün ünsüzle başlayan bir ek aldığında o ünsüzün ötümlü; ötümsüz bir ünlüyle biten bir sözcüğün ünsüzle başlayan bir ek aldığında o ünsüzün de ötümsüz olmasıdır. Bundan dolayı bu ses olayı “*ötümlülük-ötümsüzlük uyumu*”²⁴ olarak da nitelendirilmektedir. “Eski Anadolu Türkçesinde sözcük içinde uyum sayılabilecek bir ünsüz benzeşmesi yoktur. Ötümlü-ötümsüz olarak karşılıklı çift şekilleri bulunan ünsüzlerden ötümlülerle ötümsüzler sözcük içinde yan yana gelebilmekteydiler. Mesela *-dI, -dA, -dAn* eklerinin Oğuz Türkçesinde *t*’li şekilleri yoktu. Bu çeşit ekler köklerle birleşirken ünsüz uyumuna tabi tutulmazlardı.”²⁵ Metinde sözcük kök veya gövdesi ünlüyle veya ister ötümlü ister ötümsüz ünsüzle bitsin eklerin tamamı ötümlüdür:

-dI Görülen geçmiş zaman eki

ķavıřdı 42a/11, *olduyısa* 43a/6, *oldı* 57a/9, *urdu* 4a/4, *yorudu* 63b/9

+dA Bulunma hâli eki

ağzında 7b/4, *arada* 11b/10, *başında* 21b/10, *düşünde* 22a/6, *ķarşusunda* 8a/11, *omuzunda* 14b/9

+dAn Ayrılma hâli eki

‘avratdan 24a/6, *bardaķdan* 26b/2, *canaķdan* 34b/1, *dolabdan* 41a/11, *ırmaķdan* 46a/11

-dUk Sıfat-fiil eki

doğurduğı 39b/8, *ķorķduğı* 72a/9, *olduğı* 66a/1, *varduğın* 57b/8, *yaradduğı* 66b/5

+dUr Bildirme eki

andadur 19b/5, *buyurmuşdur* 28a/2, *ķurtulmuşdur* 51a/5, *ķuşdur* 42a/2, *vardur* 8a/11

-dUr- Fiilden fiil yapma eki

aldursa 63b/10, *irişmekdür* 12b/1, *öldürse* 65a/6, *tütüddürse* 57a/3, *üleşdirmek* 14a/2

+cI İsimden isim yapma eki

başcı 26b/8, *ķolluķcı* 34a/11, *sövgici* 75b/11, *yardımcısı* 70b/9

²⁴ Nurettin Demir - Emine Yılmaz, *Türk Dili El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara 2003, s. 164

²⁵ Muharrem Ergin, *age.*, s.77

2.3. HECE DÜŞMESİ

Metinde hece düşmesi, ek eylem olarak kullanılan “*durur*” ekinin ekleşmiş hali olan “*dur*” şeklinde görülmektedir:

dinlenmedür 54a/6, *degildür* 10b/11, *düzdür* 18a/3, *iyüdür* 6a/11, *sözdür* 18a/1

3. BİÇİM BİLGİSİ

3.1. SÖZCÜK YAPIMI

3.1.1. İsimden İsim Yapma Ekleri

Metinde aşağıdaki isimden isim yapma ekleri bulunmaktadır:

+An: Eski Türkçede güçlendirme ve çokluk görevindeki bu ek bulunduğu sözcüklerde köke karışmış olduğu görülmektedir:

oğlan 6a/2

+CA: İsim ve isim soylu sözcüklere gelerek benzerlik, eşitlik, görelilik anlamı vererek zarf yaparken kavim isimlerinden dil isimleri de yaptığı görülür:

yirince 61a/5

+CAK / +CUK/ + CIK: İsimlere gelerek isim ve sıfat yapan, eklendiği sözcüğe küçültme ve azlık anlamı katan bu ek fazla işlek değildir:

azıcağ 34b/7, *azacuğ* 75b/4, *azacığ* 83b/5, *gökcek* 77b/3, *oğlancıklar* 55a/5

+CI: Meslek isimleri ve sıfatları yapan bu ek aynı zamanda eklendiği isim veya sıfattan alışkanlık ve süreklilik gösteren sözcükler türetir:

boyacı 26b/7, *başcı* 26b/9, *ğolluğcı* 34a/11, *sucı* 32a/6, *yardımcısı* 70b/9

+IUK/+IIK: İsimlerden topluluk, yer, alet, topluluk, meslek isimleri ve soyut isimler yapar:

başcılık 26b/10, *ğolluğcı* 34a/11, *ğoğruluk* 13a/6, *ğarlık* 33a/7, *ululuğ* 47b/11, *yanlık* 27b/2, *yoğsıllık* 13a/4

+IU/+II: İsimden isim ve sıfat yapan çok işlek bir ektir:

altunlu 7a/11, *bağlu* 14a/3, *borclu* 8b/7, *ğuşşalu* 12b/11, *ğayğulu* 2a/9, *ğıllu* 61b/2, *paslı* 60b/5, *ğatlu* 21a/7

+(I)ncI/ +(U)ncI: Sayı isimlerinden sıra sayı sıfatları yapan işlek bir ektir:

altuncı 67a/11, *bişinci* 67a/10, *dördüncü* 67a/9

+sIz/+sUz: İsimlere gelerek yoksunluk, mahrumiyet bildiren sıfatlar yapan çok işlek bir ektir.

korçusuz 92b/3, *odunsuz* 29b/8, *şusuzluğundan* 43b/6, *topuksuz* 55a/2, *tuzsuz* 18a/10, *vakıtsız* 5b/7

3.1.2. Fiilden İsim Yapma Ekleri

-GI/-GU/ -KU/-KI: Bu ek fiilin gösterdiği hareketle ilgili çeşitli nesnelere karşılaman isimler yapan işlek bir ektir:

çalgu 74a/10, *gaygu* 3b/5, *sövgici* 75b/11

-IcI: Yapan, eden anlamına gelen isimler ve sıfatlar yapan çok işlek bir ektir:

alıcı 53b/2, *geleci* 21a/7, *idici* 67b/11, *kılıcı* 51a/2, *olıcı* 35b/5, *şaklayıcı* 66a/11, *verici* 76a/10

-mA: Kalıplaşarak ya da kalıplaşmadan nesne, eşya ismi veya sıfat olarak kullanılan isimler yapan bu ek hareket bildirmez. Ayrıca bu ek fiillere eklenerek mastar yapar:

sürme 47a/1

-mAK: Fiillerin hareket isimlerini yapan bu ekin asıl görevi mastar yapmaktır. Az da olsa bazen kalıplaşarak hareket ifade etmeyen nesne isimleri yaptığı görülür:

artmağdur 15a/3, *etmek* 29b/7, *kurtulmağ* 30a/2, *ucmağ* 10a/10, *yağmağ* 77a/11

-(U)k/ (I)k: Genelde fiillerden sıfat görevi üstlenen isim ve isim soylu sözcükler yapan bir ektir:

bulanık 46a/10, *büyük* 4a/8, *delik* 68b/7, *küçük* 16b/8

-(A)k: Çok işlek olan bu ek, fiilin gösterdiği hareketi çokça yapanı, olanı, hareketin yapıldığı yeri, aleti, o hareketle yapılan şeyi karşılaman isimler yapar:

bıçağ 25b/1, *döşek* 39a/7, *kapağı* 82a/3, *oturağı* 90b/6, *uzak* 39a/6

-(I)n/-(U)n: Çoğunlukla fiilin ifade ettiği anlamda, yapanı, yapılanı ifade eden iş ve oluş bildiren fiiller yapan bu ekin metindeki örnekleri şöyledir:

gelin 42a/8, *şatun* 39b/1

3.1.3. İsimden Fiil Yapma Ekleri

+A-: Oluş ve kılış bildiren fiiller yapan bu ek çok işlek değildir:

dileye 87b/1, *kanasa* 52b/7, *oynasa* 52b/1, *uzatsa* 39a/6

+IA-: Hem oluş hem de kılış fiilleri yapan işlek bir ektir:

bağlasa 6a/9, *bogazlasa* 62b/3, *işleye* 73a/10, *mühürlese* 74b/9

+IA-n-: -la, -le ekinden sonra fiilden fiil yapma eki -n'nin gelmesiyle tek bir ek haline gelmiş olan bu ekin kullanımı yaygındır.

bağlana 40a/10, *dinlenmedür* 54a/6, *güşşalana* 85a/3, *pārelense* 55b/7

3.1.4. Fiilden Fiil Yapma Ekleri

-(I)n-/(U)n-: Oluş ve kılış ifade eden bu ek fiil kök ve gövdelerine gelerek hem dönüşlü hem de edilgen çatılı fiiller yapar:

dilense 79b/5, *depreense* 42b/9, *eglene* 84a/7, *ışlansa* 32a/3, *incine* 90b/5, *sevine* 55b/11

-(I)l-/(U)l-: Kullanım alanı oldukça geniş olan bu ek hem edilgen hem de dönüşlü fiiller yapar:

acıla 14a/4, *dökülse* 59a/9, *üzilse* 12a/1, *üzülse* 64b/7

-(I)ş-/(U)ş-: Ortaklaşma ve oluş ifade eden fiiller yapan işlek bir ektir:

buluşa 43b/11, *irişe* 17a/8, *koğuşa* 72b/4, *yitişe* 21b/2

-dUr-: Fiil kök ve gövdelerinden sonra gelerek ettirgen veya oldurgan çatı yapan çok işlek bir ektir:

aldursa 63b/10, *irişdüre* 4a/1, *kaldırsa* 12b/6, *öldürse* 65b/1, *tütüddürse* 57a/3

-Ur-: Fiil kök ve gövdelerinden sonra gelerek ettirgen veya oldurgan çatı yapan çok işlek bir ektir:

bişürmek 18b/2, *düşürse* 59a/6

3.2. SÖZCÜK TÜRLERİ

3.2.1. İsimler

3.2.1.1. İSİM ÇEKİMİ

3.2.1.1.1. Çokluk Eki

+IAR: İsimlerin karşıladığı nesnenin birden fazla olduğunu belirten ektir. Metindeki örnekleri şunlardır:

ağaçlar 16b/1, *arular* 19a/10, *barmağlar* 23a/9, *dişlerin* 40a/3, *gövdeler* 12b/3, *kişilere* 16b/2, *sözler* 35b/6, *ulular* 9a/10

3.2.1.1.2. İyelik Ekleri

Geldiği isim veya isim soylu sözcüğün kime veya neye ait olduğunu belirten iyelik eki şahıslara göre değişik biçimler almaktadır. Metinde bulunan iyelik ekleri aşağıda verilmiştir:

- İkinci teklik kişi iyelik eki: **+(U)ŋ**

(senüŋ) kendüŋi 37b/6

- Üçüncü teklik kişi iyelik eki: **+I, +sI, +sU**

(halk) arasında 22b/7, *(göğler) kapusın* 67b/2, *(arslān) karşusunda* 8a/11, *(kirāsın) kurusun* 69b/10, *(taŋrı) rızasından* 28b/9, *(kendü) rızasıyla* 60b/10, *(karlanŋuc) yuvasin* 66a/2, *(evin) ulusu* 29b/7, *(dārāciŋ) yavrısın* 42a/3

- Üçüncü çokluk kişi iyelik eki: **+lArI**

aŋvālleri 15a/9, *işleri* 43a/8, *ŋavīmlerinden* 89b/11, *muŋabbetleri* 11a/6, *ulularına* 9a/6

3.2.1.1.3. Hâl Ekleri

Metinde bulunan hâl ekleri aşağıda verilmiştir:

- İlgi hâli eki: **+(n)Uŋ / +(n)Iŋ**

Eklendiği isim veya isim soylu sözcüğü kendinden sonra gelen isim veya isim soylu sözcüğe bağlayan bu ek metinde +uŋ/üŋ şeklinde görülmektedir:

anuŋ (haŋŋında) 52b/4, *eliniŋ (barmaŋların)* 23b/1, *eşegüŋ (ŋuyruŋı)* 6b/11, *güneşüŋ (aydınlıŋın)* 67a/1, *harfleriŋ (yanında)* 80a/4, *ŋāziniŋ (şāzlıŋı)* 60a/1, *kimesnenüŋ (gözün)* 68a/11, *köyüŋ (ŋavmin)* 69a/6, *vilāyetiŋ (üzerinden)* 4a/7

- Yönelme hâli eki: **+A**

Yönelme hâli eki metinde eklendiği kelimenin son sesine göre +A, üçüncü şahıs iyelik ekinden sonra zamir *n*'si alarak +(n)A ve ünlülerden sonra *y* yardımcı ünsüzünü alarak +(y)A gibi değişik şekillerde kullanılmıştır:

aŋaca 10b/1, *ata* 6a/6, *avratlıŋa* 8a/9, *ayuya* 8b/3, *bādişāhına* 8a/4, *başa* 76a/3, *bayŋuşa* 28a/8, *belāya* 12b/5, *bişige* 25b/9

- Bulunma hâli eki: **+dA**

Metinde bulunma hâl eki olarak +da/+de kullanılmış ve Türkiye Türkçesinden farklı olarak +ta/+te şekli bulunmamaktadır:

cualda 35a/5, *düşünde* 3b/8, *gövdesinde* 27b/7, *icinde* 19b/6, *nerede* 11b/10, *üzerinde* 5b/5, *yuvada* 28a/11

• **Ayrılma hâli eki: +dAn**

Ayrılma hâli eki olarak metinde +dan/+den eki kullanılmaktadır. Bu ek, Türkiye Türkçesinden farklı olarak Eski Anadolu Türkçesi döneminde olduğu gibi ünsüz uyumu dışında sadece -d ünsüzüyle karşımıza çıkmaktadır:

anlardan 36a/1, *avratdan* 33b/10, *devletden* 7a/3, *ırmağdan* 46a/11, *kaşaşından* 41b/9, *şusuzluğundan* 43b/6

• **Belirtme hâli eki: + (y)I, +n, +(n)I**

Metinde belirtme hâli ekinin isimlerin yalın hâllerine getirilen + (y)I, üçüncü şahıs iyelik eklerinden sonra gelen +n ve genellikle zamirlerden sonra gelen +(n)I olmak üzere üç kullanımı da bulunmaktadır:

ağacın 44a/1, *arslanı* 8a/6, *ayvayı* 17a/6, *bunu* 57b/9, *kurusun* 69b/10, *kaşasını* 73a/9, *sacın* 45b/3, *yıldızı* 9b/2

• **Eşitlik hâli eki: +cA**

Bu ek zarf, sıfat yapmasının dışında eklendiği sözcüğe *kadar*, -a göre anlamlarını katmaktadır. Metindeki örnekleri şunlardır:

ardınca 57b/1, *kaşarınca* 30a/5, *nice* 59a/8, *yirince* 61a/5

• **Yön gösterme hâli eki: + rA, +ArU**

Metindeki yön gösterme ekleri Eski Anadolu Türkçesinde olduğu gibidir:

buradan 5b/5, *kaşararı* 79a/6, *yuşarı* 40a/3

• **Vasıta hâli eki: +IIA, + IA**

Söz konusu ek metinde her iki şekilde de kullanılmaktadır:

adıñıla 31a/6, *avratıla* 47b/2, *ayıla* 42b/9, *kiseyile* 17b/11, *kişile* 25b/8, *oğlanıla* 61a/3, *rencile* 19a/11, *sebebile* 49b/3, *şuyıla* 38b/2

3.2.2. Sıfatlar

3.2.2.1. Niteleme Sıfatları

Metindeki örneklerden bazıları şunlardır:

şarı (elma) 16b/8, *toğrı (söz)* 18b/7, *taşlı (geleci)* 21a/7, *yanlık (söz)* 27b/2, *yijji (avratdur)* 7a/9, *yüksek (yerde)* 5a/10

3.2.2.2. Belirtme Sıfatları

3.2.2.2.1. İşaret Sıfatları

Metinde birer örnekte *o* ve *şol*, diğerlerinde *bu*, *şu*, *ol* işaret sıfatları kullanılmıştır:

o (‘avrat) 47b/5, *şol* (kimesneye) 57a/11

bu (kişiden) 47b/6, *o* (‘avrat) 47b/5, *ol* (kimesne) 51a/5

3.2.2.2.2. Sayı Sıfatları

Metindeki sayı sıfatları şunlardır:

Asıl Sayı Sıfatları

altı (hâkimden) 92a/5, *beş* (vaķit) 23a/11, *dört* (kızı) 61a/10, *iki* (cihānda) 58b/4

Sıra Sayı Sıfatları

altıncı (kat) 67a/11, *dördüncü* (barmağı) 87b/5, *ikinci* (barmağı) 92b/10

3.2.2.2.3. Belirsizlik Sıfatları

Metinde kullanılan belirsizlik sıfatları şunlardır:

birkaç (yılduzlar) 9a/9, *cümle* (halāyık) 4a/5, *dürlü* (aş) 18a/8, *bir* (nesne) 19a/2, *her* (kimse) 2b/5

3.2.2.2.4. Soru Sıfatları

Metinde kullanılan soru sıfatları şunlardır:

ķankı (anda) 50a/7, *ne* (kim) 13a/5, *ne* (dürlü) 18a/8, *ne* (işkim) 48b/8, *nice* (vecih) 28a/1

3.2.2.3. Sıfatlarda Derecelendirme

Eşitlik Derecesi

Bu işlev metinde genellikle benzetme, miktar ve derece bildiren gibi ve kadar edatlarıyla karşılanmaktadır:

canāvar gibi nesne 14a/11, *ķurdcuğan gibi nesne* 14b/11, *yaş bez gibi nesne* 61b/4

Sıfatlarda Pekiştirme

Sıfatlarda pekiştirme sıfatın ilk hecesine “*m*, *p*, *r*, *s*” ünsüzlerinden birinin eklenmesiyle oluşan hecenin sıfatın önüne eklenmesiyle oluşturulur ve metindeki tek örneği şudur:

dümdüz 77b/1

3.2.3. Zamirler

3.2.3.1. Kişi Zamirleri

Metinde sadece üçüncü kişi zamiri kullanılmıştır:

anıñ 48a/7, 82a/5; *anlardan* 36a/1; *anuñ* 15b/2, 52b/4, 52b/6, 58a/2, 84a/9

3.2.3.2. İşaret Zamirleri

Metinde işaret zamirlerinden bu ve o'nun yalın hâlleri ve isim çekimi almış biçimleri bulunmaktadır:

anıñ 19b/2, 36a/2, *bu* 62b/6, 80a/1, *budur* 1b/1, *bunı* 57b/9

3.2.3.3. Dönüşlülük Zamiri

Dönüşlülük zamiri metinde üç yerde *kendi*, diğerlerinde *kendü* olarak kullanılmıştır:

kendi 7b/4, 38a/7, *kendiye* 8a/6, *kendü* 11a/11, 29b/5, 32a/3, 47a/10, 49b/5, 60b/10, 68b/2, 77a/4, 84b/7, *kendüden* 4a/4, 59a/11, *kendüni* 28b/5, 37b/6, 38b/5, *kendüye* 27b/4, 40a/1, 42a/8, 57a/3, 64a/4, 68b/1, *kendünden* 45a/3, *kendüyi* 13b/4, 51b/3, 52b/5, 56b/3, 64a/6, 66b/6, 71a/8, *kendüzin* 13a/11, 33b/11, 35b/7, 38b/6, 39a/10, 52a/1, 57b/6, 69a/2

3.2.3.4. Soru Zamirleri

Metinde kullanılan soru zamirleri şunlardır:

kim 71b/10, *kimi* 71b/10, *kimin* 48a/1, *ne* 13a/5, *nerede* 11b/10

3.2.3.5. Belirsizlik Zamirleri

Metinde çeşitli belirsizlik zamirleri bulunmaktadır:

ķanķı 50a/7, *kimse* 2b/5, 2b/7, 2b/10, 4a/4, 5a/6, 10b/4, 17a/2, 29b/2, 30a/10, 30b/4, 30b/8, 31a/6, 38b/6, 84b/9, 91a/10, *kimsenin* 19a/9, *kimsesi* 35a/9, 47a/2, *kimseye* 20a/2, 27a/6, *nice* 59a/8, *niceden* 74a/4, *nicesin* 62a/10

3.2.4. Zarflar

3.2.4.1. Zaman Zarfları

Fiil ve fiilimsilerin gerçekleştiği veya gerçekleşeceği zamanı bildiren sözcüklerdir. Metindeki örnekleri şunlardır:

geciken: *eger geciken ķılıcı şunsa* 60b/8

hemîn: *eger ķılıc ile bir nesne ķalub kesse hemîn hüküm ider* 60b/5

ķış eyyâmında: *düşünde ķış eyyâmında ķar görse mâldur* 64a/11

vaķitlü vaķitsiz: *gerek cig gerek bişmiş vaķitlü vaķitsiz görse* 25a/5

3.2.4.2. Yer-Yön Zarfları

Fiillerin veya fiilimsilerin yerlerini, yönlerini belirten bu sözcüklerin metinde şu örnekleri bulunmaktadır:

girü: *eger köye varub girü çıkısa* 69a/8

üzerine: düşünde ölmüş bir kişi görse şalâhat üzerine olmağdur 12a/9

üzerinde: tağ üzerinde ezân vırse 5a/10

üzerinden: ol vilâyetin üzerinden bir büyük belâ def' ola 4a/7

3.2.4.3. Durum (Hâl) Zarfları

Fiil ve fiilimsilerin meydana geliş biçimini belirten bu zarfların metindeki örneklerinden bazıları şunlardır:

cig: eger cig yise yād sözler işide 69b/6

büyük: düşünde taşığın büyük görse 55a/6

gökcek: düşünde yüzün gökcek görse laîfdür 77b

ince veyâ kısa: eger boynın ince veyâ kısa görse 22a/8

kıllu: düşünde kasuğın kıllu görse 61b/9

yirlü yirince: düşünde kaşın yirlü yirince görse 61a/5

3.2.4.4. Azlık-Çokluk (Miktar) Zarfları

Fiilleri, fiilimsileri, sıfatları zarfları miktar açısından belirten bu zarfların metindeki örnekleri şunlardır:

az: eger şehveti az gelse fâ'idesiz cevâb ider 50b/9

azacıq: mizâcı münharif ola azacıq mütekessir ola 82a/1

azıcaq: eger kızılar güdse azıcaq hürmet bula 34b/7

çok: oğlancıkları çok ola 55a/6

qadarınca: eger yise qadarınca eline māl gire 54b/6

3.2.5. Edatlar

Tek başlarına kullanıldığında bir anlam taşımayan beraber kullanıldıkları sözcüklerin kullanışlarına yardım eden edatların metindeki örneklerinden bazıları şöyledir:

anuqla: sağ yanı segirse anuqla 84a/9

dahı: ve devleti dahı artmağdur 15a/4

gibi: eger ağzın canāvar gibi 14a/11

icün: bir nesne bişürmek icün 18b/3

ile: şaruşın 'avrat ile 78a/11

3.2.6. Bağlaçlar

Eş görevli sözcükleri ve anlamca birbiriyle ilgili cümleleri bağlamaya yarayan sözcüklerdir. Bağlaçlar da edatlar gibi cümlenin yardımcı unsurudur. Tek başına herhangi bir anlam ifade etmezler. Metindeki bağlaç örneklerinden bazıları şöyledir:

ammā: *tañrıdan qorqub iñlese haqqa yaqın ola ammā her nerede iñlese ol arada şūm zaħmet ola* 11b/10

daħı: *zire üstüne bir daħı geysel* 44a/8

eger: *eşegin etin yise eline māl gire eger eşek alsa devlete iriše* 7a/7

kim: *ve bir iş ide kim allāh te'ālā andan ħüsnüdār ola* 73a/1

ve: *düşünde saman görse mālā irmek ve kesbī çok ola* 48a/8

veyā: *eger boynın ince veyā kısa görse 'aksin ta'bir ide* 22a/8

veyāħūd: *düşünde bir kişiniñ 'aķıķ olsa bir mün'im kişiden fā'ide göre veyāħūd eline māl gire* 57a/7

ya: *düşünde ayaqında ħalħal görse renc ve zaħmet göre ya zindāna gire* 37b/3

gerek....gerek: *gerek cig /5/ gerek bişmiş vaķitlü vaķitsiz görse* 25a/5

3.2.7. Eylemler

3.2.7.1. Eylem Çekimi

3.2.7.1.1. Kişi Ekleri

Zamir Kökenli Kişi Ekleri:

Zamir kökenli kişi ekleri gelecek zaman, öğrenilen geçmiş zaman, geniş zaman, istek ve gereklilik çekimlerinde kullanılır. Metinde zamir kökenli kişi eklerinden yalnızca 3. Kişi ekleri vardır:

• 3. teklik kişi Ø

boyanadura 67b/6, *buyurmuş* 9b/7, *düşe* 8a/11, *iriše* 28b/7, *ider* 43a/5, *ķavışdı* 42a/11, *öldürdi* 12a/4, *oturur* 39a/10, *ödeye* 48a/2, *yorudı* 63b/9, *yatur* 54b/10

• 3.çokluk kişi -IAr

eylediler 37b/7, *ideler* 82a/6

İyelik Kökenli Kişi Ekleri:

İyelik kökenli kişi ekleri görülen geçmiş zaman ve şart çekimlerinde kullanılmakta olup metindeki örnekleri şunlardır:

• 3. teklik kişi Ø

bağlasa 8b/6, *bişürse* 53b/10, *işitmedi* 4a/4, *söylese* 13a/4, *yañılsa* 4b/9

• 3.çokluk kişi -IAr

kesseler 61a/8

3.2.7.1.2. Basit Çekimler

3.2.7.1.2.1. Bildirme Kipleri

Geldikleri fiili belli bir zamana bağlayan şekillerdir. Metinde dört farklı bildirme kipi bulunmaktadır.

Görülen Geçmiş Zaman -dI/-dU

Metinde görülen geçmiş zaman eki olark “-dı/-di;-du/-dü” şekilleri kullanılmıştır:

• 3. teklik kişi Ø

işitmedi 4a/4, *kaşıdı* 42a/11, *öldürdü* 12a/4, *yorudu* 63b/9

Öğrenilen Geçmiş Zaman -mIs/mUş

Metinde öğrenilen geçmiş zaman eki alan bir kelime bulunmaktadır:

• 3. teklik kişi Ø

buyurmuş 9b/

Geniş Zaman -Ur; -r; -Ar

Metinde geniş zaman eki alan fiiller şunlardır:

• 3. teklik kişi Ø

ider 43a/5, *oturur* 39a/10, *yatur* 54b/10

3.2.7.1.2.2. Tasarlama Kipleri

İstek Kipi -A

Eklendiği kelimeye istek ve niyet kavramı katan istek kipi metinde yaygın olarak kullanılmıştır:

• 3. teklik kişi -A

geçmeye 40a/10, *işleye* 37a/3, *vara* 10b/5, *yiye* 24b/7, *yüriye* 31b/4

• 3. çokluk kişi -AIAr

seveler 24a/6, *ideler* 82a/6, *acepleyeler* 6b/4, *görelere* 55b/8, *söyleyeler* 87a/8

Sart Kipi -sA

Metinde şart kipi eki olan “-sa/-se” biçimine yaygın biçimde rastlamaktayız:

• 3. teklik kişi -sa

çalınsa 44b/6, *yağılsa* 4b/9, *bağılasa* 6a/9, *ķonsa*10b/3, *dolatsa* 20b/6, *yunsa* 21b/2, *yatarsa* 34a/5, *toğursa* 39a/5, *çıkmasa* 44b/1, *ķılmasa* 75b/6, *ķosa* 74b/5

Emir Kipi

Emir kipi, kip eki almaması ve kendine özgü şahıs eklerinin bulunması sebebiyle diğer kiplerden farklılık arz eder. Metinde teklik ikinci şahıs için Eski Türkçede görülen -*Gil* eki bir sözcükte kullanılmıştır:

bilgil 2a/1

3.2.7.1.3. Birleşik Çekimler

Birleşik çekimler basit çekimlerin üzerine gelen ek-eylem ile olur. Metindeki birleşik çekimli yapılar şunlardır:

3.2.7.1.3.1. Hikâye

Geniş Zamanın Hikâyesi

alırdı 56a/3, *giderdi* 77a/8, *inerlerdi* 58b/6, *ķılmışdı* 2b/1

3.2.7.1.3.2. Şart

Geniş Zamanın Şartı

alırsa 42b/3, *dutarsa* 37a/8, *olursa* 50a/7, *yağarsa* 77a/10

Görülen Geçmiş Zamanın Şartı

dizdise 52b/2, *gördise* 60a/4, *şışdise* 61b/7

3.2.7.2. Birleşik Fiiller

Bir yardımcı fiille ondan önce gelen bir fiilin veya bir yardımcı fiille ondan önce gelen isim, sıfat veya zarf türünden bir sözcüğün birlikte kullanılmasıyla oluşan birleşik fiillerde yardımcı fiil her zaman diğer unsurdan sonra gelmektedir.

Bir Yanı İsim Bir Yanı Yardımcı Fiil Olan Birleşik Fiiller

Bu birleşik fiillerde yardımcı fiilin anlama etkisi yoktur. Yardımcı fiil sadece ismi fiilleştirip çekime girmesini sağlar. Metinde *bul-*, *ét-/ et-*, *çek-*, *eyle-*, *gel-*, *gör-*, *it-*, *ir-*, *işle-*, *ķıl-*, *ol-*, *tut-*, *vir-* yardımcı fiillerinin isimlerle birleşik fiil yaptığı görülmektedir:

bul-

beşâret bul- 81a/9, *devlet bul-* 38b/7, *eylik bul-* 82a/10, *fâ'ide bul-* 5a/8, *necât bul-* 3b/6, *nuşret bul-* 25b/2, *zafer bul-* 31b/9

çek-

endişe çek- 76b/2, *ğuşsa çek-* 14b/2, 56b/6, *ğuşsa çek-* 14b/2, 55b/6, 63a/2, *hastalık çek-* 82b/6, *sürme çek-* 47a/1, *zarûret çek-* 35a/3, *zağmet çek-* 14b/10, 82a/4, 83b/9, 85b/9, 90b/4, *tutyā ç.-se* 29b/1

ét-/et-

ihsan et- 14a/5, *tercüme ét-* 2a/5

eyle-

āzād eyle- 65a/2, *cehid eyle-* 71a/11, *cem eyle-* 2a/4, *cem eyle-* 31b/1, *cimā^c eyle-* 12b/8, *du^cā eyle-* 38a/6, *edā eyle-* 92 a/1, *fısıķ eyle-* 56b/11, *ğusül eyle-* 34a/3, *hādīm eyle-* 37b/7, *hamle eyle-* 70b/7, *kaşid eyle-* 13b/1, *ķurbān eyle-* 62a/6, *şayķal eyle-* 53a/2, *secde eyle-* 44b/10, *sefer eyle-* 34a/2, *seyir eyle-* 41a/4, *sünnet eyle-* 42a/6, 45b/10, *şükür eyle-* 49a/5, *taḥşil eyle-* 59b/2, *tavāf eyle-* 66b/3, *telef eyle-* 3b/9, *tevbe eyle-* 37a/2, *teyemmüm eyle-* 28b/10, *tıraş eyle-* 45b/11, *vedā^c eyle-* 91a/10, *vefāt eyle-* 7a/3, *ziyāret eyle-* 35b/4, *ziyān e.-se* 13b/11

gel-

ğamina noķşan gel- 59b/8, *haber gel-* 93b/3, *noķşānlık gel-* 3b/5

gör-

cefā gör- 79a/3, *fā³ide gör-* 20a/1, *güç gör-* 11a/7, *hışım gör-* 14a/1, *kerem gör-* 8b/6, *luṭıf gör-* 30b/9, *menfā^cat gör-* 20b/8, *miḥnet gör-* 71a/7, *şāzlık gör-* 21b/3, *uzun gör-* 15a/7, *vāsi^c gör-* 15a/2, *yoķsullık gör-* 53b/8, *zağmet gör-* 11b/8, *zulüm gör-* 4b/10

id-

āzād id- 62a/7, *bāzār id-* 84b/4, *bühtān id-* 26b/8, *cāzūlık id-* 47b/3, *cemī^c id-* 78b/10, *cevāb id-* 50b/9, *cimā^c id-* 33b/7, *da^cvet id-* 88b/8, *delālet id-* 3a/2, *dōstlık id-* 17a/11, *dügün id-* 67b/9, *ferāḥ id-* 11b/5, *feryād id-* 11b/6, *fesād id-* 28a/4, *galebe id-* 13a/4, *ğaybet id-* 90a/11, *ğayret id-* 55b/3, *ḥalāş id-* 3b/11, *ḥarac id-* 32a/4, *ḥarām id-* 68b/2, *ḥarc id-* 40b/10, *ḥareket id-* 80a/11, *ḥaric id-* 57a/3, *ḥāşıl id-* 21b/7, *hışım id-* 48b/1, *hıyānetlik id-* 17b/8, *ḥizmet id-* 7b/7, *ḥuşümet id-* 20a/4, *ḥüküm id-* 8a/5, *ibādet id-* 67b/11, *iftirā id-* 87a/7, 90a/8, *imāmlık id-* 4b/9, *istiğfār id-* 56a/5, *ķahir id-* 47a/8, 60a/11, 65a/6, 65b/5, *ķaşid id-* 79a/2, *ķazā id-* 35b/9, *laṭife id-* 82a/6, *meyl id-* 34a/2, *müşāvere id-* 44a/2, *müyesser id-* 10a/5, *naķil id-* 84a/4, *nikāḥ id-* 26b/5, *noķşan id-* 46b/5, *rivāyet id-* 87a/7, *sefer id-* 5b/4, *senā id-* 43b/8, *şoḥbet id-* 20b/1,

sünnet id- 45b/5, 67b/6, şefkat id 11b/3, ta'bir id- 17a/1, taḥşil id- 67a/7, tevbe id- 44a/11, tīmār id- 39a/1, vefāt id- 7a/6, yavuzluk id- 66a/3, zārāfet id- 82a/6, zikir id- 84a/7, ziyāde id- 18b/4, 45b/4, zulim id- 12a/5, zulüm id- 65a/1, iş id- 6b/3, hile id- 30b/4, tırzilik id- 31a/7, çulḥālīk id- 35a/8, düğün id- 42a/5

ir-

ḥalel ir- 11b/8, zaḥmet ir- 23a/4

işle-

sevāb işle- 14a/7

it-

‘azim it- 4b/2, cevāb it- 6b/3, cimā‘ it- 33b/9, gaflet it- 10b/11, ḥac it- 28b/11, ḥacāmat it- 36b/4, imāmlīk it- 4b/5, imānlīk it- 4b/11, istiğfār it- 10a/4, kaşid it- 13b/1, kīn it- 8b/1, merḥabā it- 59a/10, murād it- 43a/3, sa‘y it- 6b/7, sefer it- 16a/1, 75a/5, şulḥ it- 43a/1, taḥāret it- 55b/1, taḥşil it- 18a/5, taleb it- 17b/2, tamām it- 4b/4, tevbe it- 10a/2, 55b/2, ticāret it- 6a/10, ziyāret it- 64a/7

kı1-

da‘vā kı1- 87b/3, duğā kı1- 38a/7, ğaḏab kı1- 2b/1, ḥamle kı1- 41a/5, ḥāşıl kı1- 80b/11, ḥile kı1- 51a/2, iş kı1- 81a/7, münākaşa kı1- 86b/7, müşāhede kı1- 84a /2, namāz kı1- 73b/2, nażar kı1- 80b/2, rüzī kı1- 49a/2, sefer kı1- 19a/7, senā kı1- 85a/7, şoḥbet kı1- 91b/7, tā‘at kı1- 2a/6

ol-

ac ol- 13b/7, ‘afv ol- 35b/2, ‘ārız ol- 92a/9, āsān ol- 13b/3, ‘āşī ol- 2b/2, aşkār ol- 9b/10, āşnā ol- 70a/6, ‘azīz ol- 20a/10, āzād ol- 2a/8, ‘azīz ol- 20a/10, bāķī ol- 6b/9, beşīmān ol- 28b/8, bid‘at ol- 72a/4, bīşman ol- 13b/11, borclu ol- 8b/7, cāhil ol- 60b/6, cem‘ ol- 9a/10, cemī‘ ol- 66a/7, dāḥil ol- 10b/4, dā‘im ol- 73b/6, def‘ ol- 4a/8, delü ol- 40b/9, dīndār ol- 83a/9, dōst ol- 11a/8, düşmān ol- 51a/2, emīn ol- 2b/6, emr-i ma‘rūf ol- 5b/6, fā‘ide ol- 63b/4, feraḥ ol- 26b/9, feraḥşād ol- 83b/6, ferāvān ol- 9b/6, 34a/6, 86a/11, fermān ol- 90b/1, fesād. ol- 78b/8, ğālib ol- 3a/10, ğarḳ ol- 41a/11, fevit ol- 6b/1, fevit ol- 59a/3, 88a/8, giriftār ol- 2b/3, ğuşşalu ol- 12b/11, ḥākim. ol- 14b/11, ḥaķīr ol- 57b/5, ḥalāş .ol- 10a/10, ḥārac ol- 89a/1, ḥarc ol- 80b/7, ḥarrem ol- 85a/4, ḥāşıl ol- 8a/3, ḥasta ol- 6b/2, helāk ol- 53b/9, hezīmet ol- 58b/7, ḥoş ol- 15a/10, ḥuşūmet ol- 17a/4, ḥüküm ol- 68b/3, iḥrāc ol- 80a/1, iki cihānda ‘azīz ol- 20a/10, issi ol- 20b/11, kaḅul ol- 43a/10, kādir. ol- 83a/9, kaḅır ol-

81b/5, *ḳahr ol-* 19b/9, 27b/3, *ḳā'im ol-* 72a/8, *ḳarīb ol-* 37b/1, *ḳavī ol-* 49a/8, *magruf ol-* 25b/11, *ma'zūl ol-* 52b/3, *maḥrūm ol-* 2b/3, *mā'il ol-* 43a/8, *mālik ol-* 42b/11, *merḡub ol-* 20a/10, *mesrūr ol-* 91b/2, *meṣḡūl ol-* 15a/11, *muti' ol-* 8a/6, *muḡaffēr ol-* 83a/9, 83b/3, *müptedi' ol-* 5b/1, *mülūk ol-* 92b/11, *mü'min ol-* 34b/6, *münḥarif ol-* 81b/9, *mün'im ol-* 87a/5, *müsāfir ol-* 64a/8, *mütekebbir ol-* 7b/1, *mütekesir ol-* 82a/1, *müyesser ol-* 58b/5, *naḳil ol-* 81b/9, *naḳıs ol-* 7b/5, *nizā' ol-* 41b/3, *ortaḳ ol-* 59b/2, *piriṣān ol-* 39b/5, *peṣimān ol-* 53a/10, *rāzı ol-* 4a/11, *rāzı ol-* 35b/5, *redd ol-* 28b/10, *revā ol-* 67b/3, *revān ol-* 76a/9, *ṣabāḥ ol-* 51b/8, *ṣāliḥ ol-* 45a/1, 56b/7, *ṣayru ol-* 3b/8, *semiz ol-* 47b/10, *serhoṣ ol-* 50a/4, *ṣād ol-* 68a/7, *ṣādkām ol-* 85a/4, *ṣāz ol-* 2a/10, *ṣerik ol-* 6a/10, *tābi' ol-* 68b/1, *taḥvīl ol-* 84a/2, *ṭālib ol-* 16a/2, *tamām ol-* 8a/3, 43a/3, *ṭar ol-* 22b/2, *telef ol-* 12b/8, *tendürüsti ol-* 32a/9, *terbiyyet ol-* 92a/10, *tevażzu' ol-* 42a/11, *tüvāngir ol-* 87b/11, *uzun ol-* 4a/3, *üstün ol-* 18b/1, *vāfir ol-* 88b/3, *vāḳı' ol-* 46a/5, *vāḳıf ol-* 93b/9, *yaḳın ol-* 4a/5, *zahir ol-* 30b/2, *zaḥmet ol-* 11b/11, *zā'i ol-* 19a/1, *zā'if ol-* 40b/8, *zā'il ol-* 89a/7, *zikir ol-* 80a/5, *ziyāde ol-* 2a/7

tut-

oruc tut 10a/1

vir-

cevāb vir- 9a/4, *ṣadaḳa vir-* 2b/6, *selām vir-* 45a/6, *ṭalāḳ vir-* 7a/5, *zaḥmet vir-* 51a/6

Kurallı Birleşik Fiiller

Metinde fiillerden sonra zarf fiil getirilerek ve *gör-*, *ol-*, *dur-* fiilleri kullanılarak oluşturulan kurallı birleşik fiillere örnek sözcükler şunlardır:

iregörmekdür 3b/1, *ola olmaḳdur* 4a/11, *oturadura* 9a/11

3.2.8. Fiilimsiler

Eylemlerden türeyen sözcükler olmalarına rağmen fiillere gelen olumsuzluk eki dışında fiil çekim eklerini alamayan fiilimsiler anlam olarak fiillerin anlamını taşıyan hareket isimleridir. Cümle içinde isim, sıfat, zarf görevlerinde kullanılan fiilimsiler isim-fiil, sıfat-fiil ve zarf-fiil olmak üzere üç grupta incelenir.

3.2.8.1. İsim-Fiiller

Geldiği fiil soylu sözcüğün isim gibi kullanılmasını sağlayan şekillere denir. Metinde geçen isim-fiil eklerine ve kullanıldıkları sözcüklere şunlar örnek verilebilir:

-mAk

açmağa 71a/11, *boşamağ* 25b/9, *ışırmağ* 11a/9, *olmağdur* 3b/3, *tutmağ* 10a/1, *tükürmek* 30a/1

-mA

dinlenmedür 54a/6

3.2.8.2. Sıfat-Fiiller

Geldiği fiil soylu sözcüğün sıfat gibi kullanılmasını sağlayan, hem yapım hem de çekim eklerine ait özellikler taşıyan sıfat-fiil ekleri metinde şu sözcüklerde kullanılmıştır:

Gecmiş Zaman İfadeli Sıfat Fiiller

-dIk/-dUk

doğurduğı (*oğlan*) 39b/6, *kılduğı* (*kişiden*) 38a/8, *varduğın* (*yirde*) 57b/8, *yaradduğı* (*kürsiyi*) 66b/5, *korğduğı* (*nesneden*) 72a/9

-mIş

aşılmış (*perde*) 26a/2, *bitmiş* *yonca* 79b/7, *düşmiş* (*dōsti*) 65b/11, *ölmüş* (*kişi*) 12a/4, *ölmüşij* (*yitimlerine*) 12a/5

Geniş Zaman İfadeli Sıfat Fiiller

-An

iden (*oğlan*) 7b/7, *gören* (*avrat*) 8b/11, *olunan* (*ğavil*) 80a/5, *olan* (*kimesneye*) 73b/6, *viren* (*kişi*) 5a/4

Gelecek Zaman İfadeli Sıfat Fiiller

-AcAK

utanacağ (*iş*) 83b/8, *idecegin* (*bilmese*) 48b/7

3.2.8.3. Zarf-Fiiller

Geldiği fiil soylu sözcüğün zarf gibi kullanılmasını sağlayan zaman ve şahıs belirtmeyen, sadece hareket kavramı belirten fiil biçimleridir.

-IcAK

...eger ziyāde idicek ateşi söyindirse 18b/4

-(I)ken

...eger imāmlık iderken rükū'da ve secdede yağılsa 4b/9, *...eger yaturken imāmlık itse* 4b/10, *...eger ölmüşiken girü dirilse* 12a/11, *...eger bıcağı elinde*

dutarken şapı /6/ şinsa 25b/5, ...eger yürirken dutsa fitneler ola 28a/9, ...eger geciken kılıcı şinsa 60b/7, ... eger kıyudan şu çekerken kovası üzülse 64b/6, ...

-Ip, -Up

...tutsak görse āzād olub selāmet bula 2a/8, ...eger ucub ağaca kıonsa 10b/1, ...haqdan kırkıub ağlasa 11b/5, ...oqı nişāna atub vursa 18b/7, ...guşşadan kıurtılıub selāmete ire 28b/11, ...cennete varub girü gelse 32b/5

-A

...rāzı ola olmaqdur 4a/11, ...elin şala yorisa kırkıduğı nesneden emīn ola 15b/5, ...yekşenbih günin görse bir nesneye boyanadura 67b/6

-I, -U

...eger şakalın şalıvirse bir devlete ire 46a/1

3.2.9. Ek-Eylem

Ek-Eylem kökü erimiş, yalnız çekim ekleri hâlinde kalmış bir hâlde bulunuşu anlatan, birleşik zamanlı fiil ve isim ya da isim soylu sözcükleri yüklem yapmak üzere iki temel görevi olan ektir. Metinde bildirme ve şart kiplerine göre şöyle çekimlenmiştir:

Bildirme Geniş Zaman Çekimi

almaqdur 7a/10, artmaqdur 15b/3, budur 1b/1, gerekdür 2b/5, horlıqdur 8b/4, iyüdür 6a/11, kıılmaqdur 7b/5, olmaqdur 3a/11, vardur 8a/11

Şart Çekimi

ekşi ise 78b/5, varısa 62a/9, yogısa 55a/9

SONUÇ

İncelenen eser, Mehmed Bin Hasan Bin Ali El-Hüseyin'in Tabîr-nâme adlı eseridir. Bu çalışmada öncelikle eserin yazı çevrimi, sonrasında ise ses ve biçim bilgisi özellikleri çıkarılarak çalışmanın asıl amacı olan dil bilgisi incelemesi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar şöyle özetlenebilir:

1. Metinde söz başı ve ilk hecedeki e/i konusunda *i*'den *e*'ye doğru bir seyrin yanında ikili kullanımlar da bulunmaktadır (*bişinci ~ beş, irkek ~ erkegin, iyü ~ eyü* bk. 2.1.1. Kök Hecede e / è / i).

2. Aslî uzun ünlülü sözcüklerin kök hecedeki uzun ünlünün ardından gelen ünsüzün ötümlüleşmiş olduğu örneklerle takip edilebildiği sözcüklere rastlanılmıştır (*ac, kırd, süd* bk. 2.1.2. Ünlü Uzunlukları).

3. Ses uyumlarına bakıldığında kalınlık-incelik uyumu kendini kuvvetli bir biçimde hissettirirken düzlük-yuvarlaklık uyumu için aynı durumun söz konusu olmadığı yani Eski Anadolu Türkçesindeki kullanımının yaygın olduğu görülmektedir. Bir sözcük bir yerde düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlıyken başka bir yerde aynı sözcüğün bu uyuma bağlı olmayan kullanımı da mevcuttur (*altun ~ altın, aru ~ arı, kıllu ~ kıllı, kırtıl ~ kırtula, emeklü ~ emekli, eylugin ~ eylik, gözlü ~ gözli* bk. 2.1.3.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu).

4. Metinde sözcük kök veya gövdesi ünlüyle veya gerek ötümlü gerek ise ötümsüz ünsüzle bitsin eklerin tamamının ötümlü olduğu, ünsüz uyumuna girmediği tespit edilmiştir (*kavışdı, bardağdan, korşduğı* bk. 2.2.6. Ünsüz Uyumu).

5. Tabîr-nâme metninde 995 Arapça, 207 Farsça, 5 Yunanca, 1063 Türkçe kelime kullanılmıştır. Özellikle Arapça sözcüklerin kullanım oranı diğerlerine göre daha yüksektir. Bu durum Arapça, Farsça gibi yabancı dillerin Türkçe üzerindeki etkilerini göstermesi açısından önemlidir.

6. Söz başı *t-/d* meselesinde söz konusu değişim gerçekleşmekle birlikte *t*'li biçimlerin de korunduğu (*tatlu, tavarına, tavşan, terlemek* bk. 2. 2. 1. 1. 3) ve *t* ile

yazılıp aslını koruyan sözcüklerin yanında, hem *d*'li hem de *t*'li şekilde kullanılan sözcüklerin bulunduğu (*tağ*~*dağ*, *tarlık*~*darlığından* bk. 2. 2. 1. 1. 3) görülmektedir.

7. İncelenen metinde Eski Anadolu Türkçesi dönemi eserlerinde sıkça takip edilen düz ünlülü eklerle yuvarlak ünlülü eklerin yaygın olarak kullanıldığı, hem düz hem de yuvarlak ünlülü yazılmış ikili şekillerin de bulunduğu görülmektedir (bk. 2.1.4.2. Yuvarlaklaşma; 2.1.4.3. Düzleşme).

8. Söz başı *b->Ø* olayının gerçekleştiği (*bol->ol-*), birden fazla heceli kelimelerin ve eklerin son seslerinde bulunan *-ğ/-g* ünsüzünün eriyip kaybolduğu (*arığ*> *aru*, *adriğ*> *ayru*, *kapığ*> *kapusun*, *katığ*> *katı*), bazı sözcüklerde de *-l->Ø*, *y->Ø* düşmelerinin gerçekleştiği görülmektedir (*keltür-* > *getüre*, *oltur-* > *oturur*, *yılan* > *ılan*, *yılduz* > *ılduz* bk. 2.2.4. Ünsüz Düşmesi).

9. Ekleşme ve birleşme sonucu düz-dar ve vurgusuz hece ünlüsünün düştüğü örnekler bu dönemdeki bazı sözcüklerin günümüz Türkçesine yaklaştığını göstermesi bakımından önemlidir (*ağzı*, *boynın*, *burnını*, *dirlik*, *eylugin*, *göñli*, *oğlı* bk. 2. 1. 5. ÜNLÜ DÜŞMESİ).

10. İncelenen metinde Türkçe kelimelerde nadir olarak görülen ünlü türemesinin daha ziyade Arapça asıllı sözcüklerde iki ünsüz arasında ünlü türemesi olarak karşımıza çıkması da yine bazı sözcüklerin günümüz Türkçesine yaklaştığını göstermesi bakımından önemlidir (*aşıl*, *ceviz*, *dāhil*, *fıkh*, *fısıkh*, *hüküm*, *‘ilim*, *‘ömür* bk. 2. 1. 6. ÜNLÜ TÜREMESİ).

11. Metinde hece düşmesinin tek örneği, ek eylem olarak kullanılan *durur* ekinin ekleşmiş hali olan *dur* şeklinde görülmektedir (*degildür*, *iyüdür*, *sözdür* bk. 2.3. HECE DÜŞMESİ)

12. Eserdeki sözcükler incelendiğinde birçoğunun günümüzdeki kullanımlarıyla karşımıza çıktığı görülmektedir. Bunun yanı sıra bugün ağızlarda yaşayan ama ölçünlü Türkçede ya hiç bulunmayan ya da kullanım sıklığı az olan *aruğ*, *ayrığ*, *emecek*, *başmağ*, *eğeg*, *uğrı* gibi sözcüklere rastlanılmıştır.

13. Sözcük başı ötümsüz ön damak ünsüzü *k* sesinin ötümlü ön damak ünsüzü *g* sesine dönüşmesi Eski Anadolu Türkçesi için karakteristik özelliklerden biridir. Bu değişim metinde sistemli bir biçimde görülmektedir (bk. 2.2.1.1.2. *k->g-*).

14. Metinde Eski Türkçe *d* ünsüzü, söz içinde *y* olmuştur (bk. 2.2.1.2.1. *-d->-y-*).

15. Metinde söz başındaki *k-* ünsüzünün bazen kendini korumuş bazen *g-* ünsüzüne dönüşmüş olduğunu görmekteyiz (*kimse=kimse, kişi=kişi, kes=kes; keç-> gec-, kel-> gel-, kergek> gerek, kemi> gemi, key-> gey-, kibi> gibi, kice> gece, kit-> git, kizlü> gizlü* bk. 2. 2. 1. 1. 2. *k-> g-*).

Tüm bu sonuçlar değerlendirildiğinde incelenen metnin yüzyıl olarak günümüze yakın olmasına rağmen ses ve şekil özellikleri bakımından Eski Anadolu Türkçesinin özelliklerini taşımakta olduğu görülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

1b

/1/ hazā kitāb-ı ta'bir-nāme budur /2/ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ /3/ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الْقَوِیِّ الْقَدِیْرِ الْعَلِیْمِ /4/ الْحَبِیْرُ الْبَبْرِیْ لَهُ /6/ وَاشْهَدَانْ لِاِلٰهٍ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِكَ لَهُ /5/ عَنِ الشَّرِكِ وَالْحَظِیْرِ وَمُعْزِ الرَّیْلِیْلِ وَالْحَقِیْرِ /4/ الْحَبِیْرُ الْبَبْرِیْ الْمُنِیْرِ صَلَوَاتِ اللّٰهِ عَلَیْهِ /8/ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اَرِیْسَلُهُ اَرِیْسَلُهُ بِالْكِتَابِ /7/ شَهَادَةٌ مُنْجِیَّةٌ مِّنَ السَّعِیْرِ وَنَشْهَدُ وَاصْحَابِهِ رَضُوْا

2a

/1/ allāhı-te'ālā 'aleyhim ecma'in ammā ba'de bilgil ki /2/ bu nahif ve za'if muhammed ibni hasan ibni 'aliyyi'l-hüseyin /3/ bu ta'bir kitābını ca'fer bin şir'in /4/ kitāblarından cemā'e eyledi 'arabī ve fārisī dilinden /5/ türkiye tercüme etti zāhid görse zūhdı /6/ ve taqvāsı arta eger 'āşī görse tevbe kıla /7/ eger bezirgān görse mālı ziyāde ola eger /8/ tutsak görse āzād olub selāmet /9/ bula eger kul görse āzād ola kaygulu görse /10/ şāz ola eger şayru görse şihhat bula /11/ قَوْلُهُ تَعَالَى يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ /11/ eger görsekim

2b

/1/ tanrı te'ālā gāzab kılmışdı eger /2/ نُعُوْزُ بِاللّٰهِ eger /2/ mü'min görse veyā zāhid görse 'āşī /3/ ola maħrūm ola ve ğam ve ğuşşaya giriftār ola /4/ eger bādişāh görse zālīm ola eger kādī görse /5/ rişvet alıcı ola ve her kimse kim gerekdür ki tevbe /6/ kıla ve şadaqa vire tā kim belālardan emīn ola /7/ **ādem beyğamber 'aleyhi's-selām** eger bir kimse ādem beyğamber /8/ 'aleyhi's-selām hüsnü cemālede görse eger badişāh /9/ görse ve 'imāret yaya eger manşib ehli görse /10/ 'izzete ve devlete ire eger sā'ir nāsdan bir kimse /11/ görse rif'ate irişe ve şāz ola

3a

/1/ eger ādem 'aleyhi's-selāmın mübārek hüsni berişān /2/ görse delālet ider ki ol kimesne bir mekāndan /3/ bir mekāna göçe ve bir miqdār ğuşşaya düşe /4/ giriftār ola ammā girü selāmete ire /5/ قَوْلُهُ تَعَالَى هُوَ الَّذِي فَتَنَّا آدَمَ مِنْ دُونِهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ /5/ **idrīs beyğamber** /7/ 'aleyhi's-selāmı görse hürmete ire ve devlet /8/ yücelik bula **ibrahim beyğamber 'aleyhi's-selāmı** düşünde /9/ görse hacca vara veyā 'avrat ve /10/ almağ veyā oğlı olmağ düşmānına gālib /11/ olmağdur **ismā'il 'aleyhi's-selāmı** düşünde

3b

/1/ görse ululıga ve feşāhate iregörmekdür /2/ veyā mescid yabmağdır veyā oğlı /3/ olmağdur /4/ قَوْلُهُ تَعَالَى وَأَزِيْرَفْعُ إِبْرٰهِيْمَ الْقَوَاعِدِ mine'l-beyti ve ismā'il **işhak beyğamber**

‘**aleyhi's-selāmı** /5/ görse ğuşşa ve ğayġu /6/ irişe yine necāt bula **وَبَشِّرْنَا** /7/ لِقَوْلِهِ تَعَالَى /8/ **aleyhi's-selāmı** düşünde görse şayru /9/ olmaġdur ve mālı telef eylemek veyā oġulları /10/ ölmek veya zecir-i zillete ve düşmekdür ammā /11/ girü ve allāhu-te‘ālā zilletden ve ğuşşadan ħalāŝ

4a

/1/ ide devlete iriŝdüre **eyyüb beyġamber** /2/ ‘**aleyhi's-selāmı** düşünde görse ‘ömri /3/ uzun ola rif‘ate iriŝe eger görse /4/ **ŝür urdı** kendüden ğayrı kimse iŝitmedi /5/ ŝansa eceli yaġın ola eger cümle ħalāyık /6/ iŝiddilerse ol beldede mevt coġ /7/ ola veyā ol vilāyetin üzerinde bir /8/ büyük belā defic‘ ola **isrāfıl razıya'llāhu‘anhu** /9/ düşünde görse allāhu-te‘ālānin /10/ emrine ve resūlinin sünnetine müdāvim ve /11/ kâ‘im ve rāzı ola olmaġdur **ābdesti**

4b

/1/ eger düşünde ābdesti almak ħāceti bitmek /2/ ve iyü iŝe ‘azim itmek ve ħorġıdan emīn /3/ olmak ve helākdan necāt bulmak eger /4/ ābdesti tamām itmese iŝi ve güci baġlana /5/ **imām** eger düşünde imāmlık itmek hidāyet /6/ ve vilāyet ve sürürlük iriŝe eger ehli /7/ ise eceli yaġın olmaġdur ğam ve ğuşşa /8/ düşmekdür nā-ehli ise eger imāmlık /9/ iderken rükū‘da ve secdede yašılsa ol /10/ ħavīmden zulum görmekdür eger yaturken /11/ imāmlık itse eceli yaġın olmaġdur

5a

/1/ veyāġūd ŝayru olmaġdur **ezān** eger /2/ düşünde ezān görse virse ħacca varmak /3/ veyā malı ve ni‘mete iriŝmik dīni ve zühdi /4/ ziyāde olmaġdur eger ezān viren ŝālih /5/ ise veyā fāsık fıŝkı ve fesādı arta /6/ ħacālet ve nedāmet görmekdür bir kimse /7/ menārede ezān virmek yücelik bulmaġdur /8/ veyā bir zāhid kiŝiden fā‘ide /9/ bulmaġdur veyā oġlı olmaġdur taġ /10/ üzerinde ezān virse veyā bir yüksek /11/ yerde ezān virse devlete ve rif‘ate ire

5b

/1/ eger ka‘be üzerinde ezān virse mübtedic‘ /2/ ola veyā aŝġāb-ı nebiyye eger ev üzerinde /3/ ezān virse ol evde on ādem ola mevt /4/ eger ħabur içinde ezān virse sefer ide /5/ veyā buradan göçe eger yol üzerinde /6/ ezān virse ŝālih ile emr-i ma‘rūf ola /7/ eger fāsık ise ma‘ŝıyyet göre eger vaġıtsız /8/ ezān virse ħuŝūmete ve ğavġāya /9/ düşe eger iki kere ezān virse ħacca vara /10/ eger ‘avrat ezān virse ħuŝūmet /11/ ve nizā‘ göre eger ħāmil ‘avrat ezān virse

6a

/1/ oğlı ola eger veyā bir hoş kişiden fā'ide ve /2/ in'ām göre eger oğlan ezān virse vālidesiniñ /3/ günāhı gide **at** eger düşünde at görse /4/ ziynet ve kuvvet bulmağdur /5/ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوا هَاوْرَيْنَةَ /6/ eger ata binüb hoş gitse 'izzet ve devlet /7/ bulmağdur eger bindügi atıñ kıyruğı uzun /8/ ise veyā kılları çok ise mālı ve nökeri /9/ çok ola eger at balsa veyā bağlasa /10/ ticāret itmek veyā 'avrat almak veyā şerik /11/ olmak iyüdir eger atı olsa şeriki ve

6b

/1/ veyā 'avratı veyā oğlı fevit ola وَاللَّهِ أَغْلَمُ /2/ eger atın yise hasta ola eger at /3/ aña cevāb itse bir iş ide kim cümle halkı /4/ 'acepleyeler eger atıñ kıyruğın kesik görse /5/ nesli kesile **eşek** eger düşünde eşek /6/ görse rif'ate ire eger eşege binse bir nesneye /7/ sa'y itmek ve kırđduđı şeyden necāt bulmağdur /8/ eger bindügi eşegin kıyruğı uzun ise /9/ devleti bākī ola eger eşegi egerlü ise /10/ oğlı olmak ve devlete irişmekdür eger /11/ bindügi eşegün kıyruğı uzun var ise

7a

/1/ bir 'avrat ala oğlı ola eşegi yimek icün /2/ boğazlasa rızkı dār ola eger eşekden /3/ düşse devletden dūr ola eger eşegi vefāt /4/ eylese fakre ire veyā 'avratı öle eger 'avrat /5/ eşegin ölü görse eri talāk vire veyā /6/ eri vefāt ide eşegin etin yise eline /7/ māl gire eger eşek alsa devlete irişe /8/ eşegi yavıyu kılınsa hāli nā-hoş ola /9/ **eyer** eger düşünde eyer görse yiñi 'avratdur veyā /10/ qaravaş almağdur eger eyeri şatsa hātūnı vefāt /11/ ide veyā şayru ola eger eyerin altunlı

7b

/1/ görse kavmi mābeyninde mütekebbir ola eger eyeri /2/ şınık veyā egri görse 'avrat veyā qaravaş /3/ almağdur **uyan** eger düşünde uyan görse /4/ 'avratdur eger yiñi uyan kendi ağzında görse /5/ günāhına tevbe kıılmağdur ve sākın naķıs olmağdur /6/ ve tā'at üzere olmağdur eger atınıñ /7/ uyanı kıırılsa ol ata hizmet iden oğlan /8/ vefāt ide eger uyan alsa hizmetkār /9/ bula eger atına uyan urisa murādına ire /10/ **üzengi** eger düşünde üzengi görse 'avratdur /11/ cedid üzengü görse alsa hizmetkār

8a

/1/ eline girmekdür eger at üzerinde eyerin /2/ üzengü görse ol at ve eger şāhibiniñ /3/ murādı hāşıl olub tamām ola **arслан** eger /4/ düşünde arslan görse 'acem bādişāhına /5/ hüküm ide eger bir kişi arslana binse bir /6/ ulu kimesne kendiye

mutî^c ola eger arslanı /7/ öldirse bir ulu düşmānı ğālib ola eger /8/ arslan etin yise bir ulu kişiden eline /9/ māl gire eger arslanı ^cavratlığa alsa /10/ bādişāh karavaşlarından ^cavrat ala eger /11/ arslan karşıusunda düşe ğorğu vardur

8b

/1/ **ayu** eger düşünde ayu görmek kīn itdici /2/ düşmāna hüküm ider eger ehl-i manşib kimesne /3/ ayuya binse mertebesi ziyāde ola eger /4/ sā'ir nāsdan binse zillet ve ğorlığdur /5/ eger ayu aña binse ve yürüse düşmān elinden /6/ kerem göre eger ayu anı bağlasa ğāibden bir nesne /7/ iriše eger südinden icse borclu /8/ ola **ay** eger düşünde bir kişi ay görse /9/ bādişāh veyā ^cālim oğlı veyāhūd ^cavrat /10/ ala eger ^cavrat görse ere vara veyā /11/ gören ^cavrat hāmileyise bir hūb

9a

/1/ oğlı ola eger ayı yiryüzinde görse /2/ vālidesi vefāt ide eger ayı iki bāre görse /3/ bādişāh veyā vezire zevāl iriše eger ay /4/ aña cevāb virse ^cizzete ire eger ayı hilāl /5/ görse bir hūsnüdār oğlı ola **ılduz** /6/ düşünde ılduz görse nāsıı ulularına /7/ hüküm ide **عَشْرَ كَوْكَبًا وَأَلْشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتَهُمْ لِي** /8/ لِقَوْلِهِ تَعَالَى أَنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ yanına birğaç yılduzlar /10/ cem^c olmuş görse ol kimesne ulular /11/ ile oturadura aña cevāb virse

9b

/1/ eger eliyle yılduzı tıtsa evi içinde /2/ ni^c met oğulları coğ ola eger yılduzı düşer /3/ görse düşündeki yire kimesne ola **elegimşağmāl** /4/ eger düşünde elegimşağmāl yışıl /5/ görse sultān cevrenden emīn ola ve ol /6/ yıl içinde ni^c meti ferāvan ola eger kıızıl görse /7/ ğan dōkmek ola ammā ba^c zı mu^c abbir buyurmuş /8/ **elegümşağmāl** görmek ^cavrat almak ola /9/ **ayna** düşünde ayna görse bağsa iş /10/ aşkār ola eger ayna bulsa rif^c ate /11/ ire eger hāmile ^cavrat aynaya baksa oğlı ola

10a

/1/ **oruc** düşünde oruc tıtmağ ğacca gitmek /2/ veyā ğünāhına tevbe itmek veyā oğlı olmağ /3/ veyā ni^c mete yitişmekdür **قَوْلُهُ تَعَالَى عَنِّي قُلْ** /4/ **istiğfār** düşünde istiğfār itse **قَوْلُهُ تَعَالَى** /6/ **إِنشَاءَ اللَّهِ تَعَالَى** /5/ aña devr-i ni^c mete ve māl müyesser ide **لَكُمْ جَنَاتٍ** /9/ **مَدْرَارًا وَيُمددكم بأموالٍ وبنينٍ ويجع/** /8/ **اللَّهُ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا يُرْسِلِ السَّمَاعَلَيْكُمْ** /7/ **وَأَسْتَغْفِرُ وَأَرْبُكُمْ وَيَجْعَلُكُمْ أَنهَارَ** /10/ **ucmağ** düşünde /10/ **ucmağ** görse ğamdan ve ğuşşadan ğalāş /11/ olub selāmete irmekdür eger ğanadı

10b

/1/ olub uça eyide eger ucub ağaca /2/ konuşa bir ulu kişiden ni' mete ire eger /3/ ucub bir şamdan bir şama konuşa bir /4/ a' lā kimse dāhīl ola kıbleden yaña uça /5/ hacca vara kırkıdan emīn ola eger /6/ gökden yaña uça girü gelmeşe mev'tāya /7/ işāretdür eger gökden ucub girü /8/ gelse devlete ve sa' ādete ire **uyumağ** eger /9/ düşünde bir kişi uyusa imām-ı ca' fer /10/ ve şādık razıya'llāhü te' ālā ' anh beşer üzerine /11/ buyurmışdur ğaflet itmek mümkün degildür

11a

/1/ eger yüzi üzerine uyusa miñnete ve zıllete /2/ ve fakra ire **öpmek** düşünde öpmek hācı /3/ kazāya ire ve düşmānı öle eger mañbūbınıñ /4/ ağzın öpse eline aķce gire er ' avratın /5/ öpse veyāhūd ' avrat erin öpse /6/ muñabbetleri ziyāde ola eger bir kişi anı kahrıla /7/ öpse düşmeninden güc göre eger bir kişi /8/ anı luţfıla öpse düşmeni dōst /9/ ola **ışırmağ** düşünde ışırmağ kıbrü mekri /10/ ve miñnetdür bir kişi anı ğazabıla öpse /11/ ve [1]şırsa* düşmānı ğālib ola eger kendü

*metin: صیرسہ

11b

/1/ barmağın ışırsa bir nedāmete uğraya /2/ veyā zālīm ola eger muñabbetle ışırsa düşmānı /3/ şefkat ide **ağlamağ** düşünde ağlamağ görse /4/ şāzlıkdur eger āheste āheste ağlasa /5/ ferāh ide eger hağdan kırkıub ağlasa /6/ ' azāb-ı nārdan emīn ola eger feryād idüb /7/ ağlasa ğuşşā ire **inlese** düşünde bir kişi /8/ inlese zañmet göre veyā dīne halel ire eger /9/ tañrıdan kırkıub inlese hağķa yaķın /10/ ola ammā her nerede inlese ol arada şüm /11/ zañmet ola **aşşalar** düşünde bir kişiyi aşşalar

12a

/1/ dīn eksikliği ola ib üzilse selāmetdür /2/ **öldirmek** düşünde öldirseler öldireniñ /3/ kuvveti ve nuşreti arta ve düşmānına ğālib /4/ ola eger bir ölmüş kişi görse öldürdi /5/ ölmüşniñ yitimlerine zūlīm ide eger bir dōstı /6/ bir dōstı görse öldirdi biri birinden /7/ ayru düşe ammā öldireniñ kuvveti ve nuşreti /8/ arta öleniñ ' ömri uzun ola **ölmüş** /9/ **görmek** düşünde ölmüş bir kişi görse /10/ şalāhat üzerine olmağdur ve ' ömri /11/ uzun olmağdur eger ölmüşiken girü dirilse

12b

/1/ eline māl girmek devlete ve ' izzetde irişmekdür /2/ /3/ be' aşehü eger öli gövdeler görse allāhü te' ā[lā]niñ* /4/ ' azābından emīn ola eger bir kişi düşünde /5/ ölüyi

gömse belāya giriftār ola eger /6/ düşinde ölüyi qaldırrsa eline māl gire /7/ eger ölüyi bir yirden bir yere iletse eline māl /8/ gire eger ölü ile cimā^c eylese mālı telef /9/ ola eger ^cavratıñ ölü görse ni^c mete ire /10/ eger oğlın ölü görse düşmān şerrinden /11/ emīn ola eger kızın ölü görse ğuşşalu

*metin: تَعَانِكَ

13a

/1/ ola eger atasın anasın ölü görse /2/ ^cömri uzun ola eger ölü aña bir nesne virse /3/ ğuşşaya ire eger virdiği ton eski ise /4/ yoğsıllıq ğalebe ide eger ölü aña söylese /5/ her ne kim dise ancılayın ola **anid içmek** /6/ düşünde anid içmek toğrılıq üzere /7/ şādıqlardan ola eger yire and içse haq /8/ subhānehü ve te^cālā ^cahdin şaya قَوْلُهُ تَعَالَى /9/ وَإِيمَانِهِمْ تَمَنَّا قَلِيلًا /10/ إِنَّ الْأَزِينَ يَشْتَرُونَ بِأَيَاتِ اللَّهِ بِعَهْدِ اللَّهِ /11/ bir kişi kendüzin ağsaq görse

13b

/1/ bir nesneye qaşid eyleye ol qaşid itdüğü /2/ nesne ^cacüz üzerinde ola eger ağsaqlığı /3/ gitmiş görse her nesne aña asān ola /4/ **arıq** düşünde bir kişi kendüyi arık görse /5/ menāl mālına ve tavarına noqşānlıq gele /6/ eger arıqlığı gitse rif^c ate ve ni^c mete yitişe /7/ **ac olsa** düşünde bir kişi ac olsa eline /8/ şikār gire eger ac olub yiyecek yise /9/ mālına ve ni^c mete ire **ağü** düşünde bir kişi /10/ ağü icse eline hārām māl gire eger ağü /11/ etine ziyān eylese itdüğü işe bişmān

14a

/1/ ola veyā hışım görmek ola **nesne** /2/ **üleşdirmek** düşünde şıdıqda ve bilāğda /3/ işi ola bir nesne ölce* görse bağılu /4/ işi acıla ölce buğdāy veyā arba ölçe /5/ hayr ihsān idici ola **ekin** düşünde /6/ ekin ekmek veyā görmek ğazāya varmak /7/ veyā bir şevāb işlemek ola **alın** düşünde /8/ alının büyük görse devleti ve sa^c ādeti /9/ yüce ola **ağzın** düşünde bir kişi ağzın /10/ büyük görse mālı ve rızqı issi olmağdur /11/ eger ağzın canāvar gibi ve qurduğan gibi

*metin: أُولَجَرَ

14b

/1/ nesne çıksa oğlı veyā kıızı olmağdur /2/ eger ağzı ağırsa ğuşşa çeke düşünde /3/ bir kişi eñsesin büyümiş görse ni^c mete /4/ ve devlete ire **omuz** düşünde omuzın /5/ kuvvetlü veyā büyük görse düşmānı ğālib /6/ ola veyā borcından hālāş ola /7/ veyā ni^c meti hālāş olmak eger omuzı üzerinde /8/ yiyecek götürse emeklü rızqı eline gire

/9/ eger omuzında âdem götürse bir nesneye /10/ zahmet çeke **eneğin** düşünde bir kişi /11/ enegin görse memleket üzerine hâkim ola

15a

/1/ eger bir kişi enegin şınmış görse zillete /2/ ve fakre ire **arka** düşünde arqayın vâsi^ç /3/ görse kuvveti ve nuşreti artmağdur ve devleti /4/ dahı artmağdur eger arqayın dağılsa dünyâsı /5/ şalâh üzere ola **el** düşünde bir kişi /6/ elin görse irkek qarındaşına delâletdür /7/ eger elin uzun görse irkek qarındaşları /8/ rif^ç at üzerine olmağdur eger şol elin /9/ uzun görse qarındaşlarının aqvâlleri /10/ hoş olmağdur eger bir kişi elin dürist /11/ görse dünyâ işine meşğül olmağdur

15b

/1/ eger iki elin uzun görse mâlı ve ni^ç meti /2/ çok ola eger bâdişâh anuğ elin kesse /3/ ol kimesne yalan yire andı ice eger elin /4/ bağlasa düşmânına gâlib olmağdur eger /5/ elin şala yorisa qorğduğı nesneden /6/ emîn ola eger elin aqrır görse hürmetden /7/ düşe **emecek** düşünde emeegin ^ç avrat /8/ emecegi gibi bitmiş görse kıızı ola eger emeceğinden /9/ süd aqar görse harâm mâl eline gire eger /10/ ^ç avrat emeceğinden süd gelse ^ç ömri uzun /11/ ola **ayağ** düşünde bir kişi ayağı uzun

16a

/1/ ve tendüristi görse sefer itmek veyâ /2/ bir nesneye tâlîb olmak veyâ ^ç avrat almağdur /3/ eger ayağın şınık görse ^ç avratına talâğ /4/ virmek ve ehl-i sefer ise seferinden gecememekdür /5/ **ökce** düşünde ökcesin kesse /6/ yok görse bir işe meşğül ola ki /7/ ol tamâm olmaya eger ökçesine diken batsa /8/ bir kişiden güc göre **odun** bir kişi düşünde /9/ odun görse malı çok ola eger odun /10/ götürse mâlı ucundan söz ve cevâb /11/ olmağdur eger odun yağsa mücâdele

16b

/1/ odunu başa **ağaçlar** düşünde ağaçlar görse /2/ ^ç âlimlere ve laţif ve hoş kişilere veyâ oğla /3/ ve kıza hüküm ide eger emrud ağacın görse /4/ himmetlü ve cömerd kişi ola **elma** düşünde /5/ elma görse eline mâl gire eger aq elma /6/ görse bâzirgân hüküm ider eger büyük elma /7/ görse bir dōstdan menfa^ç at eger elma /8/ küçük görse oğlı olmağdur eger şarı /9/ elma görse zahmet görmekdür **emrüd** /10/ düşünde emrüd görse veyâ yise eline /11/ nesne girmekdür eger ekşi emrüd yise

17a

/1/ ‘aksi ta‘ bir iderler **erük** düşünde erük /2/ görse eline māl girmek veyāhūd kimse /3/ ölmekdür eger vaqitsiz görse ğavgā ve /4/ hūşūmet ola **ayva** eger düşünde ayva görse /5/ mübārek ve şirin sözlü kişiye hüküm ider /6/ eger ayvayı ağacından kıbarsa oğlu ola /7/ eger çok ayva görse mübārekdür ve şāzlıkdur /8/ eger şayru ise şihhate irişe **incir** düşünde /9/ incir görmek veyā yise eline māl girmekdür /10/ veyāhūd elinden incinmekdür **igde** düşünde /11/ igde yise veyā görse bir kimesne ile dōstlık

17b

/1/ ide **ekse** düşünde ekin ekse allāhu-te‘ālādan /2/ rızık taleb itmekdür eger arba ekse /3/ oğlu olmaqdur veyā dōstı veyā eline māl /4/ girmekdür **öküz** düşünde öküz binse /5/ devlete ve ‘izzete ire ve mertebeye irmekdür /6/ eger yüklü öküz evine girse māl ve /7/ ni‘mete yitişe eger öküz anı debse bir dōstı /8/ aña hıyānetlik ide eger öküzün dōgse /9/ bādişāh buyurdığın şaya **aķce** düşünde /10/ bir kişi aķce görse każā-i hācet ve iyü /11/ ‘amel ve hūsn-ü kelām ola eger bir kiseyile

18a

/1/ aķce görse māl dār veyā ādi sözdür /2/ eger düşünde **arba** veyā **mercimek** veyāhūd /3/ **burcaķ** veyā **tuż** görse küllisi düzdür /4/ **incü** düşünde incü görse ‘ilim öğrenmek /5/ kūrān tahşil itmek veyā küçük ‘avrat /6/ almak veyā oğlu olmak ola **üsküf** düşünde /7/ üsküf giyse devlete ‘izzete irişe /8/ **aş yimek** düşünde bir kişiye aş yimek her ne dürlü /9/ aş yise māl ve devlete ve ni‘mete ire /10/ eger acı ve tuzsız ise ğuşşadur **ot** /11/ düşünde ot görse işi güci

18b

/1/ acıla sözi üstün ola ve şultān /2/ yakın olmaķ ola odın bir nesne bişürmek /3/ icün yandırsa hayr u selāmete irişe /4/ eger ziyāde idicek ateşi söyindirse /5/ emānlik ve rahatlık bula eger āteş yise /6/ yitim mālın yiye **oķ** düşünde oķ atsa /7/ toğrı söz söyleyici ola eger oķı nişāna /8/ atub vursa diledügin ala getüre eger /9/ oķın göge atsa zālimlerden ola **edik** /10/ düşünde edik görse giyse ‘avrat /11/ ise ere vara eger edik yavı kılunsa

19a

/1/ kılunsa birez māl zā‘i ola **igne** düşünde /2/ igne görse ve igne ile bir nesne dikse /3/ her işkim düşe işi rasgele eger ignesi /4/ şına ‘avratı öle **iblik** düşünde iblik /5/ görse bir miķdār eline māl gire eger iblik /6/ egirse ğāyibden bir kimesne gele **urģan**

düşünde /7/ urgan görse sefer kılmak ʿömri uzun /8/ olmak veyā kimesnesi gele **arı** düşünde /9/ arı görse kim bir kimsenin evine girse /10/ māl ve niʿmet şāhibi ola eger arular bir /11/ kişiyi ucub şoksa rencile eline māl

19b

/1/ gire **inek** düşünde bir kişi inek görse /2/ alsa qaravaş ala eger anıñ südin içse /3/ eline helāl māl gire **ılan** düşünde ilan /4/ görse hīlelü düşmāndır ilan /5/ her qanda görse düşmeni andadur eger evi /6/ icinde görse düşmānı evi içindedür /7/ evi halkındandur eger ilan ölmüş /8/ görse düşmānı şerrinden emīn olub /9/ düşmānı qahr ola **üzim** düşünde üzim /10/ görse menfaʿ atdür eger tāze üzim yise /11/ eline māl gire eger bir kimesne üzim virse

20a

/1/ ol kişiden fāʿide göresin eger sen /2/ bir kimseye üzüm virseñ ol kimesne senden /3/ fāʿide göre **babü'l-ba bādişāh** düşünde bādişāh /4/ görse daʿvā ve huşümet ide veyāhūd /5/ bir nesneye sözi gece bādişāh bir nesne /6/ virse rızqa ve mālā irmeqdür **bayraq** düşünde /7/ bayraq görse dirlik şāhibi ola eger /8/ ulu bayraq götürse devlete ve ʿizzete /9/ ire eger hazreti resūliñ bayrağını getürse /10/ iki cihānda da ʿazīz ola ve mergüb ola /11/ **bayram** düşünde bayram görse bir şāhib-i saʿadet

20b

/1/ kişiyle şohbet ide eger /2/ hācılar bayramı görse bir ʿālim kişiden /3/ şikāyetlü ola eger bayram yimeginden yise /4/ helāl ton giye **belūd** düşünde bir kişi /5/ belūt görse qarındaşları mābeyninde /6/ düzenlik ola eger belūtı dolatsa eline /7/ māl gire **bāğ** düşünde bāğ görse dōstdan /8/ menfaʿat göre eger bāğ alsa veyā bāğdan /9/ üzim devşürse eger vakti ise ʿavrat /10/ almaqdur veyāhūd oğlı olmaqdur veyā /11/ māl ve ruzī issi ola **bāğce** düşünde

21a

/1/ bāğce görse veyā bāğce alsa ʿavrat /2/ veyā cāriye ala ve dirlige ʿusret ile gice /3/ **būstān** düşünde bir kişi būstān görse /4/ veyā ekse ʿavrat veyā cāriye ala oğlı /5/ ola **bilbil** düşünde bülbül görse dōstlıq /6/ veyā oğlı ola eger bülbül evinde ötsse /7/ dōstlarından tatlu kelecı işide **benefşe** /8/ düşünde benefşe dirse veyā götürse /9/ ʿavrat veyā cāriye veyā oğlı ola eger /10/ qoksa tatlu söz işide **bınar** /11/ düşünde bınar görse bir şehir veyā maħallede

21b

/1/ akar bınar şuyından icse bir fâzıldan /2/ māl ve rızka yitişe eger yunsa şıhhat ve /3/ selāmet ve şazlık göre **biti** düşünde /4/ bir kişi elinde biti görse veyā bir kimesne virse /5/ devlete ve izzete ve mālā ve rızka ire **baş** /6/ görmek düşünde ādem başı görse bir /7/ bir ulu kişiden māl hāşıl ide eger bir kişiniñ /8/ başını kesik görse ol kimesne öle eger /9/ kesilmiş baş görse aña cevāb itse /10/ bir meşakqate uğraya eger başında sac /11/ görse guşşadur baş yimek düşünde

22a

/1/ ādem başı yise mirāş mālın yiye öküz /2/ başın yise başı uzun ola **burın** /3/ düşünde bir kişi burın büyük görse /4/ izzete ve devlete irişe eger burın küçük /5/ görse aksin ta'bir ide eger burnını /6/ kanasa rişvet ala **boyun** düşünde boynın /7/ kavī ve yoğun görse ni' mete ve rif' ate /8/ ire eger boynın ince veyā kısa görse /9/ aksin ta'bir ide eger boynın egri görse /10/ emānete hıyānetlik ide eger ādem boynına /11/ baksa düşmāna gālib ola **boğaz**

22b

/1/ düşünde boğazın ağırır görse diriligi /2/ tar ola eger boğazı dutulsa şadağa /3/ vire eger acılsa ruzi ve omri uzun /4/ ola **beynin** düşünde beynin görse eger /5/ büyük veyāhūd uzun görse devlet /6/ ve sa' ādet issi ola eger beynin noqşān /7/ veyā kesilmiş görse halk arasında /8/ hürmetsiz ola eger beynin bir kimesne kobarsa /9/ miñnete ve meşakqate düşe eger avrat görse /10/ guşşadur **bel** düşünde bir kişi belin uzun /11/ görse ni' mete ire eger bilin ince görse

23a

/1/ veyā aruğ görse gamma ve guşşaya ire /2/ **burın** düşünde burın kavī ve yoğun /3/ görse akrabası arasında devlet /4/ ve sa' ādetlü ola eger burnına zahmet /5/ irse veyā cürüse mālī zā' i ola /6/ **baldır** düşünde baldırın uzun görse /7/ omri uzun ola eger baldırın yoğun /8/ görse ruzi şahibi ola eger baldırın /9/ kıllu görse borıclu ola **barmaqlar** /10/ düşünde sağ elin barmaklarıñ görse /11/ görse beş vaqit namāza hüküm ider.

23b

/1/ eger sol eliniñ barmakların görse /2/ qarındaşına ve oğlına hüküm ider ola /3/ eger sağ eliniñ baş barmağı görse /4/ öyle namāzına hüküm ider eger şehādet /5/ barmagın görse aḥşam namāzına hüküm /6/ ide eger orta barmagın görse ikindi /7/

namāzına hüküm ider eger dördinci barmağın /8/ görse yatsu namāzına hüküm ider veyā /9/ akrabāsına hüküm ider **börek** düşünde /10/ başına yiği bökrek giyse mertebeye ve /11/ devlet issi ola ve oğlanları çok

24a

/1/ ola **bürüncük** düşünde bürüncük şarınsa /2/ ‘avrat veyā qaravaş ala eger ‘avrat şarınsa /3/ eriniğ işi ve güci hoş ola eger /4/ bürüncük yavı kulunsa eri öle **bez** /5/ düşünde bāzardan bez alsa ev cemā‘ati /6/ anı seveler ‘avratdan bez alsa dünyālığı arta /7/ **bal** düşünde bal alsa veyāhūd helāl /8/ māl eline gire eger evinde bal görse ni‘meti /9/ ve rūzu ve rif‘ati üzere ola **bekmez** düşünde /10/ bekmez görse yise eyü adı söylenmek /11/ ve şālih oğlı ola eger bekmez helvasın

24b

/1/ yise eline māl gire **birinc** düşünde /2/ birinc görse dögse emekli māl /3/ eline gire eger evinde çok birinc görse /4/ veyā birinc alsa bādişāhdan rūzī şāhibi /5/ ola **bādem** düşünde bādem yise şavaşda /6/ eline māl gire eger bādem demden yağ çıkarsa /7/ mīrāş mālın yiye **bağla** düşünde /8/ bağla görse gerek cig gerek bişmiş /9/ dükeli guşşadur **buğday** düşünde buğday /10/ yise fağre ire dirliği dār ola eger/11/ bişmiş buğday yise rūzī ziyāde ola

25a

/1/ eger buğday alsa ğurbete gide **bögrülce** /2/ düşünde bögrülce görse gerek cig /3/ gerek bişmiş menfa‘atsız ola **bādīlcān** /4/ düşünde bādīlcān görse gerek cig /5/ gerek bişmiş vağıtlü vağıtsiz görse /6/ guşşadur **belūd** düşünde belūd görse /7/ yise eline māl gire ve şayru ise /8/ şihhat bula eger evinde veyā anbārında çok /9/ belūd görse mālī ziyādeliğā yitişe /10/ **penbe** düşünde banbuğı olsa fağri /11/ gidüb eline helāl māl gire **bıcağ**

25b

/1/ düşünde bıcağ alsa veyā getürse /2/ kuvvet ve nuşret bula veyā oğlı ola /3/ eger bıcağın bir silāh dağı dağınsa kuvveti /4/ ve nuşreti ziyāde olub düşmāni üzerine /5/ ğālib ola eger bıcağı elinde dutarken şapı* /6/ şınsa ata ana gide **balta** düşünde /7/ elinde veyā evinde balta görse bir münāfiğ /8/ kişile dōstı ola **bişik** düşünde /9/ bişige binse selāmetlikdür boşamağ /10/ düşünde bir kişi ‘avratın boşasa zillete /11/ ve fağre ire eger yek görse ma‘zül

*metin: صانی

26a

/1/ ola eger mün' im görse ziyāna uğraya /2/ **perde** düşünde aşılmış perde görse /3/ devlete ve rif' ate ire eger berdesi yıkılsa /4/ ğuşşa yitişe **pirri** düşünde bir kişi müsilmān /5/ birri görse fā' idelü dōsta ire eger /6/ kāfir biri görse düşmendür **biryān** düşünde /7/ koyun biryānı görse yise oğlu ve kıızı /8/ mirāşın yiye eger kıızıl oğlağ biryānın /9/ yise sefer ide **balık** düşünde balık /10/ dutsa veyā çok balık görse ğāyibden /11/ eline māl gire **paça** düşünde bacasın yise

26b

/1/ bir ulu kişiden menfa' at göre **bardak** /2/ düşünde bardağdan şu icse bir kemter /3/ kişiden eline māl gire eger altun veyā /4/ gümüş bardağdan icse kıız oğlanı /5/ nikāh ide eger bakır veyā tunc meşrefeden /6/ şu icse hizmetkār eline gire **boyacı** /7/ düşünde boyacı görse ve işi ve güci /8/ olsa aña bir kişi bühtān ide **başcı** /9/ düşünde başcı görse ferağ ola eger /10/ başcılık eylese cōmerd ve seḫāvet şāhibi /11/ ola baqqāl düşünde baqqāl görse

27a

/1/ bir in' āmlı kişile dōstı ola eger /2/ baqqāllık eylese devlete ve rif' ate irişe /3/ **başmak** düşünde yeñi paşmak geysel kıızı /4/ oğlana nikāh ide eger ğayrı kişiniñ /5/ paşmağın geysel ' avrat ala eger paşmağın /6/ āḫir kimseye geysel ' avratın boşaya /7/ **pāpuc** düşünde bābuc geysel sefer ide /8/ veyā bir ğulām eline gire eger babucın āḫer /9/ kişiye virse ol kimesne sefer ide /10/ **palās** esbāb düşünde palās geysel ' ābid /11/ veyā şālih ' avrat ala eger ' avrat görse

27b

/1/ ere vara **pire** düşünde pire görse /2/ veyā ışırsa yanlık söz işide eger /3/ pire öldürse düşmānı ḫahır ola /4/ eger kendüye pire üşse ḫalkı diline /5/ düşe eger burnına pire girse bir za' if /6/ düşmānı incide **kehle** düşünde libāsında /7/ ve gövdesinde kehle görse oğlı ucundan /8/ veyā nefis ucundan darlığından ğuşşaya /9/ düşe eger bitlenür görse ni' met ve rif' at /10/ şāhibi ola **buz** düşünde buz görse /11/ buz māl dur eger vaḫitsiz görse meşakḫatdür

28a

/1/ **put** düşünde buta ḫabsa mu' abbir nice /2/ vecih üzere buyurmışdur tañrıya inanmak /3/ ve yalan nesneye inanmak veyā bāḫıl nesneye /4/ meşğül olmak veyāḫüd fesād idici /5/ ' avrata ḫüküm ider **baykuş** düşünde /6/ baykuş görse cenk ve ḫuşümet

/7/ ola eger baykuşu dutsa şayru ola /8/ eger baykuşa evinde işitse ol /9/ evde zārılık ve ağlamağ ola eger yürirken /10/ dutsa fitneler ola veyā uğrı ola /11/ eger yuvada öldirse selāmetlik bula

28b

/1/ **bābü't-ta'i tāc** düşünde tāc /2/ görse her kişiniñ miqdārınca devlete /3/ ve sa' ādete ire eger 'avrat görse hālīne /4/ münāsib devlete ve 'izzete irişe taht /5/ düşünde kendüni tahtı üzerinde oturır /6/ görse bādişāhlık bula ve ululığa /7/ ve 'izzete ve mertebeye irişe **tevbe** düşünde /8/ bir kişi tevbe ile günāhına beşimān olmağ /9/ tañrı rızāsından olmağ ve üzerinden /10/ belālar redd ola **teyemmüm** düşünde teyemmüm /11/ eylese hac itmek veyā şifā bula guşşadan

29a

/1/ kırtılıb selāmete ire **terāzū** /2/ düşünde terāzū görse kādīlara /3/ hüküm ide eger terāzū alsa hüküm issi ola /4/ **tiryāk** düşünde tiryāk alsa veyā tiryāk /5/ yise helāl ruzī eline gire ve işi ve /6/ güci acıla **tutmac** düşünde bir kişi tutmac /7/ yise helāl ruzī eline gire eger şığır /8/ etile yise alcağ kişilerden fā'ide bula /9/ **tirid** düşünde tirid yise dirliği rif' ate /10/ irişe eger etile tirid yise bādişāh /11/ kablinden ni' mete irişe **tutyā** düşünde

29b

/1/ gözine tutyā cekse zühdi ve tāt' ati /2/ arta eger bir kimse aña tutyā virse /3/ eline māl gire eger tutyā yise guşşalu /4/ ola **tennūr** düşünde tennūr görse /5/ veyā yise kendü hālī rif' ate ve ni' mete /6/ irişe tennūrın vīrān görse evin /7/ ulusu* öle eger tennūrunda etmek /8/ bişürse eline māl gire eger tennūrunda odunsuz /9/ od görse işi ve güci yürüye /10/ veyā hacca vara eger tennūrı söyindirse 'avrat /11/ ala eger tennūrın kızmış görse işi

*metin: أولوسية

30a

/1/ ve güci yürüye **tükürmek** düşünde /2/ bir kişi tükürse guşşadan kırtılmağ /3/ selāmete irmek veyāhūd yalan söz /4/ söyleye **tavıç** düşünde tavıç görse /5/ 'avrata hüküm ider eger etin yise kadarınca /6/ māl hāşıl ide eger yumurta yise bir 'avrat /7/ sebebinden eline māl gire eger tavıç horūs /8/ gibi öte yavuz haber işide eger tavıç /9/ altına fol kosa oğlı ola **tilki** düşünde /10/ tilki görse gıdadur ve hilelü kimse /11/ ola **tütün** düşünde tütün görse guşşadur

30b

/1/ eger cümle ‘ālemi tütün bürüse bādişāhından /2/ zulüm zāhir ola **tuzak** düşünde /3/ bir kişi tuzak görmek mekr ve hile /4/ idici kimse ola **tarak** düşünde tarak /5/ görse ikiyüz kişiye hüküm ider /6/ **tobraç** düşünde tobraç görmek maldur /7/ eger tobraç yise maldur eger tobraç ziyānıla /8/ ise **tebmek** düşünde bir kimse /9/ tebse ol kişiden luṭif göre eger /10/ at veyā öküz tebse fā’ide bula bādişāhdan /11/ eger inek tebse bir ‘avratdan

31a

/1/ söz işide eger eşek tebse hürmet /2/ bula eger katır tebse yavuz söz işide /3/ **tiken** tek ayağına* düşünde tek ayağına 4/ tiken batsa borıclı ola eger tekrār çıkarsa /5/ borcın ödiye ve belādan kırtıla eger /6/ bir kimse anı adınıla ursa yatlu söz /7/ işide **tirzi** düşünde tirzilik idüb /8/ kaftanın dikse işi iyü ola eger dikdügi /9/ kaftan geysse bir ulu kişile bir işe /10/ meşgūl ola **turunc** düşünde turunc /11/ görse eline māl gire veyā oğlu ola

*metin: اعاهه

31b

/1/ **turub** düşünde turubı yise veyā cem‘ /2/ eylese menfa‘ati yokdır bāṭıl sözler /3/ ola **tohum** düşünde tohum ekse işi /4/ ve güci yürıye oğlu ola veyā rüzī şāhibi /5/ ola **tābūt** düşünde tābūt görse /6/ bir tuḥfe nesne eline girmek veyā ‘ömri /7/ uzun ola **temren** düşünde temren görse /8/ kuvvet ve nuşret bulmak ola eger okların* /9/ temrenlü görse düşmānı zafer bula **tırnak** /10/ düşünde tırnak kesse guşşadan kırtıla /11/ tırnağın uzun görmek guşşa göre

*metin: أقارن

32a

/1/ **terlemek** düşünde terlemek bir miqdārı /2/ ‘avratından māl hāşıl ola eger terinden /3/ tonı ırlansa kendü ‘ayāline mālı ḥarac /4/ ide **tulum** düşünde tulum görse /5/ mālın allāh icün şadaqa eyler kişi /6/ ola eger sucı tulumın görse fāsıqlara /7/ hüküm ide **terkeş** düşünde terkiş görse /8/ ulu kişiye hüküm ide eger terkişe okların /9/ kırsa oğlanları tendürüsti /10/ ola **bābü'l-cim cennet** düşünde /11/ cennet görse ‘ābid ve şālih ola

32b

/1/ قَوْلُهُ تَعَالَى اَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ اَمْتِيْنُ /2/ eger cennet ta' amından yise ' alim ola /3/ veyā helāl māl ve ni' met şāhibi ola eger /4/ cennet şerbetinden icse zeki ola /5/ şihhat ve selāmete ire eger cennete varub /6/ girü gelse şayru ola **cehennem** düşünde /7/ bir kişi cehennem görse şom elemlere hüküm ider /8/ eger cehenneme girse allāhu-te' alānıñ hışmı /9/ ve gāzabı ola eger cehennemīñ ta' āmlarından /10/ yise haram māl eline gire eger cehennemīñ eyüsi /11/ yetim malın yiye **cān** düşünde cān şuretin

33a

/1/ görse eceli yakın ola eger cānın /2/ ' avrat şeklinde görse kıızı ola /3/ **çadır** düşünde cadır görmek bir gayrı /4/ mekāna hüküm ider eger cadıra girüb otursa /5/ ni' mete ve mālā irişe veyāhūd sefer /6/ ide eger cadıra giren kız ise gūşsa /7/ ve tarlık ire **çeri** düşünde görse /8/ bir vilāyete gelmiş katı yil veyāhūd yağmur /9/ veyā şavaş veyā kıtlık ola eger ' askerden /10/ bir nesne alsa māl şāhibi ola **cekirge** /11/ düşünde cekirge devşürse māl

33b

/1/ hāşıl ide **cirāk** düşünde cirāk /2/ görse veyāhūd yandırır irkek /3/ ise ' avrat ala eger hāmile ' avrat /4/ görse oğlı ola **cimā'** düşünde /5/ bir kişi cimā' eylese düşmānına* zafer bula /6/ mertebeye irüb māl ve ni' mete irişe /7/ eger ' avrat cimā' eylese dirlik ve /8/ düzenlik eyü ola eger oğlan cima' /9/ itse dünyālīga ire eger kışrağı cimā' /10/ eylese bir ' avratdan menfa' at göre /11/ **cünüb** düşünde bir kişi kendüzin

*metin: دُشْمَانِيَه

34a

/1/ cünüb* görse haram işe meyl /2/ ide veyā sefer eyleye veyā bir işinden ser-gerdān /3/ ola eger gūsül eylese selāmete /4/ ire **çayır** düşünde çayır görse üzerine /5/ yürüse veyā yatarsa şālih /6/ ve ' ābid ola māl ve ni' mete ferāvān ola /7/ **çiçek** düşünde bir kişi cicek görse /8/ bī-vefā kişiye hüküm ide ve oğlı ve kıızı /9/ hüküm ider elindeki cicek hürdi olsa /10/ oğlı ve kıızı ola **canağ** düşünde /11/ canağ alsa eline kollukçı eline gire eger

*metin: جُنُوْن

34b

/1/ ağaç canağdan aş yise eline /2/ haram māl gire **çölmek** düşünde cölmek /3/ görse ' avrata hüküm ider cölmekte /4/ aş bişürmek ' avrat mālına hüküm ider /5/ **cobanlıq**

düşünde cobanlık itse /6/ şālîh ve mü'min ola eger keci güdse helâl /7/ māl eline gire eger kızılar gütsse azıcağ /8/ hürmet bula **ceng** düşünde cengi /9/ calmağ ehli ise ferağ yitişe eger ehli /10/ degilse ise guşşa yitişe **ceviz** /11/ düşünde ceviz görse veyāhūd yise

35a

/1/ menfa'atlık māl ola veyāhūd şavaş /2/ ola **çiriş** düşünde ciriş görse /3/ zarüret ceke eger ciriş ile bir nesne /4/ yabışdırsa bir anda şilāh gele **çuval** /5/ düşünde cuvalda buğday görse/6/ zahmetsiz eline māl gire eger cuval boş /7/ olsa dirliği tar ola **culhā** düşünde /8/ culhālîk idüb bez doqısa seferden /9/ kimsesi gele **çaylağ** düşünde çaylağ /10/ görse günāh işlemek ve tañrı /11/ rızāsında olmamağ ola **bābü'l-ħa'i ħac itmek**

35b

/1/ düşünde bir kişi ħac itse raħmet /2/ ve mağfıret ve günāh 'afv ola 'izzete ve /3/ rif'ate ire **ħaceri'l-esved** düşünde ħaceri'l-esved /4/ görse ziyāret eylese tañrı te'ālānıñ /5/ emrine rāzı olıcı ola eger ħaceri'l-esved /6/ ka'be üzerine cıkarsa sözler ola /7/ **ħarām** düşünde kendüzin ka'be-i ħarem /8/ icinde görse şıħhat ve selāmet /9/ ve ħāceti każā ide ve helākden necāt /10/ bula iki cihānda 'aziz ola eger bādişāh /11/ veyā bir ulu kişi ħareminded görse

36a

/1/ anlardan māl ve ni'mete ire **ħavz-ı kevser** düşünde /2/ ħavz-ı kevserden icse anıñ şefā'ati /3/ icinde ola **ħavız** düşünde ħavız görmek /4/ menī' kişiye ħüküm ide ħavızdan şu icse /5/ mālā ve rüza yetişe **ħişār** düşünde /6/ ħişār görse kuvvet ve nuşret irişe /7/ ve düşmānı ġālib ola **ħüküm** düşünde /8/ ħüküm görse menfa'atlü kişiye ħüküm ider /9/ eger ħekimden devā icün nesne alsa /10/ bir dōstdan rif'ate irmekdür **ħammām** /11/ düşünde ħammāma girse kayğuya ħüküm

36b

/1/ ider eger ħammāmda ġusül eylese yalan ve /2/ guşşadan āzād ola eger girdügi ħammāmıñ /3/ suyu coğ ise miħnet ve meşakket ola /4/ **ħacāmat** düşünde ħacāmat itse sünneti /5/ yirine getürmek 'ilim oğumağ emānet şaklamağ /6/ ola **ħallac** düşünde ħallac görse /7/ bir ulu kişiye ħüküm ider **ħokka** düşünde /8/ ħokka görse veyā alsa 'avrat veyā kız /9/ veyā qaravaş ala **ħarba** düşünde ħarba görse /10/ oğlı ola eger

pādişāh Һarbe virse himmet /11/ ve kerem göre şeyh müridine Һarba virse müridinden

37a

/1/ tevfiķi ziyāde ola **Һammāl** düşünde Һammāllık /2/ eylese günāh işlemek ola tevbe eyleye eger /3/ yük götürsen Һaķķın alsa Һayr ve şevāb işleye /4/ **bābü'l- Һa' i Һatīb** düşünde Һatīb görse /5/ eylik ve şāzlık göre meşhūr kimesne ola /6/ **Һutbe** düşünde Һutbe okusa eger lāyık /7/ ise ululığa ve 'izzete ire eger degilse sefere /8/ vara gelmeye her ne işkim dutarsa ser-gerdān /9/ ola **Һil' at** düşünde Һil' at geysel 'avrat veyā /10/ Һaravaş ala veyāҺūd māl ve ni' mete ire **Һurma** /11/ düşünde Һurma görse a' ceb bir ' ālim kişiye

37b

/1/ Һarīb ola eger Һurma yise ' ilim māl ve ni' met /2/ ve rüz şāhibi ola **ҺalҺal** düşünde ayağında /3/ ҺalҺal görse renc ve zaҺmet göre ya zindāna /4/ gire eger 'avrat ayağında ҺalҺal görse māl /5/ cihān-ı ' izzete ire veyāҺūd ere vara **Һādīm** düşünde /6/ Һādīm görse firişte görmekdür eger kendüni /7/ Һādīm görse ve Һādīm eylediler ise oğuldan /8/ ve kızdan artıķ olmaya **Һorūs** düşünde Һorūs /9/ görmek mü'ezzine Һüküm ider eger Һorūs alsa veyā /10/ Һutsa oğlı ola eger 'avrat Һorūs Һutsa /11/ ere vara **Һalāyık** düşünde Һalāyık alsa eline fütüh

38a

/1/ gire **Һirmen** düşünde Һirmen dögse māl Һāşıl /2/ ide eger Һirmenden taҺıl alsa 'avrat ala **Һardāl** /3/ düşünde Һardāl görse guşsa ve muşibetdür /4/ **bābü'd-dal davūd beyğamber** düşünde davūd beyğamberi görse /5/ Һilāfet ve salţanat ve devlet ve kuvvet ve nuşret /6/ bula **du' ā** düşünde du' ā eylese redd-i bela ve Һazā-i Һacet /7/ ola eger kendi nefsicün du' ā kılsa /8/ kılduğı kişiden rif' ate ve raҺata ire eger /9/ du' āi kılan şālih ise Һaķķın kabulinde ola /10/ ve gönli emri yirine gele eger du' āi kılan fāsık /11/ ise tevbeye ve işlāҺa gele **deņiz** düşünde

38b

/1/ deņiz şuyın içse māl ve devlete irişe eger deņiz /2/ şuyıla guşul eylese şıĥhat ve selāmet bulub /3/ guşşadan emīn ola eger deņiz şuyın üzerine /4/ ursa kuvvet ve nuşret bula ve düşmāna ğālib /5/ ola **dağ** düşünde kendüni dağ üzerinde görse /6/ bir ulu kimse aņa yaķın ola eger depesinde kendüzin /7/ görse ululık ve devlet ve mertebe bula /8/ **depe** düşünde depeye çıķsa yücelik mertebe bula /9/ veyā māl veyā

mertebe şāhibi ola **dīvār** düşünde /10/ bir kişi dīvār yapsa hūli nā-ḥoş ola eger dīvārı /11/ yıķub yirine āḥer dīvār yapsa hışımları yetimlerine

39a

/1/ tīmār ide **dülbend** düşünde dülbendin şarar /2/ görse ‘ömri uzun ola eger dülbendi görse /3/ devlete ve ‘izzete yitişe ve işi güci açıla rif‘ ate /4/ irişe veyā kimesnesi gele eger dülbendi üzerine /5/ bir dülbendi daḥı şarınsa ululıḡı ve devleti ziyāde /6/ ola eger dülbendin uzatsa uzak sefere gide /7/ **döşek** düşünde döşek görse ‘avratdur /8/ eger doķusa ‘avrat ala ve raḥata ire döşegin /9/ devşürse ‘avratın boşaya eger döşek üzerinde /10/ kendüzin oturur görse rif‘ ate irişe /11/ eger döşegin şatsa ve daḥı ‘avratın boşaya

39b

/1/ eger döşegin şatun alsa ‘avrat ala eger bir /2/ döşek üzerine bir döşek daḥı döşese /3/ bir ‘avrat daḥı ala **doğurmak** düşünde oḡlan /4/ toḡursa maraża ve guşsa irişe eger ‘avrat /5/ oḡlan toḡursa ḥāṭırı bir nesneye pirīşān /6/ ola doğurduḡı oḡlan erkek ise ḥayrı /7/ irişe veyā guşsa ola eger kız doğursa şād /8/ ve feraḥ ola eger doğurduḡı oḡlan söylese /9/ ‘avrat ala **dudaḡın** düşünde dudaḡın hūb /10/ ve laṭif görse dōstlarından yardım göre eger /11/ [yu]ķarı* dudaḡın kesik görse mālı telef ola

*metin: قاری

40a

/1/ veyā kendüye tābi‘ erkek kimesne ola eger aşıḡı /2/ dudaḡın gitmiş görse muşībete ve derde /3/ uḡraya **diş** düşünde yukarı dişlerin /4/ görse erkek ḥüküm ider eger aşıḡı dişlerin /5/ görse dişiye ḥüküm ider eger dişin çıķmış /6/ görse guşşaya düşe veyā kimesnesi vefāt /7/ ide her ne vechile görse aḡa göre ta‘bır ideler /8/ **dilin** düşünde dilin kesik görse şālih /9/ ise iyü fi‘il üzerine ola eger fāsıķ ise /10/ sözi geçmeye ve işi güci baḡlana **dizin** düşünde /11/ dizin hūb ve laṭif görse dirliḡi rif‘ ate

40b

/1/ eger dizi üzerinde yürüse işi ve güci /2/ iyü ola eger dizin düşmiş görse mālı gide /3/ eger dizinde cıban çıķsa ḥelāl māl irişe /4/ **direk** düşünde evinde direk görse veyāḥūd /5/ dikse ‘avrat almaķ veyā devlete ve rif‘ ate /6/ irmekdür eger direḡi kesse kimesnesi vefāt ide /7/ **düşmek** düşünde yüzi üzerine düşe şavaş /8/ ide düşmān eline

gire elinde za'if ola /9/ **delü** düşünde delü olsa fâ'idesiz yire malın /10/ harc ide eger delü ile otursa veyâ delü bî-ḥuzûr /11/ olsa 'avândan kavminden veyâ avân şıfatlu

41a

/1/ kimesneden bed-nâmlık ola eger delü olub /2/ zincîr ile bağlasalar bir kişi **deve** düşünde /3/ deveye binse sefer ide veyâ 'avrat ala veyâ /4/ düşmâna gâlib ola eger deveye binüb seyir /5/ eylese guşşalu ola eger deve aña ḥamle kılsa /6/ yatlu cevâb işide eger deve bağlasa eyü gelici /7/ işide eger deve şavtın işitse māl bula /8/ **devekuşu** düşünde devekuşuna binse /9/ sefer ide eger devekuşunun tüyün yolsa /10/ menfa'atlü olacak nesne eline gire **dolab** /11/ düşünde dolabdan şu içse ḥaddi yok mālâ ğarķ

41b

/1/ ola eger dolab yabsa ḥaddi yok iş ola /2/ **degirmen** düşünde degirmen görse ölülügi ola /3/ ve degirmene girse şavaş ve ḥuşümet ve nizâ' /4/ ola eger degirmenden un alsa zaḥmetile eline /5/ māl gire eger buğdayı öğütse işi ve güci /6/ sebebinden mālâ yitişe **darü** düşünde darü /7/ alsa veyâ evinde çok darü görse māl /8/ yitişe eger darü yise faķırlıĝa ire eger darü /9/ ekse qarındaşından guşşa göre **doğan** /10/ düşünde doğan görse il vilâyet mertebe /11/ sürürlük bula eger doğanıla bir nesne avlasa

42a

/1/ devlete ve 'izzete ululıĝa ire veyâ oĝlı ola /2/ **dârâc** kuşu düşünde dârâc görse dutsa bir kara /3/ gözli 'avrat ala eger dârâcın yavrısın dutsa /4/ oĝlı ola **dükkân** düşünde dükkân görse rif'ati /5/ ve ni'meti ve dirligi iyü ola **dügün** düşünde dügün /6/ idüb oĝlın sünnet eylese oĝlı sürür ola /7/ eger kızın everse guşşası gide eger oĝlın /8/ everse maķşûda ire eger kendüye kız ve gelin /9/ getürseler devlete ve 'izzete ire eger 'avrat görse /10/ gelin olmuş ol 'avrat ölür eger varub /11/ kavışdı ise ikrâm tevažu' ola **destemâl**

42b

/1/ düşünde bir kişi destimâl bulsa veyâ bir kimesne /2/ virse ḥizmetkârından menfa'at göre eger /3/ ebrişimden destimâl alursa ḥarâm nesne eline /4/ gire **doñuz** düşünde doñuza binse yavuzluk /5/ bula eger etin yise ḥarâm māl eline gire düşmân /6/ düşünde düşmânıla söyleşe düşmânına /7/ zafer bula döstü ziyâde ola yer **deprenmek** /8/ düşünde görse deprenür guşşa ve fitne çok /9/ ola eger ayıla güneş

depreme fişk fesād /10/ ola **divit** düşünde divit alsa ‘ avrat /11/ yā qaravaş ala ve bir nesneye mālîk ola **dimāğı**

43a

/1/ düşünde dimāğı olsa şayrulîk veyā şulh itmek /2/ veyā bir kimesneden incinmek ola **devlengic** düşünde /3/ devlengic dutsa murād itdügi nesne tamām ola /4/ veyā oğlan ola **div** düşünde div görse /5/ hîlepāz düşmāna hüküm ider eger bir kişi diviñ /6/ üzerine ġālib olduyısa düşmānlarına zafer /7/ bula **deccāl** düşünde deccāl görse bātıll /8/ işleri ziyāde ola ve yaramaz nesneye mā’îl ola /9/ **bābü’z- za’î zekeriya** peygamber ‘aleyhi’s-selām düşünde zekeriyyā peygamber /10/ ‘aleyhi’s-selām görse selāmet bula ve hāceti qabul ola /11/ veyāhūd allāh te‘ālā aña bir şālih ve ‘ābid oğul

43b

/1/ vire **zekāt** düşünde bir kişi zekāt virse beşāretdür /2/ müşkil iş āsān ola **zeytün** düşünde zeytün /3/ yise şihhat ve selāmet bula ve laţif sözler /4/ işide eger yāğın yise veyā çıkarsa māl /5/ ni‘met şāhibi ola **zemzem** düşünde zemzem şuyın /6/ içse muhammed ‘aleyhi’s-selām didārın göre ve kıyāmet şusuzluğundan /7/ emīn ola **za‘ferān** düşünde za‘ferān /8/ görse dükeli hışımları aña şenā ideler eger diline /9/ za‘ferān bulaşsa şayru ola **zencebīl** düşünde /10/ zencebīl alsa veyāhūd yise bir irāq kimesne ile /11/ buluşa fā’ide göre veyāhūd māla irmekdür **zerdālū**

44a

/1/ düşünde zerdālū ağacın görse bir yakın dōstıla /2/ müşāvere ide **jīve** düşünde jīve görse ‘ avrat /3/ mekrin göre eger jīve içse ġavġā ve huşūmet /4/ ve nizā‘ ola eger jīve deñizine girse ‘ avrat mekrine /5/ giriftār ola **zehir** düşünde zehir içse hārām /6/ māl eline gire eger teni şişse hārām māl eline /7/ gire **zire** düşünde zire geys e ikiyüzlü kişilerden /8/ emīn ola eger zire üstüne bir dağı geys e nuşret /9/ bula ‘adūsına qarez ire **zencīr** düşünde zencīr /10/ görse halkıñ ġünāhı boynında götürse eger zencīr /11/ üzülse ġünāhına tevbe ide **zindān** düşünde zindān görmek

44b

/1/ qabir hüküm ider eger zindāna girse çıkmasa ol /2/ kimesne bir belādan emīn ola ve qorqudan ve /3/ ‘uqūbetden emīn ola eger zindānda qavmin görse /4/ ġuşşadur **zurna** düşünde zurna çalsa /5/ pādīşāh ulularından bir kimesne ola eger qapusunda /6/ çalınsa hoş haber veyā mertbe bula **zeker** /7/ düşünde zekerin görse za‘îf ve sülpük görse /8/ işi ve ġüci kolay gele eger zekerin yoğun görse /9/ veyā uzun görse māl ve

ni‘ met şāhibi /10/ ola **bābü's-sin secde** düşünde secde eylese /11/ tevbeye gele ve haqqa qarīb ola eger peygambere secde

45a

/1/ eylese ‘ömri uzun ola ‘ābid ve şālih ola /2/ eger pādīşāha secde eylese ululuk bula /3/ eger kendüden büyük kişiye secde eylese /4/ bela-i reddi qazā-i hācet ola eger āher kimesne /5/ aña secde eylese doluluk sürürlük bula /6/ **selām** düşünde bir kimesne selām virse /7/ beşāret ve esenlik ola **seccāde** düşünde /8/ seccāde görse üzerinde otursa ve rif‘ ate /9/ ve rāhata ire baş **sacın** düşünde başı /10/ şacın uzun görse şālih ‘ābid ise /11/ tā‘ati ve ‘ibādeti ziyāde ola eger fāsık görse

45b

/1/ ğam ve ğuşşa ve endīşe ziyāde ola eger sacının /2/ bir pāresin alub yabana atsa ğuşşadan halāş /3/ ola eger bir kişi sacın yolsa tañrı te‘ālā /4/ ‘aşkın ziyāde ide eger oğlancıklarının /5/ şacın yolsa sünnet ide **şakal** düşünde /6/ şakalın hūb ve laţif görse hürmeti /7/ ve ‘izzeti ziyāde ola eger şakalı ziyāde ve uzun /8/ olsa ‘ömri ziyāde ola eger şakalında aq /9/ görse iki cihānda ‘azīz ola **sünnet** düşünde /10/ oğlın sünnet eylese oğlan* sürür bula /11/ **şakal** düşünde şakalın tıraş eylese

*metin: أولان

46a

/1/ bir muşibete düşe eger şakalın şalivirse /2/ bir devlete ire **süd** düşünde süd içse /3/ helāl māl eline gire eger şayru içse şihhat /4/ bula eger bayad qalmış süd içse perişānlık /5/ vāqı‘ ola eger süd şağsa bir ‘avratdan /6/ māl ve ni‘ met hāşıl ide **su** düşünde aru /7/ ve tatlu şu görse ni‘ met şāhibi ola veyā /8/ ‘ömri uzun ola eger acı şu içse şayru ola /9/ eger şuyı qadehile içse dirligi ‘usret ile /10/ gece eger qadehden bulanık şu içse /11/ renc ve zaħmet vāqı‘ ola eger ırmaqdan şu içse

46b

/1/ qadehile āfiyete ire eger qatı şu içse veyā yutsa /2/ zaħmete düşe **sel suyu** düşünde sel /3/ suyu qatı şovuk ise ğuşşa düşe /4/ **şusuz** düşünde şusuz olsa dirligi tar /5/ ola renc ve zaħmet göre veyāhud dīnine noqşan /6/ ide **sirke** düşünde evinde sirke görse veyā /7/ alsa veyā bir kimesne virse tar māl şāhibi ola /8/ **sikencebīl** düşünde sikencebīl görse ve içse /9/ veyāhūd yise insānlık ile helāl māl /10/ şāhibi ola **şakız** düşünde şakız çinnese /11/ da‘vet ile māl şāhibi ola eger yise mālın

47a

/1/ harc ide **sürme** düşünde gözine sürme çekse /2/ seferde kimsesi var ise gele eger sürme /3/ alsa kadarınca eline māl gire eger sürme-dān /4/ alsa devlet eline gire **segirtmek** düşünde /5/ ırak yirden segirtse bir hālden bir hāle döne /6/ eger gökden yaña segirtse selāmetlik bula /7/ **serçe** düşünde serçe duzağıla dutsa /8/ bir fitne ‘adūsın kahr ide eger yuvasından yavrusın /9/ alsa bir müsilmān evinden bir nesne eline gire eger serçe /10/ bişürüb kendü yise* ayru kişilerden sözi /11/ üstün ola sıcan düşünde **sıcan görmek**

*metin: سیه

47b

/1/ ‘avratdur eger sıcan öldürse hacca vara **sırtlan** /2/ düşünde sırtlan öldürse bir zeşti ‘avratıla /3/ cimā‘ ide eger etinden yise bir ‘avrat aña cāzūlık /4/ ide sırtlanın derisin yüzse /5/ o ‘avrat sīvāri ola **sinek** düşünde /6/ ağzına ve burnına sinek girse bir kimesne bu kişiden /7/ güçlü bir nesne hāşıl ide eger sinek öldürse /8/ hasūdlarına zafer bula eger sivrisinek anı ırsırsa /9/ hasūd kimesneden incine **semiz** düşünde semiz /10/ görmek ehl-i merātib kimesneye hüküm ider ammā semiz /11/ olmak pādīşāhlık ve ululuk ve sürürlük bula **sümük**

48a

/1/ düşünde her kimin burnından sümük aksa oğlu /2/ ola eger sümigin silse borcın ödeye servi /3/ düşünde havlusında servi görse bir hūsnedār /4/ oğlu ola **süpürge** düşünde süpürge alsa kolluğu /5/ eline gire veyā ‘ömri uzun ola eger süpürge ile /6/ evin süpürse māl devşüre eger bir āher kişi /7/ evin süpürse anıñ māl evin süpürene gele **saman**/8/ düşünde saman görse māl irmek ve kesbi çok /9/ ola veyā muvāfık yār bula **sāyibān** düşünde /10/ sāyibān görse padişaha delālet ider eger /11/ sāyibān altında otursa ululuk ve devlet bula eger

48b

/1/ sāyibān görse pādīşāha hışım ide **sacayığ** /2/ düşünde sacayığ görse bir bahādır kimesne ile /3/ dōstı ola **sünük** düşünde sünük veyā /4/ bulsa eline māl gire **sekir** düşünde sekir /5/ görse māl cemī‘ eyleyici kimesne ile dōst /6/ ola sefer eylemek düşünde **sefer eylese** ve kancar /7/ ve sefer idecegin bilmesē ölümü yakın ola /8/ eger bir yerden bir yere sefer eylese her ne işkim /9/ dutsa āsān gelmeye eger şilāh seferin

/10/ itse şazlık göre **bābü's-şım şīt beygamber** /11/ **aleyhi's-selām** düşünde bir kişi şīt peygamber 'aleyhi's-selām görse

49a

/1/ allāh te'ālā aña 'ilim ve hikmet ve oğul ve uzun /2/ 'ömür ve devlet rüzī kıla قَوْلُتَعَالَى إِنَّهُ كَانَ /3/ عَبْدًا شَكْرًا **şu'ayb beygamber** 'aleyhi's-selām düşünde şu'ayb /4/ peygamber 'aleyhi's-selām görse bir kimesne ile şatu bāzār /5/ eylese ziyān göre **şükür eylemek** düşünde şükür /6/ haq hażretine eylese haqqa yakın ola 'ābid ve şālih /7/ 'ömri uzun ola **şehir** düşünde şehir /8/ görse dīni kavī ola ve belādan emīn ola /9/ ve mālā ve raħata ire eger şehir ħarāb görse /10/ 'ilm* eksikli ola şehādet düşünde şehādet /11/ kelimesin getürse āħir vaqıttinden imānıla gide cānın

*metin:عَلِمَ

49b

/1/ āsān vire ve kabir 'azābından emīn ola ve haqkın /2/ raħmetine qarīb ola **şāz olmak** düşünde sebebsiz /3/ şāz olsa eceli yakın ola eger sebebile /4/ şāz olsa ğam ve ğuşşadan āzād ola /5/ **şādırvān** düşünde kendü için şādırvān /6/ düzse 'ömri uzunluğu ola veyā eline māl gire /7/ ve sefer ide **şeker** düşünde şeker görse /8/ veyā yise ħüb ve laţif cevāblar işide /9/ eger şeker ħāneye gire pādīşāhdan iyü söz /10/ işide eger çoklık şekeri olsa māl ve ni' mete 11/ yitişe **şire** düşünde şire çıkarsa eline māl

50a

/1/ gire ve ħastalıqdan necāt bula eger şire içse /2/ ħelāl māl şāħibi ola **şarāb** düşünde şarāb /3/ içse dirligi kavī ola eger şarāb icüb /4/ serĥōş olsa ululuk ve sürürlük /5/ bula ve mālā ve rūza yitişe **şarāblar** düşünde /6/ şarāblar içse elma şarābı gibi ve emrūd şarābı /7/ gibi şarāblar içse her kınkı anda endāmdan olursa /8/ şihħat ve selāmet ve rāħat ve şifā /9/ ve māl ve ni' met ve rüz ve tendürüslük ola /10/ **şeftālū** düşünde şeftālū ağacın evinde görse /11/ oğlı ola eger şeftālūniñ şarusın

50b

/1/ görse ğuşşadur **şalgam** düşünde şalgam bişmiş /2/ yise şifā ve menfa'at göre eger cigin görse /3/ veyā yise fā'ideli cevāblar işide **şāhin** düşünde /4/ şāhin dutsa veyā kimesne virse oğlı ola /5/ veyā bir kimesne ile şoħbet idüb dā'im menfa'at /6/ ve ħayırlar göre eger şāhinde bir nesne olsa /7/ māl ve ni' met şāħibi ola **şehvet** düşünde /8/ zekerinde şehvet gelür görse eline māl gire /9/ eger şehveti az gelse fā'idesiz

cevāb ider /10/ eger ‘avratla cimā‘ idüb şehveti gelse /11/ dünyā arzuların yirine getüre eger aḫer kişiniñ

51a

/1/ mālın yiye **şeytān** düşünde şeytān görse /2/ mekir ve ḫile kılıcı düşmān ola eger şeytān /3/ za‘if göre nefsin öldüre ve dīni kavī /4/ ola eger şeytānı öldürse taḫkīk ol /5/ kimesne dīni kurtulmuşdur eger şeytānı /6/ incidüb zaḫmet virse bu kimesne şālihlerden /7/ ola düşmānına zafer bula **bābü’s-şad şālih** /8/ **peygamber ‘aleyhi’s-selām** düşünde şālih peygamber aleyhi’s-selām /9/ görse fitne ve da‘vā ve ḫuşūmet ve nizā‘ /10/ ola ammā girü nuşret ve kuvvet bulub /11/ düşmānına zafer bula **şalavāt** düşünde muḫammed ‘aleyhi’s-selām

51b

/1/ rūhicün şalavāt getürse māl ve ni‘met /2/ ve ḫac ve belā-i reddi każā-i ḫācet bula **şirāt köprüsi** /3/ düşünde kendüyi şirāt üzerinde yürür /4/ görse işi ve güci açıla ve toğrı /5/ yolda ola eger şirāt üzerinde durur görse /6/ bir şarb işe uğraya eger şirāt köprüsinden /7/ düşe ğam ve ğuşşaya düşe **şabāḫ** düşünde /8/ şabāḫ olmuş görse māl ve ni‘met ve rāḫat /9/ ve şāzlık göre **şadağa** düşünde şadağa virse /10/ ḫaḫḫın emrin yirine getüre ve şādıqlardan ola /11/ eger şadağa alsa bir ḫoş kimesneden māl ve ni‘met

52a

/1/ şāḫibi ola **şofḫa** düşünde kendüzin şofa /2/ üzerinde oturur görse devlete ve ‘izzete ire /3/ eger ergen ise ‘avrat ala eger şofāsın /4/ yüksek görse ululık bula eger şofāsını /5/ ḫarāb görse ‘aksin ta‘bir ideler **şanduk** /6/ düşünde şanduk alsa māl ve ni‘met ve rif‘ate /7/ irişe eger aldugı şandukda esbāb var /8/ ise ‘avrat ala veyā ‘avratından eline /9/ māl gire eger şanduk icinde bir şanduk daḫı /10/ görse ‘avratı ḫāmile ola **şarrāfa** düşünde /11/ şarrāf görse dünyā işine meşğül ola

52b

/1/ **şatranc** düşünde şatranc oynasa bāḫıl /2/ işe meşğül ola eger oynamak icün dizdise /3/ ma‘zül ola eger kimesne aña şatranc virse /4/ anuñ ḫaḫḫında yalan söz söyleye veyā /5/ ḫuşūmet ola **şayru** düşünde bir kişi kendüyi /6/ şayru görse anuñ ḫaḫḫında iyü cevāb ideler /7/ eger şayru olub bir yiri ḫanasa bu kişiniñ /8/ ḫaḫḫında yalan cevāb ideler veyāḫūd ziyāna /9/ ire **şüret** düşünde şüretin münevver ve laḫif /10/ görse dīnine şābit kaḫem ola ve ferāḫ yitişe /11/ قَوْلُهُ تَعَالَى فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ /

53a

/1/ **şaykal** düşünde kılıc gibi ve süñü gibi ve cebe gibi /2/ ve cevşen gibi şaykal eylese pādīşāhlık ve /3/ sürürlük bula **şābūn** düşünde şābūnı /4/ çok olsa eline māl gire eger gömlegin şābūnıla /5/ yusa şihhat ve selāmet ve şāzlık /6/ bula eger şābūnı yise hārām nesne eline gire /7/ eger şābūnıla elin yusa şāzlığa ve rahata /8/ yitişe **şoğan** düşünde bişmiş şoğan /9/ yise menfa‘at göre küçük şoğan yise /10/ ğaybet söylemek veyā bir nesneye peşimān /11/ olmak veyā hārām māl bula ve ni‘mete yitişe

53b

/1/ **şarımsak** düşünde şarımsak alsa eline /2/ māl gire veyā rişvet alıcı ola **şatmak** düşünde /3/ muşhaf veyā kitāb şatsa dīnini hākīr /4/ duta نَعْوُزُ بِاللَّهِ eger esbāb şatsa menfa‘ate /5/ ve rahata ire **şavuk** düşünde bir kişi /6/ şavuk görse pādīşāh kavminden ğuşşa /7/ göre eger şavukdan endāmlarının biri düşse /8/ bir hastalık yoknullık göre eger küllü /9/ endāmları düşse helāk ola **bābü‘t- ta‘i ta‘ām** /10/ düşünde ta‘ām bişirse ‘izzetliğa /11/ ire eger yoksula ta‘ām virse yalan

54a

/1/ sözlerden emīn ola eger ta‘āmın lezzeti /2/ var ise şāzlık göre eger ta‘āmın lezzeti /3/ yokusa ğuşşa görmek ve yāş kelecileri ola /4/ **tağ** düşünde tağ görse veyā gölgesini /5/ görse hayırdur eger ağac gölgesini görse /6/ dinlenmedür **tabak** düşünde cedīd tabak alsa /7/ murād iş almak veyā ‘avratdan hediye ola **taş** /8/ düşünde yinī taş alsa kullukçı ola eger /9/ kimesne aña taş ile şu virse oğlı ola /10/ **tūṭī** düşünde evinde tūṭī görse veyā /11/ kimesne virse oğlı olmak kul kāravaş almak

54b

/1/ veyāhūd kız oğlan nikāh ide **tāvus** /2/ düşünde tāvus görse gözeklü ‘avrat ala /3/ veyā kız oğlan ala erkeğün görse pādīşāhdan /4/ menfa‘at göre **turna** düşünde turna /5/ tutsa bir yoksul kimesne ile dōst ola /6/ eger yise kadarınca eline māl gire **tavşan** /7/ düşünde tavşan tutsa veyā kimesne virse /8/ ‘avrat ala eger tavşan etin yise ‘avrat /9/ mālından eline gire eger tavşan enigin tutsa /10/ ğuşşadur eger tavşan yatur görse /11/ göñli diledüğün bula **tanbura** düşünde tanbura

55a

/1/ çalsa ğuşşadur eger āvāzın işitse fā‘ide /2/ cevāb işide **topuk** düşünde topuksız /3/ görse ‘avrat dileye eger topuğa yapışsa /4/ ‘avrat ala **taşak** düşünde taşağın büyük /5/

görse oğlancıkları çok ola eger taşagın /6/ kıparub yabana atsa oğlı ola eger taşagın /7/ derisin yüzse bir nesneden güce uğraya eger /8/ taşagın tutub ağrıtsa oğlı ve kıızı /9/ sebebinden guşşalu ola eger oğlı yoğısa hürmetden /10/ düşe **tabak** düşünde tabaklık /11/ eylese müsilmānların hayrın dileye veyāhūd eline

55b

/1/ mirās gire **taḥāret** düşünde taḥāret itse /2/ günāhına tevbe itmek veyā guşşadan kırtulmak /3/ ola veyāhūd iyü işe ğayret ide **taş** /4/ düşünde taş alsa pādişāhdan ‘ izzete /5/ ire eger taş pārelense ‘ avratlardan endişe /6/ göre **tā’un** düşünde tā’un görse bir /7/ şehre tā’un geldi şehre şavaş düşe /8/ veyā pādişāhdan cevre göreler ammā tā’un /9/ gören kışı māl ve ni‘ met bula ve devlete ire /10/ **tuз** düşünde tuз görse helāl māl bula /11/ eger kıara tuз görse zaḥmetile eline māl gire sevine

56a

/1/ **bābü'l-‘ayn ‘azrā’ il ‘aleyhi’s-selām** düşünde ‘azrā’ il aleyhi’s-selām /2/ görse hūb şüretile öldüğü vakit imānıla /3/ gide eger görse cānın alırdı ‘ ömri uzun /4/ ola eger çirkin şüretile görse tevbe ve istiğfār /5/ ide tā eceli irdüğü vakit imānıla gide ‘ isā /6/ düşünde **‘isā peygamber ‘aleyhi’s-selām** görse mübārek /7/ sefer ide veyāhūd allāhu-te‘ālā aña bir hūsnedār /8/ ođul vire mālā ve ni‘ mete irişe **‘ālim** düşünde /9/ ‘ālim görse şıḥḥat ve selāmet ve şāzlık göre /10/ **‘arş** düşünde allāhu-te‘ālānıñ ‘arşın görse /11/ ve mertebeye ve ‘ izzet ve devlet bula **‘aşā** düşünde

56b

/1/ ‘aşā görse kıuvvet ve nuşret ve düşmānına zafer /2/ bula eger elindeki ‘aşā aña cevāb itse oğlı /3/ ola eger kendüyi uzun ‘aşā gibi görse /4/ eceli yakın ola **‘avrat** düşünde hūb yüzlü /5/ ‘avrat görse feraḥa yitişe eger rızık istese /6/ māl-ı dünyā icün guşşa ceke eger ‘avrat er /7/ tonın giyse şālih ile ‘ābid ve zāhid ve şālih /8/ ola eger yüzşüz ise şerri ve fesādı /9/ arta veyā dünyālik eline gire eger kıoca ‘avrat /10/ görse eline zaḥmetile māl gire eger yüklü ‘avrat /11/ görse fisık eylese oğlı ola **‘öd** düşünde

57a

/1/ ‘öd ağacın görse pādişāh kabilinden /2/ baḥşış göre eger yise tañrı te‘ālā yolına /3/ māl harc* ide eger kendüye ‘öd tütüdüirse /4/ eylügile hoşlık ile eğlene **‘anber** düşünde /5/ ‘anber görse bir ulu kışiden fā’ide görmek /6/ veyā oğlı olmak veyā māl şāhibi ola **‘akik** /7/ düşünde bir kışiniñ ‘akik olsa bir mün‘im /8/ kışiden fā’ide göre

veyāhūd eline māl /9/ gire eger görse ‘aķıķden bay oldu ĥaķ /10/ te‘ālā aņa bir oęul vire ki ol sebebden yücelik /11/ bula ‘aķreb düşünde ‘aķreb görse Őol kimesneye

*metin: خرج

57b

/1/ delālet ider ki ĥalkı ardınca ĥile fesād /2/ ider kimesne ola eger evinde ‘aķreb görse yakın /3/ kimesneden düşmānı ola eger ‘aķreb ıŐırsa /4/ düşmāndan zahmet göre eger öldürse ĥüb /5/ ve laťıfdür ve düşmānı zebün ve ĥaķır ola **bābü'l-ğaynı ĥazā** /6/ **eylemek** düşünde kendüzin ĥazāya /7/ varur görse taņrı te‘ālā ĥāŐlarından /8/ ola ve ‘ayāllerinden Őāķir ola eger ĥazāya varduğın /9/ yirde görse ki kāfir gelüb buni alub /10/ gitse ‘ömri uzun ola ve eline ĥelāl māl /11/ gire **ğāyib** düşünde bir kiŐinię ĥā’ibden kimesnesi

58a

/1/ gelse Őāzlık ĥaberi ola ve iŐi güci acıla /2/ veyāhūd anuę icün menfa‘atlü cevāblar ola /3/ **ğusül** düşünde ĥusül eylese dīni ĥavī ola /4/ ve günāhdan ĥalāŐ olub ĥam ve ĥuŐŐası /5/ gide Őıĥĥat ve selāmet ve Őāzlık ve rif‘at /6/ bula eger issi Őuyla ĥusül eylese güc göre /7/ **ğarķ** düşünde eri Őuya ĥarķ olsa māla /8/ ve rızķa ire eger bulanık ise ĥarām māl /9/ bula veyā bir pādiŐāhdan zulum göre **ğavvāŐ** /10/ düşünde ĥavvāŐ olub deņize dalub incü /11/ veyāhūd devāt ĥıkarsa delālet ider ki ‘ilim fā’ide

58b

/1/ ögrene ve eline māl gire veyāhūd bir ĥüsnedār oęlı /2/ ola **bābü'l- fa’i firišteh** düşünde firište görmek /3/ maęfiret ve raĥmet ve emīnlik ola ve oęul ve māl /4/ bula eger firišteler aņa selām virse iki cihānda /5/ belādan emīn ola ve cennet aņa müyesser ola eger /6/ görse firišteler gökden inerlerdi müsilmānlara /7/ nuŐret ve kāfirlere hezīmet ola **fil** düşünde /8/ file binse bir ulu kimesneye ĥālib ola eger fil /9/ etin yise pādiŐāhdan māl ve ni‘met Őāĥibi /10/ ola eger pādiŐāh file binse il vilāyet /11/ Őāĥibi ola eger fil öldürse pādiŐāh yakın ola

59a

/1/ **fāl** düşünde fāl aĥsa iŐi ve güci açıla /2/ veyā ‘avrat ala fulūrī düşünde **fulūrī** görse /3/ farz namāzı fevit ola veyā ‘ilim devŐire veyā /4/oęlı ola **fūta** düşünde fūta görse Őāzlıķdır /5/ eger fūta tutunsa erken ise ‘avrat /6/ ala rāĥata ve rif‘ate ire eger fūtasın düşürse /7/ tarlık ve ĥuŐŐa göre **fıķıĥ** düşünde /8/ fıķıĥ içse nice biņ kiŐiden menfa‘at

göre /9/ eger icdügi dökülse ziyāna ire ammā fıķıh /10/ içmek beyendüğü* ile merħabā itmek ola eger /11/ kendüden ulu kişiden ħızmet ire **findık fisdık**

*metin: بَيَانْدُكُو

59b

/1/ düşünde findık fisdık alsa necıl kişiler /2/ ile ortak ola māl taħşıl eyleye eger acı /3/ findık olursa şavāş ola **furun** düşünde /4/ furun yapsa üsteħziligi arta eger furunında /5/ etmek bişürse ruzı ziyāde ola eger furunda /6/ odı söyünse ‘avratı öle kızmış görse /7/ işi ve güci acıla eger furunu vırān görse /8/ ğamına noķşan gele **fır‘avn** düşünde fırcavn /9/ görse her ne yerde görse ol yerde şerī‘at /10/ ħükmi za‘ıf ola **bābü'l-kaf kādı** düşünde /11/ kādı görse bārī te‘ālāya ħüküm ider eger

60a

/1/ gördügi kızınuñ şazlığı ve selāmeti /2/ var ise işi ve güci açıla kuvvet ve nuşret /3/ bula eger kızıyı ğazab üzerine gördise /4/ kavminden ‘avratlar ve ħürmet ve ‘izzet şāħibi /5/ ola eger şaru kaftan geysel gine ‘izzete ve /6/ devlete ire **kuşak** düşünde kuşak kuşana /7/ kuvvet ve nuşret bula düşmānına ğālib ola /8/ veyā eline mırās gire eger kırmızığ kuşak /9/ kuşansa ‘izzete ve mertebeye yitişe ve ‘izzeti /10/ dağı ziyāde ola eger kuşak ile kılıc veyā /11/ bir silāħ kuşansa düşmānlarıñ kaħr ide

60b

/1/ ammā kuşağın kuşansa mırās almağ /2/ veyā ‘avrat almağ ola **kılıc** düşünde kılıc kuşansa /3/ kuvvet ve nuşret bula veyā ‘avrat /4/ ala veyā oğlı ola eger kılıc ile bir nesne çalub /5/ kesse hemīn ħüküm ider eger kılıcın paslı görse /6/ oğlı ola ammā cāhil ola eger kılıcın aşā kosa /7/ heybet şāħibi ola ve sözi gece eger geciken /8/ kılıcı şunsa ma‘zül ola **kalkān** düşünde /9/ kalkān görse yāvuz nesnelerden emīn /10/ ola eger kalkān kendü rızāsıyıla yire kosa /11/ bir ulu kimesne ile dōst ola **kız** düşünde

61a

/1/ kız görmek bir nesne andile çekmek eger ‘avratın /2/ kız görüb erile yatsa ħelāl māl yitişe /3/ kız oğlanıla yatub murāda irse düşmānına /4/ zafer bula ve mertebesi ziyāde ola **kaş** düşünde /5/ kaşın yirlü yirince görse dīni icinde tamām /6/ ola eger kaşın ağarmış görse tevāzzu‘ı /7/ ve meskeneti ziyāde ola **kulağ** düşünde kulağ /8/ kesseler kıızı ola veyā ‘avrat şayru ola eger kulağında /9/ altundan ve gümüşden küpeler görse /10/ dōrt kıızı ola eger kulağı uzun* görse /11/ oğlı ola **koltuğ** düşünde elin koltuğında

*metin: تَقْرُنْ

61b

/1/ tutsa düşmānı qorqusundan emīn ola /2/ eger qoltuğını kıllu görse borclu veyā şayru /3/ ola eger kılin giderse şıhhat ve selāmet bula /4/ eger qoltuğında yaş bez gibi nesne çıksa /5/ mālā noqşanlıq irişe **qarın** düşünde qarın /6/ büyük görse oğlanları çok ola ve mālī /7/ ziyāde ola eger qarını şışdise mālđār ola /8/ eger qarını yarılsa muşibet ire **kasuk** /9/ düşünde kasuğın kıllu görse ‘avratları ucundan /10/ ğuşşalu ola eger kasuğın kılsız görse ğuşşası /11/ gide eger kasuğında yaş bezāt nesne çıksa

62a

/1/ renc ve zahmet göre **qaşşab** düşünde qaşşab /2/ görse melekü'l-mevti hüküm ide eger maħallede veyā /3/ bir evde qaşşab görse ol yerde ādem öle /4/ eger qaşşab ölse ölü fesād ide şadaqa /5/ virmek gerekdür tā ki belādan emīn ola **qurbān** /6/ düşünde koyun gibi ve deve gibi qurbān eylese /7/ kul āzād ide veyā ħacca gide **koyun** düşünde /8/ koyun görse ğanīmetdür eger görse şarı /9/ qara koyun varısa delālet ider ki ni‘metin /10/ bir nicesin ‘arabdan ola eger koyun boğazlayub /11/ etin yise ‘avratın malın yiye **quzı** düşünde

62b

/1/ quzının erkegin ve dişisin görse /2/ oğlı ve kıızı hüküm ider eger bir kimesne quzı /3/ etin yise mīrāş yiye eger kızısın boğazlasa /4/ oğlı şayru ola **qatır** düşünde qatıra binse ‘adūsı /5/ şerrinden emīn ola veyā sefer ide eger qatır /6/ alsa bu dağı hemīndür **qısraq** düşünde qısraqa /7/ binse bir eyü gereklü yerden kız ala eger bindügi /8/ qısraq kuvvetlü ise bir ‘avrat ki oğlı ola /9/ eger qısraq südin içse māl ve rüz şāhibi /10/ ola **qol** düşünde qol görmek ortağa /11/ hüküm ider eger qolın laţif görse dōstları

63a

/1/ arasında ferāhete ve rif‘ate yitişe eger qulın /2/ kıllı görse borcun sebebinden ğuşşalu ola /3/ **qaz** düşünde qaz görmek ni‘metdür eger etin /4/ yise eline māl gire eger qaz alsa ‘avrat /5/ veyā qaravaş ala eger qaz āvāzın işitse ğuşşadur /6/ **qara üzüm** düşünde qara üzüm yise bir ‘avrat /7/ sebebinden eline māl gire eger qara üzüm suyun /8/ içse ve esrik ħarām māl bula **qabaq** düşünde /9/ bir kışı qabaq bitmiş görse dağı oğlı ola eger /10/ çiçek görse dağı oğlı ve kıızı ola eger /11/ qabaq yise şıhhat ve selāmet ve rüz şāhibi ola

63b

/1/ **ķavun** dūřunde ķavun alsa veyāhūd yise /2/ ʿavrat ya bir nesne eline gire **ķarpuz** dūřunde /3/ ķarpuz gōrse ğuřřadur eger ķarpuzı kesse /4/ selāmet ve řāzlık ola eger yise fāʿide olur /5/ **ķoz** dūřunde ķoz gōrse ğuřřadur eger āġacını /6/ gōrse bay kiřiye hūkūm ider eger ķozı yise /7/ fāʿidedir eger yiřil ķablu ķoz gōrse řavāřdur /8/ **ķan** dūřunde burnından ķan aķsa ziyāna /9/ iriře ķanı yūrūdi gōrse bir fesād iř /10/ ide eger ķan aldursa ğuřřası gide řālih ise /11/ eger fāsiķ ise alduran sefer ide ve mālī gide

64a

/1/ **ķussa** dūřunde ķussa borcın ōdemek /2/ veyā mālından ayrılmāķ veyā bir nesneye ğuřřa çekmek /3/ ola eger balġam ķussa řayru ola eger ķan ķussa /4/ ziyānı ola **ķabir** dūřunde ķabir ķazsa kendūye /5/ uya eger ōlū icūn ķazsa dūřvārlıġa /6/ dūře eger kendūyi ķabre ķoysalar sefer ide /7/ veyā ziyān ķoyalar eger ķabir ehlin ziyāret /8/ itse zindān ehline řefāʿat veyā mūsāfir /9/ ola **ķiyāmet** dūřunde ķiyāmet ķopmıř gōrse /10/ renc ve zaķmet ve ġam ola **ķiř** dūřunde /11/ ķiř eyyāmında ķar gōrse māldur eger

64b

/1/ eyyāmında gōrse ğuřřadur **ķum** dūřunde ķum /2/ gōrse māldur eger ķum iķinde gitse bir iř /3/ ola kim zaķmet gōre eger ķum yise māl devřure /4/ eger iķine yatsa menfaʿat gōre **ķova** dūřunde /5/ ķuyudan ķova ile řu ķıkarsa iķse /6/ ʿōmri uzun ola ve rūz řāhibi ola eger /7/ ķuyudan řu ķekerken ķovası ūzūlse /8/ bir māl ola ki elinden ķıka **ķovan** dūřunde /9/ ķovanı ķoķ olsa eline māl gire ve rūz /10/ gire eger ķovan alsa ʿavrat ala **ķafes** /11/ dūřunde bilbil ve aķa beņzer bir nesne ķafese ķoysa

65a

/1/ bir maźlūma zūlūm ide eger ķafesden bir nesne /2/ āzād eylese bir miskīne ġayır ve řasenātı /3/ doķuna **ķarınca** dūřunde evinde ķarınca gōrse /4/ eger ol bir nesneye ķarınca ūře gōrse /5/ ol bir nesne ucuz ola **ķurbaġa** dūřunde /6/ ķurbaġa ōldūrse bir mūfsid ʿavratı ķahır /7/ ide veyā bir zāhir kiřiniņ mālın yiye /8/ **ķablubaġa** dūřunde ķablubaġa gōrmek ġalīm /9/ ve eyū ġuyulu kiři ola eger etin yise menfaʿatdūr /10/ **ķablan** dūřunde ķablan gōrmek mūtekebbir /11/ ve dūřmānına hūkūm ider eger ķablan sūdin iķse

65b

/1/ zahmet ve ğuşşa göre eger qablan öldürse /2/ düşmānı maqhūr ola **qurt** düşünde qurt /3/ görmek zālīm kişiyē hūkūm ider eger qurda binse /4/ düşmānın recā üstün ola eger qurd öldürse /5/ düşmānı qahir ider eger südin içse halkı 6/ arasında yüzi şuyı gide **quzqun** düşünde /7/ quzqun görmek hayrı ve menfa‘ati yoqdur /8/ **qarğa** düşünde qarğa dutsa qaravaş ala /9/ **qarlanquc** düşünde qarlanquc görmek ‘avrata hūkūm ider /10/ eger bir kişinin evine qarlanquc girse ve tolsa /11/ erken ise ‘avrat ala ve düşmiş dōstı var ise gele

66a

/1/ eger qarlanquc öldürse dōstı olduğı kişiden /2/ ayru düşe eger qarlanquc yuvasın yıksa bir dōstına /3/ yavuzlıq ide eger qarlanquc öldürse /4/ yavruların tutsa hışımları oğlın yanına /5/ devşüre **qadeh** düşünde qadeh alsa qolluğı /6/ eline gire eger qadehden şū içse qardaşları /7/ cem‘ ola veyā qardaşından māl hāşıl ide eger /8/ qadehden şuya **cüllāb*** dökse oğlı ola /9/ eger qadehden bulanık şū içse renc ve zahmet /10/ göre **qırba** düşünde qırba görse emānet /11/ şaklayıcı ola eger qırbasında sucı görse eline hārām

*metin: جَلَاب

66b

/1/ māl gire **bābü'l-kaf-ı ka‘be** düşünde ka‘be /2/ görse şıhhat ve selāmet māl ve ni‘met ola /3/ eger ka‘be tavāf eylese dāni ziyāde ola /4/ ve devlete ve ni‘mete irişe eger **kürsī** düşünde /5/ allāhu-te‘ālānıñ yaradduğı kürsīyi görse /6/ devlete ve ‘izzete irişe eger kendüyi kürsī /7/ üzerinde oturur görse iki cihānda ‘aziz /8/ ola ve pādişāhlıq ve sürürlük bula ve hemişe /9/ ‘izzete ve kerāmete ola **güneş** düşünde güneş /10/ görse ‘ālimlere ve pādişāhlara hūkūm ider /11/ eger güneş aña secde eylese pādişāhlıq

67a

/1/ ve ululuk devlet ve ‘izzet bula eger güneşün /2/ aydınlıgın görse bir endişeden* hālās ola /3/ eger güneş tolunga veyā kızarsa pādişāha /4/ belā ve zahmet gele eger güneşin issisini görse /5/ pādişāhdan zulüm göre **gökler** düşünde /6/ evvelki qat gögi görse eceli yakın ola eger /7/ ikinci qat gögi görse ‘ilim tahşil ide eger /8/ üçüncü qat gögi görse ‘izzete irişe eger /9/ dördüncü qat gögi görse sultana yakın /10/ ola eger bişinci qat gögi görse qorkuya /11/ irişe eger altıncı qat gögi görse devlete

*metin: اُنْدِيْشْدَنْ

67b

/1/ irişe eger yidinci kat gögi görse mâlı ve /2/ ni' meti ve ' izzeti ziyâde ola eger gökler apusın /3/ acuk görse hâceti revâ ola **günler** düşünde /4/ günler görse ezîne günü mübârek rif' at /5/ ola eger şenbih günin görse oğlan sünnet /6/ ide eger yekşenbih günin görse bir nesneye boyanadura /7/ eger düşünbih günin görse resûlu'lâlhi ' aleyhi's-selâm /8/ düşünde göre eger şenbih günin /9/ görse düğün ide eger pencî-şenbih günin /10/ görse hil' at giye **kitâb** düşünde kitâb /11/ okusa ta' at ve ' ibâdet idici ola eger yabanda

68a

/1/ kitâb balsa oğlı ola eger kitâbın güyendirse /2/ yanma ola eger kitâb varaqların ağzına bıraqsâ ' ilim /3/ hâşıl ide **kirpik** düşünde kirpik görse /4/ şayru ola eger oca kirpigın ağarmış görse /5/ hayırdur eger **göz** düşünde göz ara görse dîni /6/ içinde ŝadı ola veyâ oğlı ola veyâ bir nesne /7/ ŝâd ola eger gök göz görse bid' at /8/ iş ola eger aş göz görse ikiyüzlü /9/ kişiye döstü ola eger gözi ağrısı /10/ şayru ola eger bir gözlü görse evinde dirliği /11/ olmaya eger bir kimesnenün gözün ıarsa

68b

/1/ kendüye tâbi' ola bir kimesnesi ola **gözsiz** /2/ düşünde gözsiz görse kendü haram idici /3/ ola veyâ dîni azđınlıđına hüküm ola **gögüs** /4/ düşünde gögüs büyük ve vâsi' görse dîni /5/ tarafın ŝaklamıŝ ola **göbek** düşünde göbeğin /6/ büyük görse mâlı ve rûzî ziyâde ola /7/ eger göbeğin delik görse yoğsul ola /8/ **köşk** düşünde köşk üzerinde otursa /9/ devlete ve mertebe bula **gemi** düşünde /10/ gemiye girse guşşalu ola eger gemisi arada çalsa /11/ guşşalu ola eger gemiye girse hoş ıksa

69a

/1/ selâmetlik ve ŝâzlı bula **köpri** düşünde /2/ kendüzin köpri üzerinde durur görse guşşalu /3/ ola eger köpri üzerinde yürüyüb gecmese harâb /4/ işe uğraya eger köpri geçse bir müşkil /5/ işi âsân ola **köy** düşünde bir köye varsa /6/ varduğı köyün avmin bilmese âŝnâ olsa /7/ bilmedüği kişilerden fâ'ide göre menfa' at /8/ göre eger köye varub girü çıksa devlete /9/ ire **gül** düşünde gül görse ŝavâŝ /10/ ve huşümet ola eger vaktinde görse /11/ eline ace gire **gülşuyı** düşünde gülşuyın

69b

/1/ ŝaça döstlerinden yardım eylik göre /2/ **gülyağ** düşünde gülyağın içse şıhhat /3/ selâmet bula ve ' ilim hâşıl ide **gül-be-şeker** /4/ düşünde gül-be-şeker yise mâl ve

ni‘ met ve rüz /5/ şāhibi ola **keşür** düşünde yimek /6/ menfa‘ atdür eger cig yise yad sözler işide /7/ **kesdāne** düşünde kesdāne yise laṭīf /8/ sözler ola eger cig yise ḥayır yokdur /9/ **kirās** düşünde kirās tāze yise mīrās /10/ māl eline gire eger kirāsın qurusın yise da‘ va /11/ ve ḥuşūmet ola **kepek** düşünde kepek görse

70a

/1/ faḳre ire kıızılık ola **kirec** düşünde kirec /2/ görmek ḥarām māl ve yatlu iş ve yaramaz /3/ söz ola **kükürt** görmek şayruluk /4/ ola **kāfūrī** düşünde kāfūrī görmek /5/ māl dār ola **kāğıd** düşünde kāğıd görmek /6/ māl ola eger kāğıd yise bir nesne eline gire /7/ **kefin** düşünde diri icün kefin alsa şavāş /8/ ve ḥuşūmet ola veyā ‘ömri uzun ola eger /9/ kefen giyse ṭarlık göre **kürük** düşünde /10/ yini kürük geysen ‘avrat ala eger şammur kürük /11/ geysen bir deşsiz ‘avrat ala **gece** düşünde

70b

/1/ gece görse eger siyāh geçe görse menfa‘ atdür /2/ bir kimesne ḥüküm ider **keci** düşünde keci görse /3/ bir muhteşem kimesneden fā’ide göre **giyik** düşünde /4/ giyik dutsa ‘avrat ala eger geyik boğazlasa /5/ kıız oğlan ala eger giyik etin yise bir ‘avratdan /6/ māl yiye **kelbi** düşünde kelbi görmek kavī /7/ düşmāna ḥüküm ider eger kelbi ḥamle eylese düşmāndan /8/ qorqu vardur **kirpi** düşünde /9/ kirpi görse yardımcı çok düşmāna /10/ ḥüküm ider eger kirpi ṭutsa işbu aşıl /11/ düşmānıla şöḥbet ide **kertenkele** düşünde kertenkele

71a

/1/ ṭutsa yatlu kişiyile şöḥbet ide eger kertenkele /2/ görse ‘arab qavminden kimesneye ḥüküm ider /3/ **kerkes** düşünde kerkes görse ulu sultānlara /4/ ḥüküm ide eger kerkese binse sefer ide **kebīn** /5/ kebīn kılsa ‘avrat almak devlet /6/ rif‘ at bula **gebe** düşünde gebe görmek bir /7/ işe ola ki ol işden zaḥmet ve miḥnet /8/ göre ‘avrat kendüyi gebe görse ümīdine /9/ ire **kilid** düşünde kilid balsa bir iş /10/ icün tedbiri eyü ola eger miftāḥ ile kilid /11/ açmağa cehid eylese kıız oğlan ala kel

71b

/1/ düşünde başın kel görse ni‘ meti ziyāde ola /2/ eger görse kel başın şacı bitmiş māl /3/ ve ni‘ meti az ola **küb** düşünde küb görmek /4/ ‘avrata ḥüküm ider eger ṭaşdan küb görse /5/ māl bula **kīse** düşünde kīse görse /6/ rānṭaş kişiyeye ḥüküm ider eger bir kimesne /7/ aḡa kīsedən aḡce virse şavāş olmak /8/ veyā menfa‘ at bula eger kīseye bir nesne qoyub /9/ aḡzın baḡlasa düşmān şerrinden emīn ola /10/ **güreşse**

düşünde güreşe kim kimi yenirse /11/ gâlib ola **kehle** düşünde libâsında ve gövdesinde

72a

/1/ kehle görse oğlı ucından veyâ nefesi ucından /2/ dârlığından güşsa düşe eger bitlenür görse /3/ ni' met ve rif' at şâhibi ola **kâfir** düşünde /4/ kâfir oña bir cevâb kim halkı icinde bid'at ola /5/ hırlık bula **bâbü'l-lam levh-i mahfûz** düşünde /6/ levh-i mahfûz görse ' ilim ' izzet mâl devlet /7/ bula لَإِلَهِ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ dise /8/ ' illetinden kurtula ve dîninde kâ'im ola لِأَحْوَالِ /9/ الْعَظِيمِ الْعَلَى وَالْقُوَّةِ الْإِبْرَاهِيمِ dise korchduğı /10/ nesneden emîn ola düşmânına zafer /11/ bula veyâ hâli iyü ola **la' lî la' lî** görse mâl

72b

/1/ ziyâde ola eger la' li yise oğlı ola veyâ ' ilim /2/ ögrene **lâden** düşünde lâden görse halkı /3/ arasında hürmet bula eger lâden ciynense veyâ /4/ kochuşsa* bir kimesne ile döstü ola **lâle** düşünde /5/ vaktinde lâle görse bir lañif hûb oğlı /6/ ola **leylek** düşünde leylek görse yavuz /7/ endişelü kişiyeye hüküm ide eger leylege binse veyâ /8/ öldürse yavuz şanlı kimesnelerün şerrinden /9/ emîn ola **bâbü'l-mim muhammedi'l-muştafa şalla'llāhu** /10/ ' aleyhi ve selem düşünde muhammedi'l-muştafa şalla'llāhu /11/ ' aleyhi vesselem görse iki cihanda ' azîz ola ve bir iş

*metin: قَوْسَهُ

73a

/1/ ide kim allāh te'ālā andan hüsnüdâr ola kuvvet /2/ ve nuşret bula şihhat ve selâmet ve şazlık bula /3/ **mikâ'il** ' aleyhi's-selâm düşünde mikâ'il ' aleyhi's-selâm görse mâl /4/ ve ni' met şâhibi ola ol yirde her nesne ucuzluk /5/ ola **muşhaf** düşünde müşhaf görse /6/ kuvvet ve nuşret ve ' ilim ve mîrâş mâl eline gire /7/ **mescid** düşünde mescid görse yabsa /8/ dîni üzerine dâ'im ve kâ'im ola hemîşe hasenâtda /9/ ola eger mescid kâpusını açsa bir yüce /10/ iş işleye dükeli halkı begene eger mescid /11/ yıkılsa bir ' âlim kişi ola **mihrâb** düşünde mihrâb

73b

/1/ görse ya yabsa dîni ve islâmı görse /2/ kavî ola eger mihrâbda namâz kılsa oğlı ola **minber** /3/ düşünde minber görse hürmetdür eger minbere /4/ çıkısa ululuk irişe eger ehil ise şazlık /5/ ola eger nâ-ehl ise güşsadur **menâre** düşünde menâre /6/ görmek halkı dâ'im olan kimesneye hüküm /7/ ider **mu'allim** düşünde mu'allim olsa ululuk ve /8/ sürürlük bula **mum** düşünde elinde yanar mum /9/ tutsa erken ise ' avrat

ala şayru ise /10/ şihhat bula müsâfir ise vatanına gele guşşalu /11/ ise şāz ola veyāhūd oğlu ve kıızı ola

74a

/1/ **misik** düşünde misik görse edeb ve hayā /2/ içinde ola eger koşısını işitse du' ası kabul /3/ ola **ma'cūn** düşünde ma'cūn yise bay u dirligi /4/ ola eger bir niceden oturub yise pādīshāhdan /5/ menfa'at göre **marul** düşünde marul yimek /6/ eyüdür **mercimek** düşünde mercimek yise menfa'atdür /7/ eger ekse bir haķır kişiden fā'ide göre /8/ **meclis** düşünde şarāb meclisinde otursa /9/ 'izzet eylese bir fesād iş işleye eger /10/ meclisinde çalgū olsa vaşiyet göre /11/ **müneccim** düşünde müneccim görse endişeye düşe

74b

/1/ eger müneccimlik eylese rif'ate ve rahata yetiše /2/ **maħalle** düşünde maħalle-i ma' mūr görse maħalle /3/ kavminden fā'ide göre eger mahalle-i dār görse /4/ endişe çeker **mıh** düşünde mıh görse ve bulsa /5/ veyā kosa oğlu ola veyā eline bir nesne gire eger /6/ evinde mıh kobarsa bir nesneden ayru düşe /7/ **mühür** düşünde mühür nāmeye ursa ya bir dōsta /8/ virse bir dōstdan gizlü haber işide eger /9/ pādīshāh mührin virüb bir nesne mühürlese /10/ bu kimesne sürürlük ve yücelik bula ve her nesne /11/ mühürlese eyü menfa'atdür **maymūn** düşünde bir kişi

75a

/1/ maymūn görse haķķıñ rahmetinden ırak ola /2/ ve ğāyibe hüküm ider eger maymūn etin yise kaygu /3/ ola eger maymūn öldürse kaygu ola /4/ **bab'ü'n-nun namāz** düşünde namāz kılmak borcu ödemek /5/ veyā sefer itmek rahmet bula eger namāzınñ iki /6/ rik'atın kılmasa sefer ide eger mescidde cemā'atile /7/ namāz kılsa şayru ola **nāme** düşünde bir kişi /8/ aña nāme virse bir kimesne aña izin diye veyā /9/ fā'ideli cevāb işide **nār** düşünde tatlu /10/ nār yise şihhat ve selāmet bula veyāhūd /11/ eline māl gire eger ekşi nār yise eline bir nesne gire

75b

/1/ **nārīc** düşünde nārīc görse oğlu olmaķdur /2/ üç nārīc görse oğlu üç ola **nergis** /3/ düşünde nergis görse 'avrat ala ya kıızı /4/ ola **noħud** düşünde noħud görse azacuk fā'ide /5/ görmekdür **nā'leyn** düşünde nā'leyn geyse /6/ sefer eyleye veyā 'avrat ala veyā kolluķcı eline girmek /7/ yāhūd devlete ve 'izzete iriše eger 'avrat nā'leyn /8/ giyse hemīn hüküm ider eger hāmīle ise oğlu /9/ doğa eger eri yoğsa ere vara **nā'il**

düşünde /10/ nâ' il görse ululardan fâ'ide göre **nefti** düşünde /11/ nefti yağı bir kişi görmek bî-hayâ ve sövgici 'avrata

76a

/1/ hüküm ider yâ eline haram mâl gire **nerdübân** düşünde /2/ nerdübâna çıksa selâmete ve yücelik bula /3/ eger nerdübândan iner görse işi başa çıkarmaya /4/ **bâbü'l- ha'î hüd peygamber 'aleyhi's-selâm** düşünde hüd peygamber /5/ 'aleyhi's-selâm görse sefihlerden ve müfsitlerden zahmet /6/ göre ammâ girü kuvvet ve zafer bula **hümâ kuşu** /7/ düşünde hümâ kuşu görse veyâhüd tutsa /8/ iqbâl ve devlet ve 'izzet ve fermân gecmek ve hükmi /9/ revân olmak ola **hüdhüd** düşünde hüdhüd görse /10/ hoş hayır verici ola **hezârdüstân** düşünde/11/ hezârdüstân evinde veyâhüd bağcede oturur

76b

/1/ görse bir oğlu ola hâfız ululara döstü ola /2/ **herîse** düşünde herîse görse bir nesneye endişe /3/ çekmek ve kadarınca eline mâl gire **hediye** düşünde /4/ bir kişi aña hediye virse mâl ve ni' met ve şâzlık /5/ göre **hava** görmek düşünde hava görse şihhat /6/ ve selâmet ve şâzlık ola eger hava yüzün kara /7/ görse şayruluk ve renci ve zahmet ola **bâbü'l-ya'î ya'küb** /8/ **peygamber 'aleyhi's-selâm** düşünde ya'küb /9/ peygamber 'aleyhi's-selâm görse oğlanları çok ola ve rahat /10/ irişe **yûsuf peygamber 'aleyhi's-selâm** düşünde yûsuf 'aleyhi's-selâm /11/ görse hîle ile bühtâna uğraya ammâ girü haq te'âlâ

77a

/1/ kuvvet ve nuşret bula **yaHYâ peygamber 'aleyhi's-selâm** düşünde yaHYâ /2/ peygamber 'aleyhi's-selâm görse 'âbid ve sâlihlerden ola /3/ **yunus peygamber 'aleyhi's-selâm** düşünde yunus peygamber aleyhi's-selâm görse /4/ kendü içinde iyü 'uqûbet göre girü /5/ selâmet ve rif'at bula **yel** düşünde yel eser /6/ görse renc zahmet ola ayırğun ese şihhat /7/ ve selâmet tendürüslük ola eger görse yer üzerinde /8/ oturub giderdi sultanlık ve sürürlük /9/ bula **yağmur** düşünde yağmur yağmak rahmet ve sağlık /10/ ve şâzlık ola eger katı tutub yağarsa /11/ ceri gelmek meşakkat ve guşsa ola **yir** düşünde yiryüzün

77b

/1/ görse dümdüz olmuş taş ve gayrı ağac /2/ yok bir mestüre 'avrat ala **yüz** düşünde yüzün /3/ gökcek görse laţîfdür yavuz görse /4/ gülundan ve rahinden ve kırkudan

emîn ola /5/ eger yüzün kıllı görse guşşalu ola **yürek** /6/ düşünde âdem yüregın görse yise eline gizlü /7/ māl gire **yorğan** düşünde bir kişi cedîd /8/ yorğan uğurlatsa ‘avratını boşaya **yaşduķ** /9/ düşünde yaşduķ alsa eline hıżmetkār gire /10/ **yüzmek** düşünde şuda yüzse şıhhat ve /11/ selāmet bula **yay** düşünde eline bir küçücük

78a

/1/ yay alsa oğlı ola veyā diledüği eline gire /2/ **yüzük** düşünde barmağında yüzük görse ‘avrat /3/ almaķ ve ‘izzete ire eger yüzüği altun ise heybet /4/ ve ululuķ bula eger gümüşden ise ‘izzete ve rif‘ate /5/ ve şāzlık göre eger demürden ise kuvvet ve /6/ nuşret bula eger kıalaydan ise yoķsul ola /7/ eger tucdan ise bir kişiden menfa‘at bula /8/ eger billürdan ise tamām kıavminden fā‘ide göre /9/ eger yüzük iki kıaşlu olsa ululuķ ve devlet /10/ bula **yāküt** düşünde yāküt görse şaruşın /11/ ‘avrat ile yabandan eline māl gire **yumurta** düşünde

78b

/1/ yumurta görse eline māl gire eger bişmiş görse /2/ zaķmetile māl bula eger kıabı ile ise bir kişiniğ /3/ malın yiye eger cig yise hārām nesne eline gire /4/ **yoğurt** düşünde yoğurt görse bir sehil hasta /5/ ola eger ekşi ise guşşadur **yāę** düşünde yāę /6/ görse veyā alsa eline helāl māl gire eger yāę /7/ yise ‘ilim öğrenmek veyā toğrı söylemek **yir deprenmek** /8/ düşünde yir deprense zulum fesād ola **yazı yazmaķ** /9/ düşünde yazıcı olsa rif‘at ve hürmet yitişe /10/ eger nā-ehil ise hîle ile müsilmānlar mālın cemī‘ /11/ ide **yün** düşünde kıoyun görse helāl māl eline gire

79a

/1/ **yalan** düşünde yalan söylese fesād işe /2/ kıaşid ide eger pādişāh kıatında yalan söylese /3/ cefā göre yol düşünde pādişāhlar yolına /4/ yürüse şerī‘at yolında kıavī ola /5/ eger görse şehirden gider ammā bulmaz eger /6/ kıancarı gider işden ser-gerdān ola /7/ veyāhūd eceli yāķın ola eger varduğı yiri /8/ bilse ‘azīm muhterem ola **yuva** düşünde /9/ ölü kıuş yuvasın görse az fā‘ide göre /10/ eger küçük kıuş yuvasın görse çok /11/ fā‘ide göre eger yuva yıkılsa mekrüh iş ide

79b

/1/ **yonca** düşünde evinde veyā bağcesinde eger /2/ bitmiş yonca görse oğlı ola veyā /3/ bir dōst didārın göre **yoķsul** /4/ düşünde yoķsul olsa pāy ola /5/ māl ve ni‘met irişe eger etmek dilense /6/ çok kişilerden fā‘ide göre eger libās /7/ dilense ehl-i şefķat kimesne ola

80a

/1/ üç peygamberden iħrāc olunur bu nüŝha-i /2/ **(cim)** ca' fere iŝāret **(dal)** dāniyāle iŝāret /3/ **(zel)** zü'lķarneyne iŝāret **(sin)** selmāna /4/ iŝāret **(ŝad)** ŝahābiye iŝāret bu ħarflerüñ /5/ yukaru yanında zikir olunan ķavil ol /6/ isim ŝāhibiniñdür hazā nüŝha-i segir-nāme /7/ ca' fer-i ŝādık dāniyāl zü'lķarneyn selmān/8/ fāris ŝahib-i rūmī'l- 'aẓa'ī **başın** /9/ **ortası segirse** ŝeref devlet bula /10/ **(cim)** 'izzet ve ħaŝmet ola **(dal)** cemā'atile sefer kıla zemen /11/ naķil ħareket ide **(ŝad) başın ardı segirse**

80b

/1/ ħalkı anı seve **(cim)** mecmū' ħalkı aña ŝoĥbet ide **(dal)** /2/ ħalkıñ ulusu ola **(zel)** ululara nazār kıla **(sin)** mālī /3/ arta **başın öni segirse** āfetden bir belā /4/ ŝava **(cim)** vāķı'adan necāt bula **(dal)** māl ħāŝıl /5/ ola **(zel)** ğuŝŝadan ķurtıla māl cum' a-i ola **(ŝad)** /6/ **elin segirse** ğuŝŝadan ħalāŝ ola **(cim)** māl /7/ ħarc ola **(dal)** ğuŝŝası def' ola **(zel)** māl ile ŝeref /8/ bula **(sin)** teŝvīŝ gide **(ŝad) başın ŝağ yanı** /9/ **segirse** çok ħaberler işide yaramaz ħikāyet /10/ işide **(dal)** muĥālif söz işide **(zel)** sefer ide **(sin)** /11/ māl ħāŝıl kıla **(ŝad) başın ŝol yanı segirse**

81a

/1/ ma' iŝet āsān ola **(cim)** ululuķ bula **(dal)** toĝru /2/ söz söyleye **(zel)** ulu bir işe başlaya **(sin)** /3/ māl ve menfa'at bula **(ŝad) cümle baş segirse** /4/ ululuķ bula **(cim)** manŝıb bula **(dal)** rāĥat ve mesrūr /5/ ola **(zel)** 'ameli ŝeref bula **(sin)** māl ve menfa'at bula **(ŝad)** /6/ **iki ķaş ortası segirse** ŝāz ħandān /7/ ola **(cim)** melālet bula **(dal)** begenilmez iş kıla **(zel)** /8/ infi'āl bula **(sin)** ŝāzlık bula **(ŝad) ŝağ ķaş** /9/ **segirse** ĥayr ve ħareket bula **(cim)** beŝāret bula **(dal)** /10/ feraĥ ve sürūr bula **(zel)** 'ömri uzun ola **(sin)** ululuķ /11/ ve ĥürmet **(ŝad) ŝol ķaş segirse**

81b

/1/ māl ziyāde ola **(cim)** sa' ādet arta **(dal)** feraĥ ŝāz /2/ ola **(zel)** devlet ve sa' ādet bula **(sin)** ŝādkām ola **(ŝad)** /3/ **ŝağ göz köŝesi segirse** menfa'at iriŝe /4/ **(cim)** ğuŝŝa iriŝe **(dal)** ĥayır iriŝe **(zel)** dūŝmān /5/ ķahır ola **(sin)** endüŝe vāķı' ola **(ŝad) ŝol göz** /6/ **köŝesi segirse** ĝāyib gele**(cim)** müsāfir /7/ iriŝe **(dal)** tevfiķ gele **(zel)** ĥayır yitiŝe **(sin)** gizlü /8/ esrār zāhir ola **(ŝad) ŝağ göz ķuyruĝı segirse** /9/ iyü söz naķil ola **(cim)** ĝāyib gele **(dal)** mizācı münĥarif /10/ ola **(zel)** menfa'at iriŝe **(sin)** fā'ide iriŝe **(ŝad)** /11/ **ŝol göz ķuyruĝı segirse** mektüb gele **(cim)**

82a

/1/ mizācı münḥarif ola (**dal**) azacıḡ mütekessir ola (**zel**) ḡayır ḡaber /2/ gele (**sin**) ḡikāyet işide (**şad**) **şag gözün yukaru** /3/ **kaḡađı segirse** ḡam-nāk ola (**cim**) tekessür vāḡı' ola (**dal**) /4/ ḡürrem şādān ola (**zel**) beşāret ola (**sin**) biraz zaḡmet ceke /5/ (**şad**) **şol gözün yukaru kaḡađı segirse** anıḡ /6/ ile zarāfet ideler (**cim**) ḡāyib gele laḡife ide (**zel**) /7/ murād ḡāşıl ola (**sin**) mizācı münḥarif ola (**şad**) **şag** /8/ **gözün aşagı kaḡađı segirse** fā'ide irişe (**cim**) /9/ uzaḡ sefer ide (**dal**) ḡaber-nāme gele (**zel**) 'aḡim eylik /10/ bula ḡuşūmet vāḡı' ola (**şad**) **şol gözün** /11/ **aşagı segirse** ḡaremi şoḡbet ide (**cim**) ḡāḡırı ḡoş ola

82b

/1/ (**dal**) ḡāyib gele (**zel**) şādkām ola sevdimendi ola /2/ (**şad**) **şag göz tamām segirse** rif at ḡaşıl ide (**cim**) /3/ yaramaz iş vāḡı' ola (**dal**) ḡurremi ola (**zel**) feraḡ irişe (**sin**) /4/ ululuḡ ve ḡaşmet bula (**şad**) **şol göz tamām** /5/ **segirse** devlet ve 'izzet bula (**cim**) taḡrīn yitişe (**dal**) /6/ ḡuşşa gide (**zel**) ḡayır ḡaber işide (**sin**) ḡastelik ceke (**şad**) /7/ **burnı şag delüği segirse** şaḡlık bula /8/ (**cim**) bir ḡuşşa irişe (**dal**) ehlinden ḡayır yitişe (**zel**) /9/ ḡoşlık bula (**sin**) māl ve ululuḡ bula (**şad**) burnı /10/ **şol delüği segirse** ehlinden ḡayır göre (**cim**) ululuḡ /11/ bula (**dal**) düşmāna zafer (**zel**) bula māl cemī' ide (**sin**) menfa' at

83a

/1/ irişe (**şad**) **burnı tamām segirse** borcı ödene (**cim**) /2/ tendürüsti ola (**dal**) ḡāyib gele (**zel**) ḡüzegü nesne /3/ nesne bula (**sin**) pāk iş duta (**şad**) **burnı ucı segirse** /4/ ululuḡ bula (**cim**) tekessürü vāḡı' ola (**dal**) ve rāḡat ve ḡarremi /5/ ola (**zel**) murādı ḡāşıl ola (**sin**) ululuḡ ve ḡaşmet /6/ bula (**şad**) **burnı şag yanı segirse** çoḡ māl bula /7/ (**cim**) mizāc münḥarif ola (**dal**) iyü söz vāḡı' ola (**zel**) şāz /8/ feraḡ ola (**sin**) muḡarreb ola (**şad**) **burnı şol yanı** /9/ **segirse** murādına ḡādir ola (**cim**) dīndār ola (**dal**) muzaffer ola /10/ (**zel**) müsāfir irişe (**sin**) ḡatı ḡasta ola (**şad**) **şag** /11/ **yanığı segirse** bu işden vāz gele (**cim**) 'avrat ala

83b

/1/ ḡamdan ḡurtıla (**zel**) selīm ḡasta ola (**sin**) rencden ḡurtıla /2/ (**şad**) **şol yanığı segirse** māl ve ḡürmet bula (**cim**) /3/ muzaffer ola (**dal**) beşāret ve şāzlık bula (**zel**) bī-düz ola /4/ (**sin**) ḡuşūmete zafer bula (**şad**) **eḡeđin şag yanı** /5/ segirse azacıḡ ḡastalık vāḡı' ola (**cim**) ni' met ve /6/ ḡaşmet bula mizāc münḥarif ola (**zel**) feraḡşād

ola (**sin**) /7/ murādı hāşıl ola (**şad**) enegin şol yanı segirse /8/ utanacak iş ide (**cim**) zahmet ve melāmet bula (**dal**) /9/ huşümet vākı^c (**zel**) ola katı zahmet ceke (**sin**) menfa^c at /10/ bula (**şad**) sağ kulağ segirse bīmār selīm ola (**cim**) /11/ sağlık ola (**dal**) emīn ve selāmet ola şād u hurrem*

*metin: حَرَمَ

84a

/1/ ola (**sin**) murādı hāşıl ola (**şad**) şol kulağ segirse /2/ nakli ve taḥvīl ola (**cim**) ola zahmet ve müşāhede kıla (**dal**) ḥaṭarlu /3/ ḥasta ola (**zel**) murādı hāşıl ola (**sin**) sefer ve hareket /4/ ola (**şad**) ağız tamām segirse andan söz naḫil ideler /5/ (**cim**) şāzlık ola (**dal**) şāz irişe (**zel**) māl ḥürmet /6/ bula (**sin**) taḥvīl naḫil ola (**şad**) dil tamām segirse /7/ ğāyib gele (**cim**) ğurbetde eglene (**dal**) sefer zikir ideler /8/ (**zel**) şādkām ola (**sin**) sefer vākı^c ola (**şad**) yüzünün /9/ sağ yanı segirse anuñla dōstluğ ideler (**cim**) /10/ istimālet irişe (**dal**) menfa^c at vākı^c ola (**zel**) saḥra /11/ köy ola (**sin**) dōstlık bula (**şad**) yüzünün şol yanı segirse

84b

/1/ hastelikden kırtıla (**cim**) huşümet vākı^c ola (**dal**) /2/ zahmet ^c arız ola (**zel**) yaramaz söz naḫil ide (**sin**) /3/ melālet irişe (**şad**) üsti dudağı segirse /4/ bir kavmile bāzār ide (**cim**) huşümet vākı^c ola (**dal**) /5/ şavāşda zafer bula (**zel**) düşmāna zafer bula (**sin**) /6/ iḥtilāk vākı^c ola (**şad**) aşığa dudak segirse /7/ ḥilāfet ola (**cim**) kendü ehlile mācerāsı ola (**dal**) /8/ ḥışımlarılā ^c adāvet (**zel**) ola bir dōstını göre (**sin**) /9/ müsāfir kimse gele (**şad**) ağız sağ yanı segirse /10/ andan bir söz naḫil ola (**cim**) oğlından sevine (**dal**) oğulları /11/ çok ola (**zel**) hurrem ve ḥandān ola (**sin**) borcı ödene (**şad**) ağız

85a

/1/ şol yanı segirse huşümet vākı^c ola (**cim**) oğlı /2/ toğa (**dal**) bīmār selīm ola (**zel**) ziyāde māl bula (**sin**) /3/ ^c azīm ğuşşalana (**şad**) enegin tamām segirse māl /4/ hāşıl ola (**cim**) ḥayr ve hurrem ola (**dal**) şādkām ola (**zel**) /5/ feraḥnāk ola (**sin**) ululuk hāşıl ide (**şad**) boğazın /6/ sağ yanı segirse qarındaşlarından eylik göre (**cim**) /7/ ḥalkı aña şenā kıla (**dal**) ehli ḥükümet ola (**zel**) eyü nām /8/ bula (**sin**) dōstlarından şād ola boğazın /9/ şol yanı segirse qarındaşlarından ḥayır göre (**cim**) /10/ ḥışımlarından fā^cide göre ğāyibden māl ire (**zel**) /11/ düşmāna zafer bula (**sin**) ğāyet furāvān ola (**şad**) bütün

85b

/1/ **tamām segirse** نَعُوذُ بِاللَّهِ تَعَالَى مِنْ ذَلِكَ /2/ ile yaddur (**cim**) mişlihi mişlihi mişlihi mişlihi (**şad**) /3/ **şag emecik segirse** guşsa irişe (**cim**) borcu /4/ ödene mîrâş hâşıl ola (**zel**) fâ'ide hâşıl ola /5/ (**sin**) fütüh irişe (**şad**) **şol emecik segirse** /6/ eyü iş kıla (**cim**) māl cemî' ola (**dal**) şāzlık irişe /7/ (**zel**) menzilet ve merhamet bula (**sin**) ululuğ ziyāde /8/ ola (**şad**) **şag bāzūsı segirse** biraz zahmet /9/ çeke (**cim**) tekessür vākı' ola (**dal**) inhirāk mizāc vākı' ola /10/ (**zel**) azacuk hasta ola (**sin**) nālān ve mütekebbir ola /11/ (**şad**) **şol bāzūsı segirse** hayır muharremi irişe

86a

/1/ (**cim**) şādkām ola (**dal**) ferāhnāk ola (**zel**) murādı hāşıl /2/ ola (**sin**) ferāhnāk ola (**şad**) **şag omuzı segirse** /3/ esbābı ziyāde ola (**cim**) pāk geysi geye (**dal**) şerif /4/ buyurıla (**zel**) hil'at giye (**sin**) pāk ton giye (**şad**) /5/ **şol omuzı segirse** murādına irişe (**cim**) /6/ şād ola (**dal**) ümiz hāşıl ola (**zel**) sürür vākı' /7/ ola (**sin**) maşşūdına irişe (**şad**) **şag dirsek** /8/ bīmār selāmet ola (**cim**) tekessür vākı' ola (**dal**) biraz /9/ hasta ola (**zel**) sergerdānlık bula (**sin**) hastelik vākı' /10/ ola (**şad**) **şol dirsek segirse** şādkām ola (**cim**) /11/ sürür behced bula (**dal**) ferağ sürür ola (**zel**) azacuk hasta

86b

/1/ ola (**sin**) tağayyür mizāc ola (**şad**) **şag kol segirse** /2/ dōstin kenāra getüre (**cim**) şulh vākı' ola (**dal**) /3/ gāyibden ferağ (**zel**) ola şādkām ola (**sin**) mihmān* /4/ irişe (**şad**) **şol kol segirse** ni' met ziyāde /5/ ola (**cim**) fütüh irişe (**dal**) fâ'ide ola (**zel**) menfa'at /6/ irişe (**sin**) hayır ve rāhat ola (**şad**) **şag avuc** /7/ huşūmet vākı' ola (**cim**) münākaşa kıla (**dal**) vaşşet /8/ cedid ola (**zel**) hurrem ve şāz handān ola (**sin**) cengi /9/ vākı' ola (**şad**) **şol avuc** ma'ışet eyü ola (**cim**) menfa'at /10/ ola (**dal**) kādī önünde huşūmet ola vāfir māl /11/ bula (**sin**) ni' met ve haşmet bula (**şad**) **şag elin baş**

*metin: مَهْمَانُ

87a

/1/ **barmağı segirse** ululardan ola (**cim**) istimālet irişe /2/ guşşadan kırtıla (**zel**) terbiyyet bula (**sin**) gamdan āzād /3/ ola (**şad**) **şol elin baş barmağı** ululuk bula (**cim**) /4/ devlet ve 'izzet bula (**dal**) hāceti revā ola (**zel**) ni' met /5/ furāvān ola (**sin**) māl dār ve mün'im ola (**şad**) **şag** /6/ **elin şehadet barmağı segirse** yaramaz söz nakil /7/ ide (**cim**) andan gizlü rivāyet ideler (**dal**) iftirā ideler (**zel**) /8/ tōhmet oluna (**sin**)

hakkında yalan söyleyeller (şad) /9/ şol elin şehadet barmağı çok sözler /10/ çeke (cim) mişlehü (dal) mişlehü (zel) hayır hurrem ola(sin) gizlü söz /11/ açıla (şad) sağ elin orta barmağı huşümet vâkı

87b

/1/ ola (cim) ma^cîşet âsân ola (dal) vahşet dileye (zel) /2/ münâkaşa kıla (sin) hüsnün vâkı^c ola (şad) şol /3/ elin orta barmağı bir ^cavrat icün da^cvâ /4/ kıla (cim) mişlehü (dal) mişlehü (zel) mişlehü (sin) mişlehü (şad) sağ /5/ elin dördüncü barmağı menfa^c at irişe (cim) fütüh /6/ irişe (dal) fâ^cide irişe (zel) şad hurrem ola (sin) /7/ beyād ola (şad) şol elin dördüncü barmağı māl /8/ cem^c ola (cim) ğanîmet hürmet bula (dal) kârı za^cîf ola (zel) /9/ ululuk ziyāde ola (sin) dünyası bāb-ı dār ola (şad) sağ /10/ elin şırça barmağı yaramaz söz naķil ola (cim) ğanîmete /11/ irişe (dal) devlete irişe (zel) tūvāngir ola (sin) dirliği iyü ola

88a

/1/ (şad) şol elin şırça barmağı māl ele gire (cim) /2/ ğanîmet ola (dal) ğanîmet ve devlet arta (zel) hayra yitişe (sin) /3/ ni^c met fütüh ola (şad) sağ el segirse ğanîmet /4/ irişe (cim) hācet revā ola (dal) evlādi çok ola (zel) /5/ ferāh irişe (sin) hākimlik ni^c met irişe (şad) şol /6/ el segirse tūvāngir ola (cim) iķbāli ve ni^c met ola (dal) /7/ fütüh irişe (zel) tendürüsti ola (sin) ehlinden /8/ kimesne fevit ola (şad) sağ yāğrın segirse esbāb /9/ ziyāde ola (cim) pāk geysi geye (dal) hil^c at irişe (zel) /10/ şerîf buyurıla (sin) pāk ton giye (şad) şol /11/ yāğrın segirse murādı hāşıl ola (cim) maķşūda

88b

/1/ irişe (dal) şad hurrem ola (zel) ümîd hāşıl ola (sin) /2/ ferāh ve meserret ola (şad) sağ bilek segirse māl /3/ ziyāde ola (cim) ni^c met vāfir ola (dal) helāl rızıķ idine (zel) /4/ māl cemî^c ola (sin) bir hayır haber işide (şad) şol /5/ bilek segirse şalābet ve haşmet bula (cim) rif^c at /6/ bula (dal) şādkām ola (zel) menfa^c at ziyāde bula (sin) /7/ devlet ziyāde ola (şad) göğüs segirse dōstın /8/ ele getüre (cim) da^c vet ideler (dal) ^cazîz kimesne göre (zel) /9/ gāyib gele (sin) şulh ola (şad) yürek segirse /10/ biraz ğuşşa irişe (cim) melālet irişe (dal) biraz /11/ endîşe ola (zel) muhayyer ola (sin) mütevehhem ola (şad) sağ

89a

/1/ **pehlū segirse** naql-i taḥvīl ola (**cim**) tekessürü ḥārac ola (**dal**) /2/ mizācı münḥarif ola (**zel**) münḥarif ola (**sin**) cāna fā`ide ola (**şad**) /3/ **şol behlū segirse** ḥastelik vākı` ola (**cim**) `izzet /4/ ziyāde ola (**dal**) ululuk arta (**zel**) şeref bula (**sin**) mün`im ola /5/ (**şad**) **şağ gerdān segirse** `avrat ala (**cim**) kebīn /6/ vākı` ola (**dal**) oğlundan sevine (**zel**) ğamdan ḥalāş /7/ ola (**sin**) ğuşşa zā`il ola (**şad**) **şol gerdān segirse** /8/ şadağa vire (**cim**) atası var ola (**dal**) mertebe ziyāde ola (**zel**) /9/ rif`at bula (**sin**) oğlu doğa (**şad**) **bilin şağ yanı** /10/ sürür vākı` ola (**cim**) ḥācet revā ola (**dal**) ğanīmet yitişe /11/ (**zel**) fā`ide fütūh ola (**sin**) eyü haber işide (**şad**) **şol bilek**

89b

/1/ **yanı segirse** tezvīc vākı` ola (**cim**) `izzet ziyāde /2/ ola (**dal**) şeref ziyāde ola (**zel**) rif`at ve ḥaşmet ola (**sin**) /3/ `aḳdi nikāḥ vākı` ola (**şad**) **göbek segirse** şeref /4/ ve ğanīmet bula (**cim**) rif`at bula (**dal**) ulu mertebe manşib /5/ ziyāde ola (**sin**) `aḳdi nikāḥ vākı` ola (**şad**) **kasık segirse** /6/ nikāḥ vākı` ola (**cim**) müvāfiḳ ḥaşlet ola (**dal**) /7/ `izzet urūsa güvegi ola (**zel**) eylugin söyleyeler /8/ (**sin**) kavīmlerinden şād ola (**şad**) **kasığın ortası** /9/ ululuk ziyāde (**cim**) manşiba irişe (**dal**) /10/ kız `avrat dileye (**zel**) şeref bula (**sin**) murādı ḥāşıl ola /11/ (**şad**) **ferc veyāḥūd zeker segirse** kavīmlerinden

90a

/1/ nef`i irişe (**cim**) mişlehü (**dal**) mişlehü (**zel**) ḥākimden haber ire /2/ (**dal**) oğlu doğa (**sin**) feraḥ irişe (**şad**) **ḥāya rast** [sağı] /3/ ḥācet revā ola (**cim**) bir mühim işi düşe (**dal**) murādı /4/ ḥāşıl ola (**zel**) maḳşūda irişe (**sin**) ümīdü nā /5/ kıla (**şad**) **ḥāya cır** [şol] **segirse** nikāḥ vākı` ola (**cim**) /6/ mişlehü (**dal**) mişlehü (**zel**) şādkām ola (**sin**) mişlehü mişlehü /7/ (**şad**) **şağ budı segirse** bühtān vākı` ola (**cim**) /8/ düşmāndan söz işide (**dal**) aña iftirā ideler (**zel**) /9/ katı işe uğraya (**sin**) kavīmlerinden söz işide /10/ (**şad**) **şol budı segirse** şāzlık irişe (**cim**) /11/ ğaybet ide (**dal**) ulu iş kıla (**zel**) `azīm vākı`

90b

/1/ ola (**sin**) fermān ola (**şad**) **şağ uyluğı segirse** ata sivārü /2/ ola (**cim**) sırrı zāhir ola (**dal**) gözi nūrı arta /3/ (**zel**) şādkām ola (**sin**) eylügile aḅalar (**şad**) **şol** /4/ **uyluğı segirse** biraz zaḥmet çeke (**cim**) gücile /5/ incine (**dal**) ḥayır haber işide (**zel**) şād ola māl /6/ ziyāde ola (**sin**) ğāyib māl bula (**şad**) **şağ oturağı** /7/ **segirse** ḥelāl māl bula

(**cim**) fütüh irişe (**dal**) /8/ fâ'ide bula (**zel**) azacuk hasta ola (**sin**) azuk bula (**şad**) /9/ **şol oturağı segirse** mülük ola (**cim**) mütefekkir ola /10/ (**dal**) bımār selim ola (**zel**) hayāli vākı' ola (**sin**) muşibet /11/ vākı' ola (**şad**) **şag dizi segirse** mülük ola

91a

/1/ (**cim**) şādkām ola (**dal**) sırrı zāhir ola (**zel**) cidāl vākı' /2/ ola (**sin**) biraz tekessür vākı' ola (**şad**) **şol dizi segirse** /3/ ulular göre (**cim**) müşāhede irişe (**dal**) fütüh irişe /4/ (**zel**) hācet revā ola (**sin**) yüce mertebe bula (**şad**) **şag** /5/ **incigi segirse** māl dār ola (**cim**) mālā fâ'ide irişe /6/ (**dal**) dōstlık vākı' ola (**zel**) mällu ola (**sin**) ulu mertebe /7/ bula (**şad**) **şol incigi segirse** hācet revā ola (**cim**) /8/ ata sivārü ola (**dal**) māl arta (**zel**) menfa'at yāru ola /9/ (**sin**) mişlehü (**şad**) **şag topuğı segirse** ğāyib dōstı /10/ gele (**cim**) bir 'aziz konuğ gele (**dal**) bir kimse ile vedā' /11/ eyleye (**zel**) tamām menfa'at bula (**sin**) mişlehü (**şad**) **şol**

91b

/1/ **topuğı segirse** yaramaz söz naķil ide (**cim**) şādkām /2/ ola (**dal**) hākimden kerem göre (**zel**) mesrūr ola /3/ (**sin**) mişlehü (**şad**) **şag ayak bende-gāh** uzak sefer /4/ ide (**cim**) hışımlarından fâ'ide göre (**dal**) dilemedügi /5/ söz işide (**zel**) aķrabadan hayır göre (**sin**) iyü ola* /6/ dōstı ola (**şad**) **şol ayak bende-gāh** 'azim /7/ sefer ide (**cim**) ulularla şoĥbet kıla (**dal**) eyü dōst /8/ göre (**zel**) azacuk zaĥmet göre (**sin**) düşünde sevine /9/ (**şad**) **şag ayak üsti** 'izzet ziyāde ola (**cim**) /10/ şādkām ola (**dal**) tā'at kıla (**zel**) şādılığıla /11/ sefer ide (**sin**) mālı ziyāde ola (**şad**) **şol ayak üsti**

*metin: آله

92a

/1/ mālı ziyāde ola (**cim**) māl cem' eyleye (**dal**) dīn edā /2/ eyleye (**zel**) mesrūr ola (**sin**) mezellet ola (**şad**) **şag ayak** /3/ **altı** hācālet irişe (**cim**) ĥaşmet ziyāde ola (**dal**) menfa'at /4/ irişe (**zel**) melālet irişe (**sin**) 'izzet neşin ola (**şad**) /5/ **şol ayak altı** hākimden eylik göre (**cim**) vilāyet duta /6/ (**dal**) feraĥ ola (**zel**) istimālet bula (**sin**) rif'at bula (**şad**) /7/ **cümle şag ayak** segirse dōstlar ile münāķaşa /8/ kıla (**cim**) nedāmet yitişe (**dal**) şādkām ola (**zel**) /9/ endişelü sefer kıla (**sin**) infi'āl 'arız ola (**şad**) /10/ cümle **şol ayak** segirse ululardan terbiyyet /11/ ola (**cim**) ķorķu ziyāde ola (**dal**) ululuk ziyāde ola (**zel**)

92b

/1/ feraḥ iriŝe (**sin**) ʿ izzet ŝafā bula (**ŝad**) ŝaĝ ayaĝıñ /2/ baŝ barmaĝı ʿ ömri ziyāde ola (**cim**) ĝāyib gele /3/ (**dal**) qorqusuz ola (**zel**) melālet ola (**sin**) ĝamdan /4/ ḥalāŝ ola (**ŝad**) ŝol ayaĝıñ baŝ barmaĝı /5/ ḥaḳdan āfiyet yitiŝe (**cim**) vatanından ĝāyib /6/ gele (**dal**) müsāfir gele (**zel**) dōstlıq iriŝe /7/ (**sin**) ŝıḥḥat üzere ola (**ŝad**) ŝaĝ ayaĝıñ **ikinci barmaĝı** /8/ ḥastelikden qurtıla (**cim**) mertebe ziyāde ola (**dal**) /9/ ĝuŝŝalu ola (**zel**) ḥūn ola (**sin**) ĝam-nāk ola (**ŝad**) /10/ ŝol ayaĝıñ **ikinci barmaĝı** ʿ izzet ziyāde ola (**cim**) vāfir /11/ ola (**dal**) mülük ola (**zel**) ŝādkām ola (**sin**) ʿ izzet

93a

/1/ ziyāde ola (**cim**) māl vāfir ola (**dal**) mülük ola (**zel**) ŝādkām /2/ ola (**sin**) ʿ izzet ve devlet bula (**şad**) ŝaĝ ayaĝıñ /3/ orta barmaĝı ʿ izzet bula (**cim**) rāḥat ve māl bula (**dal**) /4/ ŝazlıq irişe (**zel**) iyü söz işide (**sin**) /5/ coḳ māl ele gire (**şad**) şol ayaĝıñ **orta barmaĝı** /6/ bir ʿ azīz yār göre (**cim**) saʿ ādetlü ola (**dal**) ʿ avrat /7/ dileye (**zel**) māl ziyāde ola (**sin**) bir ʿ azīz göre (**şad**) /8/ ŝaĝ ayaĝıñ **dördüncü barmaĝı** tezvīc vāqıʿ ola /9/ (**cim**) mişlehü (**dal**) mişlehü (**zel**) mişlehü (**sin**) mişlehü (**şad**) şol ayaĝıñ /10/ dördüncü barmaĝı ulu mertebe bula (**cim**) devlet /11/ ve iḳbāl bula (**dal**) ḥürmet ziyāde ola (**zel**) ʿ izzet devlet

93b

/1/ bula (**sin**) maḳbul ola (**ŝad**) ŝaĝ ayaĝıñ **sirçe** /2/ **barmaĝı** melālet vāqıʿ ola (**cim**) mektüb iriŝe /3/ (**dal**) ḥayır ḥaber gele (**zel**) ĝanī ola (**sin**) sürür ḥāŝıl /4/ ola (**ŝad**) **ŝol ayaĝıñ sirçe barmaĝı** ḥürmet /5/ ziyāde ola (**cim**) mesrūr ola (**dal**) bir devlet göre /6/ (**zel**) devlete iriŝe (**sin**) naḳil ve ḥareket /7/ (**ŝad**) ŝaĝ ayaĝıñ **cümle barmaĝı** yaḳın sefer ide /8/ (**cim**) nā-ŝevāb söz (**dal**) naḳil ḥareket ide (**zel**) /9/ bir sırra vāqıf (**sin**) ola ŝād ve ḥandān ola /10/ (**ŝad**) **cümle ŝol barmaĝı** tendürüsti ola (**cim**) /11/ melālet iriŝe (**dal**) devlet ziyāde ola (**zel**)

94a

/1/ ĝaibden ḥaber gele (**sin**) bir ulu göre (**şad**) /2/ **eki ayaḳdan*** kılları segirse tezvīc vāqıʿ /3/ (**cim**) ʿ izzet ziyāde ola (**dal**) māl ḥāŝıl ola (**zel**) /4/ ŝādkām ola (**sin**) māl ve niʿ met /5/ bula (**sin**) بعون الله الملك الوهاب/6/ بعون ات/6/ لا يعلم إلا الله تمت الكتاب

*metin: أَيْدَانُ

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

-A-

ābdest: (Far.) Müslümanların namaz kılabilmek için el, ağız, burun, yüz, kol, ayak yıkama ve başa, enseye ıslak el gezdirme, kulağı temizleme biçiminde yaptıkları arınma.

ā.+i 4a/11, 4b/1, 4b/4

‘**ābid:** (Ar.) Kulluk eden, ibadet eden kimse. 27a/10, 32a/11, 34a/6, 43a/11, 45a/1, 45a/10, 49a/6, 56b/7, 77a/2

ac: Yemek yeme ihtiyacı olan, aç. 13b/7, 13b/7, 13b/8

ac-: Bir şeyi kapalı durumdan kurtarmak.

fal a.-sa-59a/1

a.-ıla 59b/7, 58a/1

‘**acem:** (Ar.) İran ülkesi. 8a/4

aceple-: Şaşırarak, hayrette kalmak.

a.-yeler 6b/4

a‘ceb: (Ar.) Çok tuhaf, pek acayip. 37a/11

acı: Tatlının zıddı, acı. 18a/10, 46a/8, 59b/2

acıl-: Nasip olmak.

a.-a 14a/4, 18b/1, 29a/6

a.-sa 22b/3

acuk: Kapalı olmayan, açık. 67b/3

‘**acūz:** (Ar.) İhtiyar, fitneci kadın. 13b/2

aç-: Bir şeyi kapalı durumdan kurtarmak.

a.- mağa 71a/11

a.-sa 73a/9

fal a.-sa 59a/1

açıl-: Nasip olmak.

a.-a 39a/3, 51b/4, 59a/1, 60a/2, 87a/11

ad: İsim, ad.

a.+ı 24a/10

a. +ıñıla 31a/6

ādem: (Ar.) İnsanoğlu, insan. 5b/3, 14b/9, 21b/6, 22a/1, 22a/10, 62a/3, 77b/6

‘**adāvet:** (Ar.) Düşmanlık. 84b/8

ādem: (Ar.) Hz. Adem. 3a/1

ādem beygamber: (Ar.) Hz. Adem. 2b/7

ādi: (Ar.) Bayağı, aşağı değersiz. 18a/1

‘**adū:** (Ar.) Düşman.

‘a.+sı 62b/4

‘a.+sın 47a/8

‘a.+sına 44a/9

āfet: (Ar.) Felaket, bela, doğanın sebep olduğu yıkım.

ā.+den 80b/3

āfiyet: (Ar.) Sağlık, esenlik. 92b/5

ā.+e 46b/1

‘**afv:** (Ar.) Bağışlama. 35b/2

āgac: krş. **ağaç.** 54a/05, 78b/01

a.+a 10b/01

a.+ın 44a/01, 50a/10, 58a/01

a.+ından 17a/06

a.+ını 64b/05

a.+lar 16b/01, 16b/01

ağaç: 1. Ağaç. 2. Odun, kütük.

a. 34b/01

ağar-: Ak olmak, ak duruma gelmek, beyazlanmak.

a.-miş 61a/6, 68a/4

ağrı-: Vücudun bir yeri için ağrılı olmak, ağrımak.

a.-sa 14b/2, 68a/9

a.-r 15b/6, 22b/1

ağla-: Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık, aldanma vb.nin etkisiyle göz yaşı dökmek.

a.-mak 11b/3, 11b/3, 28a/9

a.-sa 11b/4, 11b/5, 11b/7

ağrı-: Ağrmasına yol açmak, ağrıtmak.

a.-sa 55a/8

ağsağ: Hafif sekme, topallama, sakat ve eksik. 13a/10, 13a/11

ağsaklık(ğ): Aksak olma durumu.

a.+ı 13b/2

ağu: Zehir 13b/9, 13b/10, 13b/10

ağ(ı)z: 1. Ağız. 2. Kapların veya içi boş şeylerin açık yanı. 7b/4, 84a/4

a.+ı 14b/2

a.+ın 11a/4, 14a/9, 14a/11,

71b/9

a.+ıñ 84b/9, 84b/11

a.+ına 47b/6, 68a/2

a.+ında 7b/4

āher: (Ar.) Başka, diğer, gayrı. 27a/8, 38b/11, 45a/4, 48a/6, 50b/11

‘**ahd:** (Ar.) Yemin, ant, söz verme.

‘a.+in 13a/8

āheste: (Far.) Yavaş, ağır. 11b/4, 11b/4

āhir: (Ar.) Son, nihayet. 27a/6, 45a/4, 48a/6, 49a/11

aḥşam: (Ar.) Akşam. 23b/5

aḥvāl: (Ar.) Haller, durumlar, vaziyetler.

a.+leri 15a/9

aḥ: Beyaz, ak. 16b/5, 45b/8

aḥ-: Sıvı maddeler veya çok ince taneli katı maddeler için bir yerden başka bir yere doğru gitmek, akmak.

a.-ar 15b/9, 21b/1

a.-sa 48a/1, 63b/8

aḥce: Küçük gümüş para. 11a/4, 17b/9, 17b/10, 18a/1, 69a/11, 71b/7

‘**aḥ(i)d:** (Ar.) Sözleşme, antlaşma.

‘a.+i 89b/3, 89b/5

‘**aḥik:** (Ar.) Yüzük taşı, mühür gibi şeyler yapmakta kullanılan türlü renklerde, yarı saydam parlak ve değerli taş. 57a/6, 57a/7

‘a.+den 57a/9

aḥrabā: (Ar.) Akrabalar, kan veya evlilik yoluyla birbirine bağlı olan kimseler.

a.+sı 23a/3

a.+sına 23b/9

‘**aḥreb:** (Ar.) Akreb. 57a/11, 57a/11, 57b/2, 57b/3

‘**aḥs:** (Ar.) Ters, zıt, karşıt.

‘a.+in 22a/5, 22a/9, 52a/5

‘a.+i 17a/1

al-: 1. Kazanmak, elde etmek. 2. Kadınlı evlenmek. 3. Öldürmek, yok etmek. 3a/10, 7a/1, 7a/7, 7a/10, 7b/2, 7b/8, 8a/9, 8a/10, 16a/2, 18b/8, 19b/2, 20b/8, 20b/10, 21a/2, 21a/4, 24a/2, 27a/5, 29b/11, 33b/3, 36b/9, 37a/10, 38a/2, 39a/8, 39b/1, 39b/3, 39b/9, 41a/3, 42a/3, 42b/11, 52a/3, 52a/8, 54a/8, 54b/2, 55a/4, 56a/3, 59a/2, 59a/6, 60b/4, 61b/1, 62b/7, 63a/5, 64b/10, 65b/8, 65b/8, 65b/11, 70a/10, 70b/5, 71a/11, 73b/9, 75b/3, 77b/2, 83a/11, 89a/5

a.-duğı 52a/7

a.-ırdı 56a/3

a.-mağ 3a/10, 4b/1, 6a/10, 9b/8, 18a/6, 40b/5, 54a/7, 54a/11, 60b/1, 60b/2, 71a/5, 78a/3

a.-mağdur 7a/10, 7b/3, 16a/2, 20b/10

a.-sa 7a/7, 7b/8, 7b/11, 8a/9, 19b/2, 20b/8, 21a/1, 24a/5, 24a/6, 24a/7, 24b/4, 25a/1, 25b/1, 29a/3, 29a/4, 33a/10, 34a/11, 36a/9, 36b/8, 37a/3, 37b/9, 37b/11, 38a/2, 41b/4, 41b/7, 42b/10, 43b/10, 46b/7, 47a/3, 47a/4, 47a/9, 48a/4, 51b/11, 52a/6, 53b/1, 54a/6, 54a/8, 55b/4, 59b/1, 62b/6, 63a/4, 63b/1, 64b/10, 66a/5, 70a/7, 77b/9, 78a/1, 78b/6

a.-ub 45b/2, 57b/9

a.-ursa 42b/3

‘ābdest a.-mağ 4b/1

rişvet a.-a 2b/5, 53b/2

rişvet a.-ıca 22a/6

şatun a.sa 39b/1

a‘lā: (Ar.) Yüksek. 10b/4

alcağ: Alcağ gönüllü mütevazi. 29a/8

aldur-: Vücuttan herhangi bir parçayı veya organı sağlık sebebiyle çıkarttırmak.

a.-an 63b/11

a.-sa 63b/10

a‘lem: (Ar.) En iyi bilen. 6b/1

‘ālem: (Ar.) Dünya, cihan.

a.+i 30b/1

‘aleyhi's-selām: (Ar.) Selam onun üzerine olsun. 2b/7, 2b/8, 3a/7, 4a/2, 43a/9, 43a/10, 48b/11, 48b/11, 49a/3, 49a/4, 51a/8, 51a/8, 51a/11, 56a/1, 56a/1, 57a/6, 67b/7, 72b/10, 72b/11, 73a/3, 73a/3, 76a/4, 76a/5, 76b/8, 76b/9, 76b/10, 76b/10, 77a/1, 77a/2, 77a/3, 77a/3

‘a.+ı 3a/8, 3a/11, 3b/4, 3b/8

‘a.+ın 3a/1

‘aleyhim: (Ar.) Onun üzerine. 2a/1

‘ālim: (Ar.) Bilgili, bilgin. 8b/9, 20b/2, 32b/2, 37a/11, 56a/8, 56a/9, 73a/11

‘ā.+lere 16b/2, 66b/10

allāh: (Ar.) Allah. 32a/5

allāh te‘ālā: Allah. 43a/11, 49a/1,

73a/1

allāhu-te‘ālā: krş. **allāhu-te‘ālā.** 2a/1

allāhu -te‘ālā: Allah. 3b/11, 10a/4, 56a/7

a.+dan 17b/1

a.+nın 4a/9, 32b/8, 56a/10,

66b/5

alt: Bir şeyin yere bakan yanı, üst karşıtı, alt.

a.+ı 92a/3, 92a/5

a.+a 30a/9

a.+ında 48a/11

altın: Kıymetli element. 14a/7, 14a/8

altıncı: Altıncı. 67a/11

altun: krş. **altın.** 26b/3, 78a/3

a.+dan 61a/9

altunlu: Altınlı, altınla bezeli.7a/11

‘**amel:** (Ar.) Bir amaçla yapılan iş, fiil, eylem; dinî emirleri yerine getirmek için yapılan iş. 17b/11

‘a.+i 81a/5

ammā: (Ar.) Ama, fakat, lakin, ancak. 2a/1, 3a/4, 3b/10, 9b/7, 11b/10, 12a/7, 47b/10, 51a/10, 55b/8, 59a/9, 60b/1, 60b/6, 76a/6, 76b/11, 79a/5

ammā ba‘de: (Ar.) Bundan sonra, gelelim maksadımıza. 2a/1

aḡ-: Zikretmek, söylemek.

a.+alar 90b/3

aḡa: Ona. 6b/3, 8b/5, 9a/4, 9a/11,10a/5, 13a/2, 13a/4, 13b/3, 17b/8, 21b/9, 25b/6, 26b/8, 29b/2,

38b/6, 40a/7, 41a/5, 43a/11, 43b/8, 45a/5, 47b/3, 49a/1, 52b/3, 54a/9, 56a/7, 56b/2, 57a/10, 58b/4, 58b/5, 64b/11, 66b/11, 71b/7, 75a/8, 75a/8, 76b/4, 80b/1, 85a/7, 90a/8

ana: Anne.

a.+sın 13a/1

anbār: (Ar.) Tahıl saklanan yer.

a.+ında 25a/8

‘**anber:** (Far.) Güzel kokulu bir madde. 57a/4, 57a/5

ancılayın: Onun gibi, ona benzer. 13a/5

and: Yemin.13a/5, 13a/6, 13a/7

a.+ile 62a/1

anda: Orada. 35a/4, 50a/7

a.+dur 19b/5

andan: Ondan. 73a/1, 84a/4, 84b/10, 87a/7

anı: Onu. 8b/6, 11a/6, 11a/8, 11a/10, 17b/7, 24a/6, 31a/6, 47b/8, 81b/1

anın: Onun.19b/2, 36a/2, 48a/7, 82a/5

anlar: Onlar.

a.+dan 36a/1

anuç: Onun. 15b/2, 52b/4, 52b/6, 58a/2

a.+la 84a/9

ara: 1. Zaman, süreç. 2. Kişilerin ve toplulukların birbirine karşı olan ilgisi. 11b/10, 22b/7, 23a/3, 63a/1, 65b/6, 72b/3

a.+da 11b/10

a.+sında 22b/7, 23a/3, 63a/1,
65b/6, 72b/3

‘**arab:** (Ar.) Arap kavminden olan.
71a/2

a.+dan 62a/10

‘**arabî:** (Ar.) Arapça, Arap dili. 2a/4

arba: Arpa. 14a/4, 17b/2, 18a/2

ard: Arka.

a.+ı 80a/11

ardınca: Ardı sıra. 57b/1

arı: Arı. 19a/8, 19a/9

arıç: Zayıf, cılız. 13b/4, 13b/4

arıklık(ğ): Zayıflık, cılızlık.

a.+ı 13b/6

‘**arız:** (Ar.) Gelen. 84b/2, 92a/9

arğa: Arka, sırt. 15a/2

a.+yın 15a/2, 15a/4

arслан: Arslan. 8a/3, 8a/4, 8a/8, 8a/11

a.+a 8a/5

a.+ı 8a/6, 8a/9

‘**arş:** (Ar.) Arş, gökyüzü. 56a/10

‘a.+ın 56a/10

art-: Çoğalmak.

a.-a 2a/6, 5a/5, 12a/3, 12a/8,
24a/6, 29b/2, 57b/9, 60b/4, 81b/3,
82b/1, 89a/2, 90a/4, 91b/2, 92a/8

a.-mağdur 15a/3, 15a/4

artık: Başka, gayrı. 37b/8

aru: krş. **arı.**

a.+lar 19a/10

aru: Saf. 46a/6

aruk: Arık, zayıf, cılız, güçsüz. 23a/1

arzü: (Far.) Arzu, istek

ā.+ların 50b/11

aş-: Asmak, idam etmek.

a.-şalar 11b/11, 11b/11

‘**aşā:** (Ar.) Değnek, sopa. 56a/11,
56b/1, 56b/2, 56b/3, 60b/6

āsān: (Far.) Kolay. 13b/3, 43b/2,
48b/9, 49b/1, 69a/5, 81a/1, 87b/1

aşhāb: (Ar.) Sahipler, arkadaşlar. 5b/2

aşhāb-ı nebiyye: Peygamber
efendimizin ashabı. 5b/2

aşıl: (Ar.) Esas. 70b/10

aşıl-: Asılmak.

a.-miş 26a/2

‘**āşī:** (Ar.) Asi, serkeş. 2a/6, 2b/2

‘**asker:** (Ar.) Er.

‘a.+den 33a/9

aş: Yemek. 18a/8, 18a/8, 18a/9, 34b/1,
34b/4

aşağa: krş. **aşağı.** 84b/6

aşağı: Aşağı, aşağıya. 40a/1, 40a/4,
82a/8, 82a/11

‘**aşk:** (Ar.) Sevgi.

‘a.+ın 45b/4

aşkār: (Far.) Açık, belli, meydanda.
9b/10

āšnā: (Far.) Bildik, tanıdık. 69a/6

at: Binme, yük çekme ve taşıma
hizmetlerinde kullanılan hayvan. 6a/3,

6a/3, 6a/9, 6b/2, 8a/1, 8a/2, 30b/10

a.+a 6a/6, 7b/7, 91b/1, 92a/8

a.+ı 6a/11

a.+ıñ 6a/7, 6b/4	47b/5, 52a/3, 52a/8, 54b/2, 54b/8,
a.+ın 6b/2	55a/3, 55a/4, 56b/4, 56b/9, 56b/5,
a.+ına 7b/9	56b/10, 59a/5, 60b/2, 61a/8, 62b/8,
a.+ınıñ 7b/6	63a/4, 63a/6, 64b/10, 65b/11, 70a/10,
at-: Bir cismi bir yöne doğru fırlatmak.	70b/4, 70a/10, 71a/8, 73b/9, 75b//6,
a.-a 25b/6	75b/7, 78a/11, 87b/3
a.-sa 18b/6, 18b/9, 45b/2,	‘a.+a 28a/5, 30a/5, 34b/3,
55a/6	66b/9, 72b/4, 76b/11
a.-ub 18b/8	‘a.+dan 24a/6, 30b/11, 46a/5,
ata: Baba.	54a/7, 71b/5
a.+sı 89a/8	‘a.+dur 7a/9, 7b/4, 7b/10,
a.+sın 13a/1	39a/7, 47b/1
āteş: (Far.) Ateş. 18b/5	‘a.+ı 6b/1, 7a/4, 19a/4, 52a/10,
a.+i 18b/4	60b/6, 66a/6
‘ avān: (Ar.) Zorba, fesatçı, kötü adam.	‘a.+ın 11a/4, 12b/9, 25b/10,
40b/11	27a/6, 39a/9, 39a/11, 62a/1, 63a/11
‘a.+dan 40b/11	‘a.+ına 16a/3
āvāz: (Far.) Ses, seda.	‘a.+ından 52a/8
ā.+ın 55a/1, 63a/5	‘a.+ını 78b/8
avla-: Avlamak.	‘a.+ıla 47b/2
a.-sa 41b/11	‘a.+la 50b/10
‘ avrat: (Ar.) 1. Kadın. 2. Karı, eş. 3a/9,	‘a.+lar 61a/4
5b/10, 5b/11, 6a/10, 7a/1, 7a/2, 7b/2,	‘a.+lardan 56b/5
8a/10, 8b/9, 8b/11, 9b/8, 9b/11, 11a/5,	‘a.+ları 62b/9
15b/7, 15b/10, 16a/2, 18a/5, 18b/10,	‘a.+tan 33b/10
20b/9, 21a/1, 21a/4, 21a/9, 22b/9,	‘a.+ından 32a/2
24a/2, 27a/5, 27a/11, 28b/3, 29b/10,	‘ avratlık(ğ): Eşlik, karılık.
30a/6, 33a/2, 33b/3, 34b/4, 36b/8,	‘a.+a 8a/9
37a/9, 37b/10, 38a/2, 39a/8, 39b/1,	avuc: Avuç. 86b/6, 86b/9
39b/4, 39b/9, 40b/5, 41a/3, 42a/9,	ay: Gökteki ay. 8b/8, 8b/8, 9a/3
42b/10, 44a/2, 44a/2, 44a/4, 47b/3,	a.+ı 9a/1, 9a/2, 9a/4
	a.+ıla 42b/9

ayak(ğ): Vücudun ayak bileğiyle ayrılan ve yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan kısmı.

a.+ıñ 16a/3, 92b/1, 92b/4, 92b/7, 92b/10, 93a/2, 93a/5, 93a/8, 93a/9, 93b/1, 93b/4, 93b/7

a.+ıña 31a/3, 31a/3

a.+ıñda 37b/2, 37b/4

a.+ıñı 15b/11

ayak(ğ): Vücudun ayak bileğiyle ayrılan ve yere basıp durmayı, yürümeyi sağlayan kısmı.15b/11, 91b/3, 91b/6, 91b/9, 91b/11, 92a/2, 92a/5, 92a/7, 92a/10

a.+ıñ 16a/03, 92b/1, 92b/4, 92b/7, 92b/10, 93a/2, 93a/5, 93a/8, 93a/9, 93b/1, 93b/04

a.+ın 93b/07

a.+dan 94a/2

‘ayāl: (Ar.) Zevce, eş.

‘a.+ine 32a/3

‘a.+lerinden 57b/8

aydınlık(ğ): Aydınlık, ışık, karanlığın tersi.

a.+ın 67a/2

‘ayn: (Ar.) Aslı, kendisi, bir şeyin tıpkısı; göz, bakış. 56a/1

ayna: Ayna. 9b/9, 9b/9, 9b/10

a.+ya 9b/11

ayrık(ğ): Uzak, yabancı.

a.+un 77a/6

ayrıl-: Uzaklaşmak, ayrılmak

a.-mağ 64a/2

ayru: 1. Ayrılmış, kopmuş. 2. Başka. 12a/7, 47a/10, 66a/2, 74b/6

ayu: Ayı. 8b/1, 8b/1, 8b/5, 8b/6

a.+ya 8b/3

ayva: Ayva. 17a/4, 17a/4, 17a/7

a.+yı 17a/6

az: Az. 50b/9, 71b/3, 79a/9

a’za: (Ar.) Üyeler. 80a/8

‘azāb: (Ar.) Bela. 11b/6

‘a.+ından 12b/4, 49b/1

azacık: krş. **azıcak.** 82a/1, 83b/5

azacuk: krş. **azıcak.** 75b/4, 85b/10, 86a/11, 90b/8, 91b/8

āzād: (Far.) Kurtulmuş, serbest. 2a/8, 2a/9, 36b/2, 49b/4, 62a/7, 65a/2, 87a/2

azgınlık(ğ): Azgın olma durumu, korkunç olma.

a.+ına 68b/3

azıcak: Azıcık. 34b/7

‘azīm: (Ar.) Büyük, ulu. 79a/8, 82a/9, 85a/3, 90a/11, 91b/6

‘azm: (Ar.) Niyetli, kararlı. 4b/2

‘azīz: (Ar.) Muhterem, değerli, aziz olan. 20a/10, 35b/10, 45b/9, 65b/7, 72b/11, 88b/8, 91a/10, 93a/6, 93a/7

‘azrā‘il: (Ar.) Ölüm meleği. 56a/1, 56a/1

azuğ: Azık, yol yiyeceği. 90b/8

-B-

ba: Arap alfabesinde 2. harf. 20a/3

bāb: (Ar.) Bir kitabın bölümlerinden

her biri.

b.'l-^ç ayn 56a/1
b.'l-ba 20a/3
b.'l-cim 32a/10
b.'d- dal 38a/4
b.'l-fa (b.'l-fa^ı) 58b/2
b.'l-ğayn (b.'l-ğaynı) 57b/5
b.'l-ha (b.'l-ha^ı) 76a/4
b.'l- ħa (b.'l-ħa^ı) 35a/11
b.'l-ħa (b.'l- ħa^ı) 37a/4
b.'l-kaf (b.'l-kaf-ı) 66b/1
b.'l-ķaf 59b/10
b.'l-lam 72a/5
b.'l-mim 72b/9
b.'l-nun 75a/4
b.'ş -şad 51a/7
b.'s-sin 44b/10
b.'ş-şın 48b/10
b.'t-ta (b.'t-ta^ı) 28b/1
b.'t-ťa (b.'t-ťa^ı) 53b/9
b.'l-ya (b.'t- ya^ı) 76b/7
b.'z-za (b.'z-za^ı) 43a/9

bābuc: (Far.) Ayakkabı. 27a/7

b.+ın 27a/8

baca: (Far.) Koyun, keçi, sığır gibi kasaplık hayvanların kesilmiş ayağı.

b.+sın 26a/11

ba^ç de: (Ar.) Sonra. 2a/1

bādem: (Far.) Badem. 24b/5, 24b/5, 24b/6

bādīlcān: (Ar.) Patlıcan. 25a/3, 25a/4

bādişāh: (Far.) Padişah, sultan. 2b/4,

2b/8, 8a/10, 8b/9, 9a/3, 15b/2, 17b/9, 20a/3, 20a/3, 20a/5, 29a/10, 35b/1

b.+dan 24b/4, 30b/10

b.+ına 8a/4

b.+ından 30b/1

bādişāhlık: (Far.+T.) Padişahlık, sultanlık. 28b/6

bāğ: (Far.) Bağ, büyük bahçe, bostan. 20b/7, 20b/7, 20b/8

b.+dan 20b/8

bāğce: (Far.) Bahçe, küçük bağ. 20b/11, 21a/1, 21a/1

b.+de 77a/11

b.+sinde 79b/1

bağla-: Bağlamak, tutturmak.

b.-sa 6a/9, 8b/6, 15b/4, 41a/6, 71b/9

b.-salar 41a/2

bağlan-: Kapanmak.

b.-a 4b/4, 40a/10

bağlu: Beklenen şey elde edilemez olmak, işin kesat olması. 14a/3

bahādır: (Far.) Yiğit, cesur. 48b/2

bağış: (Far.) İhsan. 57a/2

baķ-: Bakmak.

b.-sa 9b/9, 9b/11, 22a/10, 22a/11

baķır: Bakır. 26b/5

bāķī: (Ar.) Sürekli, devamlı. 6b/9

baķķāl: (Ar.) Pirinç, şeker, peynir, zeytin ve benzerlerini satan kimse. 26b/11, 26b/11

bağkallık: Pirinç, şeker, peynir, zeytin ve benzerlerini satma işi. 27a/2

bağla: (Ar.) Bakla. 24b/7, 24b/8

bal: Bal. 24a/7, 24a/7, 24a/8

baldır: Bacağın dizden ayak bileğine kadar olan bölümü. 23a/6

b.+ın 23a/6, 23a/7, 23a/8

balgam: (Ar.) Vücutta farz olunan dört sıvıdan biri, balgam. 65a/3

balık: Balık. 26a/9, 26a/9, 26a/10

balta: Balta. 25b/6, 25b/7

banbuğ: Pamuk.

b.+ı 25a/10

bardağ: Bardak. 26b/1

b.+dan 26b/2, 26b/4

bäre: krş. **päre.** 9a/2

bārī: (Far.) Allah, yaratıcı. 59b/11

barmak(ğ): Parmak.

b.+ı 23b/3, 87a/1, 87a/3, 87a/6, 87a/9, 87a/11, 87b/3, 87b/5, 87b/7, 87b/10, 88a/1, 92b/2, 92b/4, 92b/7, 92b/10, 93a/3, 93a/5, 93a/8, 93a/10, 93b/2, 93b/4, 93b/7, 93b/10

b.+ın 11b/1, 23b/5, 23b/6, 23b/7

b.+ında 78a/2

b.+lar 23a/9

b.+ların 23a/10, 23b/1

baş-: Ayağı, üzerine vücudun veya bacağın ağırlığını verecek şekilde zemine yahut herhangi bir yere koymak.

b.-a 16b/1

baş: Baş, kafa. 21b/5, 21b/9, 21b/11, 23b/3, 45a/9, 81a/3, 86b/11, 87a/3, 92b/2, 92b/4

b.+a 76a/3

b.+ı 21b/6, 22a/1, 22a/2, 45a/9

b.+ın 22a/2, 71b/1, 71b/2,

80a/8, 80a/11, 80b/3, 80b/8, 80b/11

b.+ına 23b/10

b.+ında 21b/10

b.+ını 21b/8

başçı: İşçi baş. 26b/8, 26b/9

başcılık: İşçi başılık. 26b/10

başla-: Bir işe başlamak.

b.-ya 81a/2

başmak: Ayakkabı, pabuç 27a/3

bat-: Saplanmak, batmak.

b.-sa 16a/7, 31a/4

bâtıl: (Ar.) Hak olmayan şey, yanlış. 28a/3, 31b/2, 43a/7, 52b/1

bay: Zengin. 57a/9, 63b/6, 74a/3

bayad: Taze olmayan. 46a/4

baykuş: Baykuş. 28a/5, 28a/6

b.+a 28a/8

b.+ı 28a/7

bayrak(ğ): Bayrak. 20a/6, 20a/7, 20a/8

b.+ını 20a/9

bayram: Bayram. 20a/11, 20a/11, 20b/3

b.+ı 20b/2

bāzār: Çarşı, pazar. 49a/4, 84b/4

b.+dan 24a/5

ba'zı: (Ar.) Birazı, bir kısmı; kimi.
9b/7

bāzırgān: (Far.) Bezırgān, satıcı, tacir.
16b/6

bāzı: (Far.) Pazı.

b.+sı 85b/8, 85b/11

bed-nāmlık: (Far.) Kötü huyluluk, kötü
fitratlılık. 41a/1, 103a/2

begen-: Beğenmek.

b.-e 73a/10

begenil-: Beğenilmek.

b.-mez 81a/7

behced: (Ar.) Sevinç. 86a/11

behlū: (Far.) Vücutun iki yanından
biri, yan. 89a/3

bekmez: Pekmez. 24a/9, 24a/10,
24a/11

bel: İnsan bedeninde göğüsle karın
arasında daralmış bölümün, sırtın
altına rastlayan bölümü. 22b/10

belā: (Ar.) 1. Dert, belā. 2. Musibet,
afet, felaket. 4a/8, 45a/4, 51b/2,
67a/4, 80b/4, 80b/3

b.+dan 31a/5, 44b/2, 49a/8,
58b/5, 62a/5

b.+lar 28b/10

b.+lardan 2b/6

b.+ya 12b/5

belde: (Ar.) Mekān, yer, çevre.

b.+de 4a/6

belūd: (Ar.) Pelit, palamut. 20b/4,
20b/5, 25a/6, 25a/9

b.+ı 20b/6

bende-gāh: (Ar.+Far.) Kul evi. 91b/3,
91b/6

benefşe: (Far.+Ar.) Menekşe. 21a/7,
21a/8

beñzer : Benzer, benzeyen. 64b/11

berışān: (Far.) Dağınık, karışık,
karmakarışık. 3a/1

berde: (Far.) Bir yerin dışarıdan
görülmesi engelleyen bez veya naylon
örtü, perde.

b.+si 26a/3

beş: Beş. 23a/11

beşāret: (Ar.) Müjde. 45a/7, 81a/9,
82a/4, 83b/3

b.+dür 43b/1

beşer: (Ar.) İnsan. 10b/10

beşimān: (Far.) Pişman. 28b/8

beyād: (Ar.) Yok olma, mahvolma.
87b/7

beyen-: Beğenmek.

b.-dügü 59a/10

bey(i)n: (Ar.) Beyin.

b.+ñin 22b/4, 22b/4, 22b/6,
22b/8

bez: (Ar.) Pamuk veya keten
ipliğinden yapılan dokuma, bez. 24a/4,
24a/5, 24a/6, 35a/8, 61b/4

bezāt: (Ar.) Bezeler. 61b/11

bezırgān: (Far.) Tüccar, satıcı, tacir.
2a/7

bıcağ(ğ): Bıçak 25a/11, 25b/1

b.+ı 25b/5
b.+ın 25b/3
bıñar: Yerden kaynatarak çıkan su.
21a/10, 21a/11, 21b/1
bırağ-: Koymak.
b.-sa 68a/2
bı-düz: (Far.+T.) Düz olmayan. 83b/3
bı-ħayā: (Far.+Ar.) Arsız,
utanmaz.75b/11
bı-ħuzūr: (Far.+Ar.) Rahatsız,
huzursuz. 40b/10
bı-vefā: (Far.+Ar.) Vefasız. 34a/8
bid'at: (Ar.) Sonradan tūeyen ve
genellikle benimsenmeyen Şey, yeni
ādet. 68a/7, 72a/4
bil: krş. **bel.**
b.+in 22b/10, 22b/11
b.+iñ 89a/9
bil-: Bilmek.
b.-gil 2a/1
b.-medūgi 69a/7
b.-mese 48b/7, 69a/6
b.-se 79a/8
bilāg: (Ar.) YetiŐtirme, ulaŐtırma.
b.+da 14a/2
bilbil: krŐ. **būlbūl.** 21a/5, 64b/11
bilek: Bilek. 88b/2, 88b/5, 89a/11
billūr: (Ar.) Billur. 78a/08
b.+dan 78a/8
bīmār: (Far.) Hasta. 83b/10, 85a/2,
86a/8, 90b/10
biñ: Bin sayısı. 59a/8

bin-: Ata veya bir hayvanın ũzerine
binmek.

b.-dūgi 6a/7, 6b/8, 6b/11,
62b/7

b.-se 6b/6, 8a/5, 8b/3, 8b/4,
8b/5, 17b/4, 25b/9, 41a/3, 41a/8,
42b/4, 58b/8, 58b/10, 62b/4, 62b/7,
65b/3, 71a/4, 72b/7

b.-ūb 6a/6, 41a/4

bir: Herhangi bir, belirsiz sıfat olarak
herhangi bir Şeyi, yeri veya kimseyi
gōsterir. 2b/7, 2b/10, 3a/2, 3a/3, 3a/3,
4a/7, 5a/6, 5a/8, 5a/10, 6a/1, 6b/3,
6b/6, 7a/1, 8a/5, 8a/5, 8a/7, 8a/8, 8b/6,
8b/8, 8b/11, 9a/5, 9a/9, 10b/2, 10b/3,
10b/3, 10b/3, 10b/9, 11a/6, 11a/7,
11a/10, 11b/1, 11b/7, 11b/11, 12a/4,
12a/5, 12a/6, 12a/9, 12b/4, 12b/7,
12b/7, 13a/2, 13a/11, 13b/1, 13b/4,
13b/7, 13b/9, 14a/3, 14a/7, 14a/9,
14b/3, 14b/9, 14b/10, 15a/1, 15a/5,
15a/10, 15b/11, 16a/2, 16a/6, 16a/8,
16a/8, 16b/7, 17a/11, 17b/7, 17b/10,
17b/11, 18a/8, 18b/2, 19a/2, 19a/5,
19a/6, 19a/9, 19a/10, 19b/1, 19b/11,
20a/2, 20a/5, 20a/5, 20a/11, 20b/2,
20b/4, 21a/3, 21a/11, 21b/1, 21b/4,
21b/4, 21b/6, 21b/7, 21b/7, 21b/10,
22a/3, 22b/8, 22b/10, 25b/3, 25b/7,
25b/10, 26a/4, 26b/1, 26b/2, 26b/8,
27a/1, 27a/8, 27b/5, 28b/8, 29a/6,
29b/2, 30a/2, 30a/6, 30b/3, 30b/8,

30b/11, 31a/6, 31a/9, 31a/9, 31b/6,
32a/1, 32b/7, 33a/3, 33a/8, 33a/10,
33b/5, 33b/10, 33b/11, 34a/2, 34a/7,
35a/3, 35a/4, 35b/1, 35b/11, 36a/10,
36b/7, 37a/11, 38b/6, 38b/10, 39a/5,
39b/1, 39b/2, 39b/3, 39b/5, 41a/2,
41b/11, 42a/2, 42b/1, 42b/1, 42b/11,
43a/2, 43a/5, 43a/11, 43b/1, 43b/10,
44a/1, 44a/8, 44b/2, 44b/5, 45a/6,
45b/2, 45b/3, 46a/1, 46a/2, 46a/5,
46b/7, 47a/5, 47a/5, 47a/8, 47a/9,
47a/9, 47b/2, 47b/3, 47b/6, 47b/7,
48a/3, 48a/6, 48b/2, 48b/8, 48b/8,
48b/11, 49a/4, 50b/5, 50b/6, 51b/6,
51b/11, 52a/9, 52b/5, 52b/7, 53a/10,
53b/5, 53b/8, 54b/5, 55a/7, 55b/6,
56a/7, 57a/5, 57a/7, 57a/7, 57a/10,
57b/11, 58a/9, 58b/1, 58b/8, 60a/11,
60b/4, 60b/11, 61a/1, 62a/3, 62a/10,
62b/2, 62b/7, 62b/8, 63a/6, 63a/9,
63b/2, 63b/9, 64a/2, 64b/2, 64b/8,
64b/11, 65a/1, 65a/1, 65a/2, 65a/4,
65a/5, 65a/6, 65a/7, 65b/10, 66a/2,
67a/2, 67b/6, 68a/6, 68a/10, 68a/11,
68b/1, 69a/4, 69a/5, 70a/6, 70a/11,
70b/2, 70b/3, 70b/5, 71a/6, 71a/9,
71b/6, 71b/8, 72a/4, 72b/4, 72b/5,
72b/11, 73a/9, 73a/11, 74a/4, 74a/7,
74a/9, 74b/5, 74b/6, 74b/7, 74b/8,
74b/9, 74b/11, 75a/7, 75a/8, 75a/11,
75b/11, 76b/1, 76b/2, 76b/4, 77b/2,
77b/7, 77b/11, 78a/7, 78b/2, 78b/4,

79b/3, 80b/3, 81a/2, 82b/8, 84b/4,
84b/8, 84b/10, 87b/3, 88b/4, 90a/3,
91a/10, 91a/10, 93a/6, 93a/7, 93b/5,
93b/9, 94a/1

b.+i 12a/6, 26a/5, 26a/6, 53b/7

b.+inden 12a/6

biraz: Biraz. 82a/4, 85b/8, 86a/8,
88b/10, 88b/10, 90b/4, 91a/2

birez: krş. **biraz** 19a/1

biri: Bir kimse, herhangi bir şahıs.
26a/6

birinc: (Far.) Piriñç bitkisi ve onun
danesi. 24b/1, 24b/2, 24b/3, 24b/4

birkaç: Birkaç. 9a/9

birri: krş. **biri**. 26a/5

biryân: (Far.) Kebap. 26a/6

b.+ı 26a/7

b.+ın 26a/8

biş-: Pişmek.

b.-miş 24b/8, 24b/11, 25a/3,
25a/5, 50b/1, 53a/8, 78b/1

bişik(g): Beşik. 25b/8

b.+e 25b/9

bişinci: Beşinci. 67a/10

bişmân: (Far.) Yaptığı bir işin veya
davranışın olumsuz sonucunu görerek
üzülen. 13b/11

bişür-: Pişirmek.

b.-mek 18b/2, 34b/4

b.-se 29b/8, 53b/10, 59b/5

b.-üb 47a/10

bit-: 1. Sona ermek, tamamlanmak.

2. Yerden çıkmak, yetişmek. 3. Saç, tüy, kıl için çıkmak, uzamak. 4b/1, 15b/8, 63a/9, 71b/2, 79b/2

biti: Mektup, name. 21b/3, 21b/4

bitlen-: Bitlenmek.

b.-ür 27b/9, 72a/2

boğaz: Boğaz. 22a/11

b.+ı 22b/2

b.+ın 22b/1

b.+ıñ 85a/5, 85a/8

boğazla-: Kesmek, öldürmek.

b.-sa 7a/2, 62b/3, 70b/4

b.-yub 62a/10

borc: Borç.

b.+ı 75a/4, 83a/1, 84b/11, 85b/3

b.+ın 31a/5, 48a/2, 64a/1

b.+ından 14b/6

b.+un 63a/2

borclu: Borç altında bulunan, borç almış. 8b/7, 23a/9, 61b/2

borclu: krş. **borclu.** 31a/4

boş: Boş. 35a/6

boşa-: Erkek için karısı ile olan nikah bağını bozmak.

b.-mağ 25b/9

b.-sa 25b/10

b.-ya 27a/6, 39a/9, 39a/11, 77b/8

boyacı: Boya yapan kimse, boyacı. 26b/6, 26b/7

boyan-: Boyanmak.

b.-adur 67b/6

boy(u)n: Boyun. 22a/6

b.+ın 22a/6, 22a/8, 22a/9

b+.ına 22a/10

b.+ında 44a/10

bögrilce: krş. **bögrülce.** 25a/2

bögrülce: Hem yaş hem kuru olarak yenen, tanelerinin ortasında koyu bir benek bulunan fasulyeye benzer bir bitki. 25a/1

börek: Kûlah, kalpak, börk. 23b/9, 23b/10

bu: Bu. 1b/1, 2a/2, 2a/3, 47b/6, 51a/6, 52b/7, 57b/9, 62b/6, 74b/10, 80a/1, 80a/4, 83a/11

b.+dur 1b/1

b.+nı 57b/9

bud: Bacağın dizden kalçaya kadar olan kısmı, but.

b.+ı 90a/7, 90a/10

buğday: Buğday. 14a/4, 24b/9, 24b/9, 24b/11, 25a/1, 35a/5

b.+ı 41b/5

bul-: 1. Ulaşmak, nail olmak. 2. Aramak, arayıp bulmak. 3. Eline geçirmek, bulmak. 4. Seçmek, uygun saymak.

b.-a 53a/11, 54b/11, 55b/9, 55b/10, 58a/8, 58b/3, 71b/5, 78b/2, 90b/6, 72a/7, 48a/9

b.-maz 79a/5

b.-sa 6a/9, 9b/10, 42b/1, 48b/4,

68a/1, 71a/9, 74b/4
beşâret b.-a 81a/9, 82b/4
devlet b.-a 38b/7, 67a/1, 68b/9,
72a/6, 78a/9, 80a/9, 81b/2, 82b/5,
87a/4, 93a/10
eylik b.-a- 82a/10
fâ'ide b.-mağdur 5a/8
fâ'ide b.-a 29a/8, 30b/10
necât b.-a 3b/6, 35b/9, 50a/1,
80b/4
necât b.-mağ 4b/3
necât b.-mağdur 6b/7
nuşret b.-a 25b/2, 38a/5, 38b/4,
44a/8, 60a/2, 60a/7, 60b/3, 73a/2,
77a/1, 78a/6
nuşret b.-mak 31b/8
zafer b.-a 31b/9, 33b/5, 42b/7,
43a/6, 47b/8, 51a/7, 51a/11, 57b/1,
61a/4, 72a/10, 82b/11, 84b/5, 84b/5
bulanık: Saf, duru ve berrak olmayan.
46a/10, 58a/8, 66a/9
bulaş-: Sürülmek, sıvaşmak.
b.-sa 43b/9
buluş-: Belli bir yerde bir araya
gelme.
b.-a 43b/11
bura: Bu yer.
b.+dan 5b/5
burçak: Baklagillerden, taneleri
hayvan yemi olarak kullanılan yıllık
bir yem bitkisi. 18a/3
bur(ı)n: Burun. 22a/2, 22a/3, 22a/4,

23a/2, 23a/2
b.+ı 83a/1
b.+ıñ 82b/7, 82b/9, 83a/3,
83a/6, 83a/8
b.+ına 23a/4, 27b/5, 47b/6
b.+ından 48a/1, 63b/8
b.+ını 22a/5
büstân: Sebze bahçesi. 21a/3, 21a/3
but: Bacağın dizden kalçaya kadar
olan kısmı, but.
b.+a 28a/1
buyur-: Emir vermek, emretmek.
b.-dığın 17b/9
b.-mışdur 10b/11, 28a/2
b.-muş 9b/7
buyurıl-: Emredilmek, ferman
verilmek.
b.-a 86a/4, 88a/10
buz: Donarak katı hale gelmiş su.
27b/10, 27b/10, 27b/11
bühtân: (Ar.) Yalan, iftira. 26b/8,
90a/7
b.+a 76b/11
bülbül: (Far.) Bülbül. 21a/5, 21a/6
bürü-: Kaplamak, örtmek.
b.-se 30b/1
bürüncek: krş. **bürüncük.** 24a/4
bürüncük: Bürüncük. 24a/1, 24a/1
bütün: Bütün, tam. 85a/11
büyü-: Genişlemek.
b.-miş 14b/3
büyük: Üstün niteliği olan, önemli.

4a/8, 14a/8, 14a/10, 14b/5, 16b/6,
22a/3, 22b/5, 45a/3, 55a/4, 61b/6,
68b/4, 68b/6

-C-

cadır: (T.+Far.) Çadır. 33a/3

c.+a 33a/4, 33a/6

ca^ç fer: krş. **ca^ç fer-i şādık.**

c.+e 80a/2

ca^ç fer-i şādık: Şiilerin on iki
imamından altıncısı. 80a/7

ca^ç fer bin şīrīn: (Ar.) Meşhur rüya
tabircisi, Cafer bin Şirin. 2a/3

cahil: (Ar.) Bilgisiz, cahil. 60b/6

cal-: Bir müzik aleti çalmak.

c.-mağ 34b/9

cüllāb: (Far.) Gül suyu, gül şerbeti.
66a/8

cān: (Far.) İsanın kendi varlığı, özü.
32b/11, 32b/11

c.+a 89a/2

c.+ın 33a/1, 49a/11, 56a/3

canak: Çanak, kap, kase. 34a/10,
34a/11

c.+dan 34b/1

canāvar: (Far.) Zararlı, vahşi
hayvan.14a/11

cāriye: (Ar.) Para ile satın alınan
halayık, hizmetçi kız. 21a/2, 21a/4,
21a/9

cayır: Çayır, yeşillik, otlak. 34a/4

caylak: Yırtıcılardan uzun kanatlı,
çengel gagalı, küçük kuşları ve fare

gibi hayvanları avlayan, tavuk
büyüklüğünde bir kuş. 35a/9

cāzūlık: (Far.) Büyücülük. 47b/3

cebe: (Far.) Zırh. 53a/1

cedid: (Ar.) Yeni, kullanılmamış.
7b/11, 54a/6, 77b/7, 86b/8

cefā: (Ar.) Eziyet, incitme. 79a/3

cehennem: (Ar.) Ahirette, günahkar
kulların gideceği azap yeri, tamu.
32b/6, 32b/7

c.+e 32b/8

c.+iñ 32b/9, 32b/10

cehid: (Ar.) Çalışma, çabalama.
71a/11

cek: krş. **çek.**

c.-e 35a/3, 56b/6

c.-se 28b/1

çekirge: Çekirge. 33a/10, 33a/11

cem^ç: (Ar.) Toplama, yığma. 9a/10,
66a/7, 87b/8

cemā^ç at: (Ar.) 1. Ev halkı. 2.Topluluk,
cemaat.

c.+i 24a/5

c.+ile 75a/6, 80a/10

cemāl: (Ar.) Yüz güzelliği.

c.+de 2b/8

cemī^ç: (Ar.) Cümle, hep, bütün. 2a/4,
48b/5, 79b/10, 83b/11, 85b/6, 88b/4

çeng: (Far.) Savaş, vuruşma. 34b/8

c.+i 34b/8, 86b/8

çenk: (Far.) Savaş, vuruşma. 28a/6

çennet: (Ar.) İmanlı ve iyi kimselerin

ölümden sonra Allah tarafından mükafat olarak konulacakları, güzellik ve nimetlerle dolu yer. 32a/10, 32a/11, 32b/2, 32b/4, 58b/5

c.+e 32b/5

ceri: Asker. 77a/11

cevāb: (Ar.) Sorulan şeye verilen karşılık. 6b/3, 9a/4, 9a/11, 16a/10, 21b/9, 41a/6, 50b/9, 52b/6, 52b/8, 55a/2, 56b/2, 72a/4, 75a/0

c.+lar 49b/8, 50b/3, 58a/2

ceviz: (Ar.) Ceviz ağacının yağlı, nişastalı yemişi, koz, ceviz. 34b/10, 34b/11

cevr: (Ar.) Haksızlık, cefa, üzü. 55b/8

c.+inden 9b/5

cevşen: (Ar.) Örme zırh, vaktiyle giyilen savaş elbisesi. 53a/2

cıban: Çıban, derideki iltihaplı kabartı. 40b/3

cık-: krş. **çık.**

c.-arsa 31a/4, 35b/6

c.-mış 40a/5

c.-sa 40b/3

cıkar-: krş. **çıkar-.**

c.-sa 24b/6

cirāk: (Far.) Kandil, mum. 33b/1, 33b/1

cicek: krş. **çiçek.** 34a/7, 34a/9

cidāl: (Ar.) Karşılıklı kavga, savaş. 91a/1

cig: Pişmemiş. 24b/8, 25a/2, 25a/4, 69b/6, 69b/8, 78b/3

c.+in 50b/2

cihān: (Far.) Evren, alem. 37b/5

c.+da 20a/10, 35b/10, 45b/9,

58b/4, 66b/7, 72b/11

cim: (Ar.) Arap alfabesinde c sesini gösteren harfin adı. 32a/10

cimā^c: (Ar.) İnsanlarda çiftleşme, cinsel ilişkide bulunma. 12b/8, 33b/4, 33b/7, 33b/5, 33b/8, 33b/9, 47b/3, 50b/10

cīr: (Far.) Alt, aşağı. 90a/5

ciyenen-: Çiğnenmek.

c.-se 72b/3

cobanlıq: (Far.) Çobanlık. 34b/5, 34b/5

coq: krş. **çoq.** 4a/6, 9b/2, 16a/9, 23b/11, 24b/3, 25a/8, 26a/10, 36b/3, 41b/7, 53a/4, 80b/9

coklık: çokluk. 49b/10

cölmek: Çömlek. 34b/2

c.+de 34b/3

cömerd: (Ar.) Para ve malını esirgemedi veren, eli açık, semih, cömert. 16b/4, 26b/10

culha: (Far.) El tezgâhında bez dokuyan kişi, dokumacı. 35a/7

culhalıq: Dokumacılık. 35a/8

cümle: (Ar.) Bütün, hep. 4a/5, 6b/3, 30b/1, 81a/3, 92a/7, 92a/10, 93b/7, 93b/10

cünüb: (Ar.) Cinsel yaklaşımdan

sonra, dinin buyurduğu yolda henüz yıkanmadığı için temiz sayılmayan kimse. 34a/1

cürü-: Çürümek.

c.-se 23a/5

-Ç-

çadır: (T.+Far.) Çadır 33a/3

çal-: 1. Bir müzik aleti çalmak. 2. Vurmak, çarpmak. 44b/4, 55a/1, 60b/4

ç.-sa 44b/4, 55a/1

ç.-ub 60b/4

çalgu: Çalgı.74a/10

çalın-: Bir müzik aleti çalınmak.

ç.-sa 44b/6

çayır: Çayır, yeşillik, otlak. 34a/4

çek-: 1. Güç durumlara dayanmak, katlanmak. 2. Boya sürmek. 3. Bir şeyi bir araçla bulunduğu yerden yukarı çıkarmak. 63b/7, 29b/1

ç.-e 14b/10, 35a/3, 56b/6,

82a/4, 83b/9, 85b/9, 87a/10, 90b/4

ç.-mek 64a/2, 76b/3

ç.-er 74b/4

ç.-erken 64b/7

ç.-mek 61a/1

endişe ç.-e. 76b/2

ğuşşa ç.-e 14b/2, 56b/6

ğuşşa ç.-mek 14b/2, 55b/6,

63a/2

hastelik ç.-e 82b/6

sürme ç.-se 47a/1

zarüret ç.-e 35a/3

zâhmet ç.-e 14b/10, 82a/4, 83b/9, 85b/9, 90b/4

tutyā ç.-se 29b/1

çeri: Asker 33a/7

çık-: 1. Yüksekteki bir yere çıkmak. 2. Meydana gelmek, oluşmak. 3. Elde etmek, sağlamak. 4. Dışarı çıkmak. 5. Süresi dolduğunda ayrılmak. 6. Eksilmek. 7. Hal değiştirmek. 8. Ortaya çıkmak, görünmek. 9. Ayrılmak, uzaklaşmak. 10. Yerinden çıkmak. 35b/6, 43b/4, 49b/11

ç.-arsa 31a/4, 35b/6

ç.-masa 44b/1

ç.-a 64b/8

ç.-sa 14b/1, 35b/6, 38b/8, 40b/3, 61b/4, 61b/11, 68b/11, 69a/8, 73b/4, 76a/2

c.-miş 40a/5

çıkâr-: 1. Elde etmek, sağlamak. 2. Oymak, bir şeyi yerinden çıkarmak. 3. Dışarı çıkarmak.

ç.-sa 24b/6, 43b/4, 49b/11,

58a/11, 64b/5, 68a/11

ç.-maya 76a/3

çiçek: Çiçek. 63a/10

çinne-: Çiğnemek.

ç.-se 46b/10

çiriş: (Far.) Çiriş otu. 35a/2

çirkin: (Far.) Çirkin. 56a/4

çok: Çok, fazla. 4a/6, 6a/8, 6a/9, 9b/2, 15b/2, 16a/9, 17a/7, 23b/11, 24b/3,

25a/8, 26a/10, 26a/10, 36b/3, 41b/7,
42b/8, 48a/8, 53a/4, 55a/5, 60b/6,
63b/9, 75b/9, 78a/10, 78b/6, 79b/9,
86a/9, 83a/6, 84b/11, 87a/4, 92a/5

çölmek: Çömlük. 34b/2

çuval: Çuval. 35a/4

ç.+da 35a/5

-D-

dağ: Dağ. 38b/5, 38b/5

dağıl-: Dağılmak.

d.-sa 15a/4

dahı: 1. Bundan başka, aynı zamanda,
ayrıca, hem de. 2. Dahi, de, bile.
15a/4, 25b/3, 39a/5, 39a/11, 39b/2,
39b/3, 44a/8, 52a/9, 60a/10, 62b/6,
63a/9, 63a/10

dāhil: (Ar.) İç, içinde, dahil. 10b/4

dā'im: (Ar.) Devamlı, sürekli. 50b/5,
73b/6, 73a/8

dağın-: Kendine takmak, takınmak.

d.-sa 25b/3

dal: Arap alfabesinin sekizinci,
Osmanlıcanın onuncu harfi. 38a/4

dal-: Suyun içine bütün vücuduyla ve
hızla girmek.

d.-ub 58a/10

daniyāl: (Ar.) Daniyal Peygamber
(AS). 80a/7

d.+e 80a/2

dār: Az, yetersiz. 7a/2, 24b/10, 87b/9,
74b/3

dārāc: Bir kuş türü. 42a/2, 42a/2

d.+ıñ 42a/3

darlık(ğ): Darlık.

d.+ından 27b/8, 72a/2

daru: Darı, buğdaygillerden,
tohumları gereğinde buğday yerine
besin olarak kullanılan, kuraklığa
dayanıklı bir bitki. 41b/6, 41b/6,
41b/7, 41b/8, 41b/8

da'vā: (Ar.) 1. Hukuki korunmanın bir
hüküm ile sağlanması için yargı
organlarına başvurma. 2. Sorun. 51a/9,
20a/4, 69b/10, 87b/3

da'vet: (Ar.) Çağırma, gelmesini
isteme. 46b/11, 88b/8

davud: (Ar.) Hz. Davut Peygamber.
38a/4

deb-: Tepmek.

d.-se 17b/7

deccāl: (Ar.) Kıyamet alametlerinden
olarak kıyamete yakın zamanda
insanları azdırmak için ortaya
çıkacağına inanılan yalancı kimse.
43a/7, 43a/7

def: (Ar.) Ortadan kaldırma, defetme.
4a/8, 80b/7

degil: Değil.

d.+dür 10b/11

d.+se 37a/7, 34b/10

degirmen: Değirmen. 41b/2, 41b/2

d.+den 41b/4

d.+e 41b/3

delālet: (Ar.) Delalet, işaret. 3a/2,

48a/10, 57b/1, 58a/11, 62a/9 d.+dür 15a/6	deve: Deve. 41a/2, 41a/5, 41a/6, 41a/7, 62a/6 d.+ye 41a/3, 41a/4
delik: Delik. 68b/7	devekuşu: krş. devekuşu. 41a/8
delü: Deli. 40b/9, 40b/10, 41a/1 d.+yi 40b/10	devekuşu: Deve kuşu. d.+na 41a/8 d.+nın 41a/9
delük(g): krş. delik. d.+i 82b/7, 82b/10	devlengic: Çaylak türünden bir alıcı kuş. 43a/2, 43a/3
dem: (Far.) An, zaman, vakit, devir, nefes, soluk. d.+den 24b/6	devlet: (Ar.) Baht, talih, mutluluk, saadet. 3a/07, 6a/06, 22b/05, 23a/03, 23b/11, 38a/05, 38b/07, 47a/04, 48a/11, 49a/02, 56a/11, 67a/01, 71a/05, 72a/06, 76a/08, 78a/09, 80a/09, 81b/02, 82b/05, 87a/04, 88a/02, 88b/07, 93a/02, 93a/10, 93a/11, 93b/05, 94b/11
demür: Demir. d.+den 78a/5	d.+den 7a/3 d.+e 2b/10, 4a/1, 5a/11, 6b/10, 7a/7, 10b/8, 12b/1, 14b/4, 17b/5, 18a/7, 18a/9, 20a/8, 21b/5, 22a/4, 26a/3, 27a/2, 28b/2, 28b/4, 38b/1, 39a/3, 40b/5, 42a/1, 42a/9, 46a/2, 52a/2, 55b/9, 60a/6, 66b/4, 66b/6, 67a/11, 68b/9, 69a/8, 75b/7, 87b/11, 93b/6
deñiz: Deniz. 38a/11, 38b/1, 38b/1, 38b/3 d.+e 58a/10 d.+ine 44a/4	
deñsiz: Yakışksız ve saygısız davranan. 70a/11	
depe: Tepe. 38b/8 d.+sinde 38b/6 d.+ye 38b/8	
depren-: Hareket etmek, kıyıldamak. d.-mek 42b/7, 78b/7 d.-se 42b/9, 78b/8 d.-ür 42b/8	
derd: (Far.) Gam, keder. 40a/2	
deri: Deri. d.+sin 47b/4, 55a/7	d.+i 6b/9, 14a/8, 15a/3, 39a/5
destemāl: krş. destimāl. 42a/11	devr: (Ar.) Zaman. 10a/5
destimāl: (Far.) Elbezi. 42b/1, 42b/3	devsir-: 1. Toplamak, dermek. 2. Düzeltip katlamak. 33a/11, 39a/9, 48a/6, 65b/3, 65b/3
devā: (Far.) Çare, tedbir. 36a/9	d.-e 59a/3
devāt: (Ar.) Divit. 58a/11	

devşür-: krş. devşir- .	d.+e 11b/8
d.-e 48a/6, 64b/3, 66a/5	d.+i 5a/3, 49a/8, 51a/3, 51a/5,
d.-se 20b/9, 33a/11, 39a/9	58a/3, 61a/5, 66b/3, 68a/5, 68b/3,
di-: Demek, söylemek.	68b/4, 73a/8, 73b/1
d.-se 13a/5, 72a/9	d.+inde 72a/8
d.-ye 75a/8	d.+ine 46b/5, 52b/10
didār: (Far.) Yüz, çehre, sevgili.	d.+ini 53b/3
d.+ın 43b/6, 79b/3	dīndār: (Ar.+Far.) Dindar, dinini
dik-: 1. Dikiş atmak, dikmek. 2. Bir	yaşayan. 83a/9
şeyi dikine gelecek şekilde yere koyup	dinlen-: Sakin olmak, huzur bulmak.
yerleştirmek.	d.-medür 54a/6
d.-dügi 31a/8	dir-: Toplamak, bir araya getirmek.
d.-se 19a/2, 31a/8	d.-se 21a/8
d.-se 40b/5	direk(g): Direk, sütun. 40b/4, 40b/4
diken: Diken.16a/7	d.i 40b/6
dil: 1. Tad alma organı. 2. Lisan. 84a/6	diri: Canlı, diri. 70a/7
d.in 40a/8, 40a/8	diril-: Canlanmak.
d.ine 43b/8	d.-se 12a/11
d.inden 2a/4	dirlik(g): 1. Düzen, huzur, rahat. 2.
d.ine 27b/4	Geçim ve yaşam için gerekli olan şey,
dile-: İstemek.	maişet, nafaka. 20a/7, 21a/2, 29a/9,
d.-dügi 77a/1	33b/7, 42a/5
d.-dügin 18b/8, 54b/11	d.+e 21a/2
d.-medügi 90b/4	d.+i 22b/1, 24b/10, 29a/9,
d.-ye 55a/3, 55a/11, 87b/1,	35a/7, 40a/11 d.i 46a/9, 42a/5, 46a/9,
89b/10, 93a/7	46b/4, 50a/3, 68a/10, 74a/3, 87b/11
dilen-: Dilencilik yapmak, dilenmek.	dirsek: Dirsek. 86a/7, 86a/10
d.-se 79b/5, 79b/7	diş: Diş. 40a/3
dimāğ: (Ar.) Akıl, zihin.	d.+e 72a/7
d.i 42b/11, 43a/1	d.+in 40a/5
dīn: (Ar.) Allah'a inanma ve	d.+lerin 40a/3, 40a/4
bağlanma. 12a/1, 92a/1	dişi: Dişi.

d.+sin 62b/1	göz. 41a/10, 41b/1
d.+ye 40a/5	d.+dan 41a/11
ditre-: Titremek.	dolat-: Dolamak.
d.-dise 52b/2	d.-sa 20b/6
div: Dev. 43a/4, 43a/4	doluluk:
d.+in 43a/5	doğuz: Domuz. 42b/4
dīvār: (Ar.) Duvar. 38b/9, 38b/10,	d.+a 42b/4
38b/11	dōst: (Far.) Dost, arkadaş. 48b/5,
d.+ı 38b/10	79b/3, 91b/7
divit: (Ar.) Bir tür kalem. 42b/10,	d.+a 26a/5, 74b/7
42b/10	d.+dan 16b/7, 20b/7, 36a/10,
diz: Diz.	74b/8
d.+i 40b/1, 90b/11, 91a/2	d.+ı 12a/5, 12a/6, 17b/3, 17b/7,
d.+in 40a/10, 40a/11, 40b/2	25b/8, 27a/1, 42b/7, 48b/3, 65b/11,
d.+inde 40b/3	66a/1, 68a/9, 72b/4, 76b/1, 91a/9,
doğ-: Dünyaya gelmek, doğmak.	91b/6
d.-a 75b/9, 89a/9, 90a/2	d.+ıla 44a/1
doğan: Doğan kuşu. 41b/9, 41b/10	d.+ın 86b/2, 88b/7
d.+ıle 41b/11	d.+ına 66a/2
doğur-: Dünyaya getirmek, doğurmak.	d.+ını 84b/8
d.-duğı 39b/6, 39b/8	d.+lar 92a/7
d.-mağ 39b/3	d.+ları 62b/11
d.-sa 39b/7	d.+larından 21a/07, 39b/10,
doğu-: krş. doğu.	70b/01, 86a/08
d.-sa 35a/8	dōstluk: krş. dōstluk. 17a/11, 21a/5,
doğu-: Dokumak.	84a/11, 91a/6, 92b/6
d.-sa 39a/8	dōstluk: Dostluk. 84a/9
doğun-: Dokunmak.	dög-: 1.Canını acıtmak için vurmak,
d.-a 65a/3	dövmek, dayak atmak. 2.Vurmak,
dolab: (Far.) İçine eşya koymak için	ezmek, toz haline getirmek.
yapılmış çekmeceli, raflı, kapaklı	d.-se 17b/8, 38a1
mobilya veya duvara oyulmuş raflı	dök-: Akıtmak.

- d.-se 24b/2, 66a/8
 an d.-mek 9b/7
- dkl-:** Akmak.
 d.-se 59a/9
- dn-:** Değişmek.
 d.-e 47a/5
- drdinci:** krş. **drdnci.** 23b/7
- drdnci:** Drdnc. 67a/9, 87b/5, 87b/7, 93a/8, 93a/10
- drt:** Drt. 61a/10
- dşe-:** Sermek.
 d.-se 39b/2
- dşek(g):** Dşek, yatak. 39a/7, 39a/7, 39a/9, 39b/2, 39b/2
 d.+in 39a/8, 39a/11, 39b/1
- du' :** (Ar.) Dua.
 d.+sı 74a/2
- dudak(g):** Dudak. 84b/6
 d.+ı 84b/3
 d.+ın 39b/9, 39b/9, 39b/11, 40a/2
- duğa:** krş. **du' .** 38a/6
 d.+i 38a/9, 38a/10
- dur-:** Beklemek, dikilmek.
 d.-ur 51b/5, 69a/2
- dut-:** 1. Yapmak, yerine getirmek. 2. Kavramak, tutmak. 3. Avlamak.
 d.-sa 48b/9
 d.-arken 25b/5
 d.-a 53b/4, 83a/3, 92a/5
 d.-sa 26a/10, 28a/7, 28a/10, 42a/2, 42a/3, 43a/3, 47a/7, 48b/9, 50b/4, 65b/8, 70b/4
 d.-arsa 37a/8
- dutul-:** Bir organ veya bir Şey hareket edemez olmak.
 d.-sa 22b/2
- duzak(g):** Tuzak.
 d.+ıla 47a/7
- dgn:** Dgn.42a/5, 42a/5, 67b/9
- dkeli:** Hep, btn, cmle. 24b/9, 43b/8, 73a/10
- dkkn:** (Ar.) Dkkn. 42a/4, 42a/4
- dlbend:** (Far.) Tlbend. 39a/1
 d.+i 39a/2, 39a/4, 39a/5
 d.+in 39a/1, 39a/6
- dmdz:** ok dz. 77b/1
- dny:** (Ar.) Btn herkes, insanlar. 15a/11, 50b/11, 52a/11, 56b/6
 d.+sı 87b/9
 d.+sıya 15a/4
- dnylık(g):** Dnya malı, dnyalık.
 d.+a 33b/9
 d.+ı 24a/6
- dnylık:** krş. **dnylık.** 56b/9
- drist:** Drst. 15a/10
- drl:** eşitli trl. 18a/8
- dş:** (Far.) Rya.
 d.+inde 4b/5, 11a/9, 12b/4, 12b/6, 13b/7, 14b/2, 14b/4, 14b/10, 15a/2, 17a/1, 17a/4, 17b/1, 18a/4, 18a/8, 18a/11, 18b/6, 20b/11, 21a/3, 21a/5, 21a/8, 21b/6, 25a/2, 27b/10
 d.+nde 3a/8, 3a/11, 3b/8,

4a/2, 4a/9, 4b/1, 5a/2, 6a/3, 6b/5, 7a/9,
7b/3, 7b/10, 8a/4, 8b/1, 8b/8, 9a/6,
9b/4, 9b/9, 10a/1, 10a/4, 10a/9, 10b/9,
11a/2, 11b/3, 11b/7, 11b/11, 12a/2,
12a/9, 13a/6, 13a/10, 13b/4, 13b/9,
14a/2, 14a/5, 14a/7, 14a/9, 15a/5,
15b/7, 15b/11, 16a/5, 16a/8, 16b/1,
16b/4, 16b/10, 17a/8, 17a/10, 17b/4,
17b/9, 18a/2, 18a/6, 18b/10, 19a/1,
19a/4, 19a/6, 19a/8, 19b/1, 19b/3,
19b/9, 20a/3, 20a/6, 20a/11, 20b/4,
20b/7, 21a/11, 21b/3, 21b/11, 22a/3,
22a/6, 22b/1, 22b/4, 22b/10, 23a/2,
23a/6, 23a/10, 23b/9, 24a/1, 24a/5,
24a/7, 24a/9, 24b/1, 24b/5, 24b/7,
24b/9, 25a/4, 25a/6, 25a/10, 25b/1,
25b/6, 25b/8, 25b/10, 26a/2, 26a/4,
26a/6, 26a/9, 26a/11, 26b/2, 26b/7,
26b/9, 26b/11, 27a/3, 27a/7, 27a/10,
27b/1, 27b/6, 28a/1, 28a/5, 28b/1,
28b/5, 28b/7, 28b/10, 29a/2, 29a/4,
29a/6, 29a/9, 29a/11, 29b/4, 30a/1,
30a/4, 30a/9, 30a/11, 30b/2, 30b/4,
30b/6, 30b/8, 31a/3, 31a/7, 31a/10,
31b/1, 31b/3, 31b/5, 31b/7, 31b/10,
32a/1, 32a/4, 32a/7, 32a/10, 32b/6,
32b/11, 33a/3, 33a/7, 33a/11, 33b/1,
33b/4, 33b/11, 34a/4, 34a/7, 34a/10,
34b/2, 34b/5, 34b/8, 34b/11, 35a/2,
35a/5, 35a/7, 35a/9, 35b/1, 35b/3,
35b/7, 36a/1, 36a/3, 36a/5, 36a/7,
36a/11, 36b/4, 36b/6, 36b/7, 36b/9,
37a/1, 37a/4, 37a/6, 37a/9, 37a/11,
37b/2, 37b/5, 37b/8, 37b/11, 38a/1,
38a/3, 38a/4, 38a/6, 38a/11, 38b/5,
38b/8, 38b/9, 39a/1, 39a/7, 39b/3,
39b/9, 40a/3, 40a/8, 40a/10, 40b/4,
40b/7, 40b/9, 41a/2, 41a/8, 41a/11,
41b/2, 41b/6, 41b/10, 42a/2, 42a/4,
42a/5, 42b/1, 42b/4, 42b/6, 42b/8,
42b/10, 43a/1, 43a/2, 43a/4, 43a/7,
43a/9, 43b/1, 43b/2, 43b/5, 43b/7,
43b/9, 44a/1, 44a/2, 44a/5, 44a/7,
44a/9, 44a/11, 44b/4, 44b/7, 44b/10,
45a/6, 45a/7, 45a/9, 45b/5, 45b/9,
45b/11, 46a/2, 46a/6, 46b/2, 46b/4,
46b/6, 46b/8, 46b/10, 47a/1, 47a/4,
47a/7, 47a/11, 47b/2, 47b/5, 47b/9,
48a/1, 48a/3, 48a/4, 48a/8, 48a/9,
48b/2, 48b/3, 48b/4, 48b/6, 48b/11,
49a/3, 49a/5, 49a/7, 49a/10, 49b/2,
49b/5, 49b/7, 49b/11, 50a/2, 50a/5,
50a/10, 50b/1, 50b/3, 50b/7, 51a/1,
51a/8, 51a/11, 51b/3, 51b/7, 51b/9,
52a/1, 52a/6, 52a/10, 52b/1, 52b/5,
52b/9, 53a/1, 53a/3, 53a/8, 53b/1,
53b/2, 53b/5, 53b/10, 54a/4, 54a/6,
54a/8, 54a/10, 54b/2, 54b/4, 54b/7,
54b/11, 55a/2, 55a/4, 55a/10, 55b/1,
55b/4, 55b/6, 55b/10, 56a/1, 56a/6,
56a/8, 56a/10, 56a/11, 56b/4, 56b/11,
57a/4, 57a/7, 57a/11, 57b/6, 57b/11,
58a/3, 58a/7, 58a/10, 58b/2, 58b/7,
59a/1, 59a/2, 59a/4, 59a/7, 59b/1,

59b/3, 59b/8, 59b/10, 60a/6, 60b/2, 60b/8, 60b/11, 61a/4, 61a/7, 61a/11, 61b/5, 61b/9, 62a/1, 62a/6, 62a/7, 62a/11, 62b/4, 62b/6, 62b/10, 63a/3, 63a/6, 63a/8, 63b/1, 63b/2, 63b/5, 63b/8, 64a/1, 64a/4, 64a/9, 64a/10, 64b/1, 64b/4, 64b/8, 64b/11, 65a/3, 65a/5, 65a/8, 65a/10, 65b/2, 65b/6, 65b/8, 65b/9, 66a/5, 66a/10, 66b/1, 66b/4, 66b/9, 67a/5, 67b/3, 67b/8, 67b/10, 68a/3, 68a/5, 68b/2, 68b/4, 68b/5, 68b/8, 68b/9, 69a/1, 69a/5, 69a/9, 69a/11, 69b/2, 69b/4, 69b/5, 69b/7, 69b/9, 69b/11, 70a/1, 70a/4, 70a/5, 70a/7, 70a/9, 70a/11, 70b/2, 70b/3, 70b/6, 70b/8, 70b/11, 71a/3, 71a/6, 71a/9, 71b/1, 71b/3, 71b/5, 71b/10, 71b/11, 72a/3, 72a/5, 72b/2, 72b/4, 72b/6, 72b/10, 73a/3, 73a/5, 73a/7, 73a/11, 73b/3, 73b/5, 73b/7, 73b/8, 74a/1, 74a/3, 74a/5, 74a/6, 74a/8, 74a/11, 74b/2, 74b/4, 74b/7, 74b/11, 75a/4, 75a/7, 75a/9, 75b/1, 75b/3, 75b/4, 75b/5, 75b/9, 75b/10, 76a/1, 76a/4, 76a/7, 76a/9, 76a/10, 76b/2, 76b/3, 76b/5, 76b/8, 76b/10, 77a/1, 77a/3, 77a/5, 77a/9, 77a/11, 77b/2, 77b/6, 77b/7, 77b/9, 77b/10, 77b/11, 78a/2, 78a/10, 78a/11, 78b/4, 78b/5, 78b/8, 78b/9, 78b/11, 79a/1, 79a/3, 79a/8, 79b/1, 79b/4, 91b/8

d.+ündeki 9b/3

düş-: 1. Yer çekiminin etkisiyle boşlukta yukarıdan aşağıya inmek. 2. Yere devrilmek, yere serilmek. 3. Başa gelmek, vuku bulmak. 4. Kötü bir sebepten dolayı istenmeyen bir durumda bulunmak.

d.-e 3a/3, 5b/9, 8a/11, 12a/7, 15b/7, 19a/3, 22b/9, 27b/5, 27b/9, 40a/6, 40b/7, 46a/1, 46b/2, 51b/7, 51b/7, 55a/10, 55b/7, 64a/6, 66a/2, 72a/2, 74b/6, 90a/3

d.-er 9b/2

d.-mek 40b/7

d.-mekdür 3b/10, 4b/8

d.-miş 65b/11

d.-se 7a/3, 53b/7, 53b/9

ayru d.-e 12a/7

ğavğāya d.-e 5b/8, 27b/8, 40a/6

halkın diline d.-e 27b/4

miñnete d.-e 22b/9

muşibete d.-e 46a/1

zecir-i zillete d.-mekdür 3b/10

yıldızı d.- er 9b/2

düşenbih: (Far.) Pazartesi günü. 67b/7

düşmen: krş. **düşmān.**

d.+i 11a/8, 19b/5

d.+dür 26a/6

d.+ninden 11a/7

düşmān: (Ar.) Düşman.8b/5, 12b/10, 40b/8, 42b/5, 51a/2, 71b/9, 81b/4

d.+a 8b/2, 22a/11, 33b/5, 38b/4, 41a/4, 43a/5, 70b/7, 70b/9,

82b/11, 84b/5, 85a/11

d.+ı 8a/7, 11a/3, 11a/8, 11a/11,
11b/2, 14b/5, 19b/5, 19b/6, 19b/8,
19b/9, 25b/4, 27b/3, 27b/6, 31b/9,
36a/7, 57b/3, 57b/5, 61b/1, 65b/2,
65b/5

d.+dan 70b/7, 90a/8

d.+ıla 42b/6, 70b/11

d.+ın 65b/4

d.+ına 3a/10, 12a/3, 15b/4,
42b/6, 51a/7, 51a/11, 56b/1, 60a/7,
61a/3, 65a/11, 72a/10

d.+dan 57b/4

d.+ların 60a/11

d.+larına 43a/6

düşür-: Aşağıya düşürmek.

d.-se 59a/6

düşvârlık(ğ): Zorluk, sıkıntı.

d.+a 64a/5

düz: Doğru, düzgün, düz.

d.+dür 18a/3

düz-: Hazırlamak, yapmak.

d.-se 49b/6

düzenlik: Nizam, asayiş, düzenlik.

20b/6, 33b/8

-E-

ebrişim: (Far.) İbrişim.

e.+den 42b/3

ecel: (Ar.) Ecel, ömrün sonu.

e.+i 4a/5, 4b/7, 4b/11, 33a/1,
49b/3, 56a/5, 56b/4, 66a/6, 78a/7

ecma^çin: (Ar.) Hepsi, cümlesi, topu.

2a/1

ed(t)-: Etmek. 14a/5

ihsân e.-ici 14a/5

edâ: (Ar.) Üzerine borç olan şeyi
yerine getirme. 92a/1

edeb: (Ar.) Edep, nezaket.74a/1

edik: Çizme, konçlu mest. 18b/9,
18b/10, 18b/11

eger: Şayet 2a/6, 2a/7, 2a/7, 2a/9,

2a/10, 2a/11, 2b/1, 2b/4, 2b/4, 2b/7,

2b/8, 2b/9, 2b/10, 3a/1, 4a/3, 4a/5,

4b/1, 4b/3, 4b/5, 4b/6, 4b/8, 4b/10,

5a/1, 5a/4, 5b/1, 5b/2, 5b/4, 5b/5, 5b/7,

5b/7, 5b/9, 5b/10, 5b/11, 6a/1, 6a/2,

6a/3, 6a/6, 6a/7, 6a/9, 6a/11, 6b/2,

6b/2, 6b/4, 6b/5, 6b/6, 6b/8, 6b/9,

6b/10, 7a/2, 7a/3, 7a/4, 7a/7, 7a/9,

7a/10, 7a/11, 7b/1, 7b/3, 7b/4, 7b/6,

7b/8, 7b/9, 7b/10, 8a/1, 8a/2, 8a/3,

8a/5, 8a/6, 8a/7, 8a/9, 8a/10, 8b/1,

8b/2, 8b/3, 8b/5, 8b/6, 8b/7, 8b/8,

8b/10, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 9a/4, 9a/9,

9b/1, 9b/2, 9b/4, 9b/6, 9b/10, 9b/11,

10a/11, 10b/1, 10b/2, 10b/5, 10b/7,

10b/8, 11a/1, 11a/3, 11a/6, 11a/7,

11a/11, 11b/2, 11b/4, 11b/5, 11b/6,

11b/8, 12a/4, 12a/5, 12a/11, 12b/3,

12b/4, 12b/5, 12b/7, 12b/8, 12b/9,

12b/10, 12b/11, 13a/1, 13a/2, 13a/3,

13a/4, 13a/7, 13b/2, 13b/6, 13b/8,

13b/10, 14a/11, 14b/2, 14b/7, 14b/9,

15a/1, 15a/4, 15a/7, 15a/8, 15a/10,

15b/1, 15b/2, 15b/3, 15b/4, 15b/6, 15b/8, 15b/9, 16a/3, 16a/7, 16a/9, 16a/11, 16b/5, 16b/6, 16b/7, 16b/8, 16b/11, 17a/3, 17a/4, 17a/6, 17a/7, 17a/8, 17b/2, 17b/6, 17b/7, 17b/8, 17b/11, 18a/2, 18a/10, 18b/4, 18b/5, 18b/7, 18b/8, 18b/11, 19a/3, 19a/5, 19a/10, 19b/2, 19b/5, 19b/7, 19b/10, 19b/11, 20a/1, 20a/7, 20a/9, 20b/1, 20b/3, 20b/6, 20b/8, 20b/9, 21a/6, 21a/9, 21b/2, 21b/7, 21b/8, 21b/10, 22a/4, 22a/5, 22a/8, 22a/9, 22a/10, 22b/2, 22b/3, 22b/4, 22b/6, 22b/8, 22b/9, 22b/11, 23a/4, 23a/7, 23a/8, 23b/1, 23b/3, 23b/4, 23b/6, 23b/7, 24a/2, 24a/3, 24a/8, 24a/11, 24b/3, 24b/6, 24b/10, 25a/1, 25a/8, 25b/3, 25b/5, 25b/11, 26a/1, 26a/3, 26a/5, 26a/8, 26b/3, 26b/5, 26b/9, 27a/1, 27a/4, 27a/5, 27a/8, 27a/11, 27b/2, 27b/4, 27b/5, 27b/9, 27b/11, 28a/7, 28a/8, 28a/9, 28a/11, 28b/3, 29a/3, 29a/7, 29a/10, 29b/2, 29b/3, 29b/7, 29b/8, 29b/10, 29b/11, 30a/5, 30a/6, 30a/7, 30a/8, 30b/1, 30b/7, 30b/7, 30b/9, 30b/11, 31a/1, 31a/2, 31a/4, 31a/5, 31a/8, 31b/8, 32a/2, 32a/6, 32a/8, 32b/2, 32b/3, 32b/5, 32b/8, 32b/9, 32b/10, 33a/1, 33a/4, 33a/6, 33a/9, 33b/3, 33b/7, 33b/8, 33b/9, 34a/3, 34a/11, 34b/6, 34b/7, 34b/9, 35a/3, 35a/6, 35b/5, 35b/10, 36a/9, 36b/1, 36b/2, 36b/10, 37a/2, 37a/6, 37a/7, 37b/1, 37b/4, 37b/6, 37b/9, 37b/10, 38a/2, 38a/7, 38a/8, 38a/10, 38b/1, 38b/3, 38b/6, 38b/10, 39a/2, 39a/4, 39a/6, 39a/8, 39a/9, 39a/11, 39b/1, 39b/1, 39b/4, 39b/7, 39b/8, 39b/10, 40a/1, 40a/4, 40a/5, 40a/9, 40b/1, 40b/2, 40b/3, 40b/6, 40b/10, 41a/1, 41a/4, 41a/5, 41a/6, 41a/7, 41a/9, 41b/1, 41b/4, 41b/5, 41b/8, 41b/8, 41b/11, 42a/3, 42a/7, 42a/7, 42a/8, 42a/9, 42a/10, 42b/2, 42b/5, 42b/9, 43a/5, 43b/4, 43b/8, 44a/3, 44a/4, 44a/6, 44a/8, 44a/10, 44b/1, 44b/3, 44b/5, 44b/8, 44b/11, 45a/2, 45a/3, 45a/4, 45a/11, 45b/1, 45b/3, 45b/4, 45b/7, 45b/8, 46a/1, 46a/3, 46a/4, 46a/5, 46a/8, 46a/9, 46a/10, 46a/11, 46b/1, 46b/11, 47a/2, 47a/3, 47a/6, 47a/8, 47a/9, 47b/1, 47b/3, 47b/7, 47b/8, 48a/2, 48a/5, 48a/6, 48a/11, 48b/8, 48b/9, 49a/9, 49b/3, 49b/9, 49b/10, 50a/1, 50a/3, 50a/11, 50b/2, 50b/6, 50b/9, 50b/10, 50b/11, 51a/2, 51a/4, 51a/5, 51b/5, 51b/6, 51b/11, 52a/3, 52a/3, 52a/4, 52a/7, 52a/9, 52b/2, 52b/3, 52b/7, 53a/4, 53a/6, 53a/7, 53b/4, 53b/7, 53b/8, 53b/11, 54a/1, 54a/2, 54a/5, 54a/8, 54b/6, 54b/8, 54b/9, 54b/10, 55a/1, 55a/3, 55a/5, 55a/6, 55a/7, 55a/9, 55b/5, 55b/11, 56a/3, 56a/4, 56b/2,

56b/3, 56b/5, 56b/6, 56b/8, 56b/9,
56b/10, 57a/2, 57a/3, 57a/9, 57b/2,
57b/3, 57b/4, 57b/8, 58a/6, 58a/8,
58b/4, 58b/5, 58b/8, 58b/10, 58b/11,
59a/5, 59a/6, 59a/9, 59a/10, 59b/2,
59b/4, 59b/5, 59b/7, 59b/11, 60a/3,
60a/5, 60a/8, 60a/10, 60b/4, 60b/5,
60b/6, 60b/7, 60b/10, 61a/1, 61a/6,
61a/8, 61a/10, 61b/2, 61b/3, 61b/4,
61b/7, 61b/8, 61b/10, 61b/11, 62a/2,
62a/4, 62a/8, 62a/10, 62b/2, 62b/3,
62b/5, 62b/7, 62b/9, 62b/11, 63a/1,
63a/3, 63a/4, 63a/5, 63a/7, 63a/9,
63a/10, 63b/3, 63b/4, 63b/5, 63b/6,
63b/7, 63b/10, 63b/11, 64a/3, 64a/3,
64a/5, 64a/6, 64a/7, 64a/11, 64b/2,
64b/3, 64b/4, 64b/6, 64b/10, 65a/1,
65a/4, 65a/9, 65a/11, 65b/1, 65b/3,
65b/4, 65b/5, 65b/10, 66a/2, 66a/3,
66a/6, 66a/7, 66a/9, 66a/11, 66b/3,
66b/4, 66b/6, 66b/11, 67a/1, 67a/3,
67a/4, 67a/6, 67a/7, 67a/8, 67a/10,
67a/11, 67b/1, 67b/2, 67b/5, 67b/6,
67b/7, 67b/8, 67b/9, 67b/11, 68a/1,
68a/2, 68a/4, 68a/5, 68a/7, 68a/8,
68a/9, 68a/10, 68a/11, 68b/7, 68b/10,
68b/11, 69a/3, 69a/4, 69a/8, 69a/10,
69b/6, 69b/8, 69b/10, 70a/6, 70a/8,
70a/10, 70b/1, 70b/4, 70b/5, 70b/7,
70b/10, 71a/1, 71a/4, 71a/10, 71b/2,
71b/4, 71b/6, 71b/8, 72a/2, 72b/1,
72b/3, 72b/7, 73a/9, 73a/10, 73b/2,

73b/3, 73b/4, 73b/5, 74a/2, 74a/4,
74a/7, 74a/9, 74b/1, 74b/3, 74b/5,
74b/8, 75a/2, 75a/3, 75a/5, 75a/6,
75a/11, 75b/7, 75b/8, 75b/9, 76a/3,
76b/6, 77a/7, 77a/10, 77b/5, 78a/3,
78a/4, 78a/5, 78a/6, 78a/7, 78a/8,
78a/9, 78b/1, 78b/2, 78b/3, 78b/5,
78b/6, 78b/10, 79a/2, 79a/5, 79a/5,
79a/7, 79a/10, 79a/11, 79b/1, 79b/5,
79b/6

egerlü: Eyer vurulmuş, sırtına eyer
konulmuş. 6b/9

egir-: Eğirmek, örmek.

e.-se 19a/6

eglen-: 1. Eğlenmek. 2. Durmak.
57a/4, 84 a/7

e.-e 57a/4, 84a/7

egri: Doğru olmayan, eğri. 7b/2, 22a/9

eh(i)l: (Ar.) 1. Bir işi güzel yapabilen,
maharet sahibi kimse, ehil. 2. Sahip,
malik ehil. 3. Topluluk, cemaat. 73b/4
e.i 2b/9, 4b/6, 34b/9, 34b/9,
85a/7

e.ile 84b/7

e.in 64a/7

e.inden 82b/8, 82b/10, 88a/7

e.ine 64a/8

ek-: Ekin vb. ekmek.

e.-mek 14a/6

e.-se 17b/1, 17b/1, 17b/2,
21a/4, 31b/3, 41b/9, 74a/7

eki: İki. 94a/2

ekin: Ekin. 14a/5, 14a/6, 17b/1

eksikli: Eksikli. 49a/10

eksiklik(g): Eksiklik.

e.+i 12a/1

ekşi: Ekşi. 16b/11, 75a/11, 78b/5

el:1. El. 2. Sahiplik, mülkiyet. 3.

Yönetim. 15a/5, 88a/3, 88a/6

e.+e 88a/1, 88b/8, 93a/5

e.+iğ 15a/6, 15a/7, 15a/8,

15a/10, 15b/1, 15b/2, 15b/3, 15b/5,

15b/6, 23a/10, 53a/7, 61a/11, 80b/6,

86b/11, 87a/3, 87a/6, 87a/9, 87a/11,

87b/3, 87b/5, 87b/7, 86b/10, 88a/1

e.+ine 7a/6, 8a/1, 8a/8, 11a/4,

12b/1, 12b/6, 12b/7, 13b/7, 13b/10,

14b/8, 15b/9, 16b/5, 16b/10, 17a/2,

17a/9, 17b/3, 19a/5, 19a/11, 19b/3,

19b/11, 20b/6, 24a/8, 24b/1, 24b/3,

24b/6, 25a/7, 25a/11, 26a/11, 26b/3,

26b/6, 27a/8, 29a/5, 29a/7, 29b/3,

29b/8, 30a/7, 31a/11, 31b/6, 32b/10,

34a/11, 34a/11, 34b/1, 34b/7, 35a/6,

37b/11, 40b/8, 41a/10, 41b/4, 42b/3,

42b/5, 44a/6, 44a/6, 46a/3, 47a/3,

47a/4, 47a/9, 48a/5, 48b/4, 49b/6,

49b/11, 50b/8, 52a/8, 53a/4, 53a/6,

53b/1, 54b/6, 54b/9, 55a/11, 55b/11,

56b/9, 56b/10, 57a/8, 57b/10, 58b/1,

60a/8, 63a/4, 63a/7, 63b/2, 64b/9,

66a/6, 66a/11, 69a/11, 69b/10, 70a/6,

73a/6, 74b/5, 75a/11, 75a/11, 75b/6,

76a/1, 76b/3, 77b/6, 77b/9, 77b/11,

78a/1, 78a/11, 78b/1, 78b/3, 78b/6,
78b/11

e.+inin 23b/1

e.+inün 23b/3

e.+inde 21b/4, 25b/5, 25b/7,

40b/8, 73b/8

e.+inden 8b/5, 17a/10, 64b/8

e.+indeki 34a/9, 57b/2

e.+iyle 9b/1

elegimşagmāl: (Ar.) Gökkuşağı. 9b/4,
9b/8

elegümşagmāl: krş. **elegimşagmāl.**
9b/3,

elem: (Ar.) Keder, üzüntü.

e.+lere 32b/7

elma: Elma. 16b/4, 16b/5, 16b/5,
16b/6, 16b/7, 16b/9, 50a/6

emānet: (Ar.) Emanet. 36b/5, 66a/10

e.+e 22a/10

emeceg: krş. **emecek.**

e.+i 15b/8

e.+in 15b/7

e.+inden 15b/8, 15b/10

emecek: meme. 15b/7

emecik: krş. **emecek.** 85b/3, 85b/5

emekli: Emek harcanarak yapılan zor
iş. 24b/2

emeklü: krş. **emekli.** 14b/8

emīn: (Ar.) Güvenilen kimse, güvenlik
içinde olan, emniyetli. 2b/6, 4b/2,
9b/5, 10b/5, 11b/6, 12b/4, 12b/11,
15b/6, 19b/8, 38b/3, 43b/7, 44a/8,

44b/2, 44b/3, 49a/8, 49b/1, 54a/1,
57b/5, 59b/9, 60/1, 61a/5, 61b/5,
70b/9, 71a/10, 71b/9, 76b/4, 83b/11

eminlik: (Ar.+T.) Emin olma durumu,
masuniyet. 18b/5, 58b/3

emr: (Ar.) Buyruk, emir, yapılması ve
yapılmaması bildirilen kesin hüküm.

e.+i 38a/10

e.+in 51b/10

e.+ine 4a/10, 35b/5

emrud: Armut. 16b/9, 16b/10, 16b/11,
50a/6

endām: (Ar.) Vücut biçimi, boy bos,
kamet.

e.+dan 50a/7

e.+ları 53b/9

e.+larının 53b/7

endişe: (Far.) Düşünce, endişe, tasa.
45b/1, 56b/5, 74b/4, 78b/2, 78b/3,
76b/4, 82b/5, 88b/11

e.+den 67a/2

e.+ye 74a/11

endişe: krş. **endişe.** 82b/5

endişeli: (Far.+T.) Düşünceli. 72b/7,
92a/9

eğeg: Çene, çene kemiği. 83b/4,
83b/7, 85a/3,

e.+in 14b/10, 14b/11, 15a/1,

83b/4, 83b/7, 85a/3,

enig: (Ar.) Güzel, sevimli.

e.+in 54b/9

ense: Ense.

e.+sin 14b/3

er: Koca, eş. 11a/4, 57b/6

e.+e 8b/10, 18b/11, 27b/1,
37b/5, 37b/11, 75b/9

e.+i 7a/5, 7a/6, 24a/4, 58a/7,
75b/9

e.+ile 61a/2

e.+in 11a/5

e.+ini 24a/3

erkek(g): Erkek. 39b/6, 40a/1, 40a/4

e.+in 62b/1

e.+ün 54b/3

erken: Erken. 52a/3, 59a/5, 65b/11,
73b/9

erük: Erik. 17a/1, 17a/1

es-: Esmek.

e.-e 77a/6

e.-er 77a/5

esbāb: (Ar.) Giyecek, giyim kuşam,
elbise. 27a/10, 52a/7, 53b/4, 88a/8

e.+ı 86a/3

esenlik: Sağlık, afiyet, selamet. 45a/7

eski: Eski. 13a/3

esrār: (Ar.) Gizlenen ve bilinmeyen
şeyler, aklın ermeyeceği şeyler, sırlar.
81b/8

esrik: Sarhoş. 63a/8

esved: (Ar.) Siyah, kara. 35b/03,
35b/03, 35b/05

eşek(g): Eşek.

e.+e 6b/6, 6b/5, 6b/5, 7a/7,
31a/1

- e.+i 6b/9, 7a/1, 7a/3, 7a/8
e.+den 7a/2
e.+iñ 6b/8, 7a/5, 7a/6
e.+üñ 6b/11
- et:** Et.
e.+ile 29a/8, 29a/10
e.+in 7a/6, 8a/8, 30a/5, 42b/5, 54b/8, 58b/9, 62a/11, 62b/3, 63a/3, 65a/9, 70b/5, 75a/2
e.+inden 47b/3
e.+ine 13b/11
- èt-:** Etmek.
tercüme è.-di 2a/5
- etmek:** Ekmek. 29b/7, 59b/5, 79b/5
- ev:** Ev, hane. 5b/2, 24a/5
e.+de 5b/3, 28a/9, 62a/3
e.+i 9b/1, 19b/5, 19b/6, 19b/7
e.+in 29b/6, 48a/6, 48a/7, 48a/7
e.+inde 21a/6, 24a/8, 24b/3, 25a/8, 25b/7, 28a/8, 40b/4, 41b/7, 46b/6, 50a/10, 54a/10, 57b/2, 65a/3, 68a/10, 74b/6, 76a/11, 79b/1
e.+inden 47a/9
e.+ine 17b/6, 19a/9, 65b/10
- ever-:** Evlendirmek.
e.-se 42a/7, 42a/8
- evlād:** (Ar.) Çocuklar.
e.+ı 88a/4
- evvelki:** (Ar.) Birinci, ilk. 67a/6
- eyer:** Eyer, at eyeri. 7a/9, 7a/9
e.+i 7a/10, 7b/1
- e.+in 7a/11, 8a/1
- eyle-:** Eylemek.
e.-mek 57b/6
e.-r 32a/5
e.-se 26b/10, 27a/2, 33b/5, 37a/2, 49a/5, 49a/6, 55a/11, 74a/9, 74b/1
āzād e.-se 65a/2
cehid e.- se 71a/11
cem e.-di 2a/4,
cem e.-se 31b/1
cem e.-ye 92a/1
cemi e.-yici 48b/5
cimā^c e.-se 12b/8, 33b/7
du^c ā e.-se 38a/6, 38a/7
edā e.- ye 92 a/1
fısıķ e.-se 56b/11
ğusül e.-se 34a/3, 36b/1, 38b/2, 58a/3, 58a/6
hādīm e.-diler 37b/7
hamle e.-se 70b/7
kaşıd e.-ye 13b/1
kurbān e.-se 62a/6
şayķal e.-se 53a/2
secde e.-se 44b/10, 44b/11, 45a/2, 45a/3, 45a/5, 66b/11
sefer e.-ye 34a/2, 75b/6
sefer e.-mek 48b/6
sefer e.-se 48b/6, 48b/8
seyir e.-se 41a/4
sünnet e.-se 42a/6, 45b/10
şükür e.- mek 49a/5

taḥṣīl e.-ye 59b/2	fā'ide: (Ar.) Menfaat, kazanç, yarar, fayda. 5a/8, 6a/1, 20a/1, 20a/3, 29a/8, 30b/10, 43b/11, 55a/1, 56a/11, 57a/5, 57a/8, 63b/4, 69a/7, 70b/3, 74a/7, 74b/3, 75b/4, 75b/10, 78a/8, 79a/9, 79a/11, 79b/6, 79b/10, 80a/8, 83b/4, 84b/5, 85a/10, 85b/6, 87a/2, 87a/11, 88b/8, 89a/5, 91b/4
ṭavāf e.-se 66b/3	f.+dir 63b/7
telef e.-mek 3b/9	fā'ideli: (Ar.+T.) Faydalı. 26a/5, 50b/3, 75a/9
tevbe e.- ye 37a/2	fā'idersiz: (Ar.+T.) Faydasız. 40b/9, 50b/9
teyemmüm e.-se 28b/10	fakırlık(ğ): Fakirlik.
tıraş e-se 45b/11	f.+a 41b/8
vedā ^c e.-ye 91a/10	fakr: (Ar.) Yoksulluk, ihtiyaç.
vefāt e.-se7a/3	f.+e 7a/4, 11a/2, 15a/2, 24b/10, 25b/11, 70a/1
ziyāret e.-se 35b/4	f.+i 25a/10
ziyān e.-se 13b/11	fāl: (Ar.) Fal. 59a/1, 59a/1
eylik: krş. eyülük. 37a/5, 69b/1, 82a/9, 85a/6, 92a/5	fārisi: (Ar.) İran dili, Farsça, Acemce. 2a/4
eylük(g): krş. eyülük.	farz: (Ar.) Yapılması dinen zorunlu olan şey, farz. 59a/3
e.+in 89b/7	fāsık: (Ar.) Günah işleyen kimse, günahkar. 5a/5, 5b/7, 38a/10, 40a/9, 45a/11, 63b/11
eyülük(g): İyilik, ihsan.	f.+lara 32a/6
e.+ile 9b/3, 57a/4	fāzıl: (Ar.) Fazilet sahibi, erdemli.
eyü: krş iyi. 24a/10, 41a/6, 62b/7, 65a/9, 71a/10, 74b/11, 85a/7, 85b/6, 86b/9, 89a/11, 91b/7	f.+dan 21b/1
e.+dür 74a/6	ferah: (Ar.) Gönül açıklığı, sevinç, ferah. 11b/5, 26b/9, 34b/9, 39b/8,
e.+si 32b/10	
ëyü: krş. iyi. 33b/8	
eyyām: (Ar.) Günler, zaman.	
e.+ında 64a/11, 64b/1	
eyyüb: Eyüp peygamber (AS). 4a/1	
ezān: (Ar.) Ezan. 5a/1, 5a/2, 5a/4, 5a/7, 5a/10, 5a/11, 5b/1, 5b/3, 5b/4, 5b/6, 5b/8, 5b/9, 5b/10, 5b/11, 6a/2	
ezine: Cuma günü. 67b/4	
-F-	
fa: (Ar.) Arap alfabesinin yirminci harfi. 58b/2	

52b/10, 81a/10, 81b/1, 82b/3, 83a/8,
86a/11, 88a/5, 88b/2, 86b/3, 90a/2,
92b/1, 92a/6

f.+a 55b/5

ferāhet: (Far.) Şan ve şeref.

f.+e 63a/1

ferahḥnāk: (Ar.) Sevinçli, ferah. 85a/5,
86a/1, 86a/2

ferahşād: (Ar.) Sevinçli, ferah. 83b/6

ferāvān: krş. **ferāvān.** 9b/6

ferāvān: (Far.) Çok, fazla, bol. 34a/6

furāvān: krş. **ferāvān.** 85a/11, 87a/5

ferc: (Ar.) Dişilerde cinsellik organı.
89b/11

fermān: (Ar.) Emir, buyruk, ferman.
76a/8, 76a/8, 90b/1

feryād: (Ar.) Bağırma, haykırma. 11b/6

fesād: (Ar.) Bozgunculuk, fitne, fesat.
28a/4, 42b/9, 57b/1, 62a/4, 63b/9,
74a/9, 79a/1, 78b/8

f.+ı 5a/5, 56b/8

fesāhat: (Ar.) Dilin açık, duru ve doğru
kullanılması.

f.+e 3b/1

fevit: (Ar.) Ölüm, ölmek. 6b/1, 59a/3,
59a/4, 59a/4, 88a/8

f.+e 59a/5

fiḫh: (Ar.) Bir şeyi gereği gibi
anlayıp, bilme; şeriat ilmi, şeriatin usul
ve hükümleri. 59a/7, 59a/8, 59a/9

fındık: (Far.) Fındık. 59a/11, 59b/1,
59b/3

fısdık: (Ar.) Fıstık. 59a/11, 59b/1

fis(ı)k: (Ar.) Doğru yoldan çıkma,
kötülük, ahlaksızlık. 42b/9, 56b/11

f.+ı 5a/5

fi‘il: (Ar.) Fiil, eylem, iş. 40a/9

fil: (Ar.) Fil. 58b/7, 58b/8, 58b/11

f.+e 58b/8, 58b/10

fir‘avn: (Ar.) Mısır krallarına verilen
isim, unvan. 59b/8, 59b/8

firişte: (Ar.) Melek. 37b/6, 58b/2,
58b/2

f.+ler 58b/4, 58b/6

fitne: (Ar.) Karışıklık, fitne. 42b/8,
47a/8, 51a/9

f.+ler 28a/10

fol: (Rum.) Tavukların istenilen yere
yumurtlaması için o yere konulan
yumurta veya yumurtaya benzeyen
şey. 30a/9

fulūri: (Ar.) Altın sikke, Avusturya'nın
on kuruşa denk gelen parası. 59a/2,
59a/2

furun: (Rum.) Fırın. 59b/4, 59b/3

f.+da 59b/5

f.+ı 59b/7

f.+ında 59b/4

fūta: (Far.) Peştamal. 59a/4, 59a/5,
59a/6

f.+sin 59a/6

fūtuḥ: (Ar.) Fetihler, zaferler. 37b/11,
86b/5, 87b/5, 88a/3, 88a/7, 89a/11,
90b/7, 91a/3

-G-

ġaflet: (Ar.) Gafillik, habersiz olma.10b/11

ġayib: krş. ġāyib.

ġ.+den 8b/6

ġāyib: (Ar.) Göz önünde olmayan, hazır bulunmayan şey. 57b/11, 81b/6, 81b/9, 82a/6, 82b/1, 83a/2, 84a/7, 88b/9, 90b/6, 91a/9, 92b/2, 92b/5

ġ.+den 19a/6, 26a/10, 57b/11, 85a/10, 86b/3, 94a/1

ġ.+e 75a/2

ġalebe: (Ar.) Yenme, galip gelme, galibiyet. 13a/4

ġālib: (Ar.) 1. Galip olmak, yenmek. 2. Üstün gelmek. 3a/10, 8a/7, 11a/11, 12a/3, 14b/5, 15b/4, 22a/11, 25b/5, 36a/7, 38b/4, 41a/4, 43a/6, 58b/8, 60a/7, 71b/1

ġam: (Ar.) Dert, keder. 2b/3, 4b/7, 45b/1, 49b/4, 51b/7, 58a/4, 64a/10

ġ.+dan 10a/10, 83b/1, 87a/2, 89a/6, 92b/3

ġ.+ına 59b/8

ġam-nāk: (Ar.) Gamlı, tasalı, kaygılı. 82a/3, 92b/9

ġamm: krş. ġam.

ġ.+a 23a/1

ġanī: (Ar.) Zengin. 93b/3

ġanīmet: (Ar.) Düşmandan elde edilen mal, ganimet. 87b/8, 88a/2, 88a/2, 88a/3, 89a/10, 89b/4

ġ.+dür 62a/8

ġ.+e 87b/10

ġarġ: (Ar.) Boġma, boġulma. 41a/11, 58a/7, 58a/7

ġavgā: (Ar.) Kavga, vuruşma, dövüşme. 5b/8,17a/3, 44a/3

ġ.+ya 5b/8

ġavvāş: (Ar.) Dalgıç. 58a/9, 58a/10

ġaybet: (Ar.) Arkasından söyleme, çekiştirme, gıybet. 90a/11

ġāyet: (Ar.) Son derece, çok fazla iyi. 85a/11, 85b/1

ġayġu: Endişe, üzüntü, kaygı. 3b/5

ġayn: (Ar.) Osmanlı alfabesinin yirmi ikinci harfi. 57b/5

ġayret: (Ar.) Çaba. 55b/3

ġayrı: (Ar.) Başka, özge. 4a/4, 27a/4, 33a/3, 77b/1

ġazā: (Ar.) Din uğruna savaş, gaza. 57b/5

ġ.+ya 14a/6, 57b/6, 57b/8

ġazab: (Ar.) Hiddet, öfke, gazap. 2b/1, 60a/3

ġ.+ı 32b/9

ġ.+ıla 11a/10

gebe: Hamile, gebe. 71a/6, 71a/6, 71a/8

geç-: 1. Bir yerden geçmek. 2. Bırakmak, vazgeçmek.

g.-ememekdür 16a/4

g.-mek 76a/8

g.-mese 69a/3

g.-meye 40a/10
g.-se 69a/4
gece: Gece. 20a/5, 46a/10, 60b/7,
70a/11, 70b/1, 70b/1
geçe: krş. **gece.** 70b/1
gecik-: Gecikmek.
g.-en 60b/7
gel-: 1. Bir yerden bir yere hareket
için gelmek. 2. Uğramak, duçar olmak.
3. Bulunduğu yerden ayrıлып geri
dönmek. 4. Sıvılar için çıkıp akmak. 5.
Bir amaçla bir yere uğramak ziyaret
etmek. 6. Ulaşmak, vasıl olmak,
kavuşmak. 7. Getirilmek,
gönderilmek. 8. Olmak, -e uğramak. 9.
Düşmek. 10. Uymak.
g.-e 13b/5, 19a/6, 19a/8, 35a/4,
35a/9, 38a/10, 38a/11, 39a/4, 44b/8,
44b/11, 47a/2, 48a/7, 59b/8, 65b/11,
67a/4, 73b/10, 81b/6, 81b/7, 81b/9,
81b/11, 82a/2, 82a/6, 82a/9, 82b/1,
82a/2, 82a/11, 83a/7, 84b/9, 88b/9,
91a/10, 91a/10, 92b/2, 92b/6, 92b/6
g.-di 55b/7
g.-mek 77a/11
g.-mese 10b/6
g.-meye 37a/8, 48b/9
g.-miş 33a/8
g.-se 10b/8, 15b/10, 32b/6,
50b/9, 50b/10, 57a/1
g.-üb 57b/9
g.-ür 50b/8

ğamına nokşan g.-e 59b/8
haber g.-e 93b/3, 94a/1
nokşanlıq g.-e13b/5
gelici: krş. **geleci.** 41a/6
gelin: Gelin. 42a/8, 42a/10
gemi: Gemi. 68b/9
g.+si 68b/10
g.+ye 68b/10, 68b/11
gerdān: (Far.) Gerdan. 89a/5, 89a/7
gerek: Lazım, gerekli. 24b/8, 24b/8,
25a/2, 25a/3, 25a/4, 25a/5
g.+dür 2b/5, 62a/5
gerekli: Gerekli olan, lazım olan.
62b/7
getür-: Alıp getirmek, taşımak,
nakletmek.
g.-e 18b/8, 50b/11, 51b/10,
86b/2, 88b/8
g.-mek 36b/5
g.-se 20a/9, 49a/11
g.-seler 42a/9
şalavāt g.-se 51b/1
şehādet kelimesi g.- se 49a/11
yirine g.- mek 36b/5
ele g.-e 88b/8
gey-: krş. **giy.**
g.-e 86a/3, 88a/9
g.-se 27a/3, 27a/5, 27a/7,
27a/10, 31a/9, 37a/9, 44a/7, 44a/8,
60a/5, 70a/10, 70a/11, 75b/5
geydir-: Giydirmek.
g.-se 27a/6

geyik: Geyik. 70b/4

geysi: Giysi. 86a/3, 88a/9

ġidā: (Ar.) Besin.

ġ.+dur 30a/10

ġıybet: (Ar.) Bir kimsenin arkasından aleyhinde bulunma, çekiştirme, koğuculuk. 53a/10

ġibi: Gibi, benzer. 14a/11, 14a/11, 15b/8, 30a/8, 50a/6, 50a/7, 53a/1, 53a/1, 53a/1, 53a/2, 56b/3, 61b/4, 62a/6, 62a/6

ġice: Gece. 21a/2

ġid-: 1. Yok olmak, eser kalmamak. 2. Ölmek. 3. Gitmek. 4. Devam etmek. 25a/1, 25b/6, 39a/6, 40b/6, 42a/7, 49a/11, 55a/3, 55a/5, 57a/5, 60b/11, 62b/10, 62b/11, 77a/6, 76 a/8, 78a/5, 79b/8, 81b/6

g.-e 6a/3, 25a/1, 25a/11, 25b/6, 39a/6, 40b/2, 42a/7, 49a/11, 56a/3, 56a/5, 56a/5, 61b/11, 62a/7, 63b/10, 63b/11, 65b/6, 80b/8, 82b/6

g.-er 79a/5, 79a/6

g.-erdi 77a/8

g.-üb 25a/11

ġider-: Saç ve kıl için traş etmek, ortadan kaldırmak.

g.-se 61b/3

ġine: Tekrar, yine. 60a/5

ġir-: 1. Dışarıdan içeriye geçmek, dâhil olmak. 2. Sulu bir şeyin içine girmek veya dalmak. 3. Binmek,

içinde olmak. 4. Bir yere konmak. 5. Sahip olmak, ele geçmek, elde etmek. 6. Tabi olmak. 7. Esir olmak.

g.-e 7a/07, 8a/09, 11a/04,

12b/06, 12b/08, 13b/08, 13b/10,

14b/08, 15b/09, 16b/05, 19a/05,

19b/01, 19b/03, 19b/11, 20b/07,

24a/08, 24b/01, 24b/03, 24b/06,

25a/07, 25a/11, 26a/11, 26b/03,

26b/06, 27a/08, 29a/05, 29a/07,

29b/03, 29b/08, 30a/07, 31a/11,

32b/10, 34a/11, 34b/02, 34b/07,

35a/06, 37b/04, 38a/01, 40b/08,

41a/10, 41b/05, 42b/04, 42b/05,

44a/06, 44a/07, 46a/03, 47a/03,

47a/04, 47a/09, 48a/05, 48b/04,

49b/06, 49b/09, 50a/01, 50b/08,

52a/09, 53a/04, 53a/06, 53b/02,

54b/06, 54b/09, 55b/01, 55b/11,

56b/09, 56b/10, 57a/09, 57b/11,

58b/01, 60a/08, 63a/04, 63a/07,

63b/02, 64b/09, 64b/10, 66a/06,

66b/01, 69a/11, 69b/10, 70a/06,

73a/06, 74b/05, 75a/11, 75a/11,

76a/01, 76b/03, 77b/07, 77b/09,

78a/01, 78a/11, 78b/01, 78b/03,

78b/06, 78b/11, 88a/01, 93a/05

g.-en 33a/6

g.-mek 12b/1, 17a/2, 31b/6,

75b/6

g.-mekdür 8a/1, 16b/11, 17a/9,

17b/4

g.-se 17b/6, 19a/9, 27b/5,
32b/8, 36a/11, 41b/3, 44a/4, 44b/1,
47b/6, 65b/10, 68b/10, 68b/11

g.-üb 33a/4

g.-dügi 36b/2

giriftār: (Far.) Düşmüş, yakalanmış,
tutsak olmak. 2b/3, 3a/4, 12b/5, 44a/5

girü: 1. Yine, tekrar, bir daha, sonra.
2. Arkada bulunan taraf, arka taraf.
3a/4, 3b/11, 10b/6, 10b/7, 12a/11,
32b/6, 51a/10, 69a/8, 76a/6, 76b/11,
77a/4

git-: 1. Gitmek. 2. Yok olmak, eser
kalmamak. 3. Yok olmak, elden
çıkmak. 4. Vasıtalar için yol almak,
gitmek.

g.-mek 10a/1

g.-miş 13b/3, 40a/2

g.-se 6a/6, 13b/6, 57b/10,
64b/2

giy-: Giymek.

g.-e 20b/4, 85a/4, 85a/4

g.-se 18a/7, 18b/10, 23b/10,
56b/7, 70a/9, 75b/8

giyik: krş. **geyik** . 70b/3, 70b/4, 70b/5

gizlü: Gizli, saklı. 74b/8, 77b/6, 81b/7,
87a/7, 87a/10

ġulu: (Ar.) Hücüm, saldırış.

g.+ndan 77b/4

göbek(g): 1. Göbek, karın bölgesi. 2.
Göbek çukuru. 68b/5, 68b/5, 68b/7,
89b/3

g.+in 68b/5, 68b/7

göç-: Göç etmek, yer deġiřtirmek.

g.-e 3a/3, 5b/5

gök(g): Gökyüzü, gök. 67a/7

g.+e 18b/9

g.+i 67a/6, 67a/7, 67a/8, 67a/9,
67a/10, 67a/11, 67b/1

g.+den 10b/6, 10b/7, 47a/6,
58b/6

g.+ler 67b/2, 67a/5

gögüs: Göğüs, sine. 68b/3, 68b/4,
88b/7

gökcek: Güzel, sevimli; iyi, kutlu.
77b/3

gölge: Gölge.

g.+sini 54a/4, 54a/5

göm-: Gömmek.

g.-se 12b/5

gömlek(g): Gömlek.

g.+in 53a/4

göñ(ü): Gönül.

g.+i 38a/10, 54b/11

gör-: 1. Bakmak, bir nesne veya bir
varlıġı hissetmek. 2. Anlamak, idrak
etmek. 3. Müşahede etmek, şahit
olmak. 4. Yapmak, ifa etmek. 5.
Görmek, varlıġını algılamak.

g.-mek 8b/1, 9b/8, 12a/9,
14a/6, 17a/9, 21b/6, 30b/3, 30b/6,
33a/3, 36a/3, 37b/9, 44a/11, 47a/11,
47b/10, 54a/3, 58b/2, 61a/1, 62b/10,
64a/3, 65a/8, 65a/10, 65b/3, 65b/7,

65b/9, 70a/2, 70a/3, 70a/4, 70a/5,
70b/6, 71a/6, 71b/3, 73b/6, 75b/11,
76b/5

g.-mekdür 3b/1, 5a/6, 37b/6

g.-se 2a/5, 2a/6, 2a/7, 2a/8,
2a/9, 2a/9, 2a/10, 2a/11, 2b/2, 2b/2,
2b/4, 2b/4, 2b/8, 2b/9, 2b/9, 2b/11,
3a/2, 3a/7, 3a/9, 3b/1, 3b/5, 3b/8, 4a/2,
4a/3, 4a/9, 5a/2, 6a/3, 6b/4, 6b/6, 7a/5,
7a/9, 7b/1, 7b/2, 7b/3, 7b/4, 7b/10,
7b/11, 8a/2, 8a/4, 8b/8, 8b/10, 9a/1,
9a/2, 9a/5, 9a/6, 9a/10, 9b/3, 9b/5,
9b/6, 9b/9, 10a/10, 11b/3, 12a/4,
12a/6, 12a/9, 12b/3, 12b/9, 12b/10,
12b/11, 13a/1, 13a/11, 13b/3, 13b/4,
14a/3, 14a/8, 14a/10, 14b/3, 14b/5,
14b/11, 15a/1, 15a/6, 15a/11, 15b/1,
15b/6, 15b/8, 15b/9, 16a/1, 16a/3,
16a/6, 16a/9, 16b/1, 16b/5, 16b/6,
16b/7, 16b/8, 16b/9, 16b/10, 17a/2,
17a/3, 17a/4, 17a/7, 17a/11, 17b/10,
18a/1, 18a/3, 18a/4, 18a/11, 18b/10,
19a/2, 19a/5, 19a/7, 19a/9, 19b/1,
19b/4, 19b/5, 19b/6, 19b/8, 19b/10,
20a/4, 20a/7, 20a/11, 20b/2, 20b/5,
20b/7, 21a/1, 21a/3, 21a/5, 21a/11,
21b/4, 21b/6, 21b/8, 21b/9, 21b/11,
22a/3, 22a/5, 22a/7, 22a/8, 22a/9,
22b/1, 22b/4, 22b/5, 22b/7, 22b/9,
22b/11, 22b/11, 23a/1, 23a/3, 23a/8,
23a/9, 23a/10, 23a/11, 23b/1, 23b/3,
23b/5, 23b/6, 23b/8, 24a/8, 24a/10,

24b/2, 24b/3, 24b/8, 25a/2, 25a/4,
25a/5, 25a/6, 25a/9, 25b/7, 25b/11,
26a/1, 26a/2, 26a/5, 26a/6, 26a/7,
26a/10, 26b/7, 26b/9, 26b/11, 27a/11,
27b/1, 27b/7, 27b/9, 27b/10, 27b/11,
28a/6, 28b/2, 28b/3, 28b/6, 29a/2,
29b/4, 29b/6, 29b/9, 29b/11, 30a/4,
30a/10, 30a/11, 30b/5, 31a/11, 31b/5,
31b/7, 31b/9, 32a/4, 32a/6, 32a/7,
32a/11, 32b/7, 33a/1, 33a/2, 33a/7,
33b/2, 33b/4, 34a/1, 34a/4, 34a/7,
34b/3, 34b/11, 35a/2, 35a/5, 35a/10,
35b/4, 35b/8, 35b/11, 36a/6, 36a/8,
36b/6, 36b/8, 36b/9, 37a/4, 37a/11,
37b/3, 37b/4, 37b/6, 37b/7, 38a/3,
38a/4, 38b/5, 38b/7, 39a/2, 39a/2,
39a/7, 39a/10, 39b/10, 39b/11, 40a/2,
40a/4, 40a/5, 40a/6, 40a/7, 40a/8,
40a/11, 40b/2, 40b/4, 41b/2, 41b/7,
41b/10, 42a/2, 42a/4, 42a/9, 42b/8,
43a/4, 43a/7, 43a/10, 43b/8, 44a/1,
44a/2, 44a/10, 44b/3, 44b/7, 44b/7,
44b/8, 45a/8, 45a/11, 45b/6, 45b/9,
46a/7, 46b/6, 46b/8, 48a/3, 48a/8,
48a/10, 48b/1, 48b/2, 48b/5, 48b/11,
49a/4, 49a/8, 49a/9, 49b/7, 50a/10,
50b/1, 50b/2, 50b/8, 51a/1, 51a/9,
51b/4, 51b/5, 51b/8, 52a/2, 52a/4,
52a/5, 52a/10, 52a/11, 52b/6, 52b/10,
53b/6, 54a/4, 54a/5, 54a/5, 54a/10,
54b/2, 54b/3, 54b/10, 55a/3, 55a/5,
55b/6, 55b/10, 55b/11, 56a/2, 56a/3,

56a/4, 56a/6, 56a/9, 56a/10, 56b/1,
56b/3, 56b/5, 56b/10, 56b/11, 57a/1,
57a/5, 57a/9, 57a/11, 57b/2, 57b/7,
57b/9, 58b/6, 59a/2, 59a/4, 59b/6,
59b/7, 59b/9, 59b/9, 59b/11, 60b/5,
60b/9, 61a/5, 61a/6, 61a/9, 61a/10,
61b/2, 61b/6, 61b/9, 61b/10, 62a/2,
62a/3, 62a/8, 62a/8, 62b/1, 62b/11,
63a/2, 63a/9, 63a/10, 63b/3, 63b/5,
63b/6, 63b/7, 63b/9, 64a/9, 64a/11,
64b/1, 64b/2, 65a/3, 65a/4, 66a/10,
66a/11, 66b/2, 66b/5, 66b/7, 66b/10,
67a/2, 67a/4, 67a/6, 67a/7, 67a/8,
67a/9, 67a/10, 67a/11, 67b/1, 67b/3,
67b/4, 67b/5, 67b/6, 67b/7, 67b/9,
67b/10, 68a/3, 68a/4, 68a/5, 68a/7,
68a/8, 68a/10, 68b/2, 68b/6, 68b/7,
69a/2, 69a/9, 69a/10, 69b/11, 70b/1,
70b/1, 70b/2, 70b/9, 71a/2, 71a/3,
71a/8, 71b/1, 71b/2, 71b/4, 71b/5,
72a/1, 72a/2, 72a/6, 72a/11, 72b/2,
72b/5, 72b/6, 72b/11, 73a/3, 73a/5,
73a/7, 73b/1, 73b/1, 73b/3, 74a/1,
74a/11, 74b/2, 74b/3, 74b/4, 75a/1,
75b/1, 75b/2, 75b/3, 75b/4, 75b/10,
76a/3, 76a/5, 76a/7, 76a/9, 76b/1,
76b/2, 76b/5, 76b/7, 76b/9, 76b/11,
77a/2, 77a/3, 77a/6, 77a/7, 77b/1,
77b/3, 77b/3, 77b/5, 77b/6, 78a/2,
78a/10, 78b/1, 78b/1, 78b/4, 78b/6,
78b/11, 79a/5, 79a/9, 79a/10, 79b/2

g.-üb 61a/2

g.-dise 60a/3

g.-dügi 60a/1

g.-e 5b/7, 5b/11, 6a/2, 11a/7,
16a/8, 31b/11, 37a/5, 39b/10, 40a/7,
41b/9, 43b/6, 44a/3, 49a/5, 50b/2,
50b/6, 51b/9, 53b/7, 55b/6, 56a/9,
57a/2, 58a/6, 59a/7, 62a/1, 64b/4,
65b/1, 67b/8, 69b/1, 70a/9, 73a/10,
77a/4, 79b/3, 82b/10, 84b/8, 85a/6,
85a/9, 88b/8, 91a/3, 91b/5, 91b/8,
92a/5, 93a/6, 93a/7, 93b/5, 94a/1

g.-eler 55b/8

g.-en 8b/11, 55b/9

cefâ g.-e 79a/3

fâ'ide g.-e 20a/1, 20a/3,
43b/11, 57a/8, 69a/7, 70b/3, 74a/7,
74b/3, 75b/10, 78a/8, 79a/9, 79a/11,
79b/6, 85a/10, 91b/4

fâ'ide g.-mek 57a/5

fâ'ide g.-mekdür 75b/4

güç g.-e 11a/7, 16a/8, 58a/6

hışım g.-mek 14a/1

kerem g.-e 8b/6, 36b/11, 91b/2

luţif g.-e 30b/9

menfa'at g.-e 20b/8, 26b/1,
33b/10, 42b/2, 53a/9, 54b/4, 59a/8,
69a/7, 74a/5

miñnet g.-e 71a/7

şâzlık g.-e 21b/3, 48b/10,
54a/2, 76b/4, 78a/5

uzun g.-se 15a/7, 15a/9, 23a/6,
44b/9, 44b/9

uzun g.-mek 31b/11
vāsi^c g.-se 15a/2, 68b/4
yoqsullıq g.-e 53b/8
zahmet g.-e 11b/8, 16b/9,
37b/3, 46b/5, 57b/4, 64b/3, 66a/9,
76a/5, 91b/8

zulüm g.-mekdür 4b/10

zulüm g.-e 58a/9, 67a/5

götür-: Taşımak, götürmek.

g.-se 14b/8, 14b/9, 16a/10,
20a/8, 21a/8, 25b/1, 44a/10

g.-sen 37a/3

gövde: Gövde, vücut.

g.+ler 12b/3

g.+sinde 27b/7, 71b/11

göz: Göz. 68a/5, 68a/5, 68a/7, 68a/8,
81b/3, 81b/5, 81b/8, 81b/11, 82b/2,
82b/4

g.+i 68a/9, 90b/2

g.+ine 29b/1, 47a/1

g.+ün 68a/11, 82a/2, 82a/5,
82a/8, 82a/10

gözeklü: Güzel. 54b/2

gözli: krş. **gözlü**. 42a/3

gözlü: Gözü olan. 68a/10

gözsiz: Gözü olmayan, kör. 68b/1,
68b/2

gölām: (Ar.) Köle, esir. 27a/8

gurbet: (Ar.) Yabancı yer, gurbet.

ğ.+de 84a/7

ğ.+e 25a/1

gusl: krş. **güsül**. 34a/3

ğuşsa: (Ar.) Keder, tasa, kaygı. 3b/5,
4b/7, 11b/7, 14b/2, 26a/4, 31b/11,
33a/6, 34b/10, 38a/3, 39b/4, 39b/7,
41b/9, 42b/8, 45b/1, 46b/3, 53b/6,
54a/3, 56b/6, 59a/7, 63a/2, 65b/1,
72a/2, 77a/11, 80b/4, 82b/6, 82b/8,
85b/3, 88b/10, 89a/7

ğ.+dan 3b/11, 10a/10, 28b/1,
13a/2, 31b/10, 36b/2, 38b/3, 45b/2,

49b/4, 55b/2, 80b/5, 80b/6, 87a/2

ğ.+dur 18a/10, 21b/11, 22b/10,

24b/9, 25a/6, 30a/11, 44b/4, 50b/1,
54b/10, 55a/1, 63a/5, 63b/3, 63b/5,
64b/1, 73b/5, 78b/5

ğ.+sı 42a/7, 57a/4, 60b/10,

62b/10, 79b/7

ğ.+ya 2b/3, 3a/3, 13a/3, 23a/1,

27b/8, 40a/6, 46b/8, 51b/7

ğuşşalan-: (Ar.+T.) Kederlenmek.

ğ.-a 85a/3

ğuşşalu: (Ar.+T.) Kederli, tasalı
12b/11, 29b/3, 41a/5, 55a/9, 61b/10,
63a/2, 68b/10, 68b/11, 69a/2, 73b/10,
77b/5, 92b/9

ğüsül: (Ar.) Boy abdesti, güsül. 36b/1,
38b/2, 58a/3, 58a/6

güc: 1. Şiddet, güç, kuvvet, zor. 2. İş,
uğraş, iş yapma. 11a/7, 16a/8, 58a/6

g.+e 55a/7

g.+i 4b/4, 18a/11, 24a/3, 26b/7,
29a/6, 29b/9, 30a/1, 31b/4, 39a/3,
40a/10, 40b/1, 41b/5, 44b/8, 51b/4,

58a/1, 59a/1, 59b/7/7, 29a/6, 29b/9, 30a/1, 31b/4, 39a/3, 40a/10, 40b/1, 41b/5, 44b/8, 51b/4, 58a/1, 59a/1, 59b/7

g.+ile 90b/4

güçlü: Güçlü. 47b/7

güd-: krş. **güt-**.

g.-se 34b/6

gül: (Far.) Gül, gül çiçeği. 69a/9, 69a/9

gül-be-şeker: (Far) Gül yaprağından yapılan macun kıvamında tatlı. 69b/3, 69b/4

gülsuyu: Gülsuyu. 69a/11

g.+n 69a/11

gülyag: Gül yağı. 69b/2

g.+ın 69b/2

gümüş: krş. **gümüş.** 26b/4

gümüş: Gümüşten yapılmış anlamında.

g.+den 61a/9, 78a/4

gün: Gün.

g.+i 67b/4

g.+in 67b/5, 67b/6, 67b/7,

67b/8, 67b/9

g.+ler 67b/3, 67b/4

günāh: (Far.) Günah. 35a/10, 35b/2, 37a/2

g.+ı 6a/3, 44a/10

g.+ına 7b/5, 10a/2, 28b/8,

44a/11, 55b/2

g.+dan 58a/4

güneş: Güneş. 42b/9, 66b/9, 66b/9, 66b/11, 67a/3

g.+in 67a/4

g.+ün 67a/1

güreş-: Güreşmek.

g.-se 71b/10, 71b/10

güt-: Gütme.

g.-se 34b/7

güveg: Damat, güvey.

g.+i 89b/7

güyendir-: Yakmak.

g.-se 68a/1

güzegü: Güzel 83a/2

-H-

hā: Arap alfabesinin yedinci harfi. 37a/4, 76a/4

haber: (Ar.) Haber, havadis, bilgi. 30a/8, 44b/6, 74b/8, 82a/1, 82b/6, 88b/4, 89a/11, 90a/1, 90b/5, 93b/3, 94a/1

h.+i 58a/1

h.+ler 80b/9

haber-nāme: (Ar.+Far.) Habername. 82a/9

hacc: (Ar.) Kabe'yi ziyaret etme. 28b/11, 35a/11, 51b/2

h.+a 3a/9, 5a/2, 5b/9, 10a/1,

10b/5, 29b/10, 47b/1, 62a/7

h.+ı 11a/2

hacālet: (Ar.) Utanma, utangaçlıkla şaşırma. 5a/6, 92a/3

ḥacāmat: (Ar.) Vücutun değişik yerlerinden kirli kan alınması, hacamat. 36b/4, 36b/4	ḥ.+dan 11b/5, 92b/5 ḥ.+ın 37a/3, 38a/9, 49b/1, 51b/10
ḥaceri'l-esved: Kābe'nin doğu köşesinde bulunan, tavaf sırasında hacıların her dönüşte selamladıkları siyah parlak taş. 35b/3, 35b/3, 35b/5	ḥ.+ıñ 75a/1 ḥ.+ında 52b/4, 52b/6, 52b/8, 87a/8
ḥācet: (Ar.) İhtiyaç, muhtaç olunan şey. 17b/10, 38a/6, 45a/4, 51b/2, 88a/4, 89a/10, 90a/3, 91a/4, 91a/7	ḥāl: (Ar.) Durum, vaziyet, hal. h.+den 47a/5 h.+e 38b/10, 47a/5 h.+i 7a/8, 29b/5, 72a/11 h.+ine 28b/3
ḥ.+i 4b/1, 35b/9, 43a/10, 67b/3, 87a/4	ḥalās: (Ar.) Kurtulma, kurtuluş. 3b/11, 10a/10, 14b/6, 14b/7, 45b/2, 58a/4, 67a/2, 80b/6, 89a/6, 92b/4
ḥācī: (Ar.) Hac eden kimse, hacı. ḥ.+lar 20b/2	ḥalāyık: (Ar.) Hizmetçiler, uşaklar. 4a/5, 37b/11, 37b/11
ḥadd: (Ar.) İnsan için yetki, değer. ḥ.+dı 41a/11, 41b/1	ḥalel: (Ar.) Bozukluk, eksiklik. 11b/8
ḥādīm: (Ar.) Kısırlaştırılmış erkek, hadım. 37b/5, 37b/6, 37b/7	ḥalḥal: (Ar.) Halhal, ayağa takılan bilezik. 37b/2, 37b/3, 37b/4
ḥāfız: (Ar.) Hıfzeden, Kur'an'ı ezberleyen, hafız. 76b/1	ḥalīm: (Ar.) Hilm sahibi, yumuşak huylu. 65a/8
ḥaḳ te'ālā: Allah, tanrı. 57a/9, 76b/11	ḥalk: (Ar.) 1. Umum halk, insanlar. 2. Aynı hanede yaşayanlar. 22b/7
ḥākim: (Ar.) Hükmeden, hüküm süren, hükümdar. 14b/11 ḥ.+den 90a/1, 91b/2, 92a/5	ḥ.+ı 6b/3, 27b/4, 57b/1, 65b/5, 72a/4, 72b/2, 73a/10, 73b/6, 80b/1, 80b/1, 85a/7
ḥākīmlik: (Ar.+T.) Hakimlik. 88a/5	ḥ.+ıñ 27b/4, 44a/10, 79b/2 ḥ.+ındandır 19b/7
ḥaḳīr: (Ar.) İtibarsız, değersiz, aşağı, bayağı. 53b/3, 57b/5, 74a/7	ḥallac: (Ar.) Pamuk atıcısı, hallaç. 36b/6, 36b/6
ḥaḳ: (Ar.) 1. Allah, tanrı. 2. Yapılan işin maddi karşılığı, pay, hisse. 3. Üzerine, için, hususunda, dair. 13a/7, 49a/6, 49b/1, ḥ.+a 11b/9, 44b/11, 49a/6	ḥāmīl: krş. ḥāmīle. 5b/11 ḥāmīle: (Ar.) Yüklü olan, hamile.

5b/11, 9b/11, 33b/3, 52a/10, 75b/8

h.+yise 8b/11

hamle: (Ar.) Hamle, saldırma, hücum. 41a/5, 70b/7

hammāl: (Ar.) Yük taşıyan, hamal. 37a/1

hamāllık: (Ar.+T.) Yük taşıma, hamallık. 37a/1

hammām: (Ar.) Hamam. 36a/10

h.+a 36a/11

h.+da 36b/1

h.+ın 36b/2

handān: (Ar.) Gülen, sevinçli. 81a/6, 84b/8, 84b/11, 86b/8, 93b/9

hāne: (Ar.) Ev, ev bark.

h.+ye 49b/9

harāb: (Ar.) Harabe, harap, viran. 49a/9, 52a/5, 69a/3

harac: krş. **harc.** 32a/3, 89a/1

harc: (Ar.) Harcama, sarf etme, masraf. 40b/10, 47a/1, 57a/3, 80b/7

harām: (Ar.) Dîn kurallarına aykırı olan, helal karşıtı. 13b/10, 15b/9, 32b/10, 34a/1, 34b/2, 35b/7, 42b/3, 42b/5, 44a/5, 44a/6, 53a/6, 53a/11, 58a/8, 63a/8, 66a/11, 68b/2, 70a/2, 76a/1, 78b/3

harba: (Ar.) Mızrak. 36b/9, 36b/9, 36b/10, 36b/11

hardāl: (Ar.) Hardal. 38a/2, 38a/3

hareket: (Ar.) Bir nesnenin konumunu veya durumunu değiştirmesi,

kımıldama. 80a/11, 81a/9, 84a/3, 93b/6, 93b/8

harem: (Ar.) 1. Herkesin girmesine izin verilmeyen, saygı gösterilmesi gereken yer. 2. Kutsal olan yer. 3. Karı, eş. 35b/7

h.+i 82a/11

h.+inde 35b/11

harf: (Ar.) Harf.

h.+lerüñ 80a/4

hurrem: (Far.) Mutlu, huzurlu. 83b/11, 84b/11, 85a/4, 86b/8, 87a/10, 87b/6, 88b/1

h.+i 82b/3, 83a/4

hāř: (Ar.) Kimse, sınıf, topluluk için seçkin, has.

h.+larından 57b/7

hasenāt: (Ar.) İnsanlar için yapılan hayırlı işler, iyilikler.

h.+da 73a/8

h.+ı 65a/2

hāřıl: (Ar.) Elde etme. 8a/3, 21b/7, 30a/6, 32a/2, 33b/1, 38a/1, 46a/6, 47b/7, 66a/7, 68a/3, 69b/3, 80b/4, 80b/11, 82a/7, 82b/2, 83a/5, 83b/7, 84a/1, 84a/3, 85a/4, 85a/5, 85b/4, 85b/4, 86a/1, 86a/6, 88a/11, 88b/1, 89b/10, 90a/4, 93b/3, 94a/3

hāřlet: (Ar.) Huy, tabiat, haslet. 89b/6

hasta: (Far.) Hasta. 6b/2, 78b/4, 83a/10, 83b/1, 84a/3, 85b/10, 86a/9, 86a/11, 90b/8

ḥastalık: (Far.+T.) Hastalık. 53b/8, 82b/6, 83b/5, 86a/9

ḥ.+dan 50a/1, 92b/8

ḥastelik: krş. **ḥastalık.** 86a/9, 89a/3

ḥ.+den 84b/1, 92b/8

ḥasūd: (Ar.) Çok kıskanç, hasetçi kimse. 47b/9

ḥ.+larına 47b/8

ḥaşmet: (Ar.) Görkem, büyüklük. 80a/10, 82b/4, 83b/6, 86b/11, 88b/5, 89b/2, 92a/3

ḥatarlu: (Ar.+T.) Tehlikeli. 84a/2

ḥātır: (Ar.) Gönül.

ḥ.+ı 39b/5, 82a/11

ḥatīb: (Ar.) Hitap eden, güzel söz söyleyen, hatip. 37a/4, 37a/4

ḥātūn: (Ar.) Eş, zevce.

ḥ.+ı 7a/10

hava: (Ar.) Hava, gök 76b/5, 76b/5, 76b/6

ḥavız: krş. **havz.** 36a/3, 36a/3

ḥ.+dan 36a/4

ḥavz: (Ar.) Havuz. 36a/1, 36a/2

ḥavlu: (Ar.) Avlu.

ḥ.+sında 48a/3

ḥayā: (Ar.) Utanma, ar. 74a/1, 90a/2, 90a/5

ḥayāl: (Ar.) Aslı olmadığı hâlde zihinde kurulan şey.

ḥ.+i 90b/10

ḥayır: (Ar.) 1. İyilik, yardım, ihsan. 2. İyi, faydalı. 3. İyi ve makbul olan hal

ve iş, hayır. 65a/2, 69b/8, 76a/10, 81b/4, 81b/7, 82a/1, 82b/6, 82b/8, 82b/10, 85a/9, 85b/11, 86b/6, 87a/10, 88b/4, 90b/5, 91b/5, 93b/3

ḥ.+dur 54a/5, 68a/5

ḥ.+lar 50b/6

ḥayr: krş. **ḥayır.** 14a/5, 18b/3, 37a/3, 81a/9, 85a/4

ḥ.+a 88a/2

ḥ.+ı 39b/6, 65b/7

ḥ.+ın 55a/11

ḥazā: (Ar.) Bu, o, şu. 1b/1, 80a/6

ḥazret: (Ar.) Kişi ve kutsal sayılan varlık isimlerinin önüne saygı, yüceltme ve övgü amacıyla getirilir.

ḥ.+ine 49a/6

ḥ.+in 20a/9

hediye: (Ar.) Hediye. 54a/7, 76b/3, 76b/4

ḥekīm: (Ar.) Doktor, tabip.

ḥ.+den 36a/9

helāk: (Ar.) Mahvolma, yok olma, helak. 53b/9

h.+dan 4b/3

h.+den 35b/9

ḥelāl: (Ar.) Dinen yasak ve haram olmayan şey, helal. 19b/3, 20b/4, 24a/7, 25a/11, 29a/5, 29a/7, 32b/3, 34b/6, 40b/3, 46a/3, 46b/9, 50a/2, 55b/10, 56b/10, 61a/2, 78b/6, 78b/11, 88b/3, 90b/7

ḥelva: (Ar.) Unlu, yağlı ve şekerli

maddelerle yapılan bir tür tatlı.

h.+sın 24a/11

hemîn: (Far.) Sürekli, daimi. 60b/5, 765b/8

h.+dür 62b/6

hemîşe: (Far.) Sürekli, daima, her zaman. 66b/8, 73a/8

her: (Far.) Her, her bir. 2b/5, 11b/10, 13a/5, 13b/3, 18a/8, 19a/3, 19b/5, 28b/2, 37a/8, 40a/7, 48a/1, 48b/8, 50a/7, 59b/9, 73a/4, 74b/10

herîse: (Ar.) Keşkek yemeği. 76b/2, 76b/2

heybet: (Ar.) Azamet, ihtişam, mehabet, heybet. 60b/7, 78a/3

hezârdüstân: (Far.) Bülbül feryadı. 76a/10, 76a/11

hezîmet: (Ar.) Bozgun, bozgunluk. 58b/7

hürmen: (Far.) Harman. 38a/1, 38a/1

h.+den 38a/2

hışım: Hıssım, akraba.

h.+ları 38b/11, 43b/8, 66a/4

h.+larıyla 84b/8

h.+larından 85a/10, 91b/4

hış(1)m: (Ar.) Kızgınlık, öfke, hıssım. 14a/1, 17b/8, 22a/10, 48b/1

h.+ı 32b/8

hıyânetlik: (Ar.) Hainlik, ihanet. 17b/08, 22a/10

hidâyet: (Ar.) Doğru yola ulaşma, hidayet. 4b/5

hikâyet: (Ar.) Hikaye. 80b/9, 82a/2

hikmet: (Ar.) Bilgelik, hikmet. 49a/1

hilâfet: (Ar.) Halifelik, hilafet. 38a/5, 84b/7

hilâl: (Ar.) Yeni ay, hilal. 9a/4

hil'at: (Ar.) Padişah tarafından mükâfat için verilen kaftan, teşrifat kaftanı. 37a/9, 37a/9, 67b/10, 86a/4, 88a/9

hîle: (Ar.) Aldatma, oyun, hile. 30b/3, 51a/2, 57b/1, 76b/11, 78b/10

hîlelü: (Ar.+T.) Hileli. 19b/4, 30a/10

hîlepâz: Hile yapan, hilebaz. 43a/5

himmet: (Ar.) Manevi yardım, iyilik, himmet. 36b/10

himmetlü: (Ar.+T.) Gayretli, çalışkan. 16b/4

hişâr: (Ar.) Kale, hisar. 36a/5, 36a/6

hizmet: (Ar.) Hizmet, iş. 7b/7, 59a/11

hizmetkâr: Hizmetkar. 7b/8, 7b/11, 26b/6, 77b/9

h.+ından 42b/2

hokka: (Ar.) İçine mürekkep konan maden, cam veya topraktan yapılmış küçük kap. 36b/7, 36b/8

horlık: Değersizlik, hakirlik. 72a/5

h.+dur 8b/4

horûs: (Far.) Horoz. 30a/7, 37b/8, 37b/8, 37b/9, 37b/10

hoş: (Far.) Güzel, hoş. 6a/1, 6a/6, 16b/2, 15a/10, 24a/3, 44b/6, 51b/11, 68b/11, 76a/10, 82a/11

hoşlık: (Far.+T.) İyilik, güzellik.
57a/4, 82b/9

hüb: (Far.) Güzel, hoş. 8b/11, 39b/9,
40a/11, 45b/6, 49b/8, 56a/2, 56b/4,
57b/4, 72b/5

hüd: (Ar.) Hz. Hud peygamber (AS).
76a/4, 76a/4

hün: (Far.) Kan. 92b/9

hurdi: Küçük, ufak. 34a/9

hurma: (Far.) Hurma. 37a/10, 37a/11,
37b/1

huşümet: (Ar.) Düşmanlık, hasımlık.
5b/10, 17a/4, 20a/4, 28a/6, 41b/3,
44a/3, 51a/9, 52b/5, 69a/10, 69b/11,
70a/8, 82a/10, 83b/9, 84b/1, 84b/4,
85a/1, 86b/7, 87a/11, 86b/10

h.+e 5b/8, 83b/4

hutbe: (Ar.) Cuma namazında yapılan
dini konuşma. 37a/6, 37a/6

huylu: Huylu. 65a/9

hüdhüd: (Ar.) Çavuşkuşu, ibibik, Hz.
Süleyman'ın danışman kuşu. 76a/9,
6a/9

hük: krş. **hüküm.**

h.+i 59b/10, 76a/8

hüküm: (Ar.) Emir, hükümlülük.
36a/8, 8a/5, 8b/2, 9a/7, 16b/3, 16b/6,
17a/5, 23a/11, 23b/2, 23b/4, 23b/5,
23b/7, 23b/8, 23b/9, 28a/5, 29a/3,
30a/5, 30b/5, 32a/7, 32a/8, 32b/7,
33a/4, 34a/8, 34a/9, 34b/3, 34b/4,
36a/4, 36a/7, 36a/8, 36a/11, 36b/7,

37b/9, 40a/4, 40a/5, 43a/5, 44b/1,
47b/10, 59b/11, 60b/5, 62a/2, 62b/2,
62b/11, 63b/6, 65a/11, 65b/3, 65b/9,
66b/10, 67b/3, 70b/2, 70b/7, 70b/10,
71a/2, 71a/4, 71b/4, 71b/6, 72b/7,
73b/6, 75a/2, 75b/8, 76a/1

hüsn: (Ar.) Güzellik.

h.+ü 2b/8

h+ün 87b/2

hüsnedâr: (Ar.) Güzel. 48a/3, 56a/7,
58b/1

hüsüdâr: krş. **hüsnedar.** 9a/5, 73a/1

-İ-

ılan: Yılan. 19b/3, 19b/3, 19b/4, 19b/7

ılduz: Yıldız. 9a/5, 9a/6

ırak: Uzak. 43b/10, 47a/5, 75a/1

ırmaç: Irmak.

ı.+dan 46a/11

ısrır-: Isırmak.

ı.-maç 11a/9, 11a/9

ı.-sa 11a/11, 11b/1, 11b/2,

27b/2, 47b/8, 57b/3

ıslâh: (Ar.) İyileştirme, düzeltme.
38a/11

ıslan-: Islanmak.

ı.-sa 32a/3

-İ-

i-: İmek fiili.

i.-ken 12a/11

i.-se 4b/7, 4b/8, 5a/5, 5b/7,
6a/8, 6a/8, 6b/8, 6b/9, 6b/11, 13a/3,
16a/4, 17a/8, 18a/10, 18b/11, 20b/9,

25a/7, 30b/8, 33a/6, 33b/3, 34b/9,
34b/10, 36b/3, 37a/7, 37b/7, 38a/9,
38a/11, 39b/6, 40a/9, 40a/9, 42a/11,
45a/10, 47a/2, 52a/3, 52a/8, 54a/2,
56b/8, 58a/8, 59a/5, 60a/2, 62b/8,
63b/10, 63b/11, 65b/11, 65b/11,
73b/4, 73b/5, 73b/9, 73b/9, 73b/10,
73b/11, 75b/8, 78a/3, 78a/4, 78a/5,
78a/6, 78a/7, 78a/8, 78b/2, 78b/5,
78b/10

ib: İsim. 12a/1

‘ibādet: (Ar.) İbadet, kulluk. 67b/11

‘i.i 45a/11

iblik: İplik. 19a/4, 19a/4, 19a/5

ibrahim: (Ar.) Hz. İbrahim peygamber
(AS). 3a/8, 3b/3

ic: İç.

i.+inde 5b/4, 9b/1, 9b/6, 19b/6,
35b/8, 36a/3, 52a/9, 61a/5, 64b/2,
68a/6, 72a/4, 74a/2

i.+indedür 19b/6

i.+ine 64b/4

ic-: İçmek.

i.-dügi 59a/9

i.-se 8b/7, 13b/10, 19b/2,
21b/1, 26b/2, 26b/4, 26b/6, 32b/4,
36a/2, 36a/4, 38b/1, 41a/11, 43b/6,
44a/3, 44a/5, 46a/2, 46a/3, 46a/4,
46a/8, 46a/9, 46a/10, 46a/11, 46b/3,
46b/8, 50a/1, 50a/3, 50a/6, 50a/7,
59a/8, 62b/9, 63a/8, 64b/5, 65a/11,
65b/5, 66a/6, 66a/9, 69b/2

i.-üb 50a/3

i.-mek 60a/10

anıd i.-mek 13a/5, 13a/6

anıd i.-se 13a/7

icün: İçin. 7a/1, 18b/3, 32a/5, 36a/9,
49b/5, 51b/1, 52b/2, 56b/6, 58a/2,
64a/5, 70a/7, 71a/10, 87b/3

it(d)-: Etmek.

āzād i.-e 62a/7

bāzār i.-e 84b/4

bühtān i.-e 26b/8

cāzūlık i.-e 47b/3

cemī^c i.-e 78b/10, 82b/11

cevāb i.-er 50b/9

cevāb i.-eler 52b/6, 52b/8

cimā^c i.-e 47b/3, 50b/10

cimā^c i.-se 33b/7

da^c vet i.-eler 88b/8

delālet i.-er 3a/2, 48a/10,
57b/1, 58a/11, 62a/9

dōstlık i.-e 17a/11

dōstluğ i.e 84a/9

dügün i.-e 67b/9

ferāḥ i.-e 11b/5

feryād i.-üb 11b/6

fesād i.-ici 28a/4

fesād i.-er 57b/2

fesād i.-e 62a/4

ğalebe i.-e 13a/4

ğaybet i.-e 90a/11

ğayret i.-e 55b/3

ḥalāş i.-e 3b/11

ḥalāş i.-se 4a/1
 ḥarac i.-e 32a/4
 ḥarām i.-ici 68b/2
 ḥarc i.-e 40b/10, 47a/1
 ḥareket i.-e 80a/11, 93b/8
 ḥaric i.-e 57a/3
 ḥāşıl i.-e 21b/7, 30a/6, 33b/1,
 38a/2, 46a/6, 47b/7, 66a/7, 68a/3,
 69b/3, 82b/2, 85a/5
 ḥışım i.-e 48b/1
 ḥıyānetlik i.-e 17b/8, 22a/10
 ḥızmet i.-en 7b/7
 ḥuşūmet i.-e 20a/4
 ḥüküm i.-e 8a/5, 9a/7, 16b/3,
 23b/5, 23b/7, 29a/3, 32a/7, 34a/8,
 36a/4, 62a/2, 72b/7
 ḥüküm i.-er 8b/2, 16b/6, 17a/5,
 23a/11, 23b/2, 23b/4, 23b/8, 23b/9,
 28a/5, 30a/5, 30b/5, 32a/8, 32b/7,
 33a/4, 34a/9, 34b/3, 34b/4, 36a/8,
 36a/11, 36b/7, 37b/9, 40a/4, 40a/5,
 43a/5, 44b/1, 47b/10, 59b/11, 60b/5,
 60b/10, 62b/2, 62b/11, 63b/6, 65a/11,
 65b/3, 65b/9, 66b/10, 70b/2, 70b/7,
 70b/10, 71a/2, 71a/4, 71b/4, 71b/6,
 73b/6, 75a/2, 75b/8, 76a/1
 ibādet i.-ici 67b/11
 iftirā i.-eler 87a/7, 90a/8
 imāmlık i.-erken 4b/9
 istiğfār i.-e 56a/5
 ḳahır i.-e 47a/8, 60a/11, 65a/6,
 65b/5
 ḳaşıd i.-e 79a/2
 ḳazā i.-e 35b/9
 laṭīfe i.-e 82a/6
 meyl i.-e 34a/2
 müşāvere i.-e 44a/2
 müyesser i.-e 10a/5
 naḳıl i.-eler 84a/4
 naḳıl i.-e 87a/6, 87a/7, 91b/1
 nikāḥ i.-e 26b/5, 27a/4, 54b/1
 noḳşan i.-e 46b/5
 rivāyet i.-eler 87a/7
 sefer i.-e 5b/4, 26a/9, 27a/7,
 27a/9, 33a/5, 41a/3, 41a/9, 49b/7,
 56a/7, 62b/5, 63b/11, 71a/4, 75a/6,
 80b/10, 82a/9, 91b/3, 91b/7, 91b/11,
 93b/7, 64a/6
 sefer i.-ecegin 48b/7
 şenā i.-eler 43b/8
 şoḥbet i.-e 20b/1, 70b/11,
 71a/1, 80b/1, 82a/11
 şoḥbet i.-üb 50b/5
 sünnet i.-e 45b/5, 67b/6
 şefḳat i.-e 11b/3
 ta‘ bir i.-erler 17a/1
 ta‘ bir i.-e 22a/5, 22a/9, 40a/7
 ta‘ bir i.-eler 52a/5
 taḥşıl i.-e 67a/7
 tevbe i.-e 44a/11
 tımār i.-e 39a/1
 vefāt i.-e 7a/6, 7a/10, 7b/8,
 9a/2, 40a/7, 40b/6
 yavuzlık i.-e 66a/3

zarāfet i.-eler 82a/6
zikir i.-eler 84a/7
ziyāde i.-icek 18b/4
ziyāde i.-e 45b/4
zulim i.-e 12a/5
zulüm i.-e 65a/1
iş i.-e 6b/3, 63b/10, 73a/1,
80a/11
hile i.-ici 30b/4
tirzilik i.-üb 31a/7
çulhālîk i.-üb 35a/8
dügün i.-üp 42a/5
idin-: Almak, sahiplenmek.
i.-e 88b/3
idrîs: (Ar.) Hz. İdris peygamber (AS).
3a/6
iftirâ: (Ar.) Bir kimseye kasıtlı ve
asılsız suç yükleme, kara çalma. 87a/7,
90a/8
igde: İğde. 17a/10, 17a/11
igne: İğne. 19a/1, 19a/2, 19a/2
i.+si 19a/3
ihrâc: (Ar.) Çıkarma, derleme. 80a/1
ihsân: (Ar.) İyilik, lütuf, bağış. 14a/5
ihtilâk: (Ar.) Yalan, uydurma. 84b/6
iqbâl: (Ar.) Baht, talih. 76a/8, 93a/11
i.+i 88a/6
iki: İki. 5b/9, 9a/2, 15b/1, 20a/10,
35b/10, 45b/9, 58b/4, 66b/7, 72b/11,
75a/5, 78a/9, 81a/6
ikinci: İkinci. 67a/7, 92b/7, 92b/10
ikindi: İkinci. 23b/6

ikiyüz: İki yüz. 30b/5
ikiyüzlü: Özü sözü bir olmayan,
münafık, iki yüzlü, riyakar. 44a/7,
68a/8
ikrām: (Ar.) Hürmet, saygı. 42a/11
il: Vilayet, il. 41b/10, 58b/10
ile: İsimlerin sonuna gelerek
beraberlik, refakat, vasıta, araç, hâl
birbirine bağlar. 5b/6, 9a/11, 12b/8,
17a/11, 19a/2, 21a/2, 28b/8, 35a/3,
40b/10, 41a/2, 43b/10, 46a/9, 46b/9,
46b/11, 48a/5, 48b/2, 48b/5, 49a/4,
50b/5, 54a/9, 54b/5, 56b/7, 57a/4,
59a/10, 59b/2, 60a/10, 60b/4, 60b/11,
64b/5, 71a/10, 72b/4, 76b/11, 78a/11,
78b/2, 78b/10, 80b/7, 82a/6, 85b/2,
91a/10, 92a/7
ilet-: Götürmek, yerine ulaştırmak.
i.-se 12b/7
‘ilim: (Ar.) İlim, bilgi, marifet. 18a/4,
36b/5, 37b/1, 49a/1, 58a/11, 59a/3,
67a/7, 68a/2, 69b/3, 72a/6, 72b/1,
73a/6, 78b/7
‘ilm: krş. ‘ilim. 49a/10
‘illet: (Ar.) Hastalık, maraz.
i.+den 72a/8
‘imâret: (Ar.) Saray ve benzeri yapı.
2b/9
imâm: (Ar.) İmam, namaz kıldırın
kimse. 4b/5
imâm-ı ca‘fer: Şiilerin on iki
imamından altıncısı. 10b/9

imāmlık: (Ar.+T.) İmamlık. 4b/5, 4b/8, 4b/11	i.-se 11b/7, 11b/8, 11b/9, 11b/10
imān: (Ar.) İman, inan. i.+ıla 49a/11, 56a/2, 56a/5	insānlık: İnsana yakışır hal. 46b/9
in-: Bir yerden aşağı inmek. i.-er 76a/3 i.-erlerdi 58b/6	ir-: Vasıl olmak, yetişmek. i.-dügü 56a/5 i.-e 2b/10, 3a/4, 3a/7, 3b/1, 5a/11, 6b/6, 7a/4, 7b/9, 9a/4, 9b/11, 10b/2, 10b/8, 11a/2, 11a/3, 11b/7, 11b/8, 12b/9, 13a/3, 13b/9, 14b/4, 15a/2, 17b/5, 18a/9, 20a/9, 21b/5, 22a/8, 22b/11, 23a/1, 24b/10, 25b/11, 26a/3, 26a/5, 28b/3, 29a/1, 32b/5, 33a/7, 33b/9, 34a/4, 35b/3, 36a/1, 37a/7, 37a/10, 37b/5, 38a/8, 39a/8, 40a/11, 41b/8, 42a/1, 42a/8, 42a/9, 44a/9, 45a/9, 46a/2, 46b/1, 49a/9, 52a/2, 52b/9, 53b/5, 53b/11, 55b/5, 55b/9, 58a/8, 59a/6, 59a/9, 59a/11, 60a/6, 61b/8, 69a/9, 70a/1, 71a/9, 78a/3, 85a/10, 90a/1
in‘ām: (Ar.) Lütuf, nimet. 6a/2	
in‘āmlı: (Ar.+ T.) Nimetli, lütüflü. 27a/1	
inan-: 1. İnanmak, iman etmek. 2. Aldanmak, kanmak. i.-mak 28a/2, 28a/3	
ince: İnce. 22a/8, 22b/11	
incit(d)-: Üzmek, üzüntü vermek. i.-e 27b/6 i.-üb 51a/6	
incik(g): Baldır. i.+i 91a/5, 91a/7	
incin-: 1. Bir tarafına bir zarar gelmek. 2. Üzüntü duymak, gücenmek. i.-e 47b/9, 90b/5 i.-mek 43a/2 i.-mekdür 17a/10	
incir: (Far.) İncir. 17a/8, 17a/9	
incü: İnci. 18a/4, 18a/4, 58a/10	
inek: İnek. 19b/1, 19b/1, 30b/11	
infi‘āl: (Ar.) Gücenme, darılma. 81a/8, 92a/9	
inhiṛāk: (Ar.) Yırtılma, yırtık. 85b/9	
inle-: İnlemek, sızlanmak.	
	i.-mek 30a/3, 48a/8 i.-mekdür 10a/11, 17b/5, 20a/6, 36a/10, 40b/6, 43b/11 i.-se 61a/3 i.-üb 33b/6 ḫalel i.-e 11b/8 zaḫmet i.-se 23a/4
	iriş-: Ulaşmak, erişmek. i.-e 2b/11, 3b/6, 4a/3, 4b/6, 7a/7, 8b/7, 9a/3, 17a/8, 18a/7, 18b/3, 22a/4, 27a/2, 28b/4, 28b/7, 29a/10, 29a/11, 29b/6, 33a/5, 33b/6, 36a/6,

38b/1, 39a/4, 39a/10, 39b/4, 39b/7, 40b/3, 52a/7, 56a/8, 61b/5, 63b/9, 66b/4, 66b/6, 67a/8, 67a/11, 67b/1, 73b/4, 75b/7, 76b/10, 79b/5, 81b/3, 81b/4, 81b/4, 81b/7, 81b/10, 81b/10, 82a/8, 82b/3, 82b/8, 843/1, 843/10, 84a/5, 84a/10, 84b/3, 85b/3, 85b/5, 85b/6, 85b/11, 86a/5, 86a/7, 86b/4, 86b/5, 86b/6, 87a/1, 87b/5, 87b/6, 87b/6, 87b/11, 87b/11, 89a/4, 88a/5, 88a/5, 88a/7, 88a/9, 88b/1, 88b/10, 88b/10, 89b/9, 90a/1, 90a/2, 90a/4, 90a/10, 90b/7, 91a/3, 91a/3, 91a/5, 92a/3, 92a/4, 92a/4, 92b/1, 92b/6, 93a/4, 93b/2, 93b/6, 93b/11

i.-mekdür 6b/10, 12b/1

i.-mik 5a/3

feraḥ i.-e 88a/5

irişdür-: Ulaşdırmak, erişdirmek.

i.-e 4a/1

ırkek: Erkek. 15a/6, 15a/7, 33b/2

‘**isā:** (Ar.) Hz. İsa Peygamber (AS). 56a/5, 56a/6

işhak: (Ar.) Hz. İshak peygamber (AS). 3b/4, 3b/7

isim: (Ar.) Ad, isim. 80a/6

islām: (Ar.) İslamiyet, Müslümanlık.

i.+ı 73b/1

ismā‘ il: (Ar.) Hz. İsmail peygamber (AS). 3a/11, 3b/4

isrāfil: (Ar.) Hz. İsrâfil, dört büyük melekten biri. 4a/8

issi: Sahip, malik. 14a/10, 20b/11, 22b/6, 23b/11, 29a/3, 58a/6

i.+sini 67a/4

iste-: İstemek.

i.-se 56b/5

istiğfār: (Ar.) Günahın bağışlanmasını dileme, tövbe. 10a/4, 56a/4

istimālet: (Ar.) Gönül çekme. 84a/10, 87a/1, 92a/6

iş: İş, amel. 6b/3, 9b/9, 19a/3, 37a/8, 41b/1, 43b/2, 48b/8, 54a/7, 63b/9, 64b/2, 68a/8, 70a/2, 71a/9, 72b/11, 73a/10, 74a/9, 79a/11, 80a/7, 82b/3, 83a/3, 85b/6, 90a/11

i.+e 4b/2, 13b/11, 16a/6, 31a/9,

34a/1, 51b/6, 52b/2, 55b/3, 69a/4, 71a/7, 79a/1, 81a/2, 90a/9

i.+i 4b/4, 14a/3, 14a/4, 18a/11,

19a/3, 24a/3, 26b/7, 29a/5, 29b/9, 29b/11, 31a/8, 31b/3, 39a/3, 40a/10, 40b/1, 41b/5, 44b/8, 51b/4, 58a/1, 59a/1, 59b/7, 60a/2, 69a/5, 76a/3, 90a/3

i.+den 71a/7, 79a/6, 83a/11

i.+inde 77a/4

i.+inden 34a/2

i.+ine 15a/11, 52a/11

i.+leri 43a/8

işāret: (Ar.) İşaret, delalet etme, gösterme. 80a/2, 80a/2, 80a/3, 80a/4, 80a/4

i.+dür 10b/7

işbu: Bu. 70b/10

işid: krş. **işit-**

i.-dilerse 4a/6

i.-e 21a/7, 21a/10, 27b/2,
30a/8, 31a/1, 31a/2, 31a/7, 41a/6,
41a/7, 49b/8, 49b/10, 50b/3, 55a/2,
69b/6, 74b/8, 75a/9, 80b/9, 80b/10,
80b/10, 82a/2, 82b/6, 83b/8, 88b/4,
89a/11, 90a/8, 90a/9, 90b/5, 91b/5,
93a/4

işit-: Duymak.

i.-medi 4a/4

i.-se 28a/8, 41a/7, 55a/1, 63a/5,
74a/2

işle-: Yapmak, yerine getirmek, ifa
etmek. 7a/10, 74a/9

i.-mek 35a/10, 37a/2

i.-ye 74a/10, 74a/9

şevāb i.-mek 14a/7

şevāb i.-ye 37a/3

it-: Yapmak; ortaya koymak, meydana
getirmek anlamında yardımcı fiil.

‘azim i.-mek 4b/2

cevāb i.-se 6b/3, 21b/9

cevāp i.-se 56b/2

cimā‘ i.-se 33b/9

ġaflet i.-mek 10b/11

hac i.-mek 28b/11, 35b/1

hacāmat i.-se 36b/4

imāmlık i.-mek 4b/5

imānlık i.-se 4b/11

istiġfār i.-se 10a/4

kaşıd i.-dügi 13b/1

kān i.dici ? 8b/1

merḥabā i.-mek 59a/10

murād i.dügi 43a/3

sa‘ y i.-mek 6b/7

sefer i.-mek 16a/1, 75a/5

şulḥ i.-mek 43a/1

taḥāret i.-se 55b/1

taḥşil i.-mek 18a/5

taled i.-mekdür 17b/2

tamām i.-mese 4b/4

tevbe i.-mek 10a/2, 55b/2

ticāret i.-mek 6a/10

ziyāret i.-se 64a/7

i.-dügi 13b/11

i.-mek 35a/11

i.-se 34b/5, 36b/4, 48b/10

iyü: İyi. 4b/2, 17b/10, 31a/8, 40a/9,
40b/2, 42a/5, 49b/9, 52b/6, 55b/3,
72a/11, 77a/4, 81b/9, 83a/7, 87b/11,
91b/5, 93a/4

i.+dir 6a/11

izin: (Ar.) Müsaade. 75a/8

izzet: (Ar.) Değer, kıymet, yücelik,
şeref 6a/6, 56a/11, 60a/4, 67a/1, 72a/6,
74a/9, 76a/8, 80a/10, 82b/5, 87a/4,
89a/3, 89b/1, 89b/7, 91b/9, 92a/4,
92b/1, 92b/10, 92b/11, 93a/2, 93a/3,
93a/11, 94a/3

i.+de 12b/1

i.+e 2b/10, 9a/4, 17b/5, 18a/7,
20a/8, 21b/5, 22a/4, 28b/4, 28b/7,

35b/2, 37a/7, 37b/5, 39a/3, 42a/1,
42a/9, 52a/2, 55b/4, 60a/5, 60a/9,
66b/6, 66b/9, 67a/8, 75b/7, 78a/3,
78a/4

i.+i 45b/7, 60a/9, 67b/2

i.+de 12b/1

‘**izzet-neşin**: İzzetle oturan. 92a/4

‘**izzetliĝ**: (Ar.+T.) Yücelik.

‘i.+a 53b/10

-J-

jive: (Far.) Cıva. 44a/2, 44a/2, 44a/3,
44a/4

-K-

ķab: Kabuk.

ķ.+ı 78b/2

ķabak: Kabak. 63a/8, 63a/9, 63a/11

ka‘be: (Ar.) Kābe. 5b/1, 35b/6, 66b/1,
66b/1, 66b/3

ka‘be-i ħarem: Kabe'nin etrafı. 35b/7

ķab(i)l: (Ar.) Taraf, yön.

ķ.+inden 29a/11, 57a/1

ķab(i)r: (Ar.) Mezar, kabir 44b/1,
49b/1, 64a/4, 64a/4, 64a/7

ķ.+e 64a/6

ķablan: Kaplan. 65a/10, 65a/10,
65a/11, 65b/1

ķablu: Kabuklu. 63b/7

ķablubaĝa: Kaplumbaĝa. 65a/8, 65a/8

ķabul: (Ar.) Benimseme, razı olma,
kabul etme. 43a/10, 74a/2

ķ.+inde 38a/9

ķabur: krş. **ķab(i)r**. 5b/04

ķadar: (Ar.) Kadar, miktar, denli,
derece.

ķ.+ınca 30a/5, 47a/3, 54b/6,
76b/3

ķadeĝ: (Ar.) Kadeh, bardak. 66a/5,
66a/5

ķ.+den 46a/10, 66a/6, 66a/8,
66a/9

ķ.+ile 46a/9, 46b/1

ķādī: (Ar.) Halk arasında her türlü
davayı hāletmek üzere devlet
tarafından tayin edilen memur. 2b/4,
59b/10, 59b/11, 86b/10

ķ.+lara 29a/2

ķadem: (Ar.) Ayak, adım. 52b/10

ķadir: (Ar.) Kudret sahibi; kudretli,
kuvvetli, Allah. 83a/9

ķād(i)r: (Ar.) Deĝer, itibar.

ķ.+ince 54b/6, 76b/3

ķāf: Arap alfabesinde ka harfinin adı.
66b/1

ķafes: (Ar.) Kaçmalarını önlemek için
hayvanların içine kapatıldığı, aralıklı
olarak yapılmış mahfaza. 64b/10

ķ.+den 65a/1

ķ.+e 64b/11

ķāfir: (Ar.) Hakk'ı tanımayan. 26a/6,
57b/9, 72a/3, 72a/4

ķ.+lere 58b/7

ķaftan: (Far.) Kaftan. 31a/9, 60a/5

ķ.+ın 31a/8

kāfirī: (Ar.) Güzel kokulu bir madde, kafur. 70a/4, 70a/4

kāğıd: (Far.) Kağıt 70a/5, 70a/5, 70a/6

ķahır: (Ar.) Zulüm, eziyet. 65a/6, 65b/5, 81b/5

ķahr: krş. **ķahr.** 11a/6, 19b/9, 27b/3, 47a/8, 60a/11

ķ.+ıla 11a/6

ķ.+ıla 11a/6

ķā'im: (Ar.) Devam eden, sürüp giden, var olan. 4a/11, 72a/8, 73a/8

ķāf: (Ar.) Arap alfabesinin yirmi birinci harfi 59b/10

ķal-: 1. Bir yer veya durumda olmak veya bulunmak. 2. Oyalanmak, durmak, vakit geçirmek. 46a/4, 68b/10

ķ.-miş 46a/4

ķ.-sa 68b/10

ķalay: Kalay

ķ.dan 78a/6

ķaldır-: Ortadan kaldırmak, yok etmek.

ķ.-sa 12b/6

ķalkan: Kalkan. 60b/8, 60b/9, 60b/10

ķan: Kan. 9b/7, 63b/8, 63b/8, 63b/10, 64a/3

ķ.+ı 63b/9

ķana-: Kanamak.

ķ.-sa 22a/6, 52b/7

ķanad: Kuşlarda ve böceklerde gövdenin iki yanında yer alan ve

uçmayı sağlayan açılır kapanır bir çift organ.

ķ.+ı 10a/11

ķancar: Nereye. 48b/6

ķancarı: Nereye. 79a/6

ķanda: Nereye. 19b/5

ķankı: Hangisi. 50a/7

ķapak(ğ): Kapak.

ķ.+ı 82a/3, 82a/5, 82a/8

ķapu: Kapı.

ķ.+sın 67b/2

ķ.+sını 73a/9

ķ.+sunda 44b/5

ķar: Kar. 64a/11

ķār: (Far.) İş.

k.+ı 87b/8

ķara: Siyah, kara. 42a/2, 55b/11, 62a/9, 63a/6, 63a/6, 63a/7, 68a/5, 76b/6

ķara: Denizlerin dışında kalan kısım, toprak.

ķ.+da 68b/10

ķaravaş: Cariye, hizmetçi. 7a/10, 7b/2, 19b/2, 24a/2, 36b/9, 37a/10, 42b/11, 54a/11, 63a/5, 65b/8

ķ.+larından 8a/10

ķardaş: Kardeş.

ķ.+ından 66a/7

ķ.+ları 66a/6

ķarez: (Ar.) Garez, düşmanlık. 44a/9

ķarğa: Karga. 65b/8, 65b/8

ķarın: Karın. 61b/5, 61b/5

karınca: Karınca. 65a/3, 65a/3, 65a/4	ķ.+ında 79a/2
karındaş: Kardeş.	ķatı: Şiddetli, sert. 33a/8, 46b/1, 46b/3, 77a/10, 83a/10, 83b/9, 90a/9
ķ.+ına 15a/6, 23b/2	ķatır: Katır. 31a/2, 62b/4, 62b/5
ķ.+ları 15a/7, 20b/5	ķ.+a 62b/4
ķ.+larından 85a/6, 85a/9	ķaviş-: Kavuşmak.
ķ.+larının 15a/9	ķ.-dı 42a/11
ķ.+ından 41b/9	ķavî: (Ar.) Kuvvetli, güçlü. 22a/7, 23a/2, 49a/8, 50a/3, 51a/3, 58a/3, 73b/2, 79a/4
ķarîb: (Ar.) Yakın. 37b/1, 44b/11, 49b/2	ķavîl: (Ar.) Söz, kelam. 80a/5
ķarlanķuc: Kırılancık. 65b/9, 65b/9, 65b/10, 66a/1, 66a/2, 66a/3	ķav(i)m: (Ar.) Kavim.
ķar(i)n: Karın.	ķ.+i 7b/1
ķ.+ı 61b/7, 61b/8	ķ.+ile 84b/4
ķarpuz: Karpuz. 63b/2, 63b/3	ķ.+in 44b/3, 69a/6
ķ.+ı 63b/3	ķ.+inden 4b/10, 40b/11, 53b/6, 60a/4, 71a/2, 74b/3, 77a/8
ķarşu: Karşı.	ķ.+lerinden 89b/8, 89b/11, 90a/9
ķ.+sında 8a/11	ķavun: Kavun. 63b/1, 63b/1
ķaşıd: (Ar.) Kötü niyet, kasıt. 13b/1, 13b/1, 79a/2	ķayġu: Endişe, üzüntü, kaygı. 75a/2, 75a/3
ķasıķ: Kasık. 89b/5	ķ.+ya 36a/11
ķ.+ıñ 89b/8	ķayġulu: Üzüntülü, endişeli, kaygılı. 2a/9
ķaşşab: (Ar.) Kasap. 62a/1, 62a/1, 62a/3, 62a/4	ķaz: Kaz. 63a/3, 63a/3, 63a/4, 63a/5
ķasuk(ġ): krş. ķasıķ. 61b/8	ķaz-: Kazmak, yeri deşmek.
ķ.+ın 61b/9, 61b/10	ķ.-sa 64a/4, 64a/5
ķ.+ında 61b/11	ķazā: (Ar) Allah tarafından takdir edilen şey, kaza. 17b/10, 35b/9, 38a/6, 45a/4, 51b/2
ķaş: Kaş. 61a/4, 68a/8, 81a/6, 81a/8, 81a/11	ķ.+ya 11a/3
ķ.+ın 61a/5, 61a/6	
ķaşlu: Kaşı olan. 78a/9	
ķat: Huzur, yan, nezd. 67a/6, 67a/7, 67a/8, 67a/9, 67a/10, 67a/11, 67b/1	

ķāzī: krş. **ķādī**

ķ.+nuŋ 60a/1

ķāzī: krş. **ķādī**

ķ.+yi 60a/3

ķebīn: (Ar.) Evlilikte, erkek tarafından kadına verilmesi kararlaştırılan nikah akçesi. 71a/4, 71a/5, 89a/5

ķeci: Keçi. 34b/6, 70b/2, 70b/2

ķefen: (Ar.) Kefen. 70a/9

ķefīn: krş. **ķefen.** 70a/7, 70a/7

ķehle: (Ar.) Bit. 27b/6, 27b/7, 71b/11, 72a/1

ķel: (Far.) Kel. 71a/11, 71b/1, 71b/2

ķelām: (Ar.) Söz. 17b/11

ķelbi: (Ar.) Köpeğe ait, köpekle ilgili. 70b/6, 70b/6, 70b/7

ķeleci: Keleci, söz, laf, lakırdı. 21a/7
g.+leri 54a/3

ķelime: (Ar.) Kelime, sözcük.

k.+sin 49a/11

ķemter: (Far.) Daha aŗaęı, itibarsız, hakir. 26b/2

ķenār: (Far.) Kıyı, kenar.

k.+a 86b/2

ķendi: Kendi. 7b/4, 38a/7

k.+ye 8a/6

ķendü: krş. **ķendi.** 11a/11, 29b/5, 32a/3, 47a/10, 49b/5, 60b/10, 68b/2, 77a/4, 84b/7

k.+den 4a/4, 45a/3, 59a/11

k.+ni 28b/5, 37b/6, 38b/5

k.+ye 27b/4, 40a/1, 42a/8,

57a/3, 64a/4, 68b/1

k.+yi 13b/4, 51b/3, 52b/5,

56b/3, 64a/6, 66b/6, 71a/8

ķendüzi: Kendisi.

k.+n 13a/11, 33b/11, 35b/7,

38b/6, 39a/10, 52a/1, 57b/6, 69a/2

ķepēk: Tahıllardan oluŗan kepek. 69b/11, 69b/11

ķerāmet: (Ar.) Keramet, harikulade durum.

k.+e 68b/9

ķere: (Ar.) Kez, defa, sefer. 5b/9

ķerem: (Ar.) Cömertlik, lütuf. 8b/6, 36b/11, 91b/2

ķerkes: (Ar.) Akbaba. 71a/3, 71a/3

k.+e 71a/4

ķertenkele: Kertenkele. 70b/11, 70b/11, 71a/1

ķes-: Bıçak vb. aletlerle ikiye ayırmak, kesmek. 15b/2, 16a/5, 31b/10, 40b/6, 60b/5, 63b/3

k.-se 15b/2, 16a/5, 31b/10,

40b/6, 60b/5, 63b/3

k.-seler 61a/8

ķesb: (Ar.) Kazanma, elde etme.

k.+i 48a/8

ķesdāne: (Yun.) Kestane. 69b/7, 69b/7

ķesik: Kesik, kesilmiş olan. 6b/4, 21b/8, 39b/11, 40a/8

ķesil-: 1. Bitmek, tükenmek, sona ermek. 2. Bıçak vb. aletlerle ikiye ayrılmak, kesilmek. 6b/5, 21b/9,

21b/9	tevbe kı.-a 2a/6, 2b/5
k.-e 6b/5	tevbe kı.-mağdur 7b/5
k.-miş 21b/9, 21b/9	kı.-a 85b/6, 87b/2, 90a/5,
keşür: Havuç. 69b/5	90a/11
kevser: (Ar.) Cennet'teki Kevser	kı.-an 38a/9, 38a/10
ırmağı. 36a/1, 36a/2	kı.-duğı 38a/8
kıble: (Ar.) Kible.	kı.-masa 75a/6
kı.+den 10b/4	kı.-sa 71a/5
kııl: Kıl, tüy.	kıılıç: Kılıç. 53a/1, 60a/10, 60b/2,
kı.+ın 61b/3	60b/2, 60b/4
kı.+ları 6a/8, 94a/2	kı.+ın 60b/5, 60b/6
kııl-: Etmek, eylem anlamında	kı.+ı 61b/8
yardımcı fiil.	kıılı: Kılı çok olan, üstü kılılarla kaplı.
da' vā kı.-a 87b/3	64a/2, 78b/5
duğā kı.-sa 38a/7	kııllu: krş. kııllı. 23a/9, 61b/2, 61b/9
ğazāb kı.-mişdi 2b/1	kıılısız: Kılı olmayan, kılısız. 61b/10
hamle kı.-sa 41a/5	kıırba: (Ar.) Su kabı. 66a/10, 66a/10
hāşıl kı.-a 80b/11	kı.+sında 66a/11
hīle kı.-ıcı 51a/2	kıırıl-: Kopmak, kırılmak,
iş kı.-a 81a/7	parçalanmak.
kebīn kı. 71a/5, 89a/5	kı.-sa 7b/7
münākaşa kı.-a 86b/7, 92a/7	kıırmızı: Kırmızı.
müşāhede kı.-a 84a/2	kı.+ğ 60a/8
namāz kı.-sa 73b/2, 75a/7	kıısa: Uzun olmayan. 22a/8
namāz kı.-mağ 75a/4	kıısrak(ğ): Dişi at. 62b/6, 62b/8, 62b/9
nażar kı.-a 80b/2	kı.+ı 33b/9
rūzī kı.-a 49a/2	kı.+a 62b/6
sefer kı.-mağ 19a/7	kıış: Kış. 64a/10, 64a/11
sefer kı.-a 80a/10, 92a/9	kııtlık: Kıtılık. 33a/9
senā kı.-a 85a/7	kııyāmet: (Ar.) Kıyamet. 43b/6, 64a/9,
şoĥbet kı.-a 91b/7	64a/9
tā' at kı.-a 91b/10	kıız: Kız. 26b/4, 33a/6, 36b/8, 39b/7,

42a/8, 54b/1, 54b/3, 60b/11, 61a/1,
61a/2, 61a/3, 62b/7, 70b/5, 71a/11,
89b/10

ķ.+a 16b/3ķ.+dan 37b/8

ķ.+ı 14b/1, 15b/8, 26a/7, 27a/3,
33a/2, 34a/8, 34a/10, 55a/8, 61a/8,
61a/10, 62b/2, 63a/10, 73b/11, 75b/3

ķ.+ın 12b/11, 42a/7

ķız-: Metaller için ısınmak, kızmak.

ķ.-mış 29b/11, 59b/6

ķızar-: Ateşte iyice pişmek.

ķ.-sa 67a/3

ķızıl: Kızıl. 9b/6, 26a/8

ķızılık: Kızılık. 69a/1

ķi: (Far.) Bağlaç olan ķi. 2a/1, 2b/5,
3a/2, 16a/6, 57a/10, 57b/1, 57b/9,
58a/11, 62a/5, 62a/9, 62b/8, 64b/8,
71a/7

ķib(i)r: (Ar.) Kendini beğenme,
b¼y¼klenme.

ķ.+¼ 11a/9

ķilid: (Far.) Kilid. 71a/9, 71a/9,
71a/10

ķim: 1. Bağlaç olan ķi. 2. Hangi kimse
2a/11, 2b/5, 6b/3, 13a/5, 19a/3, 19a/9,
37a/8, 48b/8, 64b/3, 71b/10, 72a/4,
73a/1

ķ.+i 71b/10

ķ.+in 48a/1

ķimesne: Kimse. 3a/2, 8a/6, 8b/2,
9a/10, 9b/3, 15b/3, 17a/11, 19a/6,
19b/11, 20a/2, 21b/4, 21b/8, 22b/8,

27a/9, 37a/5, 40a/1, 42b/1, 43b/10,
44b/2, 44b/5, 45a/4, 45a/6, 46b/7,
47b/6, 48b/2, 48b/5, 49a/4, 50b/4,
50b/5, 51a/5, 51a/6, 52b/3, 54a/9,
54a/11, 54b/5, 54b/7, 57b/2, 60b/11,
62b/2, 70b/2, 71b/6, 72b/4, 74b/10,
75a/8, 79b/7, 88a/8, 88b/8

ķ.+den 41a/1, 43a/2, 47b/9,
51b/11, 57b/3, 70b/3

ķ.+ler¼n 72b/8

ķ.+n¼n¼ 68a/11

ķ.+si 19a/8, 39a/4, 40a/6,
40b/6, 57b/11, 68b/1

ķ.+ye 47b/10, 57a/11, 58b/8,

71a/2, 73b/6

ķimse: Kişi, hiç kimse. 2b/5, 2b/7,
2b/10, 4a/4, 5a/6, 10b/4, 17a/2, 29b/2,
30a/10, 30b/4, 30b/8, 31a/6, 38b/6,
84b/9, 91a/10

ķ.+nin 19a/9

ķ.+si 35a/9, 47a/2

ķ.+ye 20a/2, 27a/6

ķin: (Far.) Kin. 8b/1

ķirās: (Yun.) Kiraz. 69b/9, 69b/9

ķ.+ın 69b/10

ķirec: Kireç. 70a/1, 70a/1

ķirpi: Kirpi. 70b/8, 70b/9, 70b/10

ķirpik(g): Kirpik. 68a/3, 68a/3

ķ.+in 68a/4

ķise: (Far.) Kese. 71b/5

ķ.+den 71b/7

ķ.+ye 71b/8

k.+yile 17b/11
kişi: Kişi, kimse. 8a/5, 8b/8, 9a/9,
10b/9, 11a/6, 11a/7, 11a/10, 11b/7,
12a/4, 12a/9, 12b/4, 13a/11, 13b/4,
13b/7, 13b/9, 14a/9, 14b/3, 14b/10,
15a/1, 15a/5, 15a/10, 15b/11, 16a/8,
16b/4, 17b/10, 19b/1, 20b/4, 21a/3,
21b/4, 22a/3, 22b/10, 25b/10, 26a/4,
26b/8, 28b/8, 29a/6, 30a/2, 30b/3,
32a/5, 32b/7, 33b/5, 33b/11, 34a/7,
35b/1, 35b/11, 38b/10, 41a/2, 42b/1,
43a/5, 43b/1, 45b/3, 48a/6, 48b/11,
52b/5, 53b/5, 55b/9, 65a/9, 65a/9,
73a/11, 74b/11, 75a/7, 75b/11, 76b/4,
77b/7
k.+den 5a/8, 6a/1, 8a/8, 10b/2,
16a/8, 20a/1, 20b/2, 21b/7, 26b/1,
26b/3, 30b/9, 38a/8, 47b/6, 57a/5,
57a/8, 59a/8, 59a/11, 66a/1, 74a/7,
78a/7
k.+le 25b/8, 27a/1, 31a/9
k.+ler 59b/1
k.+lerden 29a/8, 44a/7, 47a/10,
69a/7, 79b/6
k.+lere 16b/2
k.+niñ 21b/7, 27a/4, 28b/2,
50b/11, 52b/7, 57a/7, 57b/11, 65a/7,
65b/10, 78b/2
k.+ye 17a/5, 18a/8, 27a/9,
30b/5, 32a/8, 34a/8, 36a/4, 36a/8,
36b/7, 37a/11, 45a/3, 63b/6, 65b/3,
68a/9, 71b/6, 72b/7

k.+yi 11b/11, 19a/11
k.+yile 71a/1
k.+yle 20b/1
kitāb: (Ar.) Kitap. 1b/1, 53b/3, 67b/10,
67b/10, 68a/1, 68a/2
k.+ın 68a/1
k.+ını 2a/3
k.+larından 2a/4
ko-: krş. **koy.**
k.-sa 30a/9, 60b/6, 60b/10,
74b/5
qobar-: 1. Meyveyi ve çiçeği daldan,
ağaçtan toplamak. 2. Bağlı bulunduğu
yerden ayırmak, koparmak
k.-sa 17a/6, 22b/8, 74b/6
k.-ub 55a/6
qoca: İhtiyar, yaşlı. 56b/9, 68a/4
qoq-: Kokmak.
k.-sa 21a/10
qokı: Koku.
k.+sını 74a/2
qokuş-: Kokuşma.
k.-şa 72b/4
qol: Kol. 62b/10, 62b/10, 86b/1, 86b/4
k.+ın 62b/11, 63a/1
qolay: Zor olmayan, kolay. 44b/8
qolluq(ğ): Hizmetkar.
k.+ı 66a/5
qolluqcı: Maiyet memuru, hizmetkar,
cariye. 34a/11, 48a/4, 75b/6
qoltuq(ğ): Kol, koltuk. 61a/11
k.+ında 61a/11, 61b/4

ķ.+ını 61b/2
ķon-: Uçucu şeyler için yere inmek,
konmak.
ķ.-sa 10b/2, 10b/3
ķonuk: Misafir. 91a/10
ķop-: Ortaya çıkmak, meydana
gelmek, zuhur etmek.
ķ.-mış 64a/9
ķork-: Korkmak.
ķ.-duğı 6b/7, 15b/5, 72a/9
ķ.-ub 11b/5, 11b/9
ķorkı: krş. **korku.**
ķ.+dan 4b/2
ķorku: Korku. 8a/11, 70b/8, 92a/11
ķ.+dan 10b/5, 44b/2, 77b/4
ķ.+sundan 61b/1
ķ.+ya 67a/10
ķorkusuz: Cesur, korkusu olmayan.
92b/3
ķova: Kova. 64b/4, 64b/5
ķ.+sı 64b/7
ķovan: Arı kovanı. 64b/8, 64b/10
ķ.+ı 64b/9
ķoy-: Koymak.
ķ.-alar 64a/7
ķ.-sa 64b/11
ķ.-salar 64a/6
ķ.-ub 71b/8
ķoyun: Koyun. 26a/7, 62a/6, 62a/7,
62a/8, 62a/9, 62a/10, 78b/11
ķoz: (Far.) Ceviz, koz. 63b/5, 63b/5,
63b/7

ķ.+ı 63b/6
ķöpri: Köprü. 69a/1, 69a/2, 69a/2,
69a/3, 69a/4
ķ.+si 51b/2
ķ.+sinden 51b/6
ķöşe: (Far.) Köşe.
ķ.+si 81b/3, 81b/6
ķöřk: (Far.) Köşk. 68b/8, 68b/8
ķöy: (Far.) Köy. 69a/5, 84a/11
ķ.+e 69a/5, 69a/8
ķ.+ün 69a/6
ķul: (Ar.) Hizmetçi, bende, köle. 2a/9,
54a/11, 62a/7
ķulak(ğ): Başın iki yanında bulunan
işitme organı. 61a/7, 61a/7, 83b/10,
84a/1
ķ.+ı 61a/10
ķ.+nda 61a/8
ķullık(ğ): Kulluk etme, ibadet, hizmet.
ķ.+ı 66a/5
ķum: Kum. 64b/1, 64b/1, 64b/2, 64b/3
ķur-: Hazırlamak, düzenlemek.
ķ.-sa 32a/9
ķurān: (Ar.) Kuran-ı kerim. 18a/5
ķurbađa: Kurbağa. 65a/5, 65a/6
ķurbān: (Ar.) Allah yolunda kesilen
koyun, deve vb. hayvan. 62a/5, 62a/6
ķurt(d): Kurt. 65b/2, 65b/2, 65b/4
ķ.+a 65b/3
ķurduđan: Küçük kurtçuk. 14a/11
ķurtıl-: krş. **ķurtul-**. 31a/5, 31b/10,
80b/5, 83b/1, 83b/1, 84b/1, 87a/2,

92b/8	ķ.+lar 34b/7
ķurtul-: Kurtulmak.	ķ.+nın 62b/1
ķ.-a 72a/8	ķ.+sın 62b/3
ķ.-maķ 30a/2, 55b/2	ķuzķun: Kuzgun. 65b/6, 65b/7
ķ.-mışdur 51a/5	ķüb: Toprak veya taştan yapılan kap, kúp. 71b/3, 71b/3, 71b/4
ķuru: Kuru, yaş olmayan.	ķücük: krş. ķüçük. 22a/4, 79a/10
ķ.+sın 69b/10	ķüçücük: Çok küçük. 77b/11
ķus-: Kusmak, istifrağ etmek.	ķüçük: Kúçük. 16b/8, 18a/5, 53a/9
ķ.-sa 64a/1, 64a/1, 64a/3, 64a/3	ķükürt: (Far.) Kükürt. 70a/3
ķuř: Kuş. 79a/9, 79a/10	ķüllı: (Ar.) Bütün.
ķ.+ı 42a/2, 76a/6, 76a/7	ķ.+si 18a/3
ķuřaķ(ğ): Kuřaķ.	ķüllü: krş. ķüllı. 53b/8
ķ.+ın 60a/6, 60a/6, 60a/8,	ķüpe: Kúpe.
60a/10, 60b/1	ķ.+ler 61a/9
ķuřan-: Sarmak, bağlamak.	ķürük: Kürk. 70a/9, 70a/10, 70a/10
ķ.-a 60a/6	ķürsı: (Ar.) Taht. 66b/4, 66b/6
ķ.-sa 60a/9, 60a/11, 60b/1,	ķ.+yi 66b/5
60b/2	-L-
ķuvvet: (Ar.) Güç, kuvvet. 6a/4, 25b/2,	lāden: (Far.) Bir çeşit ağaççık veya çalı. 72b/2, 72b/2, 72b/3
31b/8, 36a/6, 38a/5, 38b/4, 51a/10,	la'1: (Ar.) Parlak kırmızı renkli taş.
57b/1, 60a/2, 60a/7, 60b/3, 73a/1,	l.+i. 72a/11, 72a/11, 72b/1
73a/6, 76a/6, 77a/1, 78a/5	lāle: (Far.) Lale. 72b/4, 72b/5
ķ.+i 12a/3, 12a/7, 15a/3, 25b/3	lām: Arap alfabesinin yirmi üçüncü harfinin adı. 72a/5
ķuvvetlü: (Ar.+T.) Güçlü, kuvvetli.	laşif: (Ar.) Yumuşak, hoş, güzel. 16b/2,
14b/5, 62b/8	39b/10, 40a/11, 43b/3, 49b/8, 52b/9,
ķuyruk(ğ): Hayvanlar için uyruk.	62b/11, 69b/7, 72b/5, 77b/3
ķ.+ı 6a/7, 6b/8, 6b/11, 81b/8,	l.+dür 57b/5, 77b/3
81b/11	laşife: (Ar.) Güldürmek, eğlendirmek
ķ.+ın 6b/4	amacıyla söylenen söz, latife. 82a/6
ķuyu: Kuyu.	
ķ.+dan 64b/5, 64b/7	
ķuzı: Kuzu. 62a/11, 62b/2	

lāyık: (Ar.) Yakışan, yaraşan. 37a/6

levh: (Ar.) Üzerine yazı yazılabilen

şey. 72a/5, 72a/6

leylek(g): (Far.) Leylek.

l.+e 72b/6, 72b/6, 72b/7

lezzet: (Ar.) Lezzet, tat, zevk.

l.+i 54a/1, 54a/2

libās: (Ar.) Elbise. 79b/6

l.+ında 27b/6, 71b/11

luṭ(ı)f: (Ar.) İyilik, lütuf, ihsan. 30b/9

l.+ıla 11a/8

-M-

mābeyn: (Ar.) İki şeyin arası, ara,

meyan.

m.+inde 7b/1, 20b/5

mācerā: (Ar.) Cereyan eden, geçen,

olup geçen şey.

m.+sı 84b/7

ma'cūn: (Ar.) Hamur kıvamına

getirilmiş şey, macun. 74a/3, 74a/3

mağfiret: (Ar.) Bağışlanma, af. 35b/2,

58b/3

maḥalle: (Ar.) Mahalle. 74b/2, 74b/2,

74b/3

m.+de 21a/11, 62a/2

maḥbūb: (Ar.) Sevilen kimse, sevgili.

m.+ınıḡ 11a/3

maḥfūz: (Ar.) Korunmuş, saklanmış.

72a/5, 72a/6

maḥrūm: (Ar.) İstedigini elde

edemeyen. 2b/3

mā'il: (Ar.) Hevesli, istekli, düşkün.
43a/8

ma'ışet: (Ar.) Geçinmek için gereken

şeyler, geçim, rızık. 81a/1, 86b/9,

87b/1

maḥbul: (Ar.) Kabul gören, beğenilen,

uygun. 93b/1

maḥhūr: (Ar.) Bozguna uğratılmış,

mahvedilmiş. 65b/2

maḥşūd: (Ar.) Dilenilen, umulan şey,

emel.

m.+a 42a/8, 90a/4

m.+ına 86a/7

māl: (Ar.) Varlık, servet, mal mülk,

meta. 7a/7, 8a/9, 10a/5, 12b/1, 12b/6,

12b/7, 13b/10, 15b/9, 16b/5, 17a/2,

17a/9, 17b/3, 19a/5, 19a/10, 19a/11,

19b/3, 19b/11, 20b/7, 20b/11, 21b/2,

21b/7, 24a/8, 24b/1, 24b/2, 24b/6,

25a/7, 25a/11, 26a/11, 26b/3, 29b/3,

29b/8, 30a/6, 30a/7, 31a/11, 32a/2,

32b/3, 32b/10, 33a/10, 33a/11, 33b/6,

34a/6, 34b/2, 34b/7, 35a/1, 35a/6,

36a/1, 36a/5, 37a/10, 37b/1, 38a/1,

38b/1, 38b/9, 40b/3, 41a/7, 41b/5,

41b/7, 42b/5, 43b/4, 44a/6, 44a/6,

44b/9, 46a/3, 46a/6, 46b/7, 46b/9,

46b/11, 47a/3, 48a/6, 48b/4, 48b/5,

49b/6, 49b/10, 49b/11, 50a/2, 50a/9,

50b/7, 50b/8, 51b/1, 51b/8, 51b/11,

52a/6, 52a/9, 53a/4, 53a/11, 53b/2,

54b/6, 55b/9, 55b/10, 55b/11, 57b/10,

57b/6, 57a/3, 57a/6, 57a/8, 57b/10,
58a/8, 58b/1, 58b/3, 58b/9, 59b/2,
61a/2, 62b/9, 63a/4, 63a/7, 63a/8,
64b/3, 64b/8, 64b/9, 66a/7, 66b/1,
66b/2, 69b/4, 69b/10, 70a/2, 70a/6,
70b/6, 71b/5, 72a/6, 72a/11, 73a/3,
73a/6, 75a/11, 76a/1, 76b/3, 76b/4,
77b/7, 78a/11, 78b/1, 78b/2, 78b/6,
78b/11, 79b/5, 80b/4, 80b/5, 80b/6,
80b/7, 80b/11, 81a/3, 81a/5, 81b/1,
82b/9, 82b/11, 83a/6, 83b/2, 84a/5,
85a/2, 85a/3, 85a/10, 85b/6, 86b/10,
87b/7, 88a/1, 88b/2, 88b/4, 90b/5,
90b/6, 90b/7, 91a/8, 92a/1, 93a/1,
93a/3, 93a/5, 93a/7, 94a/3, 94a/4
m.+a 18a/9, 20a/6, 21b/5,
33a/5, 41a/11, 41b/6, 43b/11, 48a/8,
49a/9, 50a/5, 56a/8, 58a/7, 61b/5,
91a/5
m.+dar 61b/7
m.+dur 27b/11, 30b/6, 30b/7,
64a/11, 64b/2
m.+ı 2a/7, 3b/9, 5a/3, 6a/8,
12b/8, 14a/10, 15b/1, 16a/9, 16a/10,
17b/3, 17b/6, 19a/1, 23a/5, 25a/9,
32a/3, 37b/4, 39b/11, 40b/2, 48a/7,
61b/6, 63b/11, 67b/1, 68b/6, 71b/2,
80b/2, 91b/11, 92a/1
m.+ın 18b/6, 22a/1, 24b/7,
32a/5, 32b/11, 40b/9, 46b/11, 51a/1,
62a/11, 65a/7, 78b/3, 78b/10
m.+ına 13b/5, 13b/9, 34b/4

m.+ından 54b/9, 64a/2

māldār: Mal sahibi. 18a/1, 70a/5,
87a/5, 91a/5

mālik: (Ar.) Sahip. 42b/11

māllu: (Ar. +T.) Malı çok olan. 91a/6

ma' mūr: (Ar.) Bakımlı, bayındır.
74b/2

manşib: (Ar.) Makam, rütbe. 2b/9,
81a/4, 89b/4

m.+a 89b/9

marāz: (Ar.) Hastalık.

m.+a 39b/4

ma' rūf: (Ar.) Dinen iyi ve güzel kabul
edilen şey, tabiata hoş gelen şey. 5b/6

marul: (Yun.) Marul. 74a/5, 74a/5

ma' şıyyet: (Ar.) Günah, isyan. 5b/7

maymūn: (Ar.) Maymun. 74b/11,
75a/1, 75a/2, 75a/3

mazlūm: (Ar.) Haksızlığa uğramış
olan.

m.+a 65a/1

ma' zūl: (Ar.) Bir şeyden uzak kalmış,
mahrum olarak, uzaklaşmış olarak.
25b/11, 60b/8

meclis: (Ar.) Oturulacak, toplanılacak
yer, meclis. 74a/8

m.+inde 74a/8, 74a/10

mecmū': (Ar.) Cem olunmuş
toplanmış. 80b/1

mekān: (Ar.) Yer, mahal, bölge.

m.+a 3a/3, 33a/4

m.+dan 3a/2

mekir: (Ar.) Düzen, hile. 51a/02

mekr: krş. **mekir.** 30b/3

m.+i 11a/9

m.+in 44a/3

m.+ine 44a/4

mekrüh: (Ar.) Yapılması şeriatçe hoş görülmeyen hal. 79a/11

mektüb: (Ar.) Mektub. 81b/11, 93b/2

melâlet: (Ar.) Sıkıntı, tasa. 81a/7, 84b/3, 88b/10, 92a/4, 92b/3, 93b/2, 93b/11

melâmet: (Ar.) Azarlama, kınama, ayıplama. 83b/8

melek: (Ar.) Melek. 62a/2

memleket: (Ar.) Ülke, şehir. 14b/11

men': (Ar.) Yanaşılabilir, yanına varılmaz. 36a/4

menâl: (Ar.) Nail olunan, ele geçirilen şey. 13b/5

menfa'at: (Ar.) Fayda, çıkar, kazanç. 16b/7, 20b/8, 26b/1, 33b/10, 42b/2, 50b/2, 50b/5, 53a/9, 54b/4, 59a/8, 69a/7, 74a/5, 64b/4, 71b/8, 78a/7, 81a/3, 81a/5, 81b/3, 81b/10, 82b/11, 83b/9, 84a/10, 86b/5, 86b/9, 87b/5, 88b/6, 91a/8, 91a/11, 92a/3

m.+dür 19b/10, 65a/9, 69b/6,

70b/1, 74a/6, 74b/11

m.+e 53b/4

m.+i 31b/2, 65b/7

menfa'atlık: (Ar.+T.) Menfaatlik. 35a/1

menfa'atlü: (Ar.+T.) Faydalı, yararlı. 36a/8, 41a/10, 58a/2

menfa'atsız: (Ar.+T.) Faydasız, yararsız. 25a/3

menzilet: (Ar.) Derece, rütbe. 85b/7

merâtib: (Ar.) Rütbeler, dereceler. 47b/10

mercimek: Mercimek. 18a/2, 74a/6, 74a/6

mergüb: (Ar.) Rağbet edilmiş, beğenilmiş. 20a/10

merhâba: (Ar.) Merhaba, iyi günler. 59a/10

merhâmet: (Ar.) Acıma, şefkat gösterme. 85b/7

mertebe: (Ar.) Derece, basamak, rütbe, mevki. 38b/7, 38b/8, 38b/9, 41b/10, 44b/6, 68b/9, 89a/8, 89b/4, 91a/4, 91a/6, 92b/8, 93a/10

m.+si 8b/3, 61a/4

m.+ye 17b/5, 23b/10, 28b/7, 33b/6, 56a/11, 60a/9

mescid: (Ar.) Secde edilen yer, cami. 3b/2, 73a/7, 73a/7, 73a/9, 73a/10

m.+de 75a/6

meserret: (Ar.) Sevinç, şenlik. 88b/2

meskenet: (Ar.) Fakirlik, yoksulluk.

m.+i 61a/7

mesrür: (Ar.) Sevinmiş, memnun. 81a/4, 91b/2, 92a/2, 93b/5

mestüre: (Ar.) Namuslu, edepsiz olmayan. 77b/2

meşakkat: (Ar.) Sıkıntı, güçlük, eziyet, zorluk. 77a/11

m.+dür 27b/11

m.+e 21b/10, 22b/9

meşakket: krş. **meşakkat.** 36b/3

meşgûl: (Ar.) Bir işle uğraşan, meşgul. 15a/11, 16a/6, 28a/4, 31a/10, 52a/11, 52b/2, 52b/3

meşhûr: (Ar.) Ünlü, şöhretli, bilinen. 37a/5

meşrefe: (Ar.) Kulplu su kapı, maşrapa.

m.+den 26b/5

mevt: (Ar.) Ölüm. 4a/6, 5b/3

mevtâ: (Ar.) Ölümler.

m.+ya 10b/6

meyl: (Ar.) Eğilme, yönelme. 34a/1

mezellet: (Ar.) Zelillik, horluk, hakirlik. 92a/2

mıh: (Far.) Çivi, büyük çivi. 74b/4, 74b/4, 74b/6

miftâh: (Ar.) Anahtar. 71a/10

mihnet: (Ar.) 1. Eziyet, zahmet. 2. Bela, musibet, gam, keder. 11a/10, 22b/9, 36b/3, 71a/7

m.+dür 11a/10

m.+e 11a/1, 22b/9

mihrâb: (Ar.) Mihrap, camide imamın namaz kıldırıldığı yer. 73a/11, 73a/11

m.+da 73b/2

mihmân: (Far.) Konuk, misafir. 86b/3

mikâ'il: (Ar.) Hz. Mikail, dört büyük melekten biri. 73a/3, 73a/3

miqdâr: (Ar.) Derece, seviye, ölçü. 3a/3, 19a/5

m.+ı 32a/1

m.+ınca 28b/2

mîm: (Ar.) Osmanlı alfabesinin yirmi yedinci harfi olup ebced hesabına göre kırk sayısının karşılığıdır. 72b/9

min: (Ar.) –den beri. 85b/1

menâre: (Ar.) Minare. 73b/5, 73b/5

m.+de 5a/7

minber: (Ar.) Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü. 73b/2, 73b/3

m.+e 73b/3

mîraş: (Ar.) Miras. 22a/1, 24b/7, 55b/1, 60a/8, 60b/1, 62b/3, 69b/9, 73a/6, 85b/4

m.+ın 26a/8

misik: (Ar.) Misk. 74a/1, 74a/1

miskîn: (Ar.) Zavallı, düşkün.

m.+e 65a/2

mişlehü: krş. **mişlihi.** 87a/10, 87a/10, 87b/4, 87b/4, 87b/4, 87b/4, 90a/1, 90a/1, 90a/6, 90a/6, 90a/6, 90a/6, 91a/9, 91a/11, 91b/3, 93a/9, 93a/9, 93a/9, 93a/9

mişlihi: (Ar.) Katlamalı, katbekat. 85b/2, 85b/2, 85b/2, 85b/2

mizâc : (Ar.) Huy, tabiat. 83a/7, 83b/6, 85b/9, 86b/1

- m.+ı 81b/9, 82a/1, 82a/7, 89a/2
- muallim:** (Ar.) Öğretmen, hoca. 73b/7, 73b/7
- mu'abbir:** (Ar.) Düş tabir eden, düş yorumcusu. 9b/7, 28a/1
- muhabbet:** (Ar.) Sevgi, muhabbet.
m.+e 11b/2
m.+leri 11a/6
- muḥālif:** (Ar.) Aykırı, karşıt, muhalif kimse. 80b/10
- muḥammed:** (Ar.) Hz. Muhammed (SAV), son peygamber. 43b/6, 51a/11
- muḥammed ibni hasan ibni 'aliyyi'l-hüseyn:** Tabir-nâme'nin yazarı. 2a/2
- muḥammedi'l-muştafa:** (Ar.) Hz. Muhammed (SAV), son peygamber. 72b/9, 72b/10
- muḥarrem:** (Ar.) Kamer takviminin birinci ayı.
m.+i 85b/11
- muḥayyer:** (Ar.) Seçmeli, beğenmeye bağlı. 88b/11
- muḥterem:** (Ar.) Saygıdeğer. 79a/8
- muhteşem:** (Ar.) Gösterişli, görkemli, ihtişamlı. 70b/3
- muḥarreb:** (Ar.) Yakın, samimi. 83a/8
- mum:** (Far.) Mum. 73b/8, 73b/8
- murād:** (Ar.) Dilek, istek, maksat. 43a/3, 54a/7, 82a/7
m.+a 61a/3
m.+ı 8a/3, 83a/5, 83b/7, 84a/1, 84a/3, 86a/1, 88a/11, 89b/10, 90a/3
- m.+ına 7b/9, 83a/9, 86a/5
- muşhaf:** (Ar.) Kur'an-ı Kerim. 53b/3, 73a/5, 73a/5
- muşibet:** (Ar.) Bela, sıkıntı, musibet. 46a/1, 61b/8, 90b/10
m.+dür 38a/3
m.+e 40a/2, 46a/1
- mutî':** (Ar.) İtaat eden, boyun eğen. 8a/6
- müvâfık:** (Ar.) Uygun, münasip. 48a/9, 89b/6
- muẓaffer:** (Ar.) Zafer, üstünlük kazanmış. 83a/9, 83b/3
- mübârek:** (Ar.) Uğurlu, kutlu, hayırlı. 3a/1, 17a/5, 56a/6, 67b/4
m.+dür 17a/7
- mübtedi':** (Ar.) Yeni bir şey ortaya koyan, bir yenilik ortaya koyan. 5b/1
- mücâdele:** (Ar.) Bir şeyin üstesinden gelmek için uğraşma, çalışma, didinme. 16a/11
- müdâvim:** (Ar.) Sürekli, devamlı. 4a/10
- mü'ezzin:** (Ar.) Namaz vakitlerini haber vermek için ezan okumakla görevli kimse.
m.+e 37b/9
- müfsid:** krş. **müfsit.** 65a/6
- müfsit:** (Ar.) Bozguncu, ifsat eden.
m.+lerden 76a/5
- mühim:** (Ar.) Ehemmiyetli. 90a/3
- müh(ü)r:** (Far.) Mühür, damga. 74b/7,

74b/7

m.+in 74b/9

mühürle-: Mühürlemek.

m.-se 74b/9, 74b/11

mülük: (Ar.) Hükümdarlar. 90b/9, 90b/11, 92b/11, 93a/1, 92b/11, 93a/1

mü'min: (Ar.) İnanan, Müslüman. 2b/2, 34b/6

mümkün: (Ar.) Olabilir, mümkün. 10b/11

münāfık: (Ar.) Özü sözü bir olmayan, iki yüzlü, münafık. 25b/7

münākaşa: (Ar.) Atışma, çekişme. 86b/7, 87b/2, 92a/7

münāsib: (Ar.) Uygun. 28b/4

müneccim: (Ar.) Yıldız falcısı, falcı. 74a/11, 74a/11

müneccimlik: (Ar.+T.) Yıldız falıyla uğraşma. 74b/1

münevver: (Ar.) Işıklı, nurlu, aydınlık. 52b/9

münharif: (Ar.) Sapan, çarpık, sağlam olmayan. 81b/9, 82a/1, 82a/7, 83a/7, 83b/6, 89a/2, 89a/2, 89a/2

mün'im: (Ar.) Nimet veren, rızık veren, Nimet veren Allah. 26a/1, 57a/7, 87a/5, 89a/4

mürid: (Ar.) Birine bağlı olan, bir şeyhe bağlanan.

m.+inden 36b/11

m.ine 36b/11

müsāfir: (Ar.) Misafir, yolcu. 64a/8,

73b/10, 81b/6, 83a/10, 84b/9, 92b/6

müsilman: (Ar.) Müslüman. 26a/4, 47a/9

m.+lar 78b/10

m.+lara 58b/6

m.+ların 55a/11

müşāhede: (Ar.) Allah âlemini görme. 84a/2, 91a/3

müşāvere: (Ar.) Fikir alışverişi, istişare etmek. 44a/2

müşkil: (Ar.) Güçlük, zorluk, engel. 43b/2, 69a/4

mütefekkir: (Ar.) Tefekkür eden, düşünen, düşünce sahibi. 90b/9

mütekebbir: (Ar.) Büyüklenen, kibirlenen, kendini beğenmiş. 7b/1, 66a/10, 85b/10

mütekessir: (Ar.) Kırılan, parçalanmış. 82a/1

mütevehhem: (Ar.) Vehimlenen, kuruntulu. 88b/11

müyesser: (Ar.) Kolayı bulunup yapılan, gerçekleşebilen. 10a/5, 58b/5

nā: (Far.) Önüne geldiği sözcüklere olumsuzluk anlamı veren takı. 90a/4

nā-eh(i)l: (Ar.+ Far.) Ehil olmayan. 74b/05, 78b/10

n.+i 4b/08

nā-ḥoş: Hoşa gitmeyen, iyi olmayan. 7a/8

nā-ḥoş: Hoşa gitmeyen, iyi olmayan. 38b/10

- nā-şevāb:** Sevap olmayan. 93b/8
- nahif:** (Ar.) İnce, zayıf, çelimsiz. 2a/2
- naḳ(i)l:** (Ar.) Rivayet, nakil, aktarma; göçme, taşınma. 80a/11, 81b/9, 84a/4, 84a/6, 84b/2, 84b/10, 87a/6, 87b/10, 89a/1, 91b/1, 93b/6
n.+i 84a/2
- naḳıs:** (Ar.) Eksik olan, eksikli. 7b/5
- nālān:** (Far.) İnleyici, inleyen. 85b/10
- na'leyn:** (Ar.) Bir çift nalın, ayakkabı. 75b/5, 75b/5, 75b/7
- nā'il:** (Ar.) Nal, at ve eşek gibi hayvanların ayaklarına çakılan demir parçası. 75b/9, 75b/10
- nām:** (Far.) Ad, isim. 85a/7
- namāz:** (Far.) Namaz 73b/2, , 75a/4,
n.+a 23a/11
n.+ı 59a/3
n.+ına 23b/4, 23b/5, 23b/7, 23b/8
n.+ınıḡ 75a/5
- nāme:** (Far.) Mektup, ferman. 75a/7, 75a/8
n.+ye 74b/7
- nār:** (Far.) Meyva, nar. 75a/9, 75a/10, 75a/11
- nār:** (Ar.) Ateş. 11b/6
- nāric:** (Far.) Narenciye. 75b/1, 75b/1, 75b/2
- nās:** (Ar.) Halk, insanlar.
n.+dan 2b/10, 8b/4
n.+ıḡ 9a/6
- nażar:** (Ar.) Bakma, bakış. 80b/2
- ne:** Ne. 13a/5, 18a/8, 37a/8, 40a/7, 48b/8, 59b/9
- necāt:** (Ar.) Kurtulma, kurtuluş, felah. 3b/6, 4b/3, 6b/7, 35b/9, 50a/1, 80b/4
- necil:** (Ar.) Soylu, soyu temiz. 59b/1
- nedāmet:** (Ar.) Pişmanlık. 5a/6, 92a/8
n.+e 11b/1
- nefes:** (Ar.) Soluk.
n.+i 72a/1
- nefi:** (Ar.) Çıkar ile ilgili; faydacı. 90a/1
- nefis:** (Ar.) Kendi, şahıs, ruh. 27b/8
- nefs:** (Ar.) İnsanın bedeni arzuları, nefis.
n.+icün 38a/7
n.+in 51a/3
- nefti:** (Ar.) Neft yağı. 75b/10, 75b/11
- nerdübān:** (Far.) Merdiven. 76a/1
n.+a 76a/2
n.dan 76a/3
- nere:** Hangi yer.
n.+de 11b/10
- nergis:** (Far.) Nergis çiçeği. 75b/2, 75b/3
- nesl:** (Ar.) Soy, nesil.
n.+i 6b/5
- nesne:** (Ar.) Şey, Her türlü cansız varlık. 8b/6, 13a/2, 13b/2, 13b/3, 14a/1, 14a/3, 14b/1, 16b/11, 18b/2, 19a/2, 20a/5, 31b/6, 33a/10, 35a/3,

36a/9, 41a/10, 41b/11, 42b/3, 43a/3,
47a/9, 47b/7, 50b/6, 53a/6, 60b/4,
61a/1, 61b/4, 61b/11, 63b/2, 64b/11,
65a/1, 65a/5, 68a/6, 70a/6, 71b/8,
73a/4, 74b/5, 74b/9, 74b/10, 75a/11,
78b/3, 83a/2, 83a/3

n.+den 15b/5, 55a/7, 72a/10

n.+lerden 60b/9

n.+ye 6b/6, 13b/1, 14b/9,
16a/2, 20a/5, 28a/3, 28a/3, 39b/5,
42b/11, 43a/8, 53a/10, 64a/2, 65a/4,
67b/6, 74b/6, 76b/2

ne'uzü-bi'llāh: (Ar.) "Allaha sığındık,
Allah korusun." anlamında cümle.
2b/1

ne'uzü-bi'llāhi te'ālā: (Ar.) Allah'a
sığınırız, Allah korusun." anlamında
cümle. 85b/1

nice: Çok, pek çok, bir çok. 59a/8

n.+den 74a/4

n.+sin 62a/10

nikāh: (Ar.) Nikah, evlenme. 26b/05,
27a/04, 54b/01, 89b/3, 89b/5, 89b/6,
90a/5

ni'met: (Ar.) İyilik, ihsan, lütuf. 9b/2,
19a/10, 27b/9, 32b/3, 37b/1, 43b/5,
44b/9, 46a/6, 46a/7, 50a/9, 50b/7,
51b/1, 51b/8, 51b/11, 52a/6, 55b/9,
58b/9, 66b/2, 69b/4, 72a/3, 73a/4,
76b/4, 79b/5, 83b/5, 85b/4, 86b/11,
87a/4, 88a/3, 88a/5, 88a/6, 88b/3,
94a/4

n.+dür 63a/3

n.+e 5a/3, 10a/3, 10b/2, 12b/9,
13b/6, 13b/9, 14b/3, 17b/7, 18a/9,
22a/7, 22b/11, 29a/11, 29b/5, 33a/5,
33b/6, 34a/6, 36a/1, 37a/10, 49b/10,
53a/11, 56a/8, 66b/4

n.+i 9b/6, 14b/7, 15b/1, 24a/8,

42a/5, 67b/2, 71b/1, 71b/3

n.+in 62a/9

nişān: (Far.) Hedef.

n.+a 18b/7

nizā': (Ar.) Çekişme, kavga. 5b/11,
41b/3, 44a/4, 51a/9

noḥud: (Far.) Nohut. 75b/4, 75b/4

noḡsan: (Ar.) Eksiklik, kusur. 22b/6,
46b/5, 59b/8

noḡsanlık: (Ar.+T.) Eksiklik. 13b/5,
61b/5

nöker: Hizmetçi, asker.

n.+i 6a/8

nūr: (Ar.) Aydınlık, parıltı, ışık.

n.+ı 90b/2

nuşret: (Ar.) Başarı, üstünlük, zafer.
25b/2, 31b/8, 38a/5, 38b/4, 44a/8,
36a/6, 51a/10, 56b/1, 58b/7, 60a/2,
60a/7, 60b/3, 73a/2, 73a/6, 77a/1,
78a/6

n.+i 12a/3, 12a/7, 15a/3, 25b/4

nüşḡa: (Ar.) Yazılı, yazılmış şey.
80a/1, 80a/6

-O-

o: Uzakta olan hakkında konuşulan

kimse veya şeyi belirtir. 47b/5
o.+na 72/4
od: Ateş. 29b/9, 57a/3
o.+ı 59b/6
odın: krş. **odun.** 18b/2
odun: Odun. 16a/8, 16a/9, 16a/9,
16a/11
o.+ı 16b/1
odunsuz: Odunsuz. 29b/8
oğlancık: Küçük oğul.
o.+ları 55a/5
o.+larının 45b/4
oğ(u)l: Erkek çocuk. 43a/11, 49a/1,
56a/8, 57a/10, 58b/3
o.+a 16b/2
o.+ı 3a/10, 3b/2, 5a/9, 6a/1,
6b/1, 6b/10, 7a/1, 8b/9, 9a/1, 9a/5,
9b/11, 10a/2, 14b/1, 16b/8, 17a/6,
17b/3, 18a/6, 20b/10, 21a/4, 21a/6,
21a/9, 24a/11, 25b/2, 26a/7, 27b/7,
30a/9, 31a/11, 31b/4, 33b/4, 34a/8,
34a/10, 36b/10, 37b/10, 42a/1, 42a/4,
42a/6, 48a/1, 48a/4, 50a/11, 50b/4,
54a/9, 54a/11, 55a/6, 55a/8, 55a/9,
56b/2, 56b/11, 57a/6, 58b/1, 59a/4,
60b/4, 60b/6, 61a/11, 62b/2, 62b/4,
62b/8, 63a/9, 63a/10, 66a/8, 68a/1,
68a/6, 72a/1, 72b/1, 72b/5, 73b/2,
73b/11, 74b/5, 75b/1, 75b/2, 75b/8,
76b/1, 78a/1, 79b/2, 85a/1, 89a/9,
90a/2
o.+ın 12b/10, 42a/6, 42a/7,

45b/10, 66a/4
o.+ına 23b/2
o.+ından 84b/10
o.+undan 89a/6
o.+dan 37b/7
o.+ları 3b/9, 9b/2, 84b/10
oğlak: Keçi yavrusu. 26a/8
oğlan: Erkek çocuk. 6a/2, 7b/7, 26b/4,
33b/8, 39b/3, 39b/5, 39b/6, 39b/8,
43a/4, 45b/10, 54b/1, 54b/3, 66b/5,
69b/5, 70a/11
o.+a 27a/4
o.+ıla 62a/3
o.+ları 23b/11, 32a/9, 62b/6,
76b/9
ok: Ok. 18b/6, 18b/6
o.+ı 18b/7
o.+ın 18b/9
o.+ların 31b/8, 32a/8
oku-: 1. Öğrenmek. 2. Okumak. 36b/5,
37a/6, 67b/11
o.-mağ 36b/5
o.-sa 37a/6, 67b/11
ol: O. 3a/2, 4a/6, 4a/7, 4b/9, 5b/3,
7b/7, 8a/2, 9a/10, 9b/5, 11b/10, 13b/1,
15b/3, 16a/7, 20a/1, 20a/2, 21b/8,
27a/9, 28a/8, 30b/9, 42a/10, 44b/1,
51a/4, 57a/10, 59b/9, 62a/3, 65a/5,
71a/7, 73a/4, 83a/2, 88a/7, 93b/10
ol-: Olmak.
o.-a 2b/5, 4a/7, 5b/3, 5b/6,
6a/1, 6a/9, 7a/1, 7a/2, 7a/3, 7a/8, 9a/1,

9a/5, 9b/2, 9b/3, 9b/7, 9b/8, 9b/11, 12a/1, 13a/5, 13a/7, 13b/2, 14a/1, 14a/3, 14a/5, 14a/7, 14a/9, 15a/5, 15b/2, 15b/8, 16a/9, 16b/4, 17a/6, 17b/11, 18a/6, 18b/2, 18b/7, 18b/9, 19a/4, 19a/10, 20a/7, 20b/3, 20b/6, 21a/5, 21a/6, 21a/9, 23a/4, 23a/8, 23a/9, 23b/2, 24a/1, 24a/9, 24a/11, 24b/5, 24b/10, 25a/3, 25b/2, 25b/8, 26b/11, 27a/1, 27b/10, 28a/9, 28a/10, 28a/10, 29b/4, 29b/7, 30a/9, 30a/11, 30b/4, 31a/4, 31a/8, 31a/11, 31b/3, 31b/4, 31b/5, 31b/8, 32a/6, 32a/11, 32b/2, 32b/3, 32b/4, 32b/9, 33a/2, 33a/9, 33a/10, 33b/4, 33b/8, 34a/3, 34a/6, 34a/10, 35a/1, 35a/2, 35a/7, 35a/11, 35b/5, 35b/6, 36a/3, 36b/3, 36b/6, 36b/10, 37a/2, 37a/5, 37a/9, 37b/1, 37b/2, 37b/10, 38a/7, 38a/9, 38b/9, 38b/10, 39b/7, 40a/1, 40a/9, 40b/2, 41a/1, 41a/5, 41b/1, 41b/2, 42a/1, 42a/4, 42a/5, 42a/6, 42b/9, 42b/10, 43a/2, 43a/4, 43b/2, 43b/5, 44b/5, 44b/10, 44b/11, 45a/4, 45a/7, 45b/9, 46a/7, 46b/7, 46b/10, 46b/11, 47b/5, 48a/2, 48a/4, 48a/9, 48b/3, 48b/6, 49a/10, 49b/2, 49b/6, 50a/2, 50a/9, 50a/11, 50b/4, 50b/7, 51a/7, 51b/5, 51b/10, 52a/1, 52a/10, 52b/10, 53b/2, 54a/3, 54a/7, 54a/8, 54a/9, 55a/5, 55a/6, 55a/9, 55b/3, 56b/3, 56b/11, 57a/6, 57b/2, 57b/3, 57b/8, 57b/8, 58a/1, 58a/2, 58b/2, 58b/3, 58b/10, 58b/11, 59a/4, 59a/10, 59b/3, 60a/5, 60b/2, 60b/4, 60b/6, 60b/7, 61a/8, 61a/10, 61a/11, 61b/6, 61b/7, 61b/10, 62a/10, 62b/8, 62b/10, 63a/2, 63a/9, 63a/10, 63a/11, 64a/3, 64a/4, 64a/10, 64b/3, 64b/6, 64b/8, 65a/5, 65a/9, 65b/4, 66a/8, 66a/11, 66b/2, 66b/9, 67b/5, 67b/11, 68a/1, 68a/2, 68a/6, 68a/6, 68a/8, 68a/9, 68b/1, 68b/3, 68b/5, 68b/7, 68b/10, 68b/11, 69a/3, 69b/5, 69b/8, 70a/1, 70a/3, 70a/4, 70a/5, 70a/6, 71a/7, 71a/10, 71b/3, 72a/3, 72a/11, 72b/1, 72b/4, 72b/6, 73a/1, 73a/4, 73a/5, 73a/9, 73a/11, 73b/2, 73b/11, 74a/2, 74a/4, 74b/5, 75a/1, 75a/3, 75a/3, 75b/2, 75b/4, 76a/9, 76a/10, 76b/1, 76b/1, 76b/9, 77a/2, 77a/7, 77a/11, 77b/5, 78a/1, 78a/6, 78b/5, 79a/6, 79a/8, 79b/2, 79b/4, 79b/7, 80a/10, 80b/2, 80b/5, 81a/5, 81a/7, 81b/2, 82a/3, 82a/4, 82a/4, 82b/1, 82b/1, 82b/3, 82a/5, 82a/8, 82b/3, 83b/10, 83b/11, 83b/11, 84a/1, 84a/2, 84a/4, 84a/11, 84b/7, 84b/7, 84b/8, 84b/11, 84b/11, 85a/2, 85a/5, 85a/7, 86a/1, 86a/2, 86a/8, 86a/11, 86b/1, 86b/5, 86b/6, 86b/8, 86b/8, 86b/9, 86b/10, 87a/1, 87a/5, 87b/7, 87b/9, 87b/11, 88a/2, 88a/3, 88a/4, 88a/4, 88a/6, 88b/2, 88b/9, 88b/11, 88b/11, 88b/11, 89a/1,

89a/2, 89a/8, 89a/11, 89b/2, 89b/6,
 89b/7, 90b/1, 90b/2, 90b/9, 90b/9,
 90b/10, 90b/11, 91a/5, 91a/6, 91a/8,
 91a/8, 91b/5, 91b/6, 92a/2, 92b/3,
 92b/3, 92b/7, 92b/9, 92b/9, 92b/9,
 93a/6, 93b/1, 93b/3, 93b/9
 o.-acağ 41a/10
 o.-dı 57a/9
 o.-duğı 66a/1
 o.-mağ 3a/10, 6b/10, 10a/2,
 18a/6, 28b/9, 54a/11, 57a/6, 71b/7
 o.-mamağ 35a/11
 o.-mağdur 3b/3, 4a/11, 5a/9,
 7b/6, 12a/10, 14a/10, 14b/1, 15a/8,
 16a/11, 16b/8, 17b/3, 20b/10, 75b/1
 o.-maya 37b/8, 68a/11
 o.-mış 77b/1
 o.-muş 42a/10
 o.-sa 6a/11, 25a/10, 26b/8,
 34a/9, 35a/7, 40b/11, 43a/1, 45b/8,
 46b/4, 49b/10, 50b/6, 53a/4, 57a/7,
 64b/9, 73b/7, 74a/10, 78a/9, 78b/9,
 79b/4
 o.-ub 10b/1, 58a/10
 o.-ursa 50a/7, 59b/3
 ac o.-sa13b/7, 13b/7
 ac o.-ub13b/8
 ʿafv o.-a 35b/2
 ʿarız o.-a 92a/9, 85b/2
 āsān o.-a 13b/3, 69a/5, 81a/1,
 87b/1
 ʿāřī o.-a 2b/2
 ařkār o.-a 9b/10
 āřnā o.-sa 70a/6
 ʿazīz o.-a 20a/10, 35b/10,
 67b/7, 73b/11
 āzād o.-ub 2a/8
 āzād o.-a 2a/9, 36b/2, 49b/4,
 87a/2
 ʿazīz o.-a 20a/10, 35b/10,
 66b/7, 72b/11
 bākī o.-a 6b/9
 beřīmān o.-mağ 28b/8
 bidʿ at o.-a 72a/4
 bīřman o.-a 13b/11
 borclu o.-a 8b/7
 cāhil o.-a 60b/6
 cemʿ o.-muş 9a/10
 cemʿ o.-a 87b/8
 cemīʿ o.-a 80b/5, 85b/6, 88b/4
 dāhīl o.-a 10b/4
 dāʿ im o.-an 73b/6
 dāʿ im o.-a 73a/8
 defʿ o.-a 4a/8, 80b/7
 delü o.-sa 40b/9
 delü o.up 41a/1
 dīndār o.-a 83a/9
 dōst o.-a 11a/8, 54b/5, 61b/11
 dūřmān o.-a 51a/2
 emīn o.-a 2b/6, 4b/2, 9b/5,
 10b/5, 11b/6, 12b/4, 12b/11, 15b/6,
 19b/8, 38b/3, 43b/7, 44a/8, 44b/2,
 44b/3, 49a/8, 49b/1, 54a/1, 58b/5,
 60b/9, 61/1, 62a/5, 62b/5, 71b/9,

72a/10, 72b/9, 77b/4	harrem o.-a 85a/4, 87a/10,
emr-i ma' ruf o.-a 5b/6	87b/6, 88b/1
fa'ide o.-ur 63b/4	hasil o.-ub 8a/3
ferah o.-a 26b/9, 39b/8, 83a/8,	hasil o.-a 32a/2, 80b/4, 82a/7,
86b/3, 92a/6	83a/5, 83b/7, 84a/1, 84a/3, 85a/4,
ferahsad o.-a 83b/6	85b/4, 85b/4, 86a/1, 86a/6, 88a/11,
feravan o.-a 9b/6, 34a/6,	88b/1, 89b/10, 90a/4, 93b/3, 94a/3
86a/11	hasta o.-a 6b/2, 83a/10, 83b/1,
ferman o.-a 90b/1	84a/3, 85b/10, 86a/9, 86a/11, 90b/8
fesad. o.-a 78b/8	helak o.-a 53b/9
galib o.-maqdur 3a/10, 15b/4	hezimet o.-a 58b/7
galib o.-a 8a/7, 11a/11, 12a/3,	hos o.-maqdur 15a/10
14b/5, 22a/11, 25b/5, 36a/7, 38b/4,	hos o.-a 24a/3, 82a/11
41a/4, 60a/7, 71b/11	husumet o.-a 17a/4, 28a/6,
galib o.-duyisa 43a/6	52b/5, 69a/10, 69b/11, 70a/8, 86b/10
garq o.-a 41a/11	hukum o.-a 68b/3
garq o.-sa 57a/7	ihrac o.-unur 80a/1
fevit o.-a 6b/1	iki cihanda 'aziz o.-a 20a/10,
fevit o.-a 59a/3, 88a/8	35b/10, 45b/9, 58b/4, 66b/7, 72b/11
giriftar o.-a 2b/3, 3a/4, 12b/5,	issi o.-a 20b/11, 22b/6, 23b/11,
44a/5	29a/3
guşşalu o.-a 12b/11	qabul o.-a 43a/10, 74a/2
hakim. o.-a 14b/11	qadir. o.-a 83a/9
hakir o.-a 57b/5	qahir o.-a 81b/5
halas o.-ub 10a/10	qahr o.-a 19b/9, 27b/3
halas o.-a 14b/6, 45b/2	ka'im o.-a 72a/8, 73a/8
halas o.-maq 14b/7	karib o.-a 37b/1, 44b/11, 49b/2
halas o.-a 45b/2, 67a/2, 80b/6,	qavi o.-a 49a/8, 50a/3, 51a/3,
89a/6, 92b/4	58a/3, 73b/2, 79a/4
halas o.-ub 58a/4	ma'zul o.-a 25b/11, 52b/3,
harc o.-a 89a/1	61b/8
harc o.-a 80b/7	mahrum o.-a 2b/3

mā`il o.-a 43a/8	90a/3, 91a/4, 91a/7
mālik o.-a 42b/11	revān o.-mağ 76a/9
merğub o.-a 20a/10	şabāh o.-mış 51b/8
mesrūr o.-a 91b/2, 92a/2, 93b/5	şālih o.-a 45a/1, 56b/7
meşğul o.-mağdur 15a/11	şayru o.-mağdur 3b/8, 5a/1
meşğul o.-a 16a/6	şayru o.-a 7a/11, 28a/7, 32b/6,
meşğul o.-mağ 28a/4	43b/9, 46a/8, 61a/8, 61b/2, 62b/4,
meşğul o.-a 31a/10, 52a/11,	64a/3, 68a/4, 68a/10, 75a/7
52b/2	şayru o.-ub 52b/7, 75a/7
muti ^c o.-a 8a/6	semiz o.-mağ 47b/10
mużaffer o.-a 83a/9, 83b/3	serhōş o.-sa 50a/4
müptedi ^c o.-a 5b/1	şād o.-a 68a/7, 85a/8, 86a/6,
mülük o.-a 92b/11, 93a/1	89b/8, 90b/5
mü`min o.-a 34b/6	şādkām o.-a 85a/4, 86a/1,
münharif o.-a 81b/9, 82a/1,	86a/10, 86b/3, 88b/6, 90a/6, 90b/3,
82a/7, 83a/7, 83b/6, 89a/2, 89a/2	91a/1, 91b/1, 91b/10, 92a/8, 92b/11,
mün ^c im o.-a 87a/5, 89a/4	93a/1, 94a/4
müsāfir o.-a 64a/8	şāz o.-a 2a/10, 2b/11, 73b/11,
mütekebbir o.-a 7b/1, 85b/10	81b/1
mütekeşsir o.-a 82a/1	şāz o.-mağ 49b/2
müyesser o.-a 58b/5	şāz o.-sa 49b/4
nağil o.-a 81b/9, 84a/6, 84b/10,	şāzlık o.-a 63b/4, 73b/4, 76b/6,
87b/10	77a/10, 84a/5
nağıs o.-makdur 7b/5	şerik o.-mağ 6a/10
nizā ^c o.-a 41b/3, 44a/4, 51a/9	tābi ^c o.-a 68b/1
ortağ o.-a 59b/2	taḥvīl o.-a 84a/2
piriṣān o.-a 39b/5	ṭālib o.-mağ 16a/2
peşimān o.-mağ 53a/10	tamām o.-a 8a/3, 43a/3, 61a/5
rāzı o.-mağdur 4a/11	tamām o.-maya 16a/7
rāzı o.-ıcı 35b/5	ṭar o.-a 22b/2, 46b/4
redd o.-a 28b/10	telef o.-a 12b/8, 39b/11
revā o.-a 67b/3, 87a/4, 89a/10,	tendürüsti o.-a 32a/9

terbiyyet o.-a 92a/10
tevażzuc o.-a 42a/11
tüvāngir o.-a 87b/11, 88a/6
uzun o.-a 4a/3, 12a/8, 12a/11,
13a/2, 15b/10, 19a/7, 22a/2, 22b/3,
23a/7, 31b/7, 39a/2, 45a/1, 46a/8,
48a/5, 49a/7, 56a/3, 57b/10, 64b/6,
70a/8, 81a/10
üstün o.-a 18b/1, 47a/11
vāfir o.-a 88b/3, 92b/10, 93a/1
vāķıf o.-a 46a/5, 46a/11, 81b/5,
82a/3, 82a/10, 82b/3, 83a/4, 83a/7,
83b/5, 83b/9, 84a/8, 84a/10, 84b/1,
84b/4, 84b/6, 85a/1, 85b/9, 85b/9,
86a/6, 86a/8, 86a/9, 86b/2, 86b/7,
86b/9, 87a/11, 87b/2, 89a/3, 89a/6,
89a/10, 89b/1, 89b/3, 89b/5, 89b/6,
90a/5, 90a/7, 90a/11, 90b/10, 90b/11,
91a/1, 91a/2, 91a/6, 93a/8, 93b/2
vāķıf o.-a 93b/9
yaķın o.-a 4a/5, 4b/7, 4b/11,
11b/9, 18b/2, 33a/1, 38b/6, 48b/7,
49a/6, 49b/3, 56b/4, 58b/11, 67a/6,
67a/9, 79a/7
zahir o.-a 30b/2, 81b/8, 90b/2,
91a/1
zaħmet o.-a 11b/11, 75b/7,
77a/6
zāc i o.- a 19a/1, 23a/5
zāc if o.-a 40b/8, 59b/10, 87b/8
zā'il o.-a 89a/7
zikir o.-unan 80a/5

ziyāde o.-a 2a/7, 5a/4, 8b/3,
11a/6, 24b/11, 25b/4, 37a/1, 39a/5,
42b/7, 43a/8, 45a/11, 45b/1, 45b/7,
45b/8, 59b/5, 60a/10, 61a/4, 61a/7,
61b/7, 66b/3, 67b/2, 68b/6, 71b/1,
72b/1, 81b/1, 85b/7, 86a/3, 86b/4,
87b/9, 88a/9, 88b/3, 88b/7, 89a/4,
89a/8, 89b/1, 89b/2, 89b/5, 90b/6,
91b/9, 91b/11, 92a/1, 92a/3, 92a/11,
92a/11, 92b/2, 92b/8, 92b/10, 93a/1,
93a/7, 93a/11, 93b/5, 93b/11, 94a/3
olun-: Edilmek, yapılmak, olmak
anlamlarında yardımcı fiil.
o.-a 87a/8
omuz: Omuz. 14b/4
o.+ı 14b/7, 86a/2
o.+ın 14b/4
o.+ında 14b/9
o.+u 86a/5
on: On. 5b/3
orta: Ara, iç. 23b/6, 87a/11, 87b/3,
93a/3, 93a/5
o.+sı 80a/9, 81a/6, 89b/8
ortak(ğ): Birlikte iş yapan, şerik,
hissedar. 59b/2
o.+a 62b/10
oruc: krş. oruç. 10a/01
oruç: Oruç. 10a/01
ot: Ot. 18a/10, 18a/11
otur-: 1. Oturmak. 2. Bir arada
bulunmak, beraber olmak.
o.-adura 9a/11

o.-ır 28b/5	öküz: Erkek sığır, öküz. 17b/4, 17b/6, 17b/7, 22a/1, 30b/10
o.-sa 33a/4, 40b/10, 45a/8, 48a/11, 68b/8, 74a/8	ö.+in 17b/8
o.-ub 74a/4, 77a/8	ö.+e 17b/4
o.-ur 39a/10, 52a/2, 66b/7, 76a/11	öl-: Ölmek, vefat etmek.
oturak(ğ): Oturak.	ö.-dügi 56a/2
o.+ı 90b/6, 90b/9	ö.-e 7a/4, 11a/3, 19a/4, 21b/8, 24a/4, 59b/6, 62a/3
oyna-: Oyun oynamak. 52b/1, 52b/2	ö.-enin 12a/8
o.-mağ 52b/2	ö.-mek 3b/10
o.-sa 52b/1	ö.-mekdür 17a/3
-Ö-	ö.-miş 12a/4, 12a/8, 12a/9, 12a/11, 19b/7
öç: Öç.	ö.-se 62a/4
ö.+inden 27b/7, 27b/8	ö.-ür 42a/10
‘ öd: Öd ağacı. 56b/11, 57a/1	ölc-: Ölçmek, hesaplamak.
öde-: Karşılığını vermek.	ö.-e 14a/3, 14a/4, 14a/4
ö.-mek 64a/1, 75a/4	öldir-: krş. öldür-
ö.-ye 48a/2	ö.-di 12a/6
öden-: Karşılığı verilmek.	ö.-enin 12a/2, 12a/7
ö.-e 83a/1, 84b/11, 85b/4	ö.-mek 12a/2
ödi-: krş. öde-.	ö.-se 8a/7, 28a/11
ö.-ye 31a/5	ö.-seler 12a/2
ögren-: Bilmek, öğrenmek.	öldür-: 1. Öldürmek, katletmek. 2. Nefsin istek ve arzularına gem vurmak.
ö.-e 58b/1, 72b/2	ö.-di 12a/4
ö.-mek 18a/4, 78b/7	ö.-seler 12a/2 ö.-se 8a/7, 27b/3, 28a/11, 47b/1, 47b/2, 47b/7, 51a/4, 57b/4, 58b/11, 65a/6, 65b/1, 65b/4, 66a/1, 66a/3, 72b/8, 75a/3
ögüt-: Tane halindeki maddeleri ezerek un haline getirmek, öğütmek.	ö.-e 51a/3
ö.-se 41b/5	
ökce: krş. ökçe. 16a/5	
ö.+sin 16a/5	
ökçe: Topuğun arka kısmı.	
ö.+sine 16a/7	

- ö.-mek 12a/2
 ö.-di 12a/4, 12a/6
 ö.-enin 12a/2, 12a/7
- öli:** krş. **ölü.** 12b/3
- ölmüş:** Ölü olan, ölen.
 ö.+iç 12a/5
- ölü:** Ölü, ölmüş olan. 7a/5, 12b/8, 12b/9, 12b/10, 12b/11, 13a/1, 13a/2, 13a/4, 62a/4, 64a/5, 79a/9
 ö.+yi 12b/5, 12b/6, 12b/7
- ölülük:** Ölmüş olmak.
 ö.+i 41b/2
- ölüm:** Ölüm.
 ö.+i 48b/7
- ‘öm(ü)r:** (Ar.) Ömür, yaşam, hayat. 49a/2
 ‘ö.+i 4a/2, 12a/8, 12a/10, 13a/2, 15b/10, 19a/7, 22b/3, 23a/7, 31b/6, 39a/2, 45a/1, 45b/8, 46a/8, 48a/5, 49a/7, 49b/6, 56a/3, 57b/10, 64b/6, 70a/8, 81a/10, 92b/2
- ön:** Bir kimse veya nesnenin baş, ön tarafı.
 ö.+i 80b/3
 ö.+ünde 86b/10
- öp-:** Öpmek.
 ö.-mek 11a/2, 11a/2
 ö.-se 11a/4, 11a/5, 11a/5, 11a/7, 11a/8, 11a/10
- öt-:** Kuşlar için ötmek.
 ö.-e 30a/8
 ö.-se 21a/6
- öyle:** Öğle vakti. 23b/4
- P-**
- paça:** (Far) Koyun, keçi, sığır gibi kasaplık hayvanların kesilmiş ayağı. 26a/11
- pādişāh:** (Far.) Padişah, sultan. 36b/10, 44b/5, 53b/6, 57a/1, 58b/10, 58b/11, 74b/9, 79a/2
 p.+a 45a/2, 48a/10, 48b/1, 67a/3
 p.+dan 49b/9, 54b/3, 55b/4, 55b/8, 58a/9, 58b/9, 67a/5, 74a/4
 p.+ar 79a/3
 p.+lara 66b/10
- pādişāhlık:** (Far.+T.) Padişahlık, sultanlık. 47b/11, 52a/2, 66b/8, 66b/11
- pāk:** Temiz, arı. 83a/3, 86a/3, 86a/4, 88a/9, 88a/10
- palās:** (Far.) Aba. 27a/10, 27a/10
- pāpuc:** Ayakkabı. 27a/7
- pāre:** (Far.) Parça.
 p.+sin 45b/2
- pārelen:** Parçalanmak.
 p.-se 55b/5
- paslı:** Paslanmış. 60b/5
- paşmak:** krş. **başmak** 27a/3
 p.+ın 27a/5, 27a/5
- pāy:** Hisse. 79b/4
- pehlū:** (Far.) Vücudun iki yanından biri, yan. 89a/1
- penbe:** (Far.) Pembe. 25a/10
- penci-şenbih:** (Far.) Perşembe. 67b/9

perde: (Far.) Bir yerin dışarıdan görülmesi engelleyen bez veya naylon örtü. 26a/2, 26a/2

perişānlık: (Far.+T.) Dağınıklık, perişānlık. 46a/4

peşimān: (Far.) Pişman. 53a/10

peygamber: (Far.) Peygamber, elçi. 43a/9, 43a/9, 44b/11, 47b/11, 49a/4, 49b/4, 51a/7, 51a/8, 51a/8, 56a/6, 76a/4, 77a/1, 77a/2, 77a/3

p.+den 80a/1

p.+e 44b/11

pire: Pire. 27b/1, 27b/1, 27b/3, 27b/4, 27b/5

piriṣān: krş. **perişān.** 39b/5

pirri: krş. **biri.** 26a/4

put: (Far.) Put. 28a/1

-R-

raziya'llāhü te'ālā 'anh: (Ar.) Allah ondan razı olsun. 10b/10

rāḥat: (Ar.) Üzüntüsüz, tasasız, kedersiz bir halde bulunma. 50a/8, 51b/8, 76b/9, 81a/4, 83a/4, 86b/6, 93a/3

r.+a 38a/8, 39a/8, 45a/9, 49a/9, 53a/7, 53b/5, 59a/6, 74b/1

rāḥatlık: (Ar.+T.) Rahat olma durumu, üzüntüsü ve sıkıntısı olmama. 18b/5

rah: (Ar.) Korku.

r.+ından 77b/4

rahmet: (Ar.) Acıma, esirgeme, merhamet. 35b/1, 58b/3, 75a/5, 77a/9

r.+inden 75a/1

r.+ine 49b/2

rantaş: Kalbin katılaşması, kasavete bürünmesi. 71b/6

rasgel-: Doğru çıkmak, gerçekleşmek. r.-e 19a/3

rast: (Far.) Sağ. 90a/2

rāzi: (Ar.) Kabul eden, rıza gösteren, memnun. 4a/11, 35b/5

recā: (Ar.) Yalvarma, istek. 65b/4

redd: (Ar.) Geri döndürme, geri çevirme. 28b/10, 38a/6

renc: (Far.) Ağrı, sızı, hastalık. 37b/3, 46a/11, 46b/5, 62a/1, 64a/10, 77a/6

r.+den 83b/1

r.+i 76b/7

r.+ile 19a/11

resül: (Ar.) Peygamber.

r.+iniñ 4a/10

resülu'lālhi: (Ar.) Hz. Muhammed (SAV). 67b/7

revā: (Far.) Uygun, yerinde, layık. 67b/3, 87a/4, 88a/4, 89a/10, 90a/3, 91a/4, 91a/7

revān: (Far.) Geçerli, mer'î. 76a/9

rızā: (Ar.) Memnunluk, hoşnutluk.

r.+sında 35a/11

r.+sından 28b/9

r.+sıyla 60b/10

rız(i)k: (Ar.) Allah'ın kullarına takdir ettiği nimet, rızık. 14b/8, 17b/2, 57b/5, 90b/3

- r.+a 20a/6, 21b/2, 21b/5, 58a/8
r.+ı 7a/2, 14a/10
- rif' at:** (Ar.) Yücelik, ululuk. 15a/8, 27b/9, 58a/5, 67b/4, 71a/6, 72a/3, 77a/5, 78b/9, 82b/2, 88b/5, 89a/9, 89b/2, 89b/4, 92a/6
r.+e 2b/11, 4a/3, 5a/11, 6b/6, 9b/10, 13b/6, 22a/7, 26a/3, 27a/2, 29a/9, 29b/5, 35b/3, 36a/10, 38a/8, 39a/3, 39a/10, 40a/11, 40b/5, 45a/8, 52a/6, 59a/6, 63a/1, 74b/1, 78a/4
r.+i 24a/9, 42a/4
- rik' at:** (Ar.) Rekat.
r.+ın 75a/6
- rişvet:** (Ar.) Rüşvet. 2b/5, 22a/6, 53b/2
- rivāyet:** (Ar.) Söylenti, rivayet. 87a/7
- rūh:** (Ar.) Ruh, can. 51b/1
- rūm:** (Ar.) Anadolu bölgesi.
- rūz:** (Far.) Gün. 36a/5, 37b/2, 50a/9, 62b/9, 63a/11, 64b/6, 64b/9, 69b/4
r.+a 50a/5
r.+u 24a/9
- rūzī:** Nimet, nasip. 20b/11, 22b/3, 23a/8, 24b/4, 24b/11, 29a/5, 29a/7, 31b/4, 58b/5, 49a/2, 68b/6
- rūkū':** (Ar.) Namazda dizlere tutunarak yere doğru eğilme hareketi.
r.+da 4b/9
- S-**
- sa' ādet:** (Ar.) Mutlu olma, mutluluk, bahtiyarlık. 20b/1, 22b/6, 81b/1, 81b/2
- s.+e 10b/8, 28b/3
s.+i 14a/8
- sa' ādetlü:** (Ar.+T.) Mutlu, bahtiyar. 23a/4, 93a/6
- şabāh:** (Ar.) Sabah. 51b/7, 51b/8
- şābit kadem:** (Ar.) Verdiği karar ve sözden dönmemek. 52b/10
- şābūn:** (Ar.) Sabun. 53a/3
ş.+ı 53a/3, 53a/6
ş.+ıla 53a/4, 53a/7
- sac:** krş. saç.
s.+ı 71b/2
s.+ın 45a/9, 45a/10, 45b/3, 45b/5
s.+ının 45b/1
- saç:** Saç. 21b/10
- saç-:** Etrafa serpmek, dökmek.
s.-sa 69b/1
- şād:** Arap alfabesinin on dördüncü harfi. 51a/7, 88b/1
- şadaqa:** (Ar.) Karşılık beklemeden Allah rızası için fakirlere verilen para, sadaka. 2b/6, 22b/2, 32a/5, 51b/9, 51b/11, 62a/4, 89a/8
- şadık:** (Ar.) Doğru, gerçek, sözünde duran. 10b/10, 68a/6
ş.+lardan 13a/7, 51b/10
- şafā:** (Ar.) Ferahlık, kedersizlik, huzur. 92b/1
- şağ:** Solun karşıtı, sağ taraf. 23a/10, 23b/3, 80b/8, 81a/8, 81b/3, 81b/8, 82a/2, 82a/7, 82b/2, 82b/7, 83a/6,

83a/10, 83b/4, 83b/10, 84a/9, 84b/9,
85a/6, 85b/3, 85b/8, 86a/2, 86a/7,
86b/1, 86b/6, 86b/11, 87a/5, 87a/11,
87/4, 87b/9, 88a/3, 88a/8, 88b/2,
88b/11, 89a/5, 89a/9, 90a/7, 90b/1,
90b/6, 90b/11, 91a/4, 91a/9, 91b/3,
91b/9, 92a/2, 92a/7, 92b/1, 92b/7,
93a/2, 93a/8, 93b/1, 93b/7

ş.+ı 90a/2

şağ-: Süt sağmak.

ş.-sa 46a/5

şahlık: Sağlık, esenlik. 77a/9, 82b/7,
83b/11

şahabi: (Ar.) Hz. Muhammed'i görmüş
olan mümin kimse.

ş.+ye 80a/4

şahib: (Ar.) Malik, sahip, bir vasfi
olan, ehil. 20a/11

ş+i 19a/10, 20a/7, 23a/8,
24b/4, 26b/10, 27b/10, 31b/4, 32b/3,
33a/10, 37b/2, 38b/9, 43b/5, 44b/9,
46a/7, 46b/7, 46b/10, 46b/11, 50a/2,
50b/7, 52a/1, 57a/6, 58b/9, 58b/11,
60a/4, 60b/7, 62b/9, 63a/11, 64b/6,
69b/5, 72a/3, 73a/4, 80a/8

ş.+iniş 8a/2

ş.+inişdür 80a/6

şahra: (Ar.) Çöl, kır, ova. 84a/10

sā'ir: (Ar.) Diğer, başka. 2b/10, 8b/4

şakal: Sakal. 45b/5, 45b/11

ş.+ı 45b/7

ş.+ın 45b/6, 45b/11, 46a/1

ş.+ında 45b/8

şakız: Sakız. 46b/10, 46b/10

sākin: (Ar.) Sakin. 7b/5

şakla-: Saklamak.

ş.-mağ 36b/5

ş.-miş 68b/5

şaklayıcı: Gizleyici, saklayıcı. 66a/11

şal-: 1. Sallamak. 2. Uzatmak.

ş -a yorısa 15b/5

ş.-ıvırse 46a/1

şalābet: (Ar.) Sağlamlık, dürüstlük,
katılık, peklik. 88b/5

şalāh: (Ar.) Düzelmeye, iyileşme. 15a/5

şalāhat: İyilik, düzelmeye, iyileşme.
12a/10

şalavāt: (Ar.) Peygamberimiz Hz.
Muhammed'e ve onun soyundan
gelenlere saygı bildirmek için okunan
dua. 51a/11, 51b/1

şalīh: Dinin emrettiği hususlara uygun
davranan, iyi amel sahibi, günah
işlemekten kaçınan kimse. 5a/4, 5b/6,
24a/11, 27a/11, 32a/11, 34a/5, 34b/6,
38a/9, 40a/8, 43a/11, 45a/1, 45a/10,
49a/6, 56b/7, 63b/10

ş.+lerden 51a/6, 78a/2

şalīh: (Ar.) Salih peygamber (AS).
51a/8

şalla'llāhu 'aleyhi ve selem: (Ar.)
Selam ve salat Hz. Muhammed'in
üzerine olsun. 72b/9, 72b/10

salṭanat: (Ar.) Sultanlık, hükümdarlık.
38a/5

saman: Saman. 48a/7, 48a/8

şammur: Samur. 70a/10

şan-: Düşünmek, tasarlamak,
zannetmek.

ş.-sa 4a/5

şanduk: (Ar.) Sandık. 52a/5, 52a/6,
52a/9, 52a/9

ş.+da 52a/7

şānılı: Düşünceli. 72b/8

şap: Elle kullanılan alet veya eşyanın
tutulacak yeri.

ş.+ı 25b/5

şar-: Sarmak.

ş.-ar 39a/1

şarı: Sarı. 16b/8, 62a/8

şarımsak: sarımsak. 53b/1, 53b/1

şarın-: Sarınmak.

ş.-sa 24a/1, 24a/2, 39a/5

şarb: Tehlikeli, zor. 51b/6

şarrāf: (Ar.) Altın işleriyle uğraşan
esnaf. 52a/10, 52a/11

şaru: krş. **şarı.**

ş. 60a/05

ş.+sın 50a/11

şaruşın: Sarışın. 78a/10

şat-: Bir malı para karşılığında
vermek, satmak.

ş.-mak 53b/2

ş.-sa 7a/10, 39a/11, 53b/3,

53b/4

şatranc: Satranç. 52b/1, 52b/1, 52b/3

şatu: Satma işi, satış. 49a/4

şatun: Satma. 39b/1

şav-: Defetmek.

ş.-a 80b/4

şavaş: Savaş, vuruşma. 33a/9, 35a/1,
41b/3, 55b/7, 59b/3, 69a/9, 70a/7,
71b/7

ş.+da 24b/5, 84b/5

ş.+dur 63b/7

şavt: (Ar.) Ses, seda

ş.+ın 41a/7

şavuk: Soğuk. 53b/5, 53b/6

ş.+dan 53b/7

sa'y: (Ar.) Emek, gayret, çalışma.
6b/7

şay-: Önem vermek, mühimsemek.

ş.-a 13a/8, 17b/9

sāyibān: Gölgelek, çadır. 48a/9,
48a/10, 48a/11, 48b/1

şaykal: (Ar.) Parlak, cilalı. 53a/1,
53a/2

şayru: Hasta. 2a/10, 3b/8, 5a/1, 7a/11,
17a/8, 25a/7, 28a/7, 32b/6, 43b/9,
46a/3, 46a/8, 52b/5, 52b/7, 52b/6,
61a/8, 61b/2, 62b/4, 64a/3, 68a/4,
68a/10, 73b/9, 75a/7

şayruluk: Hastalık. 43a/1, 70a/3, 76b/7

sebeb: (Ar.) Sebep, neden.

s.+den 57a/10

s.+ile 49b/3

s.+inden 30a/7, 41b/6, 55a/9,
63a/2, 63a/7

sebebsiz: Sebebsiz. 49b/2

sacayak: Üzerine, tencere, tava vb.
koymaya yarayana ateş üzerine
oturtulan, üç ayaklı çember veya
üçgen biçiminde demir destek. 48b/1,
48b/2

seccāde: (Ar.) Seccade, üzerinde
namaz kılınan kilim. 45a/7, 45a/8

secde: (Ar.) Secde. 44b/10, 44b/11,
45a/2, 45a/3, 45a/5, 66b/11

s.+de 4b/9

sefer: (Ar.) Yolculuk, sefer. 5b/4,
19a/7, 26a/9, 27a/7, 27a/9, 33a/5,
34a/2, 41a/3, 41a/9, 48b/6, 48b/6,
48b/7, 48b/8, 49b/7, 55a/7, 60b/5,
61b/11, 62a/6, 69a/4, 73a/6, 74b/6,
77a/10, 78b/10, 80a/9, 82a/3, 82a/7,
82a/8, 89a/9, 89b/3, 89b/7, 89b/11,
91b/7, 91b/11, 93b/07

s.+de 47a/2

s.+den 35a/8

s.+e 37a/7, 39a/6

s.+in 48b/9

s.+inden 16a/4

sefiḥ: (Ar.) Zevk ve eğlenceye düşkün,
akılsız.

s.+lerden 76a/5

segir-: Koşmak

s.-se 80a/9, 80a/11, 80b/3, 80b/6,
80b/9, 80b/11, 81a/3, 81a/6, 81a/9,

81a/11, 81b/3, 81b/6, 81b/8, 81b/11,
82a/3, 82a/5, 82a/8, 832a/11, 82b/2,
82b/5, 82b/7, 81b/10, 83a/1, 83a/3,
83a/6, 3/9, 83a/11, 83b/2, 83b/5,
83b/7, 83b/10, 84a/1, 84a/4, 84a/6,
84a/9, 84a/11, 84b/3, 84b/6, 84b/9,
85a/1, 85a/3, 85a/6, 85a/9, 85b/1,
85b/3, 85b/5, 85b/8, 85b/11, 86a/2,
86a/5, 86a/10, 86b/1, 86b/4, 87a/1,
87a/6, 88a/3, 88a/6, 88a/8, 88a/11,
88b/2, 88b/5, 88b/7, 88b/9, 89a/1,
989a/3, 89a/5, 89a/7, 89b/1, 89b/3,
89b/5, 89b/11, 90a/5, 90a/7, 90a/10,
90b/1, 90b/4, 90b/7, 90b/9, 90b/11,
91a/2, 91a/5, 91a/7, 92a/9, 91b/1,
92a/7, 92a/10, 94a/2

segir-nāme: Göz veya vücudun
herhangi bir bölgesinin seğirmesinin
ne gibi olası manalar taşıdığı hakkında
bilgi veren risaleler. 80a/6

segirt-: Koşmak.

s.-mek 47a/4

s.-se 47a/5, 47a/6

seḥāvet: (Ar.) Cömertlik. 26b/10

sehil: (Ar.) Kolay. 78b/4

sekir: Sarhoş. 48b/4, 48b/4

sel: (Ar.) Kolay. 46b/2, 46b/2

selām: (Ar.) Selam, güven. 45a/6,
58b/4

selāmet: (Ar.) Eminlik, selamete
çıkma, kurtulma. 2a/8, 21b/3, 35b/8,
38b/2, 43a/10, 43b/3, 50a/8, 53a/5,

55a/9, 58a/5, 61b/3, 63a/11, 61b/4,
66b/2, 69b/3, 73a/2, 75a/10, 76b/6,
77a/5, 77a/7, 77b/11, 83b/11, 86a/8

s.+dür 12a/1

s.+e 3a/4, 10a/11, 18b/3, 29a/1,
30a/3, 32b/5, 34a/3, 76a/2

s.+i 60a/1

selâmetlik: (Ar.+T.) Eminlik,
selametlik. 28a/11, 47a/6, 69a/1

s.+dür 25b/9

selim: (Ar.) Emniyette olan,
kurtulmuş.

83b/1, 83b/10, 85a/2, 90b/10

selmân: krş. **selmân fâris.** 80a/7

s.+a 80a/3

selmân fâris: Ashâbı Kirâm'ın
büyüklerinden bir din alimi. 80a/7

semiz: Dolgun, semiz. 47b/9, 47b/9

sen: Sen. 20a/1

s.+den 20a/2

senâ: (Ar.) Övme, övgü. 43b/8, 85a/7

serçe: Serçe. 47a/7, 47a/7, 47a/9

ser-gerdân: (Far.) Şaşkın. 34a/2,
37a/8, 79a/6

sergerdânlık: (Far.+T.) Şaşırmak.
86a/9

serhōş: (Far.) Sarhoş. 50a/4

servi: (Ar.) Servi ağacı. 48a/2, 48a/3

sev-: Muhabbet beslemek, sevmek.

s.-e 80b/1

s.-eler 24a/6

şevâb: (Ar.) Sevap. 14a/7, 37a/3
sevdimendi: Sevinçli. 82b/1

sevin-: Sevinmek, mutlu olmak.

s.-e 55b/11, 84b/10, 89a/6,
91b/8

seyir: (Ar.) Gezme, gezinme. 41a/4

sıcan: Sıçan. 47a/11, 47a/11, 47b/1

şıdıq: (Ar.) Yürek temizliği.

ş.+da 14a/2

şıfatlu: Biçimli, suretli, görünüşlü.
40b/11

şığır: Sığır. 29a/7

şıhhat: (Ar.) Sağlık, sıhhat. 2a/10,
21b/2, 25a/8, 32b/5, 35b/8, 38b/2,
43b/3, 46a/3, 50a/8, 53a/5, 56a/9,
58a/5, 61b/3, 63a/11, 66b/2, 68b/2,
73a/2, 73b/10, 75a/10, 76b/5, 77a/6,
77b/10, 92b/7

ş.+e 17a/8

şın-: Kırmak, parçalamak.

ş.+a 19a/4

ş.+mış 15a/1

ş.+sa 25b/6

şınık: Kırılmış, parçalanmış. 7b/2,
16a/3

şırât: (Ar.) Yol. 51b/2, 51b/3, 51b/5,
51b/6

şırça: (Ar.) Çakıl taşıyla kumun
eritilmesinden oluşan kızgın hamura
bir demir boru ile üflenerek değişik
biçim ve boylarda yapılan cam.
87b/10, 88a/1

sırtlan: Sırtlan. 47b/1, 47b/2

s.+ın 47b/4

sırr: (Ar.) Gizli tutulan, kimseye söylenmeyen bir şey; Allah'ın akıl ermeyen hikmeti.

s.+a 93b/9

s.+ı 90b/2, 91a/1

sikencebil: (Ar.) Bal ve sirkenin karıştırılmasıyla yapılan bir çeşit şerbet. 46b/8, 46b/8

sil-: Temizlemek, silmek.

s.-se 48a/2

silâh: (Ar.) Silah. 25b/3, 35a/4, 48b/9, 60a/11

sîn: Arap alfabesinin on ikinci harfi. 44b/10

sinek: Sinek. 47b/5, 47b/6, 47b/7

sırçe: Serçe. 93b/1, 93b/4

sirke: Sirke. 46b/6, 46b/6

sivâri: (Far.) Atlı asker. 47b/5

sivârü: (Far.) Atlı asker. 90b/1, 91a/8

sivrisinek: Sivri sinek. 47b/8

siyâh: (Far.) Kara, siyah. 70b/1

şofâ: (Ar.) Oturma yeri, sedir. 52a/1

ş.+sın 52a/3

ş.+sım 52a/4

şofha: (Ar.) Sofra. 52a/1

şoğan: Soğan. 53a/8, 53a/8, 53a/9

şoĥbet: (Ar.) Konuşma, görüşme, sohbet. 20b/1, 50b/5, 70b/11, 71a/1, 80b/1, 82a/11

şok-: Zehirli hayvan ısırarak, sokmak.

ş.-sa 19a/11

şol: Sağın karşıtı, sol taraf. 15a/8, 23b/1, 80b/11, 81a/11, 81b/5, 81b/11, 82a/5, 82a/10, 82b/4, 82b/10, 83a/8, 83b/2, 83b/7, 84a/1, 85a/11, 85a/1, 85a/9, 85b/5, 85b/11, 86a/5, 86a/10, 86b/4, 87a/3, 87a/9, 87b/2, 87b/7, 88a/1, 88a/5, 88a/10, 88b/4, 89a/3, 89a/7, 89a/11, 90a/5, 90a/10, 90b/3, 90b/9, 91a/2, 91a/7, 91a/11, 91b/6, 91b/11, 92a/5, 92a/10, 92b/4, 92b/10, 93a/5, 93a/9, 93b/4, 93b/10

şovuk: Soğuk, kış. 46b/3

şühük: Kırık. 48b/3, 48b/3

söv-: Hakaret etmek, kötü söz söylemek.

s.-gici 75b/11

söyindir-: Söndürmek

s.-se 18b/4, 29b/10

söyle-: Demek, konuşmak, ortaya koymak.

s.-mek 53a/10, 79b/7

s.-se 13a/4, 39b/8, 79a/1, 79a/2

s.-ye 30a/4, 52b/4, 81a/2

s.-yeler 87a/8, 89b/7

ğıybet s.-mek 53a/10

söylen-: Sözle anlatılmak.

s.-mek 24a/10

söyleş-: Karşılıklı konuşmak, söyleşmek.

s.-se 42b/6

söyleyici: Söyleyici. 18b/7

söyün-: Sönmek.

s.-se 59b/6

söz: Kelam, ifade, konuşma. 16a/10, 18b/7, 21a/10, 27b/2, 30a/3, 31a/1, 31a/2, 31a/6, 49b/9, 52b/4, 70a/3, 80b/10, 81a/2, 81b/9, 83a/7, 83a/4, 83b/2, 84b/10, 87a/6, 87a/10, 87b/10, 90a/8, 90a/9, 91b/1, 91b/5, 93a/4, 93b/8

s.+dür 18a/1

s.+i 18b/1, 20a/5, 40a/10, 47a/10, 60b/7

s.+ler 31b/2, 35b/6, 43b/3, 69b/6, 69b/8, 87a/9

s.+lerden 54/1

sözlü: Konuşan, söz söyleyen. 17a/5

şu: Su. 26b/2, 26b/6, 36a/4, 41a/11, 46a/6, 46a/7, 46a/8, 46a/10, 46a/11, 46b/1, 54a/9, 64b/5, 64b/7, 66a/6, 66a/9

ş.+da 77b/10

ş.+ya 58a/7, 67a/8

ş.+yı 46a/9, 46b/3, 65b/6

ş.+yıla 38b/2

ş.+yın 38b/3, 43b/5, 63a/7

ş.+yından 21b/1

ş.+yla 58a/6

ş.+yun 38b/1

subhānehü ve te'ālā: Her türlü eksik ve kusurlardan uzak ve yüce Allah.13a/8

şucu: Sucu. 32a/6, 65a/11

şulh: (Ar.) Uzlaşma, barış. 43a/1,

86b/2, 88b/9

sultān: (Ar.) Hükümdar, padişah. 9b/5, 18b/1

s.+a 67a/9

s.+lara 71a/3

sultānlık: (Ar.+T.) Hükümdarlık, padişahlık. 77a/8

sun-: Taktim etmek.

s.-sa 60b/8

şür: (Ar.) Kıyamette Hz. İsrail'in üfleyeceği boru. 4a/4

şuret: (Ar.) 1. Yüz, çehre. 2. Biçim, kılık. 32b/11, 52b/9, 52b/9, 52b/9, 56a/2

ş.+ile 56a/2, 52b/9

ş.+in 32b/11, 52b/9

şusuz: Susamış, susuz. 46b/4, 46b/4

şusuzlık(ğ): Susamışlık, susuz olma.

ş.+ından 43b/6

şu: Su.

ş.+yı 36b/3, 46b/2

ş.+yın 38b/1

süd: Süt. 15b/9, 15b/10, 46a/2, 46a/2, 46a/4, 46a/5

s.+in 19b/2, 63b/9, 65a/11, 65b/5

s.+inden 8b/7

sülpük: Sarkık, gevşek. 44b/7

sümik(g): krş. sümük.

s.+in 48a/2

sümük: Sümük. 47b/11, 48a/1

sünnet: (Ar.) 1. Hz. Muhammed

(SAV)'in sözleri, işleri ve hareketlerinin bütünü. 2. Erkek çocukların erkeklik organları ucundaki deriyi çepeçevre kesip çıkarma işi. 4a/10, 42a/6, 45b/5, 45b/9, 45b/10
s.+i 36b/4
s.+ine 4a/10

süjü: Kargı, mızrak, süngü. 53a/1

süpür-: Süpürmek, temizlemek.

s.-ene 48a/7

s.-se 48a/6, 48a/7

süpürge: Süpürge. 48a/4, 48a/4, 48a/5

sürme: Bir çeşit siyah pudra, sürme.

47a/1, 47a/1, 47a/2

sürme-dân: Göze sürme çekmekte kullanılan alet. 47a/3

sürür: (Far.) Mutluluk, sevinç. 42a/6, 45b/10, 81a/10, 86a/6, 86a/11, 86a/11, 89a/10, 93b/3

sürürlük: krş. **sürürlük.** 4b/6, 41b/11, 47b/11, 50a/4, 53a/3, 66b/8, 73b/8, 74b/10, 77a/8

sürürlük: Mutlu olma, sevinme. 45a/5

-Ş-

şād: (Far.) Sevinçli, mesrur, memnun 39b/7, 68a/7, 81b/2, 83b/11, 85a/8, 86a/6, 87b/6, 89b/8, 90b/5, 93b/9

şādān: (Far.) Kevifli, sevinçli. 82a/4

şādirvān: (Far.) Şadırvan. 49b/5, 49b/5

şādkām: (Far.) Çok sevinçli olmak. 81b/2, 82b/1, 84a/8, 85a/4, 86a/1, 86a/10, 86b/3, 88b/6, 90a/6, 90b/3,

91a/1, 91b/1, 91b/10, 92a/8, 92b/11, 93a/1, 94a/4

şādlik(ğ): Sevinç.

ş.+ıla 91b/10

şāhin: (Far.) Şahin kuşu. 50b/3, 50b/4

ş.+de 50b/6

şākir: (Ar.) Şükreden, şükredici. 57b/8

şalgām: (Far.) Şalgam. 50b/1, 50b/1

şarāb: (Ar.) İçki, şarap. 50a/2, 50a/2, 50a/3, 74a/8

ş.+ı 50a/6, 50a/6

ş.+lar 50a/5, 50a/6, 50a/7

şāz: (Far.) Sevinçli, huzurlu. 2a/10, 2b/11, 48b/2, 47b/3, 48b/4, 73b/11, 79a/6, 81a/6, 81b/1

şāzlık(ğ):(Far.+T.) Mutluluk, sevinçlilik. 21b/3, 37a/5, 48b/10, 51b/9, 53a/5, 54a/2, 56a/9, 58a/1, 58a/5, 63b/4, 69a/1, 73a/2, 73b/4, 75b/4, 76b/6, 77a/5, 77a/10, 81a/8, 83b/3, 84a/5, 85b/6, 90a/10, 93a/4

ş.+a 53a/7

ş.+ı 60a/1

ş.+dır 60a/4

ş.+dur 11b/4, 17a/7

şefā'at: (Ar.) Şefaahat. 36a/2, 64a/8

şefkat: (Ar.) Merhamet, şefkat. 11b/3

şeftālū: (Far.) Şeftali. 50a/10, 50a/10

ş.+nin 50a/11

şehādet: (Ar.) Kelime-yi Şehadet'i söyleme. 23b/4, 49a/10, 49a/10,

- 49a/11, 87a/6, 87a/9
- şeh(i)r:** (Ar.) Şehir, kent. 21a/11, 49a/7, 49a/7, 49a/9
 ş.+den 79a/5
 ş.+e 55b/7, 55b/7
- şehvet:** (Ar.) Cinsel istek, şehvet. 50b/7, 50b/8
 ş.+i 50b/9, 50b/10
- şeker:** (Far.) Şeker. 49b/7, 49b/7, 49b/9
 ş.+i 49b/10
- şek(i)l:** (Ar.) Biçim, görünüş, şekil.
 ş.+inde 33a/2
- şenbih:** (Far.) Cumartesi. 67b/5, 67b/8
- şerbet:** (Ar.) Şerbet.
 ş.+inden 32b/4
- şeref:** (Ar.) İzzet, itibar, şeref. 80a/9, 80b/7, 81a/5, 89a/4, 89b/2, 89b/3, 89b/10
- şerī'at:** (Ar.) Din kuralları, şeriat. 59b/9, 79a/4
- şerīf:** (Ar.) Soylu, şerefli. 86a/3, 88a/10
- şerīk:** (Ar.) Ortak. 6a/10
 ş.+i 6a/11
- şerr:** (Ar.) Fena, fenalık eden adam.
 ş.+i 56b/8
 ş.+inden 12b/10, 19b/8, 62b/5, 71b/9, 72b/8
- şey:** (Ar.) Nesne, şey.
 ş.+den 6b/7
- şeyh:** (Ar.) Mürşit, şeyh. 36b/11
- şeytān:** (Ar.) Şeytanlar. 51a/1, 51a/1, 51a/2
 ş.+ı 51a/4, 51a/5
- şifa:** (Ar.) Derman, şifa. 28b/11, 50a/8, 50b/2
- şikār:** (Ar.) Avlanan hayvan, av. 13b/8
- şikāyetlü:** (Ar.+T.) Şikayetçi. 20b/3
- şin:** Arap alfabesinin on üçüncü harfi. 48b/10
- şire:** (Ar.) Şıra. 49b/11, 49b/11, 50a/1
- şirin:** (Far.) Güzel, hoş, tatlı. 17a/5
- şiş-:** 1. Fazla yemek yemekten dolayı şişmek. 2. Kilo almak, kilosu artmak. 44a/6, 61b/7
 ş.-dise 61b/7
 ş.-se 44a/6
- şit:** (Ar.) Hz. Şit peygamber (AS). 48b/10, 48b/11
- şol:** Şu. 57a/11
- şom:** (Far.) Uğursuz, kutsuz, şom. 32b/7
- şu'ayb:** (Ar.) Hz. Şuayb peygamber (AS). 49a/3
- şūm:** (Far.) Uğursuz, kutsuz, şom. 11b/10
- şükür:** (Ar.) Şükür. 48a/5, 49a/5
- T-**
- tā:** (Far.) Kadar, dek, nihayet, sonunda 2b/6
- ta:** Arap alfabesinin üçüncü harfi 28b/1
- ta'am:** (Ar.) Yemek, aş. 53b/10,

- 53b/11
 ı.+ın 54a/1, 54a/2
 ı.+ından 32b/2
 ı.+larından 32b/9
- ıā'at:** (Ar.) Boyun eğme, itaat etme, kulluk etme. 7b/6, 67b/11, 91b/1
 ı.+i 29b/1, 45a/11
- ıab-:** Tapmak, ibadet etmek.
 ı.-sa 28a/1
- ıabaı:** (Ar.) Tabak, kap. 54a/6, 54a/6, 55a/10
- ıabaılık:** (Ar.+T.) Tabaklık. 55a/10
- ıābi':** (Ar.) Uyan, itaat eden, boyun eğen, tābi olan. 40a/1, 68b/1
- ıa'bir:** (Ar.) Yorum, düş yorumu. 2a/3, 17a/1, 22a/5, 22a/9, 40a/7, 52a/5
- ıa'bir-nāme:** (Ar.-Far.) Rūya kitabı. 1b/1
- ıābūt:** (Ar.) Tabut. 31b/5, 31b/5
- ıāc:** (Ar.) Taç. 28b/1, 28b/1
- ıaı:** Daı. 5a/9, 54a/4, 54a/4
- ıaıayyūr:** (Ar.) Deıişme, başkalaşma. 86b/1
- ıāıāret:** (Ar.) Temiz olma, temizlik. 55b/1, 55b/1
- ıaııl:** (Ar.) Tahıl, hububat. 38a/2
- ıaııık:** (Ar.) Araştırma, inceleme. 51a/4
- ıaışıl:** (Ar.) Elde etme, ele geçirme. 18a/5, 59b/2, 67a/7
- ıaıt:** (Ar.) Taht. 28b/4
 t.+ı 28b/5
- ıaıvıl:** (Ar.) Deıiştirme, deıiştirilme. 84a/2, 84a/6, 89a/1
- ıaıırın:** (Ar.) Yaklaştırma. 82b/5
- ıaıvā:** (Ar.) Allah'tan korkma, takva.
 t.+sı 2a/6
- ıālak:** (Ar.) Nikahına son verme, boşama. 7a/5, 16a/3
- ıāleb:** (Ar.) İstek, arzu. 17b/2
- ıālib:** (Ar.) İsteyen, istekli, talip. 16a/2
- ıām:** Toprak damlı küçük ev, küçük ev, köy evi, dam.
 ı.+a 10b/3
 ı.+dan 10b/3
- ıāmām:** (Ar.) Bütünü, hepsi. 4b/4, 8a/3, 16a/7, 43a/3, 61a/5, 78a/8, 82b/2, 82b/4, 83a/1, 84a/4, 84a/6, 85a/3, 85b/1, 91a/11
- ıānbura:** (Ar.) Tambur. 54b/11, 54b/11
- ıānrı:** Allah. 28b/9, 35a/10
 t.+dan 2b/1, 11b/9, 45b/3, 57a/2, 57b/7
 t.+ya 28a/2
 t.+nın 35b/4
- ıār:** Dar. 22b/2, 35a/7, 46b/4, 46b/7
- ıāraf:** (Ar.) Yön, yan, doıırltu.
 ı.+ın 68b/5
- ıāraı:** Tarak. 30b/4, 30b/4
- ıārlık:** Sıkıntı, cefa, geçim darlııı. 33a/7, 59a/7, 70a/9
- ıāsa:** Tas, bardak. 54a/7, 54a/8, 54a/9
- ıāsa:** Taş. 55b/3, 55b/4, 55b/5, 77b/1
 ı.+dan 71b/4

taşak(ğ): Er bezi, erkeklik bezi, husye.

t+ın 55a/4, 55a/5, 55a/6, 55a/8

tatlu: Tatlı, şirin. 21a/7, 21a/10, 46a/7, 75a/9

tā' un: (Ar.) Veba. 55b/6, 55b/6, 55b/7, 55b/8

tavāf: (Ar.) Ziyaret, tavaf. 66b/3

tavar: Koyun ve keçiye verilen ortak ad, davar.

t.+ına 13b/5

tavık: Tavuk. 30a/4, 30a/4, 30a/7, 30a/8

tavşan: Tavşan. 54b/6, 54b/7, 54b/8, 54b/9, 54b/10

tāvus: (Ar.) Tavus kuşu. 54b/1, 54b/2

tāze: (Far.) Yeşil, taze. 19b/10, 69b/9

te'ālā: (Ar.) "Yüce olsun" anlamında dua sözü olup Allah'ın adlarıyla birlikte kullanılır.

t.+ya 59b/11

teb-: Çifte atmak, çiftelemek.

t.-mek 30b/8

t.-se 30b/9, 30b/10, 30b/11, 31a/1, 31a/2

tedbīr: (Ar.) Çare, tedbir.

t.+i 71a/10

tek: Tek, bir. 31a/3, 31a/3

tekessür: (Ar.) Kısalma. 82a/3, 85b/9, 86a/8, 91a/2

t.+ü 84a/4, 89a/1

tekrār: (Ar.) Yineleme. 31a/4

telef: (Ar.) Boşa gitme, ziyan olma,

öldürülme. 3b/9, 12b/8

temren: Okun ve kargı gibi silahların ucuna takılan sivri maden parça. 31b/7, 31b/7

temrenlü: Okun ucundaki sivri maden parçalı. 31b/9

ten: Ten.

t.+i 44a/6

tendüristi: krş. **tendürüsti.** 16a/1

tendürüslük: Sağlıklılık. 50a/9, 77a/7

tendürüsti: (Far.) Sağlıklılık, sağlam vücutluluk. 32a/9, 83a/2, 88a/7, 93b/10

tennür: (Ar.) Aydınlanma. 29b/4, 29b/4

t.+ı 29b/1

t.+ın 29b/6, 29b/11

t.+unda 29b/7, 29b/8

ter: Ter.

t.+inden 32a/2

terāzū: (Ar.) Terazi. 29a/1, 29a/2, 29a/3

terbiyyet: (Ar.) Eğitim, görgü. 87a/2, 92a/10

tercūme: (Ar.) Çevirme, bir dilden başka bir dile aktarma. 2a/5

terkeş: krş. **terkiş.** 32a/7

terkiş: (Far.) Ok çantası, okluk. 32a/7

t.+e 32a/8

terle-: Terlemek

t.-mek 32a/1, 32a/1

teşvîş: (Ar.) Sıkıntı, dert, karışıklık.
80b/8

tevažu': (Ar.) Alçak gönüllülük,
tevazu. 42a/11

tevažzu': krş. **tevažu'**.

t.+ı 61a/6

tevbe: (Ar.) Tövbe. 2a/6, 2b/5, 7b/5,
10a/2, 28b/7, 28b/8, 37a/2, 55b/2
t.+ye 38a/11, 44b/11

tevfik: (Ar.) Yardım, uygun olma.
81b/7

t.+i 37a/1

teyemmüm: (Ar.) Teyemmüm.
28b/10

tezvîc: (Ar.) Kocaya verme,
evlendirme. 89b/1, 93a/8, 94a/2

tıraş: (Far.) Sakal, bıyık, kıl için
dibinden kesme, kazıma. 45b/11

tırnak(ğ): Tırnak. 31b/9, 31b/10

t.+ın 31b/11

ticâret: (Ar.) Alışveriş, ticaret. 6a/10

tiken: Diken. 31a/3, 31a/4

tilki: Tilki. 30a/9, 30a/10

tîmâr: (Far.) Çare, bakım, besleme.
39a/1

tirid: (Far.) Et suyu ile haşlanmış,
kızarmış ekmekten yapılan yemek,
tirit. 29a/9, 29a/9, 29a/10

tiryāk: (Ar.-Far.) Panzehir. 29a/4,
29a/4, 29a/4

tîrzi: Terzi. 31a/7

tîrzilik: Terzilik. 31a/7

tobrağ: Toprak; yurt, il, memleket.
30b/6, 30b/6, 30b/7, 30b/7

tobuğ: krş. **topuğ** 55a/2

toğ-: Dünyaya gelmek, doğmak.

ğ.-a 85a/2

toğrı: krş. **toğru.** 18b/7, 51b/4, 78b/7

toğru: Yalan olmayan, gerçek. 81a/1

toğruluk: Doğruluk, dürüstlük. 13a/6

toğur-: krş. **doğur-**

ğ.-sa 39b/4, 39b/5

tohum: (Far.) Tohum. 31b/3, 31b/3

tol-: Dolmak.

ğ.-sa 65b/10

tolun-: Dolgun hâle gelmek.

ğ.-sa 67a/3

ton: Elbise, giysi. 13a/3, 20b/4, 86a/4,
88a/10

ğ.+ı 32a/3

ğ.+ın 56b/7

topuğ(ğ): Topuk.

ğ.+ı 91a/9, 91b/1

ğ.+a 55a/3

topuksız: Topuksuz. 55a/2

toz: Toz.

t.+un 61a/10

töhmet: (Ar.) Suçlama, töhmet. 87a/8

tuc: Tunç.

t.+dan 78a/7

tuğfe: (Ar.) Hediye, armağan. 31b/6

tulum: Tulum. 32a/4, 32a/4

t.+ın 32a/6

tunc: Tunç. 26b/5

turna: Turna. 54b/4, 54b/4

turub: (Far.) Turp. 31b/1

t.+ı 31b/1

turunc: (Far.) Turunç. 31a/10, 31a/10

tūfi: (Far.) Papağan. 54a/10, 54a/10

tutmac: Dört köşe kesilmiş küçük hamur parçalarından yapılan yoğurtlu çorba. 29a/6, 29a/6

tuṭ-: Tutmak.

ṭ.-sa 9b/1, 10a/1, 37b/10, 37b/10, 54b/5, 54b/7, 54b/9, 61b/1, 66a/4, 70b/10, 71a/1, 73b/9, 76a/7

ṭ.-ub 77a/10, 55a/8

oruc ṭ.-maḵ 10a/1

tutsak: Esir. 2a/8

utun-: Tutunmak.

ṭ.-sa 59a/5

tutyā: (Ar.) Sürme. 29a/11, 29b/1, 29b/2, 29b/3

tuz: Tuz. 18a/3, 55b/10, 55b/10, 55b/11

tuzak: Tuzak. 30b/2, 30b/3

tuzsız: Tuzu olmayan veya tuzu az olan 18a/10

tükür-: Tükürmek.

t.-mek 30a/1

t.-se 30a/2

türki: Türk ulusuna ve ya diline mensup ve ilişkin.

t+ye 2a/5

tütün: krş. **tütün.** 30a/11

tütüddür-: Tüttürmek.

t.-se 57a/3

tütün: Duman. 30a/11

tüvāngir: (Far.) Zengin, paralı olmak. 87b/11, 88a/6

tüy: Tüy.

t.+in 41a/9

-U-

u: (Far.+Ar.) Ve. 18b/3, 74a/3, 81b/2, 83b/11

uc: Sebep, vesile.

u.+ı 83a/3

u.+ından 72a/1, 72a/1

u.+undan 16a/10, 61b/9

uc-: krş. **uç-.**

u.-maḵ 10a/9, 10a/10

u.-ub 10b/1, 10b/3, 10b/7,

9a/11

ucuz: Ucuz. 65a/5

ucuzluk: Ucuzluk. 73a/4

uç-: Uçmak.

u.-sa 10b/1, 10b/4, 10b/6

uğra-: Yakalanmak, giriftar olmak, başına gelmek.

u.-ya 11b/1, 21b/10, 26a/1,

0a/3, 51b/6, 69a/4, 76b/11, 90a/9

güce u.- ya 55a/7

derde u.-ya 40a/2

uğrı: Hırsız. 28a/10

uğurlat-: Çaldırmak.

u.-sa 77b/8

‘ukūbet: (Ar.) Eziyet, ceza, azap. 77a/4

‘u.+den 44b/3
ulu: 1. İleri gelen, saygı duyulan kimse. 2. Kalabalık. 3. Yüce. 4. Yüksek. 8a/6, 8a/7, 8a/8, 10b/2, 20a/8, 21b/7, 26b/1, 31a/9, 32a/8, 35b/11, 36b/7, 38b/6, 57a/5, 58b/8, 59a/11, 60b/11, 71a/3, 81a/2, 89b/4, 90a/11, 91a/6, 93a/10

u.+lar 9a/10, 91a/3

u.+lara 76b/1, 80b/2

u.+lardan 75b/10, 87a/01,
92a/10 u.+larına 9a/6

u.+larından 44b/5

u.+larla 91b/7

u.+sı 80b/2

u.+ suya 29b/7

ululuk(ğ): krş. **ululuk.** 38b/7, 48a/11, 50a/4, 52a/4, 68a/1, 74b/4, 88a/3

u.+a 3b/1, 28b/6, 37a/7, 42a/1

u.+ı 39a/5

ululuk: Büyüklük, azamet, saygınlık. 45a/2, 47b/11, 73b/7, 78a/4, 78a/9, 81a/1, 81a/4, 81a/10, 82b/4, 82b/9, 82b/10, 83a/4, 83a/5, 85a/5, 85b/7, 87b/9, 89a/4, 89b/9, 92a/11

un: Un. 41b/4

u.+dur 45a/5

ur-: 1. Basmak, uygulamak. 2. Üflemek, ses çıkarmak. 3. Nişan olarak atmak, vurmak. 4. Sıçramak. 5. Çakmak, takmak.

u.-sa 7b/9, 18b/8, 31a/6, 37b/4,

74b/7

u.-dı 4a/4

urğan: Urgan, ip. 19a/6, 19a/7

urūs: (Ar.) Gelin.

u.+a 89b/7

‘**usret:** (Ar.) Zorluk, güçlük, zahmet. 21a/2, 46a/9

utan-: Utanmak, haya etmek.

u.-acağ 83b/8

uy-: Uymak.

u.-a 64a/5

uyan: Yular, gem. 7b/3, 7b/3, 7b/4, 7b/8, 7b/9

u.+ı 7b/7

uyuluk(ğ): Uyluk, bacağıın üst kısmı.

u.+ı 90b/1, 90b/4

uyu-: Uyumak.

u.-mak 10b/8

u.-sa 10b/9, 11a/1

uzak: Uzak, uzak olan. 39a/6, 82a/9, 91b/3

uzat-: Aşağıya doğru sarkıtmak.

u.-sa 39a/6

uzun: Uzun. 4a/3, 6a/7, 6b/8, 12a/8, 12a/11, 13a/2, 15a/7, 15a/9, 15b/1, 15b/10, 15b/11, 19a/7, 22a/2, 22b/3, 22b/5, 22b/10, 23a/6, 31b/11, 44b/9, 45a/10, 45b/7, 49a/1, 56b/3, 57b/10, 64b/6, 70a/8, 81a/10

uzunluk(ğ): Uzunluk.

u.+ı 49b/6

üç: Üç. 75b/2, 75b/2, 80a/1

üçüncü: Üçüncü sırada olan, üçüncü.
67a/8

üleştir-: Paylaşdırmak, pay etmek.
ü.-mek 14a/2

ümîd: (Far.) Ümit. 88b/1
ü.+ine 71a/8
ü.+ü 90a/

ümîz: krş. **ümîd.** 86a/6

üsküf: (İtl.) Başlık. 18a/6, 18a/7

üst: Üst, üzeri.
ü.+i 84b/3, 91b/9, 91b/11
ü.+üne 44a/8

üstehzilik(g): Ustalık.
ü.+i 59b/4

üstün: Üstün. 18b/1, 47a/11, 65b/4,
18b/1, 47a/11

üş-: Toplanmak, üşüşmek.
ü.-se 27b/4, 65a/4

üzengi: Üzengi. 7b/10, 7b/10

üzengü: krş. **üzengi.** 7b/11, 8a/2

üzere: Gibi, olduğu yolda, olduğu
biçimde. 7b/6, 13a/6, 15a/5, 24a/9,
28a/2, 92b/7

üzeri: Üst, üzeri.
ü.+nde 5a/10, 5b/1, 5b/2, 5b/5,
8a/1, 13b/2, 14b/7, 28b/5, 38b/5,
39a/9, 40b/1, 45a/8, 51b/3, 51b/5,
52a/2, 66b/7, 68b/8, 69a/2, 69a/3,
77a/7

ü.+nden 4a/7, 28b/9
ü.+ne 10b/10, 11a/1, 12a/10,
14b/11, 15a/8, 25b/4, 34a/4, 35b/6,

38b/3, 39a/4, 39b/2, 40a/9, 40b/7,
43a/6, 60a/3, 73a/8

üzil-: Kırılmak, parçalanmak,
kopmak, dağılmak.
ü.-se 12a/1, 64b/7

üzül-: Üzülme.
ü.-se 44a/11

üzim: krş. **üzüm.** 19b/9, 19b/9,
19b/10, 19b/11, 20b/9

üzüm: Üzüm. 20a/2, 63a/6, 63a/6,
63a/7

-V-

vâfir: (Ar.) Çok, bol. 86b/10, 88b/3,
92b/10, 93a/1

vahşet: (Ar.) Korku, ürküntü. 86b/7,
87b/1

vâkı: (Ar.) Meydana gelen, olagelen.
46a/5, 46a/11, 81b/5, 82a/3, 82a/10,
82b/3, 83a/4, 83a/7, 83b/5, 83b/9,
84a/8, 84a/10, 84b/1, 84b/4, 84b/6,
85a/1, 85b/9, 85b/9, 86a/6, 86a/8,
86a/9, 86b/2, 86b/7, 86b/9, 87a/11,
87b/2, 89a/3, 89a/6, 89a/10, 89b/1,
89b/3, 89b/5, 89b/6, 90a/5, 90a/7,
90a/11, 90b/10, 90b/11, 91a/1, 91a/2,
91a/6, 93a/8, 93b/2, 94a/2

vâkıf a: (Ar.) Meydana gelen hâl, vuku
bulmuş bir iş.
v.+dan 80b/4

vâkıf: (Ar.) Bir şeyi elde eden, bir
işten haberdar olan, bilen kimse.
93b/9

vakıtlü: (Ar.+T.) Zamanında. 25a/5

vak(i)t: (Ar.) Vakit, zaman. 23a/11

v.+i 20b/9

v.+inde 69a/10, 72b/5

v.+inden 49a/11

vakıtsiz: (Ar.+T.) Vakitsiz. 17a/3, 25a/5, 27b/11

vālide: (Ar.) Anne.

v.+si 9a/2

v.+siniñ 6a/2

vāllāhü 'alem: (Ar.) Allah bilir. 6b/1

var: Var, mevcut. 47a/2, 52a/7, 54a/2, 60a/2, 65b/11, 89a/8

v.+dur 8a/11, 70b/8

v.+ısa 62a/9

var-: Varmak.

v.-a 3a/9, 5b/9, 8b/10, 10b/5, 18b/11, 27b/1, 29b/10, 37a/8, 37b/5, 37b/11, 47b/1, 75b/9

v.-duğı 69a/6, 79a/7

v.-duğın 57b/8

v.-mağ 5a/2, 14a/6

v.-sa 69a/5

v.-ub 32b/5, 42a/10, 69a/8

v.-ur 57b/7

varak: (Ar.) Yaprak.

v.+ların 68a/2

vāsi': (Ar.) Geniş. 15a/2, 68b/4

vaşiyet: (Ar.) Vasiyet. 74a/10

vatan: (Ar.) Bir kimsenin yaşadığı yer.

v.+ına 73b/10

v.+ından 92b/5

vāz: (Ar.) Duruş, biçim, vaziyet. 83a/11

ve: (Ar.) İki kelime, cümle veya öbeği

birbirine bağlar. 2a/2, 2a/4, 2a/6, 2b/3,

2b/3, 2b/5, 2b/6, 2b/9, 2b/10, 2b/11,

3a/3, 3a/7, 3a/9, 3b/1, 3b/3, 3b/4, 3b/5,

3b/7, 3b/9, 3b/10, 3b/11, 3b/11, 4a/10,

4a/10, 4a/11, 4b/2, 4b/2, 4b/3, 4b/4,

4b/6, 4b/6, 4b/7, 4b/9, 5a/3, 5a/3, 5a/5,

5a/6, 5a/11, 5b/8, 5b/11, 6a/1, 6a/4,

6a/6, 6a/8, 6a/11, 6b/7, 6b/10, 7b/5,

7b/6, 8a/2, 8b/4, 8b/5, 9b/5, 10a/5,

10a/10, 10b/8, 10b/10, 11a/1, 11a/2,

11a/3, 11a/10, 11a/11, 12a/3, 12a/3,

12a/7, 12a/10, 12b/1, 13b/5, 13b/6,

13b/9, 14a/2, 14a/8, 14a/10, 14a/11,

14b/4, 15a/2, 15a/3, 15a/3, 15b/1,

16a/1, 16a/4, 16a/10, 16b/2, 16b/2,

16b/3, 16b/4, 17a/3, 17a/5, 17a/7,

17b/5, 17b/5, 17b/6, 17b/10, 17b/11,

18a/9, 18a/9, 18a/10, 18b/1, 18b/5,

19a/2, 19a/10, 20a/4, 20a/6, 20a/8,

20a/10, 20b/11, 21a/2, 21b/2, 21b/2,

21b/3, 21b/5, 21b/5, 21b/5, 22a/4,

22a/7, 22a/7, 22b/3, 22b/6, 22b/9,

23a/1, 23a/2, 23a/4, 23b/2, 23b/10,

23b/11, 24a/3, 24a/9, 24a/9, 24a/11,

25a/7, 25b/2, 25b/4, 25b/11, 26a/3,

26a/7, 26b/7, 26b/7, 26b/10, 27a/2,

27b/7, 27b/9, 28a/3, 28a/6, 28a/9,

28b/3, 28b/4, 28b/6, 28b/7, 28b/7,

28b/9, 29a/5, 29a/5, 29b/1, 29b/5,

29b/9, 30a/1, 30a/10, 30b/3, 31a/5, 31b/4, 31b/8, 32a/11, 32b/3, 32b/5, 32b/9, 33a/5, 33a/7, 33b/6, 33b/7, 34a/6, 34a/6, 34a/8, 34a/8, 34a/10, 34b/6, 35a/10, 35b/2, 35b/2, 35b/2, 35b/8, 35b/9, 35b/9, 36a/1, 36a/5, 36a/6, 36a/7, 36b/1, 36b/3, 36b/11, 37a/3, 37a/5, 37a/10, 37b/1, 37b/2, 37b/3, 37b/7, 37b/8, 38a/3, 38a/5, 38a/5, 38a/5, 38a/5, 38a/6, 38a/8, 38a/11, 38b/1, 38b/2, 38b/4, 38b/7, 38b/7, 39a/3, 39a/3, 39a/5, 39a/8, 39a/11, 39b/4, 39b/8, 39b/10, 40a/2, 40a/10, 40a/11, 40b/5, 41b/3, 41b/3, 41b/3, 41b/5, 42a/1, 42a/1, 42a/5, 42a/5, 42a/8, 42a/9, 42b/8, 42b/11, 43a/8, 43a/10, 43a/11, 43b/3, 43b/3, 43b/6, 44a/3, 44a/4, 44b/2, 44b/2, 44b/7, 44b/8, 44b/9, 44b/11, 45a/1, 45a/7, 45a/8, 45a/9, 45a/11, 45b/1, 45b/1, 45b/6, 45b/7, 45b/7, 46a/6, 46a/7, 46a/11, 46b/5, 46b/8, 47b/6, 47b/11, 47b/11, 48a/8, 48a/11, 48b/6, 48b/7, 49a/1, 49a/1, 49a/1, 49a/2, 49a/6, 49a/8, 49a/9, 49a/9, 49b/1, 49b/1, 49b/4, 49b/7, 49b/8, 49b/10, 50a/1, 50a/4, 50a/5, 50a/5, 50a/6, 50a/8, 50a/8, 50a/8, 50a/9, 50a/9, 50a/9, 50a/9, 50b/2, 50b/6, 50b/7, 51a/2, 51a/3, 51a/9, 51a/9, 51a/9, 51a/10, 51b/1, 51b/2, 51b/2, 51b/4, 51b/4, 51b/7, 51b/8, 51b/8, 51b/9, 51b/10, 51b/11, 52a/2, 52a/6, 52a/6, 52b/9, 52b/10, 53a/1, 53a/1, 53a/2, 53a/2, 53a/5, 53a/5, 53a/7, 53a/11, 53b/5, 54a/3, 55a/8, 55b/9, 55b/9, 56a/4, 56a/8, 56a/9, 56a/9, 56a/11, 56a/11, 56a/11, 56b/1, 56b/1, 56b/7, 56b/7, 56b/8, 57b/5, 57b/5, 57b/5, 57b/8, 57b/10, 58a/1, 58a/4, 58a/4, 58a/5, 58a/5, 58a/5, 58a/8, 58b/1, 58b/3, 58b/3, 58b/3, 58b/3, 58b/5, 58b/7, 58b/9, 59a/1, 59a/6, 59a/7, 59b/7, 60a/1, 60a/2, 60a/2, 60a/4, 60a/4, 60a/5, 60a/7, 60a/9, 60a/9, 60b/3, 60b/7, 61a/4, 61a/7, 61a/9, 61b/3, 61b/6, 62a/1, 62a/6, 62b/1, 62b/2, 62b/9, 63a/1, 63a/8, 63a/10, 63a/11, 63a/11, 63b/4, 63b/11, 64a/10, 64a/10, 64b/6, 64b/9, 64b/11, 65a/2, 65a/9, 65a/11, 65b/1, 65b/7, 65b/10, 65b/11, 66a/9, 66b/2, 66b/2, 66b/4, 66b/4, 66b/6, 66b/8, 66b/8, 66b/8, 66b/9, 66b/10, 67a/1, 67a/1, 67a/4, 67b/1, 67b/2, 67b/11, 68b/4, 68b/6, 68b/9, 69a/1, 69a/10, 69b/3, 69b/4, 69b/4, 69b/11, 70a/2, 70a/2, 70a/8, 71a/7, 71b/3, 71b/11, 72a/3, 72a/6, 72a/8, 72b/11, 73a/2, 73a/2, 73a/2, 73a/4, 73a/6, 73a/6, 73a/6, 73a/8, 73b/1, 73b/7, 73b/11, 74a/1, 74b/1, 74b/4, 74b/10, 74b/10, 75a/2, 75a/10, 75b/7, 75b/11, 76a/2, 76a/5, 76a/6, 76a/8, 76a/8, 76a/8, 76a/8, 76b/3,

76b/4, 76b/4, 76b/6, 76b/6, 76b/7,
76b/7, 76b/9, 77a/1, 77a/2, 77a/5,
77a/7, 77a/8, 77a/9, 77a/10, 77a/11,
77b/1, 77b/4, 77b/4, 77b/10, 78a/3,
78a/4, 78a/4, 78a/5, 78a/5, 78a/9,
78b/9, 79b/5, 80a/10, 81a/3, 81a/4,
81a/5, 81a/9, 81a/10, 81a/11, 81b/2,
82b/4, 82b/5, 82b/9, 83a/4, 83a/4,
83a/5, 83b/2, 83b/3, 83b/5, 83b/8,
83b/11, 84a/2, 84a/2, 84a/3, 84b/11,
85a/4, 85b/7, 85b/10, 86b/6, 86b/8,
86b/11, 87a/4, 87a/5, 88a/2, 88a/6,
88b/2, 88b/5, 89b/2, 89b/4, 93a/2,
93a/3, 93a/11, 93b/6, 93b/9, 94a/4

vech: (Ar.) Üslup, tarz.

v.+i 28a/2

v.+ile 40a/7

vedā^c: (Ar.) Ayrılma, ayrılış, Allah'a
emanet olun. 91a/10

vefāt: (Ar.) Ölüm. 7a/3, 7a/6, 7a/10,
7b/8, 9a/2, 40a/6, 40b/6

ver-: Vermek.

v.-ici 76a/10

veyā: (Ar+Far.) Ya da, veya. 2b/2,
3a/9, 3a/10, 3b/2, 3b/2, 3b/9, 3b/10,
4a/7, 5a/3, 5a/5, 5a/8, 5a/9, 5a/10,
5b/2, 5b/5, 6a/1, 6a/8, 6a/9, 6a/10,
6a/10, 6b/1, 6b/1, 7a/4, 7a/5, 7a/9,
7a/11, 7b/2, 7b/2, 8b/9, 8b/10, 9a/3,
10a/2, 10a/2, 10a/3, 11b/2, 11b/8,
14a/1, 14a/4, 14a/6, 14a/7, 14b/1,
14b/5, 14b/6, 14b/7, 16a/1, 16a/2,

16b/2, 16b/10, 17a/9, 17a/11, 17b/3,
17b/3, 18a/1, 18a/2, 18a/3, 18a/5,
18a/6, 19a/8, 20b/8, 20b/10, 21a/1,
21a/2, 21a/4, 21a/4, 21a/6, 21a/8,
21a/9, 21a/9, 21a/11, 21b/4, 22a/8,
22b/7, 23a/1, 23a/5, 23b/8, 24a/2,
24b/4, 25a/8, 25b/1, 25b/2, 25b/7,
26a/10, 26b/3, 26b/5, 27a/8, 27a/11,
27b/2, 27b/8, 28a/3, 28a/10, 28b/11,
29a/4, 29b/5, 29b/10, 30b/10, 31a/11,
31b/1, 31b/4, 31b/6, 32b/3, 33a/9,
33a/9, 34a/2, 34a/2, 34a/5, 35b/11,
36b/8, 36b/8, 36b/9, 37a/9, 37b/9,
38b/9, 38b/9, 39a/4, 39b/7, 40a/1,
40a/6, 40b/5, 40b/10, 40b/11, 41a/3,
41a/3, 41b/7, 42a/1, 42b/1, 43a/1,
43a/2, 43a/4, 43b/4, 44b/6, 44b/9,
46a/7, 46b/1, 46b/6, 46b/7, 48a/5,
48a/9, 48b/3, 49b/6, 49b/8, 50b/3,
50b/4, 50b/5, 52a/8, 52b/4, 53a/10,
53a/11, 53b/2, 53b/3, 54a/4, 54a/7,
54a/10, 54b/3, 54b/7, 55b/2, 55b/8,
56b/9, 57a/6, 57a/6, 58a/9, 59a/2,
59a/3, 59a/3, 60a/8, 60a/10, 60b/2,
60b/3, 60b/4, 61a/8, 61b/2, 62a/2,
62a/7, 62b/5, 63a/5, 64a/2, 64a/2,
64a/7, 64a/8, 65a/7, 66a/7, 67a/3,
68a/6, 68a/6, 68b/3, 70a/8, 71b/8,
72a/1, 72a/11, 72b/1, 72b/3, 72b/7,
74b/5, 74b/5, 75a/5, 75a/8, 75b/6,
75b/6, 78a/1, 78b/6, 78b/7, 79b/1,
79b/2

veyāhūd: Veya, ya da. 5a/1, 8b/9, 11a/5, 17a/2, 17a/10, 18a/2, 20a/4, 20b/10, 22b/5, 24a/7, 28a/4, 30a/3, 33a/5, 33a/8, 33b/2, 34b/11, 35a/1, 37a/10, 37b/5, 40b/4, 43a/11, 43b/10, 43b/11, 46b/5, 46b/9, 52b/8, 54b/1, 55a/11, 55b/3, 56a/7, 57a/8, 58a/2, 58a/11, 58b/1, 65b/1, 73b/11, 75a/10, 76a/7, 76a/11, 79a/7, 89b/11

vezir: (Ar.) Vezir.

v.+e 9a/3

vilāyet: (Ar.) Şehir, bölge, il. 4b/6, 41b/10, 58b/10, 92a/5

v.+e 33a/8

v.+in 4a/7

vir-: krş. **ver-**

v.-e 43b/1, 49b/1, 57a/8, 58a/10

v.-digi 13a/3

v.-se 5a/2, 13a/2, 19b/11, 20a/6, 21b/4, 27a/9, 29b/2, 36b/10, 36b/11, 42b/2, 46b/7, 50b/4, 52b/3, 53b/11, 54a/9, 54a/11, 54b/7, 58b/4, 71b/7, 74b/8, 75a/8, 76b/4

v.-sen 20a/2

v.-üb 74b/9

cevāb v.-se 9a/4, 9a/11

şadağa v.-e 2b/6, 22b/2, 89a/8

şadağa v.-se 51b/9

şadağa v.-mek 62a/4

selām v.-se 45a/6

talāk v.-e 7a/5

talāk v.-mek 16a/3

zaḥmet v.-se 51a/6

zekāt v.-se 43b/1

ezān v.-en 5a/4

ezān v.-mek 5a/7

ezān v.-se 5a/10, 5a/11, 5b/1, 5b/3, 5b/4, 5b/6, 5b/8, 5b/9, 5b/10, 5b/11, 6a/2

vīrān: (Far.) Yıkık, harap, harabe. 29b/6, 59b/7

-Y-

ya: (Far.) Yahut, veya, yoksa. 37b/3, 42b/11, 63b/2, 73b/1, 74b/7, 75b/3, 76a/1

yab-: krş. **yap-**

y.-maktır 3b/2

y.-sa 41b/1, 73a/7, 73b/1

yaban: (Far.) Tanınmayan, bilinmeyen, yabancı yer.

y.+a 45b/2, 55a/6

y.+da 67b/11

y.+dan 78a/11

yabişdır-: Yapıştırmak.

y.-sa 35a/4

yad: (Far.) Garip . 69b/6

yad: (Far.) Yabancı.

y.+dur 85b/2

yāğ: Yağ. 24b/6, 78b/5, 78b/5, 78b/6

y.+ı 75b/11

y.+ın 43b/4

yağ-: Yağmur vb. yağmak.

y.-arsa 77a/10

- y.-mak 77a/9
- yağmur:** Yağmur. 33a/8, 77a/9, 77a/9
- yāğrın:** Sirt. 88a/8, 88a/11
- yāhūd:** (Far.) Veya, yahut, ya da. 75b/7
- yahyā:** (Ar.) Hz. Yahya peygamber (AS). 77a/1, 77a/1
- yak-:** Yakmak
y.-sa 16a/11
- yakın:** Uzak olmayan, yakın olan. 4a/5, 4b/7, 4b/11, 11b/9, 18b/2, 33a/1, 38b/6, 44a/1, 48b/7, 49a/6, 49b/3, 56b/4, 57b/2, 58b/11, 67a/6, 67a/9, 79a/7, 93b/7
- ya'kūb:** (Ar.) Hz. Yakup peygamber (AS). 76b/7, 76b/8
- yakūt:** (Ar.) Yakut. 78a/10, 78a/10
- yalan:** Yalan, yalancı. 15b/3, 28a/3, 30a/3, 36b/1, 52b/4, 52b/8, 53b/11, 79a/1, 79a/1, 79a/2, 87a/8
- yan:** Yan, taraf, civar.
y.+ı 80b/8, 80b/11, 83a/6, 83a/8, 83b/4, 83b/7, 84a/9, 84a/11, 84b/9, 85a/1, 85a/6, 85a/9, 89a/9, 89b/1
y.+ına 66a/4, 9a/9
y.+ında 80a/5
- yan-:** Yanmak, yakmak.
y.-ar 72b/8
- yaña:** Tarafta, tarafa. 10b/4, 10b/6, 47a/6
- yanak(g):** Yanak, yüz.
y.+ı 83a/11, 83b/2
- yandır-:** Yakmak, tutuşturmak.
y.-sa 18b/3, 33b/2
- yañıl-:** Hata etmek, yanılmak.
y.-sa 4b/9
- yanlık:** Yanlış. 27b/2
- yanma:** Yanma. 68a/2
- yap-:** İnşa etmek, yapmak, kurmak.
y.-sa 38b/10, 38b/11, 59b/4
- yapış-:** Yapışmak, birbirine değmek, birleşmek.
y.-şa 55a/3
- yār:** (Far.) Sevgili, yar. 48a/9, 93a/6
y.+u 91a/8
- yaramaz:** Kötü, fena, zararlı. 43a/8, 70a/2, 80b/9, 82b/3, 84b/2, 87a/6, 87b/10, 91b/1
- yarat(d)-:** Yaratmak.
y.-duğı 66b/5
- yardım:** Yardım. 39b/10, 69b/1
- yardımcı :**Yardımcı.
y.+sı 70b/9
- yarıl-:** Yarılmak.
y.-sa 61b/8
- yaşduk:** Yastık. 77b/8, 77b/9
- yaş:** Islak, nemli. 54a/3, 61b/4, 61b/11
- yaşmak:** Başörtüsü.
- yat-:** 1. Uyumak, yatmak. 2. Cinsel ilişkide bulunmak.
y.-sa 61a/2, 64b/4
y.-ur 54b/10
y.-ub 61a/3

yatlu: Kötü, uğursuz, fena. 31a/6, 41a/6, 70a/2, 71a/1

yatsu: Yatsı vakti. 23b/8

yatur-: Yatırmak.

y.-ken 4b/10

y.-sa 34a/5

yavı: (Far.) Yitik, kayıp. 7a/8, 18b/11, 24a/4

yavı kı.- sa 18b/11, 24a/4

yavıyu kı.-sa 7a/8

yavrı: krş. **yavru.**

y.+sın 42a/3

yavru: Hayvan için yavru.

y.+ların 66a/4

y.+sın 47a/8

yavuz: Kötü, fena. 30a/8, 31a/2, 60b/9, 72b/6, 72b/8, 77b/3

yavuzluk: Kötülük, fenalık. 42b/4, 66a/3

yay: Yay. 77b/11, 78a/1

yay-: Yaymak.

y.-a 2b/9

yaz-: Yazmak.

y.-mak 78b/8

yazı: Hat, yazı. 78b/8

yazıcı: Katip, yazıcı. 78b/9

yek: (Far.) Bir, tek. 25b/11

yekşenbih: (Far.) Birinci gün, pazar günü. 67b/6

yel: Rüzgâr. 77a/5, 77a/5

yen-: Yenmek.

y.-erse 71b/10

yeñi: Hiç kullanılmamış olan. 27a/3

yer: Mevki, mekan, mahal, yüzey, zemin, yer yüzü. 42b/7, 77a/7

y.+de 5a/11, 59b/9, 59b/9,

62a/3

y.+den 48b/8, 62b/7

y.+e 48b/8

yetim: (Ar.) Yetim. 32b/11

y.+lerine 38b/11

yetiş-: Ulaşmak, vasıl olmak.

y.-e 36a/5, 74b/1

yık-: Devirmek, yıkmak, parçalayıp dağıtmak.

y.-sa 66a/2

y.-ub 38b/11

yıkıl-: Devrilmek, yıkılmak, parçalanıp dağılmak.

y.-sa 26a/3, 73a/11, 79a/11

yıl: Sene, yıl. 9b/6

yılduz: Gezegen, yıldız.

y.+ı 9b/1, 9b/2

y.+l ar 9a/9

yışıl: krş. **yişil.** 9b/4

yi-: Yemek.

y.-mek 7a/1, 18a/8, 18a/8,

1b/11, 69b/5, 74a/5

y.-se 6b/2, 7a/6, 8a/8, 13b/8,

16b/10, 16b/11, 17a/9, 17a/11, 18a/9,

18b/5, 19b/10, 20b/3, 22a/1, 22a/2,

24a/10, 24b/1, 24b/5, 24b/10, 24b/11,

25a/7, 26a/7, 26a/9, 26a/11, 29a/5,

29a/7, 29a/8, 29a/9, 29a/10, 29b/3,

29b/5, 30a/5, 30a/6, 30b/7, 31b/1,
32b/2, 32b/10, 34b/1, 34b/11, 37b/1,
41b/8, 42b/5, 43b/3, 43b/4, 43b/10,
46b/9, 46b/11, 47a/10, 47b/3, 49b/8,
50b/2, 50b/3, 53a/6, 53a/9, 53a/9,
54b/6, 54b/8, 57a/2, 58b/9, 62a/11,
62b/3, 63a/4, 63a/6, 63a/11, 63b/1,
63b/4, 63b/6, 64b/3, 65a/9, 69b/4,
69b/6, 69b/7, 69b/8, 69b/9, 69b/10,
70a/6, 70b/5, 72b/1, 74a/3, 74a/4,
74a/6, 75a/2, 75a/10, 75a/11, 77b/6,
78b/3, 78b/7
y.-ye 18b/6, 22a/1, 24b/7,
26a/8, 32b/11, 51a/1, 62a/11, 62b/3,
65a/7, 70b/6, 78b/3
yidinci: Yedinci sırada olan. 67b/1
yil: Yel, rüzgar. 33a/8
yimek(g): Yemek.
y.+inden 20b/3
yine: Bir daha, gene, tekrar. 3b/6
yinji: krş. **yeñi.** 7a/9, 7b/4, 23b/10,
54a/8, 70a/10
yir: krş. **yer.** 77a/11, 78b/7, 78b/8
y.+e 9b/3, 13a/7, 15b/3, 40b/9,
60b/10
y.+de 57b/9, 73a/4
y.+den 12b/7, 47a/5
y.+i 52b/7, 80a/7
y.+ince 62a/5
y.+ine 36b/5, 38a/10, 38b/11,
50b/11, 51b/10

yirlü yirince: Gereği gibi, layıkı
vechile. 61a/5
yiryüzi: Dünya, âlem.
y.+n 77a/11
y.+nde 9a/1
yitim: krş. **yetim.** 18b/6
y.+lerine 12a/5
yitiş-: krş. **yetiş-**
y.-e 13b/6, 17b/7, 21b/2, 25a/9, 26a/4,
34b/9, 34b/10, 39a/3, 41b/6, 41b/8,
49b/11, 50a/5, 52b/10, 53a/8, 53a/11,
56b/5, 60a/9, 61a/2, 63a/1, 78b/9,
81b/7, 82b/5, 82b/8, 88a/2, 89a/10,
92a/8, 92b/5
y.-mekdür 10a/3
yışil: krş. **yeşil.** 63b/7
yiyecek: Yiyecek. 13b/8, 14b/8
yoğ: Var olmayan, yok.
y.+ısa 55a/9, 75b/9
yoğun: Kalın. 22a/7, 23a/2, 23a/7,
44b/8
yoğurt: Yoğurt. 78b/4, 78b/4
yoğsullık: Yoksulluk, fakirlik. 13a/4
yoğsul: Yoksul, fakir. 79b/3, 79b/4
yok: Var olmayan, yok. 16a/6, 41a/11,
41b/1, 77b/2
y.+dır 31b/2
y.+dur 65b/7, 69b/8
yokusa : Yok ise. 54a/3
yoksul: Yoksul, fakir. 54b/5, 69b/7,
79a/6
y.+a 53b/11

yoksulluk: Yoksulluk, fakirlik. 53b/8
yol: Bir yerden bir yere gitmek için
üzerinden geçilen yer, tarik. 5b/5,
79a/3

y.+da 51b/5

y.+ına 58a/2, 79a/3

y.+ında 79a/4

yol-: Yolmak.

y.-sa 41a/9, 45b/3, 45b/5

yonca: Yonca. 79b/1, 79b/2

yorgan: Yorgan. 77b/7, 77b/8

yori-: krş. **yoru-**

y.-sa 15b/5

yu-: Yıkamak, temizlemek.

y.-sa 53a/5, 53a/7

yukarı: Yaşlı, ihtiyar. 39b/11

yukaru: Üst tarafa, yukarıya. 40a/3,
80a/5, 82a/2, 82a/5

yumurta: Yumurta. 30a/6, 78a/11,
78b/1

yun-: Yıkanmak, temizlenmek.

y.-sa 21b/2

yunus: (Ar.) Hz. Yunus peygamber
(AS). 77a/3, 77a/3

yusuf: (Ar.) Hz. Yusuf peygamber
(AS). 76b/10, 77b/10

yut-: Yutmak.

y.-sa 46b/1

yuva: Yuva. 79a/8, 79a/11

y.+da 28a/11

y.+sın 66a/2, 79a/9, 79a/10

y.+sından 47a/8

yüce: Yüksek, yüce, ali. 14a/9, 73a/9,
91a/4

yücelik: Üstünlük. 3a/8, 5a/7, 38b/8,
57a/10, 74b/10, 76a/2

yük: Ağırlık, yük. 37a/3

yüklü: Hamile. 17b/6, 56b/10

yüksek: 1. Üst tarafta bulunan yer. 2.
Belli bir yere göre daha yukarıda olan.
5a/10, 52a/4

yün: Koyun, keçi vb. hayvanların
kılı. 78b/11

yürek(g): Kalp, yürek. 77b/5, 88b/9

y.+in 77b/6

yüri-: krş. **yürü-**

y.-rken 28a/9

y.-ye 31b/4

yürü-: Yürümek.

y.-r 51b/3

y.-se 8b/5, 34a/5, 40b/1, 79a/4

y.-ye 29b/9, 30a/1

y.-di 63b/9

y.-yüb 69a/3

yüz: Başın ön kısmı, surat, çehre.
77b/2

y.+i 11a/1, 40b/7, 65b/6

y.+in 76b/6, 77b/2, 77b/5

y.+iniñ 84a/11

y.+inüñ 84a/8

yüz-: Yüzmek.

y.-mek 77b/10

y.-se 47b/4, 55a/7, 77b/10

yüzlü: Yüzlü. 56b/4

yüzsüz: Yüzsüz. 56b/8

yüzük(g): Yüzük. 78a/2, 78a/2, 78a/9

y.+i 78a/3

-Z-

za: Arap alfabesinin on birinci harfi. 43a/9

zafer: (Ar.) Başarma, bir meselenin üstesinden gelme, yenme, üstünlük. 31b/9, 33b/5, 42b/7, 43a/6, 47b/8, 51a/7, 51a/11, 57b/1, 61a/4, 72a/10, 75a/6, 82b/4, 84a/11, 84b/5, 84b/5

za'ferān: (Ar.) Sarı renkli bir bitki, safran. 43b/7, 43b/7, 43b/9

zāhid: (Ar.) Züht ehli, takva sahibi. 2a/5, 2b/2, 5a/8, 56b/7

zāhir: (Ar.) Gizli olmayan, meydanda, herkesçe bilinen, aşikar. 30b/2, 65a/7, 81b/8, 90b/2, 91a/1

zaḥmet: (Ar.) Sıkıntı, eziyet, güçlük. 11b/8, 11b/11, 14b/10, 16b/9, 23a/4, 37b/3, 46a/11, 51a/6, 57b/4, 63a/1, 65a/10, 64b/3, 66a/9, 66b/1, 68a/4, 72a/7, 76a/5, 76b/7, 78a/6, 83a/4, 84b/8, 84b/9, 85a/2, 85b/2, 86b/8, 91b/4, 14b/10, 83a/4, 84b/9, 86b/9, 91b/4, 91b/8

z.+e 46b/2

z.+ile 41b/4, 56b/11, 57b/10, 79b/2

zaḥmetsiz: (Ar.+T.) Sıkıntısız olarak, kolayca. 35a/6

zāi': (Ar.) Boşa giden, ziyan olmuş. 23a/5

za'if: (Ar.) Güçsüz, takatsiz, aciz. 2a/2, 27b/5, 40b/8, 44b/7, 51a/3, 59b/10, 87b/8

zā'il: (Ar.) Sona eren, devamlı olmayan. 89a/7

zālik: (Ar.) Gidici, giden. 85b/1

zālim: (Ar.) Zalim. 2b/4, 11b/2, 65b/3
z.+lerden 18b/9

zarāfet: (Ar.) Zariflik. 82a/6

zārīlīk: (Ar.) Ağlayıp inleme, feryat. 28a/9

zarūret: (Ar.) Muhtaçlık, yoksulluk, sıkıntı. 35a/3

zāyi': (Ar.) Boşa giden, ziyan olmuş. 19a/1

zebūn: (Far.) Zayıf, güçsüz. 57b/5

zecir: (Ar.) Eziyet, sıkıntı. 3b/10

zehir: (Far.) Zehir. 44a/5, 44a/5

zekāt: (Ar.) Zekat. 43b/1

zeker: (Ar.) Erkeklik organı. 44b/6, 89b/11

z.+in 44b/7, 44b/8

z.+inde 50b/8

zekerīyyā: (Ar.) Hz. Zekeriya peygamber (AS). 43a/9, 43a/9

zeki: (Ar.) Temiz, halis. 32b/4

zemm: (Ar.) Kabe civarındaki meşhur su kuyusu, zemm suyu. 43b/5, 43b/5

zencebil: (Ar.) Zencefil. 43b/9, 43b/10

- zencir:** (Far.) Zincir. 44a/9, 44a/9
zerdali: (Far.) Zerdali, sarı erik. 43b/11, 44a/1
zewal: (Ar.) Sona erme, yok olma, son. 9a/3
zeytin: (Ar.) Zeytin. 43b/2, 43b/2
zikir: (Ar.) Anma, zikir. 43b/1, 80a/5
zillet: (Ar.) Hakirlik, horluk, düşkünlük. 8b/4
 z.+den 3b/11
 z.+e 11a/1, 15a/1, 25b/10
zincir: (Far.) Zincir. 41a/2, 44a/9
zindan: (Far.) Hücre, zindan. 44a/11, 44a/11, 64a/8
 z.+a 37b/3, 44b/1
 z.+da 44b/3
zire: (Ar.) İnce giysi. 44a/7, 44a/7, 44a/8
zeşt: (Far.) Çirkin.
 z.+i 47b/2
ziyade: (Ar.) Bol, çok, fazla 2a/7, 5a/4, 8b/3, 11a/6, 18b/4, 24b/11, 25b/4, 37a/1, 39a/5, 42b/7, 43a/8, 45a/11, 45b/1, 45b/4, 45b/8, 45b/7, 59b/5, 60a/10, 61a/4, 61a/7, 61b/7, 66b/3, 67b/2, 68b/6, 71b/1, 72b/1, 81b/1, 85a/2, 88b/6, 88b/9, 88b/7, 89a/4, 89a/8, 89b/1, 89b/2, 89b/5, 90b/6, 91b/9, 91b/11, 92a/1, 92a/3, 92a/11, 92a/11, 92b/2, 92b/8, 92b/10, 93a/1, 93a/7, 93a/11, 93b/5, 93b/11, 94a/3
ziyâdelik(ğ): (Ar.+T.) Fazlalık.
- z+a 25a/9**
ziyân: (Ar.) Zarar, tehlike, kayıp. 3b/11, 49a/5, 65a/7
 z.+a 26a/1, 52b/8, 59a/9, 63b/8
 z.+ı 64a/4
 z.+ıla 30b/7
ziyâret: (Ar.) Ziyaret. 35b/4, 64a/7
ziynet: (Ar.) Süs, bezek. 6a/4
zulim: krş. **zulüm.** 12a/5
zulüm: (Ar.) Eziyet, haksızlık, zulüm. 4b/10, 30b/2, 58a/9, 67a/5, 77b/8
zurna: (Far.) Zurna. 44b/4, 44b/4
zü'lkarneyn: (Ar.) Kuran-ı Kerim' de adı geçen nebi mi veli mi olduğunda tereddüt edilen zat. 80a/7
 z.+e 80a/3
zühd: (Ar.) Takva, züht.
 z.+i 5a/3, 29b/1
zühdî: (Ar.) Zühde mensup. 2a/5

KAYNAKÇA

Altındal, Aytunç (2004): *Gül ve Haç Kardeşliği*, Alfa Yayınları, İstanbul.

Atalay, Besim (1998): *Divanü Lûgati't-Türk Tercümesi c. I-IV*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Banguoğlu, Tahsin (2000): *Türkçenin Grameri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Bursevî, İsmâil Hakkı (1330): *Rûhu'l-beyân*, İstanbul.

Clausen, G. (1972): *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth Century Turkish*, Oxford.

Çelebi, İlyas (2008): Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, “Rüya” Maddesi, C. 35, TDV Yayınları, İstanbul.

Çelebi, İlyas (1996): *İslam İnancında Gayb Problemi*, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Çoruh, Hakkı Sinasi (1968): *Rüya Dünyamız*, Kitapçılık Ticaret Limitet Şirketi Yayınları, İstanbul.

Demir, Necati ve Mehmet Dursun Erdem (2006): “Türk Kültüründe Destan ve Battal Gazi Destanı”, Turkish Studies, *Türkoloji Dergisi*

Demir, Nurettin ve Emine Yılmaz (2003): *Türk Dili El Kitabı*, Grafiker Yayınları, Ankara

Devellioğlu, Ferit (2000): *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

Dilçin, Cem (1991): *Mesûd bin Ahmed, Süheyl ü Nev Bahar (İnceleme-Metin-Sözlük)*, Ankara.

Ergin, Muharrem (1997): *Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yayınları, İstanbul

Ersoylu, Halil (1985): “Seğir-nâme”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 198, Ankara.

Gökyay, Orhan Şaik ve Vildan S. Coşkun (1991): Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, “Tabir-nâme” Maddesi, TDV Yay., İstanbul.

Gökyay, Orhan Şaik (1982): “Rüyalar Üzerine”, *II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, Ankara.

Günay, Umay (2011): *Âşık Tarzı Şiir Geleneği Ve Rüya Motifi*, Akçağ Yayınları, Ankara.

Korkmaz, Zeynep (2005): *Eski Anadolu Türkçesinde Asli Ünlü Uzunlukları*, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, TDK Yayınları Ankara.

Redhouse, James W. (2009): *Müntahabât-ı Lügât-ı Osmâniyye*, (hızl. Recep Toparlı vd.), Türk Dili Kurumu Yayınları, Ankara.

Sami, Şemseddin (1999): *Kâmûs-ı Türkî*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

Schimmel, Annemarie (1955): *Dinler Tarihine Giriş*, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, Ankara.

Sümbüllü, Yusuf Ziya (2016): “Tabirname-i Hurûf Üzerine Bir İnceleme”, *Kesit Akademi Dergisi*..

Türkçe Sözlük (1998): 9. bs., Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

Tietze, Andreas (2009), *Tarihi ve Etimolojik Türkiye Türkçesi Lugati-Sprachgeschichtliches und Etymologisches Wörterbuch des Türkei- Türkischen*, Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien.

Vural, Hanefi ve Tuncay Böler (2011): *Ses ve Şekil Bilgisi*, Kesit Yayınları, Ankara.

Yazar, Sevtap: *Destan, Halk Hikayesi ve Masal Arasındaki İlişkiler ve Bu Unsurların Destanlara Yansımaları*, <http://web.deu.edu.tr/~ilyas/edebiyat/destan-htm>

ÖZET

Bu çalışma Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn'in MK, Ankara Adnan Ötüken İHK Bölümü, 06 Hk 3952/1'de kayıtlı Tabîr-nâme adlı eserinin dil incelemesi üzerinedir. Eser Oğuz Türkçesinin tarihi gelişiminin belirlenmesi noktasında yapılan çalışmalara kaynak olması anlayışıyla ses ve şekil bilgisi yönünden değerlendirilmiştir.

Çalışma *Ön Söz*, *Giriş* ve *Sonuç* bölümünün yanı sıra *İnceleme*, *Metin*, *Dizin* olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

İnceleme bölümünde eserin istinsah edildiği dönemin dil özellikleri, ses ve şekil bilgisi bakımından değerlendirilerek belirlenmiş; *Metin* bölümünde Arap harfleriyle ve harekeli nesihle yazılmış eserin yazı çevrimi yapılmış; *Dizin* bölümünde ise metinde geçen sözcükler alfabetik olarak sıralanıp anlamları verilmiş, bu sayede eser bilim ve edebiyat dünyasına kazandırılmıştır.

ARŞİV Kayıt Bilgileri :

Tezin Adı : Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn'in Tabîr-nâme'si Üzerinde Dil Bilgisi Çalışması
Tezin Yazarı : Özlem ÇELEBİ
Tezin Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Nimet KARA
Tezin Konumu : Yüksek Lisans
Tezin Tarihi : Şubat 2017
Tezin Alanı : Yeni Türk Dili
Tezin Yeri : KBÜSBE - KARABÜK
Anahtar Sözcükler : Tabîr-nâme, Rüya, Oğuz Türkçesi, Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn

ABSTRACT

This work is on the analysis of the work Tabîr-nâme by Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn which is registered to the Adnan Ötüken İHK department in Ankara with the number 06 Hk 3952/1. The work is evaluated in terms of phonology and morphology with the aim of being asource to the studies of Ghuzz Turkish's historical development.

The work consists of three parts; Analysis, Text and Index besides Preface, Introduction and Conclusion.

In the Analysis part, language properties of the term which the work was copied were determined in point of phonology and morphology; in the Text part, the writing translation of the work which was written with Arabic letters and animated naskh; in the Index part the words used in the Text were ordered in alphabetical and given the meaning. By this way the work is redounded into science and literature world.

ARCHIVE Record Information :

Name of the Thesis : A Grammar Study on Tabîr-nâme of Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn

Writer of the Thesis : Özlem ÇELEBİ

Advisor of the Thesis : Assist. Prof. Nimet KARA

Status of the Thesis : Master

Date of the Thesis : February- 2017

Field of the Thesis : Turkish Language and Literature

Place of the Thesis : Karabük University Institute of Social Sciences

Key Words : Tabîr-nâme, Dream, Ghuzz Turkish, Muhammed İbni Hasan İbni Aliyyi'l-Hüseyn

ÖZGEÇMİŞ

Özlem Çelebi 05.09.1973 tarihinde Karabük'te doğdu. Karabük Demir Çelik Lisesi'ni bitirdikten sonra 1990 yılında başladığı Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Diş Protez Teknikerliği Bölümü'nden 1993 yılında mezun oldu. 1995 yılında başladığı Afyon Kocatepe Üniversitesi Uşak Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği'nden 1999 yılında bölüm birincisi olarak mezun oldu. Mezuniyetinden bu yana Milli Eğitim Bakanlığı'nda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği yapmaktadır. Orta derecede İngilizce bilmektedir.

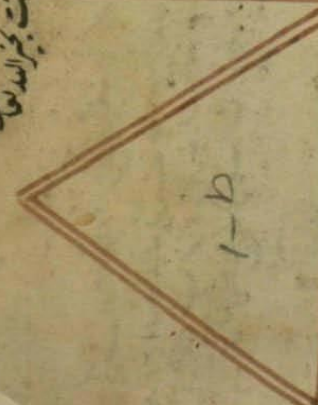
TIPKI BASIM

لا تحقر ولا تخرج وان انت خير الله تعالى

294

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله القوي القهار العلم الميزان الميزان
 عن الشريك والظهير ومع ذلك الميزان والظهير
 واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
 له شهادة من الجبر وسنها
 ان محمد عبده ورسوله ارسله بالبينات
 الميزان صادقات الله عليه واصحابه رضوا

هذا كتاب تعبير تام بورد

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله القوي القهار العلم الميزان الميزان
 عن الشريك والظهير ومع ذلك الميزان والظهير
 واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
 له شهادة من الجبر وسنها
 ان محمد عبده ورسوله ارسله بالبينات
 الميزان صادقات الله عليه واصحابه رضوا

الله تعالى

الحمد لله القوي القهار العلم الميزان الميزان
 عن الشريك والظهير ومع ذلك الميزان والظهير
 واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له
 له شهادة من الجبر وسنها
 ان محمد عبده ورسوله ارسله بالبينات
 الميزان صادقات الله عليه واصحابه رضوا

الله تعالى عليهم اجمعين **افا بعد بالكلية**
 بوجيف وضعف محمد بن حسن ان علي
 الحسين بن سعيد بن جعفر بن حسين
 بن ابي محمد بن ابي عبد الله بن عبد الوهاب بن ابي
 تركية بن ابي عبد الله بن ابي عبد الله بن ابي
 وتوفى عن ابيه اربع كورسه توت قلة
الكر بوزكان كورسه بالزيادة اوله **الكر**
 طو تسان كورسه اذا اولو بستان
بوله ال قول كورسه اذا اوله قيعو
 شادا اوله **الكر** صبروا كورسه تحت بول
 قوله تعالى انكم يوم القيوم **الكر** كوركم

ببصك التي لا تسمى والله
 بركك الذي لا يرام
 رب النوح لصدي
 دسر ك امرى واجل
 عقده من ل في يقود
 توك و انوض امرى
 الى الدان المد بصير

لا تجل ما صبرنا عن حاجته خيرة رلات

تكري عما غضب قلبك نعوذ بالله **اكر**
 مؤمن كورسه ويا اهدا كورسه عاصر
 اوله شوم اوله وعم وقصيه كورنا اوله
اكر باديشاه كورسه ظالم اوله **اكر** قاض كور
 ديشوت الي اوله و هر كيم كور كورته
 فله وصدقه ويره تايم بلا دن اميل اوله
 ادم بيمبر عليه السلام **اكر** بركيه ادم
 عليت لام حسن جماله كورسه اكر اذنا
 كورسه و عبادت بيه **اكر** منصيب خا كورسه
 عتره و دولته ايره **اكر** سار ناسدن بركيه
 كورسه رفعته ايرسته و نشا اوله

اكر ادم عليه السلام

اكر ادم عليت لامك مبارك حنين ريشا
 كورسه دلالات ايركه اول كورنه و مكانه
 برمكان كورجه و برمقدار غصيه دوشه
 كورنار اوله اما كور و استلامته ايره قوله
 تعال فقل ادم من يد له كلمات فتا ب عليه
 انه هو التواب الرحيم **اكر** بيمبر
 عليه السلام كورسه حرمله ايره و دوله
 بوجه لك بوله **اكر** بيمبر عليه السلام
 سنده كورسه حجه واره و يا عودت و
 المق و يار و غيا و الملق و دوشماينه غالب
 اولمقدر **اكر** سار عليه السلام دوشنده

از کرد عزیزان ما مضمون در اولند

كُوْرَسِهْ اَوْ لَوْلَاهُ وَفَصَاحَتُهُ اِيْكَوْرُ
مَكْرَهْ وَيَا مُنْجِدًا بِمَقْدَرِ وَيَا اَوْفِعَ
الْقَدَمِ قَوْلُهُ نَعْلًا وَاذْ تَرْتَقِ اِيْرَهْمِ الْقَوْلِ
مِنْ اَلْبَيْتِ وَاِسْمًا عَيْلًا **اِسْحَاقُ** بِسْمِعِهِ عَلَيْهِ
السَّلَامُ كُوْرَسِهْ غَضَبٌ وَغَيْغُوا وَاِيَّاهُ
اِيْرَسِيْدَهْ بِيْنَهُ نَجَاتٌ بُوْلُهُ لِقَوْلِهِ تَعَالَى
وَبَشِّرْنَا هَؤُلَاءِ بِاِسْحَاقَ **اِسْحَاقُ** بِسْمِعِهِ
عَلَى السَّلَامِ دُوْرَسِيْنَهْ كُوْرَسِهْ صَبْرٌ وَا
اَوْ الْمَقْدَرُ وَمَا لَمْ تَلْفِ اَيْلَكَ وَيَا اَوْفِعَالِ
اَوْ تَلْكَ وَيَا زِيْجُوْرَ اَيْتَهُ وَاوَدَّ شَمْلَكَ وَاَسْمَا
كَبِيْرًا وَاَللّٰهُ تَعَالَى اَذْ تَلْدَنْ وَاغُضَبْنَا خَلَاوِ

اینها

اِيْرَهْ دَوْلَتَهْ اِيْرَسِيْدَهْ **اِيْوَبُ** بِسْمِعِهِ
عَلَيْهِ السَّلَامُ دُوْرَسِيْنَهْ كُوْرَسِهْ عَمِيْرَهْ
اَوْ زَوْنِ اَوْ لَهْ رَفِيعَتَهْ اِيْرَسِيْدَهْ **اِيْوَبُ**
صُوْرًا وَاوَدَّ كَمَنْ وَاوَدَّ غَيْرِكُمْ اَيْتَهُ
صَنْتَهْ اِحْتِاْيِيْنِ اَوْلَهْ **اِيْوَبُ** خَلَاوِ
اِيْسِيْدَهْ بَلُوْرَسِهْ اَوْلَ بَلْدَهْ مَوْجُوْدَهْ
اَوْلَهْ وَيَا اَوَّلَ وَاَيْتِكَ اَوْ رَدِيْدَهْ بِيْرَهْ
بُوْبُوْلِكَ بَلَاوِ رَفِيعَهْ اَوْلَهْ **اِسْرَافِيْدُ** رَفِيعَهْ
عَمِيْرَهْ دُوْرَسِيْنَهْ كُوْرَسِهْ اَللّٰهُ تَعَالَى اَيْتِكَ
اَمْرِيْهْ وَاَسْمُوْلِيْكَ لَسْتِيْنَهْ مَدَاوِيْمٌ وَا
قَائِمٌ وَاَرِضٌ اَوْلَهْ اَوْ الْمَقْدَرِ **اِيْبَكِ**

4

از اعزرت آنخف بر مکرره

اگر دوشنده آمدت القحاجت تمکد
وایو ایسنه غرم اتمک و قور قور صبر
اولق و هلاکدن بجات بوالق **اگر**
آمدت تمام اتمه این و کوج بغکنه
ایام اگر دوشنده امام بقا تمک هدایت
و ولایت و سوز و زرق بر شه **اگر** اهل
ایسته اجم یقین اولق قدم و عصبه
دوشمکدن نا اهل ایسه **اگر** ایاملق
ایمکن رکوعه و سجده بکنه اول
قومدن غلم قورمکن **اگر** یا تو رکمن
ایاملق ایسه اجم یقین اولق قدم

یا صود

و یا خود صبر و اولق اذان **اگر**
دوشنده اذان کورسه و برسه حمله وار
مق و یمال و بفته او تمک دین و ذهد
ذیاده اولق قدر **اگر** اذان و برن صلح
ایسه و یا فاسق فرغ و فساد ارتد
بجالت و ندامت کورمکن **اگر** برکینه
مبارده اذان و برمکس بوجه لک بو
القدر و یار دا هد کشیدن فائده
بو القدر و یا و علی اولق قدر طاع
اولق قدر اذان و برسه و یار نوک
برده اذان و برسه دولت و رفعتاره

5

یا نهد سعادتی بی احتمال از دل خوانند

اگر کعبه آوردند آذان و بر سره بید
اوله و یا اصحاب نینه اگر او آوردند
آذان و بر سره اولاده اولاد اوله مود
اگر قبولیجند آذان و بر سره شعر آید
و یا بوردن کوجه اگر یوزا آوردند
آذان و بر سره صلح ایله ابرم فرود
اگر قاسق ایسه معصیت کوره اگر
قتل آذان و بر سره خصومت و غوغایه
ده و شنه اگر ایگره آذان و بر سره جه و
اگر عورت آذان و بر سره خصومت
و نزع کوره اگر حامل عورت آذان و

اوغلا اوله

اوغلا اوله که و یا بر خویشی دل قانیا و
ایغام کوره اگر اوغلا آذان و بر سره والد
کناهی کیمه ات که و شنه ات کورسه
زینت و قوت بوالقده بقولیه تعالی
ولیله و البغال و الحیر لیرکوها و زینده
اگر انه بیوب خوش کیمه بیقه و دولت
بوالقده که بند و ک آنک قور و غر او و
ایسه و یا قلری جوق ایسه مال او و
جوق اوله که ات بولسه و یا بغلسه
بخارت ائمه و یا عورت آلق و یا شریک
او لقا بودر که آتی اولسه شریکی و

عاقبتك محمودة في الوردى شوق الحبيب الزمان

ويا عورتى ويا اوعيا قوت اوله والله
 اعلم انى بينه خسته اوله **ك** ات
 كما جوب ايشه برايشا بكم جمله خاف
 مجلبه **ك** انك قورونيك كورسه
 شك كسه **اشك** كره وشنده **اشك**
 كورسه رفعته ايه **ك** اشك بنه يشيه
 سى ايتك وقور قوريندن خات بالقدر
ك بندوك اشكك قورونى اودونيه
 دوله باه اوله **ك** اشك اوله ايشه
 اوعيا اولق وده ولته ايشك **ك**
 بندوك اشكوك قورونى اودونى ورايه

برعوزاله

برعوزت الله اوعيا اوله اشك بكم ايجون
 بوغزلته رزق ادا اوله **ك** اشك
 دوشسه دورندن دور اوله **ك** اشك
 ايشه فقعه ايه ويا عورتى اوله **ك** عورت
 اشكن اوله كورسه اري پلاق ويره ويا
 اري وفات ايه اشكك اتن بيه ايشه
 مال كيه **ك** اشك الله دولته ايشه
 اشك ياي قولته حال نا حوش اوله
ب اوله دوشنده اري كورسه كي عورتى ويا
 قراوش المفدر **ك** اري صسته حاقيد
 فات ايه ويا صير اوله **ك** ايرن التولى

اَللّٰهُمَّ كَرِّمْنَا كَرَمًا **كِر** اَت اُوْرزَنِيَه اَبِيْنَ
 اُوْرزَنُو كُوْرَسَه اُوْلَات وَاَكْرَا صَاجِيْكَ
 مَرَاد حَاصِلًا اُوْلُوْب تَمَام اُوْلَه **اَرَسْلَان كِر**
 وُوْرشَنده اَرَسْلَان كُوْرَسَه بِحَجَّ بَادِ شَاهِنَه
 حَكْم اِيْتِه **اَلِكِر** تُوَكِيْح اَرَسْلَانَه بِنَبِه بِر
 اُوْلُو اَكْرَسَه كَنْدِيَه مَطِيْح اُوْلَه **اَلِكِر** اَرَسْلَانَه
 اُوْلَدِيْرَسَه بِر اُوْلُو اَد وُوْرشَمَا يَنْغَايَا اُوْلَه **اَلِكِر**
 اَرَسْلَان اَبِيْنَ يِيْتِه بِر اُوْلُو اَكْرَسَه اَبِيْنَه
 صَاكِيْمِيَه **اَلِكِر** اَرَسْلَانَه يَمُوْر تَلِيْغَه اَللّٰهُ
 بَادِ شَاه قَرَا وُوْرشَمَا يَنْغَايَا عُوْرَت اَللّٰهُ **اَلِكِر**
 اَرَسْلَان وَرُوْشَمَا يَنْغَايَا دُوْلَه قُوْرطُو اُوْرزَنُو

لا تسخ من الظلم فاعول في امورك فارج الخلع

كُوْرَسَه قُوْر يَمَا بِيْنِيَه مَكْتَبًا اُوْلَه **اَلِكِر** اَبِيْ
 صِيْق وَيَا اَكْرِي كُوْرَسَه عُوْرَت وَيَا قَرُوْر
 المَعْمَر **اُوْر** يَا اَكْرِي وُوْرشَنده اُوْيَان كُوْرَسَه
 عُوْرَتِي **اَلِكِر** يَكْر اُوْيَان كَنْدِي اَغْرِيْزَنده كُوْرَسَه
 كِنَا هِنده قُوْبَه قَلِيْمَدَس وُوْرشَمَا يَنْغَايَا
 لَمَقَدَر وُوْرشَمَا يَنْغَايَا اُوْرزَنده اُوْلَه **اَلِكِر** اَبِيْنَه
 اُوْيَا حِ قُوْرِيَه اُوْلَه اَتَه حَدِيْمَت اَبِيْزَا وُوْرشَمَا
 وُوْرشَمَا يَنْغَايَا **اَلِكِر** اُوْيَان اَللّٰهُ حَدِيْمَتِي كَار
 بُوْلَه **اَلِكِر** اَللّٰهُ اُوْيَان اُوْرزَنده مَرُوْبِيْنِه اَبِيْ
اُوْرزَنِيَه كِر وُوْرشَمَا يَنْغَايَا اُوْرزَنِيَه كُوْرَسَه عُوْرَتِي
 جِيْرِيَه اُوْرزَنُو كُوْرَسَه اَللّٰهُ حَدِيْمَتِي كَار

البيت كصالح

اَوَّلُ آيَةٍ دُونَهُ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ
 دُونَهُ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ
 اَيُّ بِنْتِ رَبِّهِ ذِيَادَةُ اَوَّلِهِ **اَيُّ**
 سَائِرُ نَسَبِ بِنْتِ ذِيَادَةُ وَحُورِ لِقَدِ
اَيُّ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 اَوَّلِهِ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 بَادِحِنَاهُ وَيَا عَالِمِ اَوَّلِ وَيَا خُودِ عَوْرَتِ
 اَللهِ **اَيُّ** كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ بِرُحُوبِ

اوغنا اوله

اوغنا اوله **اَيُّ** كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 وَاللَّيْسَ وَقَاتِ اَيُّ **اَيُّ** اَيُّ اَيُّ اَيُّ
 بَادِحِنَاهُ وَيَا عَالِمِ اَوَّلِ وَيَا خُودِ عَوْرَتِ
 اَللهِ **اَيُّ** كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 دُونَهُ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 قَرِيْبِهِ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 عَسَى كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 سَائِرِ نَسَبِ بِنْتِ ذِيَادَةُ وَحُورِ لِقَدِ
 جَمْعُ اَوَّلِ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ
 اَيُّ كُورٍ مَكَ كَيْلِ اَيُّ كُورٍ مَكَ

اجعل كذا تاسم خذ كذا من زيارته

اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى اَوْلَادِ اَبِي اِيْحٰنَه
فِيْهٖ اَوْ عَلٰى جَوْقِ اَوْلَادِ اَبِي اِيْحٰنَه وَوَسِّرْ
كُوْرَسَهٗ وَوَسِّنْ لِكُلِّ رِيْكَسْتَهٗ اَوْلَادَهٗ اَللّٰهُمَّ
صَلِّ عَلٰى اَكْرَدِ وَوَسِّنْ لِهٖ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى اَبِيْشِرْ
كُوْرَسَهٗ لِنَطْلَانِ جُوْرِنَهٗ اَمِيْنِ اَوْلَادَهٗ وَاَوْلَادِ
اَبِي اِيْحٰنَهٗ فَيَعْمَلُ فِرَاوْنِ اَوْلَادَهٗ اَكْرَدِ كُوْرَسَهٗ
قَابَهٗ وَكَلْتِ اَوْلَادَهٗ اَمَّا بَعْضُهُمْ مَّبْعُوْرٌ بِبُؤْسِ
اَلْكُوْرِ صَعَالِ كُوْرَمَكِ عُوْرَتِ الْمَوَاوِلَهٗ
اَشْكَارِ اَوْلَادِهٖ اَكْرَدِ اَبْنَهٗ بُوْلَاكَهٗ وَفَعْلَهٗ
اَبُوْهٖ اَكْرَدِ حَامِلِ عُوْرَتِ اَبْنَهٗ بَعْلَهٗ اَوْعَالَ

اودج

اَوْجِ وَوَسِّنْهُ اَوْجِ طُوْمَقِ حِجَّتِكَ
وَيَا كُنْ اَمِيْنَهٗ تُوْبَهٗ اِيْمَكَ وَيَا اَوْعَالَ اَوْلَادِ
وَيَا نَيْمَهٗ يَتِيْمَكَ دُرُوقَهٗ تَعَالَى فَعَلِ
اَسْتَغْفِرُوْهُ وَوَسِّنْهُ اَسْتَغْفِرُ اَبْنَهٗ اَللّٰهُ
تَعَالَى اَلْكَا وِرْبِنَهٗ وَمَا مَيَّرَ اَبُوْهٖ اِيْحٰنَهٗ
اَللّٰهُ تَعَالَى قَوْلَهٗ تَعَالَى اَسْتَغْفِرُ وَاِيْحٰنَهٗ
اَللّٰهُ اَيُّهٗ كَانَ غَفَا رَسِيْلِ الْمَا اَعْلِيْمِكُمْ
مِنْدَرَا وَيَمِيْدِكُمْ بِاَمْوَالِ بَنِيْنِ وَيَجْعَلُ
لِكُلِّ حَبِيْبٍ وَيَجْعَلِكُمْ اَنْهَارًا اَوْجِ وَوَسِّنْ
اَوْجِ كُوْرَسَهٗ عَدْنِ وَغَضْبِهٖ وَخَلَاصِ
اَوْلَادِ سَلَامَتَهٗ اَوْعَالَ اَكْرَدِ قَادِي

اکر یوزی اور زینہ اویوسہ جنتہ و ذلتہ
 و قمر ایہ **اویسک** دوشندہ اویسک حاجی
 قضایہ ایہ و در شتاب اولہ **اگر** تجویبتک
 اذین اویسہ الینہ الجہ کیہ **اگر** عورت
 اویسہ و نیا خود عورت ایں اویسہ
 جنتی زیادہ اولہ **اگر** کشتی ایں فخریہ
 اویسہ دوشندہ کوچ کورہ **اگر** برکتی
 ایں لطفیہ اویسہ دوشمنی و دست
 اولہ **اصروف** دوشندہ اصیرت کیروا
 مکر و جنتی برکتی ایں غصیہ اویسہ
 و صیرتہ دوشمنی غالب اولہ **اگر** کند و

لاکھن اہ اسطہ، اخیر نو کھیل

اولویہ اویسہ ایہ **اگر** اوجو بیاند
 قوسہ زیادہ کشتیدن نعمت ایہ **اگر**
 اوجویہ برضا مہا و طمانہ قوسہ
 اعلام کندہ اخرا اولہ قبلہ **اگر** اوجہ
 جہ وادہ قود قودن امین اولہ **اگر**
 کوکندیک **اگر** اوجہ کیروہ اگلہ مومہ
 ایشاد تہ **اگر** کوکندیک اوجوب کیروا
 گلہ دوائیہ و سعادت ایہ **ایوصق** **اگر**
 دوشندہ برکتی اویسہ امام جعفر
 و صادق رضی اللہ تعالیٰ عنہ بشر اودر
 بیوز مشہور غفلت انکار عکسہ کلندر

اگر یوزی

بوصفين اصيرتسه بوندانمه او غرايه
ويا ظالم اوله او مجتهد اصيرتسه دوشه
شغفت ايده اغلوه وشنده اغلق كورسه
شا زقدر او اهنسته اهنسته اغلسه
فرح ايده او حقدن قور قورب اغلسه
غداي تار دامين وله او فوياد ايده
اغلسه غصاه ايره **اكنسه** وشنده بركيه
الكنسه زحمت كوره ويا ديه حلال يوه او
كوريد قور قورب الكنسه حقه يقين
اوله اما مر توده الكنسه اوله ارايه سوم
زحمت اوله **امسا** دوشنده بركيه اصالي

دين الحلال

دين الحلال اوله ايب اولسه سلاصته
اوله **مكة** وشنده او الذي سكر الله بك
قوي ونصرت اربه و دوشمانته غالب
اوله **اير** او المير كيه كورسه او الذي
او الشيك **عق** لونه علم ايده **اير** بركيه
برد وسخ كورسه او الذي بري بري بركيه
اير واد وسنه اما والذي بك قوي ونصرت
ارته اولك عمرت و دونه اوله **اولك**
كوره دوشنده او الذي بركيه كورسه
صلاحت او دريته او القدر و عمرت
او دونه او القدر **اير** او الشيك كورسه

آية ما لك يومك دولته وعزته ابراهيم
 قوله تعالى فاما لله ما لله عام
 بعتة **الاول** كور كورسه الله تعالك
 عذبت اامين وله **الاول** تركته ووشنه
 اولوي كورسه بلايه كورنا اوله **الاول**
 ووشنه اولوي قاله ربه آية ما لك
الاول اولوي يريه ربه الشك آية ما
 كره **الاول** اوله آية جامع آية ما لك
 اوله **الاول** عورتك اوله كورسه بعتة ايه
الاول اوله اوله كورسه ووشنه
 امين اوله **الاول** كورسه غصوا

اوله

اوله **الاول** آسبين آسبين اوله كورسه
 عمري وزون اوله **الاول** اكا رسته
 غصيه ايه **الاول** ووي طون اسك ايسه
 يو خسبلى عليه آية **الاول** اوله اكا سويه
 هره كورسه اخلين اوله **الاول**
 ووشنه اندا بكت طوغريك اوزره
 صادفرون اوله **الاول** آية اجسه
 سبحانه وتعالى عمدين صيه قوله تعالى
 ان الذين يشترون آيات الله
 واما نهم ثمنا قليلا **الاول** ووشنه
 يركب كورسه ووشنه اغاق كورسه

بِرِسْتِيَه قَصْدِ اَيْكِه اَوْل قَصْدِ اَيْدُو
 نَسْنَه عَجُو ز اَوُر ز نِه اَوْلَه **اَو** اَعْتَا
 لِعِ فِخْتِه كُو رَسَه هَر نَسْنَه اَكَا سَا لَو
اَو دُو شِنْدَه بِرِكْتِه كَدُو اَرِيَق كُو
 مَالِ مَالِيَه وَ طَوَارِيَه نَقْصَا لِقِ كَلَه
اَكْر اَدْفِي كُنْتِه رَفْعَه وَ نِعْمَه بِيَشِنَه
اِح اَوْلَه دُو شِنْدَه بِرِكْتِه اِح اَوْلَه اَيْتَه
 شِكَا رِكْرَه **اِح** اَوْلُو بِيَكْتِه بِيَسَه
 مَالِيَه وَ نِعْمَه اِيَه **اَعْوَا** دُو شِنْدَه زِكْتِه
 اَعْوَا بِيَخْسَه اَيْتَه حَرَامِ مَالِ كِرَه **اِكْر** اَعْوَا
 اَيْتَه ذِيَانِ اَيْكِه اَيْتَدُو كِي اَيْسِنَه بِيَشِنَه

اوله

اَوْلَه وَ يَا حَيْثِم كُو رَمَكْتِه اَوْلَه نَسْنَه
 اَوْلَشْتِه رَمَكْتِه دُو شِنْدَه صِيْدِ قَدَه وَ اَوْلَا
 اَيْشِ اَوْلَا بِرِسْتِيَه اَوْلُ كُو رَسَه بِيَعْلُو
 اَيْشِ اِحْلَه **اِح** بُو غَدَايِ وَ يَا اَرْبَه اَوْلَجَه
 حَيْرِ اِحْسَانِ اَيْدِي اَوْلَا **اِكْر** دُو شِنْدَه
 اَكْتِنِ اَمَكْتِه وَ يَا كُو رَمَكْتِه غَزَايَه وَ اَرْمَقِ
 وَ يَا رُو تَوَابِ اَيْشَكْتِه اَوْلَا **اَيْتَر** دُو شِنْدَه
 اَيْتِنِ بِيُو ك كُو رَسَه دُو بِي وَ سَعَادَتِي
 يُو حِدَه اَوْلَه **اَعْرَب** دُو شِنْدَه بِرِكْتِه اَعْرَبُو
 بِيُو ك كُو رَسَه مَالِ وَ رِزْقِ اَيْسِي اَوْلَقَدَمِ
اِكْر اَعْرَبِ جَا وَ رِكِي وَ قُو رَه جُو مَرَكِي

اَلْاَكْبَرِي اَلْمَكِينِ صَنِيفِ كُوْرَسَهْ ذَلِيهْ
 وَفَقْرَهْ اِيهْ اَوْرَهْ دُوْشِيْنْدَهْ اَدْقِيْنِ وَاَسِيْعِ
 كُوْرَسَهْ قُوْوِيْ وَنَصْرِيْ اَوْتَمَقْدَرَهْ دُوْلَتِ
 دَخِيْ اَرْتَمَقْدَرِ اَلْاَدْقِيْنِ دَاغِيْلَسَهْ نِيَا
 صِلَاحَهْ اَوْرَهْ اَوْلَهْ اَلْ دُوْشِيْنْدَهْ بَرَكِيْ
 اَلْبِيْنِ كُوْرَسَهْ اِيَكْتَقَرِيْدَا سِيْنْدَهْ دَلَالَتِدَرِ
 اَلْاَلْبِيْنِ اَوْرَهْ كُوْرَسَهْ اِرْطَاكْ قَرِيْدَا
 دَفْعَتِ اَوْرَهْ رِيْبِيَهْ اَوْتَمَقْدَرِ اَلْاَصُوْلَا اَلْبِيْنِ
 اَوْرَهْ كُوْرَسَهْ قَرِيْدَا شَرْيَكِ اَحُوْلُوْ
 خُوْرَسَا وَاَلْمَقْدَرِ اَلْاَكْبَرِي اَلْبِيْنِ دَرْيَسْتِ
 كُوْرَسَهْ نِيَا اِيْسِيْنَهْ مَشْغُوْلَا وَاَلْمَقْدَرِ

الصدر مطية الفزع لا تعجل حجد السرور

سِنْتَهْ حَقِيْقَتَهْ اَوْتَمَقْدَرِ وَاَقْبَرِي وَاَلْمَقْدَرِ
 اَلْاَكْبَرِي اَلْمَكِينِ فَضَهْ حِكْمَهْ دُوْشِيْنْدَهْ
 بَرَكِيْ اَكْسَهْ سِيْنِيْ بِيُوْمِيْنِ كُوْرَسَهْ نِيْعَتَهْ
 وَدُوْلَتَهْ اِيَهْ اَوْمُوْرَ دُوْشِيْنْدَهْ اَوْمُوْرِيْنِ
 قُوْتَلُوْ اَوْ يَا بِيُوْكْ كُوْرَسَهْ دُوْشِيْنْدَهْ اِنْبَا
 اَوْلَهْ وَا يَا بُوْرَجِيْدَنْ خَلَاصْ وَاَلَهْ وَا يَا
 نِيْعِيْ خَلَاصْ وَاَلْمَقْدَرِ اَلْاَكْبَرِي اَوْمُوْرِيْ اَوْرَهْ
 نِيَهْ حِكْمَهْ كُوْرَسَهْ اَمْكَلُوْ اِرْزِيْقِ اِيْنَهْ كِيَهْ
 اَلْاَكْبَرِي اَوْمُوْرِيْنَهْ اَدَمْ كُوْرَسَهْ رِيْسِيْنَهْ
 دَخِيْتِ حِكْمَهْ اَلْمَكِينِ دُوْشِيْنْدَهْ بَرَكِيْ
 اَلْمَكِينِ كُوْرَسَهْ قَمَلَكْتِ اَوْرَهْ نِيَهْ حَاكِمِ اَوْلَهْ

اَلْاَكْبَرِي

اخلاص غنبتك في طلبك روح سما مستد مع سحر باره
 واصبر صبرا جميلا

الكو ايكي الين اوزول كورسه ميا وبعين
 جوق اوله الكو بادشاه انوك الين كسه
 اول كينه يلان يره اندايجه الكو الين
 بغلسه دو بنشمانته غالب اول القدر الكو
 الين ضالده يورسه قود قودوخ نسته دل
 امين اوله الكو ايكي غر كورسه حرملاك
 دورشه **نجدد** و شنده الحكيم عورت
 الحكي كمي بنش كورسه قوي اوله **لا** الحكنه
 سواد آق كورسه حرام مالا يينه كيره الكو
 عودت الحكنه ن سواد كلسه عمري اوزول
 اوله **اياق** و شنده يكي اياغ اوزول

وتندور

وتند ويست كورسه سفراتك ويا
 بنسنيه طالب والقي ويا عودت المقدر
 الكو اياغني صيق كورسه عودتته طلاق
 ويرمك واهل سواسيه سفر نك كجه
 حنك **انجدد** و شنده اوكجه سيني كسه
 يوق كورسه رايسته مشغولا ولا كيه
 اول تمام اوليا الكو اوكجه سبه وكي بجه
 بركشيدنه كوچ كوره **اودور** بكي و شنده
 اودون كورسه ميا جوق اوله **ال** اودون
 كورسه مالا اوجيدك سوز و جواب
 اول المقدر الكو اودون يقسه مجادله

لا تخف ناه ان يوطا مسك في سهند الامر

اَدِي بَصَا **اغلا** وِسْتِنْدَه اَجْلَا دَكُورَسَه
عَالِدَه وَاَلْطِيفِ وَخُوشِ كِشِيدَه وَاَبَا اَوْلَا
وَقُوْرَه اِيَه **اكو** اَمْرُوْد اَغَايِيْن كُوْرَسَه
هَمْتَاو اَوْجُوْمُوْرُو كِيَشِ اَوْلَه **الله** دُوْرُنْدَه
الله كُوْرَسَه اِنَّه مَالِ كَبِيْرَه **اكو** اَقَالْمَه
كُوْرَسَه يَا زَكَا ن حَكْم اِيَه **اكو** يُوْرَد الله
كُوْرَسَه يَزِد وِسْتِنْد ن مَنَعْت **اكو** اَلْمَاء
كُوْرَجَك كُوْرَسَه اَوْغَا وَاَلْمَقْدَه **اكو** صَا
الله كُوْرَسَه دَحْمَت كُوْرَسَه **اموود**
دُوْرُنْدَه اَمْرُوْد كُوْرَسَه وَاَبِيْسَه اِنَّه
بَسْتِنْدَه كِيْرَمَكْمَه **اكو** اَكْشِ اَمْرُوْد يَبِيْسَه

عكه

تَكْسِه تَعْبَرَا يَدْر اَدُوْرَاد وِسْتِنْدَه اَدُوْرَك
كُوْرَسَه اِنَّه مَالِ كُوْرَمَك وَاَبَا خُوْرَجِيْسَه
اَو الْكَلْمَه **اكو** وُقِيْتِيْر كُوْرَسَه عُوْغَا وَا
حَصُوْمَت اَوْلَه **اكو** وِسْتِنْدَه اَبُو اَكُوْرَسَه
مَبَارَك وَاَبِيْرِيْن سُوْرُو اَكُوْرَسَه حَكْم اِيَه
اكو اَبُو اَبِي اَغَا حَيْدَرَن قُوْرَسَه اَوْغَا اَوْلَه
اكو جُوْرُو اَبُو اَكُوْرَسَه مَبَارَكْمَه وَاَسَا دَقِيْدَه
اكو صَبِيْر وَاَبِيْسَه حَجَّة اَبِيْسَه **اكو** دُوْرُنْدَه
اَجِيْر كُوْرَسَه وَاَبِيْسَه اِنَّه مَالِ كُوْرَمَكْمَه
وَاَبَا خُوْرَد اِنَّه اَجِيْر كُوْرَمَكْمَه **الله** وِسْتِنْدَه
اَكْدَه يَبِيْسَه وَاَبَا كُوْرَسَه بِيَكْسِنْدَه اِنَّه وَاَبُو

17

از التوجهت الی الله بالصدق فانه صبرا كما نظن

ایده الله د و بشنده اکین آکسه الله عقلا
دن دیز قطلب اتمکنه الی اربه آکسه
اوغیا اولقندر و یادوسیت و یالیده مال
کومکنه اولودد و بشنده او کوره بینه
دولته و عیوایره و مویشیه ارمکنه
الک یوکلوا او کوز او بینه کورسه مال و
بغته بینه الی او کوز ای د بینه بروت
کما حیث نزلک ایله اگر او کوزین دوکسه
باد سنا بیوز و غیر صیه ایچر دوشنده
بزیخ ایجه کورسه قضا حاجت و ایو
علا و حسن کلام اوله الی بکتیبه الله

ایچر

ایجه کورسه مالدار و یادی سوزور
الک دوشنده اربه و یارجک و یا خود
بو زحق و یا طوز کورسه کتیبه دوز
ایچر دوشنده ایچو کورسه علی او کورکنه
قران تحصیل اتمک و یا کوجک عورت
المق و یا اوغیا اولق اوله اولک و و بشنده
او کوف کیمسه دولته عزتت اویسه
اشوبک دوشنده برکتیه اشوبک هر ندر
اشایک ماله و دولته و بختت ایره
الک ای و طوز کورسه غصده اوت
دوشنده اوت کورسه ایچ کویج

اترك هذا الزوجين لك

اجله وسونى وستون اوله وثلثون
يقين او الق اوله او **زمنه** بسون
يجون ياندرسه خير وسلامته اونه
ال ذباد ابرحك اتسح سوندرسه
اسنك وداحتك بوله **ال** اتشيسه
يتيم مالى يسه **اوق** دوشينه اوق انت
طوغرى سورسويلى اوله **ال** اوق نينه
اوب وزسه ولد وكنى الله كغوره **ال**
اوق كوكه اتسه ظالده اوله **ال**
دوشنه اوك كوزسه كيه عودت
ايسه اره واره **ال** اوك ياوقلنه

قندت برز ملا ضايغ اوله **ال** كدوشنده
اينه كوزسه واينه ايله برنسته كنده
هر ايشك دوشنه ايشك راسكده **ال** كنده
صنه عودت اوله **ال** دوشنده ايلت
كوزسه برمقدار الله مالكه **ال** ايلت
ال غايندن برنسته كلاه **ال** دوشنده
اورغان كوزسه سفر قلىق عمرى اودول
اولق وياكندنه سى كله **ال** دوشنده
اوك كوزسه كى برنستك اوينه كيرسه
مال ونيست صايج اوله **ال** اودول بر
كيت اجوب صوفسه رنخله الله مال

کیره **ایک** دوشنه بزکته آتک کورسه
 السه قواوش له **اکو** آتک سو دوجسه
 الیه خلا لکاکیره **ایلاز** وشنه ایلان
 کورسه حیلک لواد وشنه ایلان
 هوقنه کورسه دوشنه **اکو** ایلان
 اجنه کورسه دوشنه **اکو** ایلان
اکو خلقنه **اکو** ایلان اوالمشدر
 کورسه دوشنه **اکو** ایلان اوالمشدر
 دوشنه قهر اوله **اکو** دوشنه **اکو**
 کورسه منقعه **اکو** تاده **اکو** ایلان
 الیه ماکیره **اکو** بزکته **اکو** ایلان

اول کیشیه

اول کیشیدن فایله کورسین **اکو**
 بزکته **اکو** ایلان ورتک اول کیشنه
 فایله کوره **باب** بادشاه دوشنه
 کورسه دعوی وخصومت ایله ویا خود
 بزکته **اکو** ایلان ورتک اول کیشنه
 ورتسه رزقه وصال **اکو** ایلان
 بیراق کورسه **اکو** ایلان
 اولو ایبراق کورسه دوشنه
 ایله **اکو** ایلان
 ایچما نده عزیز اوله و مرغوب اوله
اکو ایلان

سَعَادَتٌ كَيْفِيَّةٌ صَحِيحَةٌ اَللّٰهُ **اَكْرَمُ**
 حَاجِلِيٍّ بِرَاحٍ كُوْرَسَهٗ بِرَعَالِمِ كَيْفِيَّةٍ
 شَيْكَائِيًّا تَلَوَّ اَوْلَهٗ اَلْاَيُّوْمِ يَمَكْنُدُنْ يِسَهٗ
 حَالًا لَطُوْنٌ كَيْهٖ **بَلُوْدَهٗ** دَوْلَتَهٗ بِرَيْحِي
 يَكُوْتُ كُوْرَسَهٗ قُوْرَسَاكُوْرِي مَابِيْنَتَهٗ
 دُوْرَتِيكَ اَوْلَهٗ **اَكْرَمُ** بَلُوْدِي دَوْلَتَهٗ اَللّٰهُ
 مَالٌ كَبِيْرَهٗ **بَاغِ** دُوْرَتَهٗ **بَاغِ** كُوْرَسَهٗ دُوْرَتِ
 صَفْعَتِ كُوْرَهٗ **اَكْرَمُ** **بَاغِ** اَللّٰهُ وَيَا **بَاغِدِي**
 اُوْرِيحِ دُوْرَتَهٗ **اَكْرَمُ** وَقِيْعِ اَيْسَهٗ عُوْرَتِ
 اَلْقَدْرِ وَيَا **خُوْدَا** وَاَوْغِيَا اَوَّ اَلْقَدْرِ وَيَا
 مَالِي دُوْرَتِيَّ اَوْلَهٗ **بَاغِي** دُوْرَتَهٗ

باغچه

بَاغِحِهٖ كُوْرَسَهٗ وَيَا **بَاغِحِهٖ** اَللّٰهُ عُوْرَتِ
 وَيَا جَارِيَهٗ اَللّٰهُ وَدِرْلِكِهٖ عَسْرَتِ اَلْمَدِيْنَةِ
بُوْرَسَتَانِ دُوْرَتَهٗ **بُرَيْحِي** بُوْرَسَتَانِ كُوْرَسَهٗ
 وَيَا اَكْسَهٗ عُوْرَتِ وَيَا جَارِيَهٗ اَللّٰهُ اَوْلَا
 اَوْلَهٗ **بَلِيْلِ** دُوْرَتَهٗ يَبْكُوْرَسَهٗ دُوْرَتِي
 وَيَا **اَوْغِيَا** اَوْلَهٗ **اَكْرَمُ** بَلِيْلًا وَيَهٗ اَوَّ اَوْلَهٗ
 دُوْرَتِيَّ نَدِيَّةً طَلُوْا اَلْحِي اَيْسَهٗ **بِنَفْسِهٖ**
 دُوْرَتَهٗ بِنَفْسِهٖ دُوْرَسَهٗ وَيَا كُوْرَسَهٗ
 عُوْرَتِ وَيَا جَارِيَهٗ وَيَا **اَوْغِيَا** اَوْلَهٗ **اَكْرَمُ**
 قُوْرَسَهٗ طَلُوْا سُوْرَتِيَّ **بِيْكَانِي**
 دُوْرَتَهٗ بِيْكَانِي كُوْرَسَهٗ زِيْنَتِي وَيَا **اَحْلَاهِ**

اقا در بکار صوابین از اجسه بر فاضله
 مال و زرقه پیشه اکیوشه صحت و
 سلامت و شادانی کوره بی دوسته
 بر کین الله بی کورسه و یا بر کینسته و
 دولت و عونه و ماله و زرقه ایره باش
کورمک دویننده آدم باش کورسه بر
 اولو اگشیدن مال خاصه ایله **اگر** کینست
 باش کین کورسه اول کینسته اوله **اگر**
 کینست باش کورسه آکا جواب ایتسه
 بر مشقنه اوغریه **اگر** باشنده صانع
 کورسه غصه در باش **یک** دوسته

ادم باش

آدم باشه یسه میراث مالین یه اوکوز
 باش یسه باش او زون اوله **بوریش**
 دو شنه بر کین بودین بونک کورسه
 عزله و دولت ایشه **اگر** بودین کورسه
 کورسه عکین تعیین ایله **اگر** بودین
 قانسه دیشوت **اگر** بودین و شنه بودین
 قوی و یوغون کورسه نغمه و رفعه
 ایره **اگر** بودین ریخه و یا قصه کورسه
 عکین تعیین ایله **اگر** بودین **اگر** کورسه
 اما تته خیا تیک ایله **اگر** آدم بودینه
 بقسه دو شمانه غالب اوله **بو غار**

دوشنده بوغازين امر كورسه در
 طارا اولد اكر بوغازي دوشنده صدقه
 ويره اكر اچنسه دوزي وعير اورو
 اوله **بئني** دوشنده بين كورسه اكر
 بيوك ويا خود اورو كورسه دولت
 وسعادت ابع اولد اكر بين نقصان
 ويا كيسلش كورسه خالق آسنده
 حوسر اولد اكر بين برينه قورسه
 حخته و مشقة دوشده اكر عورت كورسه
 غصه در **بل** دوشنده و كين بين اورو
 كورسه نغمه ايره اكر بين اچنه كورسه

ويا اورو

ويا اروق كورسه غمه و غصه يدياره
بورني دوشنده بوزين قوي ويوعول
 كورسه اقر ياسيه آسنده دولت
 وسعادت اولد اكر بوزينه زحمت
 ايرسه ويا جور و سه ميا ضايع اولد
يا ادر دوشنده باليرين اوزون كورسه
 عمري و زون اولد اكر باليرين بوخون
 كورسه دوز صاچ اولد اكر باليرين
 قالو كورسه بوزجلو اولد **بر مقرر**
 دوشنده صاخ آلك بزمقارين كورسه
 كورسه بسش وقت عمارة حكم ايدل

اگر صول ایست بر مقلان کورسه
فوز آینه و او غلبه حکم ایتر اوله
اگر صاع ایسوک باش بر بیغ کورسه
اوله نمازینه حکم ایتر اگر شهادت
بوماغین کورسه اختام نمازینه حکم
ایتر اگر اوزته بوماغین کورسه ایتر
نمازینه حکم ایتر اگر دور بی بر معین
کورسه یا تسوا نمازینه حکم ایتر یا
اقر یا سینه حکم ایتر **بورک** دو شسته
باشناه یک بورک کینه مرتبه و
دولت سح اوله و اوغلا نوری جو ف

اوله

اوله **بورجک** دوشنده بورجک دنده
عورت و یا قوش اوله اگر عورت صاده
اگر نیکه اش و کوچ خوش اوله **اگر**
بورجک یا وی قلنه آری اوله **بر**
دوشنده بازاردن براسه او جماع
اگر سول عورتک براسه دنیا وارته
نیل دوشنده بالسه و یا خورحلا
مالینه کیره **اگر** اونه بالکوردسه فتح
ورود و رفعت اوزره اوله **بکر** دوشنده
بکر کورسه بینه ایوادی سولنگد
وصالی اوغلا اوله **اگر** بکر خلو اسین

24

يسه اليه مال كيره **ببرج** دوشنده
 ببرج كورسه دوشنده **املا مال**
 اليه كيره **اكر** اوئده جوق ببرج كورسه
 ويا ببرج السنه بادشاهاك دوز صا
 اوله **بادم** دوشنده بادم يسه صوا
 السنه مال كيره **اكر** بادم دمدك ببرج
 ميراث مالى يسه **بقلا** دوشنده
بقلا كورسه كرك جيگ كرك بشمش
 دوكل غصه در **بغداي** دوشنده بغداي
اكر يسه فقره اوئه دريك دار اوله
 بشمش بغداي يسه دوز ديا اوله

اكر بغداي

اكر بغداي السنه غربته كيه **بوكورجه**
 دوشنده بوكورجه كورسه كرك جيگ
 كرك بشمش منفعت ستر اوله **باالجنان**
 دوشنده باالجنان كورسه كرك جيگ
 كرك بشمش وقتوا وقتير كورسه
 غصه در **بلود** دوشنده بلود كورسه
 يسه اليه مال كيره وصيروايسه
 صحت اوله **اكر** اوئده ويا نيار نه جوق
 بلود كورسه مال ذيا ده لغه يتيشه
بنه دوشنده بشمش اوئده فقره
 كيدوب اليه حلال مال كيره **بجاف**

الصبر من الله والعمول من الله وتوكل عليه وتوكل

دوشنده بجاق الله وياكوتورسه
قوت ونصرت بوله ويا اوغلا اوله
اگر بجاغين بوسلاخ دنجي دوشنده قوت
ونصرت زياده اولوب دوشماخ اولد
غالب اوله **اگر** بجاغی الله دوتکن صانی
صنعه آنا ناکیده **بالتة** دوشنده
النه ويا اونه بانه کورسه بومنا فوق
کيشله دوست اوله **بنيك** دوشنده
بشکله بنیشه سلامت کلام **بوشاق**
دوشنده بوشاق بوشاق بوشاق
فقرايره **اگر** بک کورسه مغز اوله

اوله کو

26

اوله **اگر** منعم کورسه زياده اوغرايه
پرت ده دوشنده اصلين بورد کورسه
دولته ورفته ايره **اگر** بوردسه يقليه
غصه تيشه **پرت ده** دوشنده بوشاق مسلا
بوي کورسه فايده لود دوشته ايره **اگر**
کاف بوي کورسه دوشنده **پرت ده** دوشنده
قوله بوي کورسه يسه يسه اوغلا و قوت
ميراي يسه **اگر** قوت اوله بوشاق بوشاق
يسه سفر ايره **بالي** دوشنده باليق
دوشته ويا جوق باليق کورسه غايدن
النه مال کيره **چنا** دوشنده بجاسين يسه

برا و لو اکشیدان متفحمت کوزه بران
 دوشنده بره اقد دن صولجسه برکت
 کیشیدن آینه مالکیره اگر آنو و یا
 کومغر بره اقدان بجسه قیر او غلام
 نکاح آیه اگر باق و یا تو بیج مشرفان
 صولجسه خد متکار آینه کیره بویا
 دوشنده بویا کورسه و آینه و کوچ
 او آینه اکا تو کیش برتا آیه **بانشی**
 دوشنده باشی کورسه قه اوله اگر
 باشی ق ایسه جومره و سخاوت صبر
اوله بقال دوشنده بقال کورسه

برای تمام

برا تمام کیشیده دوشمت اوله **اکر**
 بقال آقا ایسه دوشده و رفقه ایسه
بشمق دوشنده یک بشمق ایسه قیر
 او غلامه نکاح آیه اگر غیر کیشید
 بشمق ایسه کیشده عورت آله اگر بشمق
 آخر کیشیه کیشده عورتین بوشده
بایوچ دوشنده بایوچ کیشده سفرا آیه
 و یا بر غلام آینه کیره اگر با بویا
 کیشیه و برسه اول کشته سفرا آیه
پالشی دوشنده پالشی کیشده عاید
 و یا صالح عورت آله اگر عورت کورسه

ازانت سموده ني مرکاتک بافاح الفار البراجيز

اره واره **پيره** دوشنده پيره کورکه
ويا صيرسه ياتيق سوزايسده **اکر**
بيره اولدرسه دوشمان قهر اولد
اکر کند ويره اوششه خلق ديه
دوشده **اکر** بوزينه پيره کورسه وضعيد
دوشمان **کجه** کفله دوشنده لياسته
وکورسنده کفله کورسه اوغيا اوچد
ويا نفس وجدان دارغيزان غصيه
دوشده **اکر** بيلور کورسه خفت ورفعت
صاچ اولد **بوز** دوشنده بوز کورکه
بوز مال **اکر** وقت کورسه مشغول

جوزد و شنده
بوز طاسه

28

بوت دوشنده بوت طابسه ميعرچيد
وجد اولد بوز مشغول کوريه ايا نحو
ويلان نشينه ايا نطق ويا طلا نشينه
مشغول اولد ويا خور فساد ايدوچي
مورنه حکم ايد **يا يقوش** دوشنده
يا يقوش کورچنگ وخصوصيت
اولد **اکر** يا يقوشيه دوشنده صبر اولد
اکر يا يقوشيه اولد ايشيه اول
اوده زار يق و اخلق اولد **اکر** يوزکن
دوشده فته ل اولد ويا اعري اولد
اکر يوده اولدرسه سلا مت لک بولد

قور تلوپ سلا متده اوه **ترا زوا**
 دوشنده ترا زوا کورسه قاضي کوره
 حکم ايله **اگر ترا زوا** الله حکم ايله اوله
تر ياک دوشنده تر ياک الله و يا تر ياک
 يسه حلال دوزالنه کوره و ايش و
 کوچي اجميله **قوياج** دوشنده رکينه نوج
 يسه حلال دوزالنه کوره **اگر صغير**
 ايميله يسه الحق کيشوردن فايده بوله
تر د دوشنده تر د يسه و رلي و قعه
 ايرسته **اگر ايميله تر د يسه** يا دشاه
 قباندن نيتمه ايرسته **توتيا** دوشنده

باب الشاء تاج دوشنده تاج
 کورسه هر کيشيکته مقدار بخه دواته
 و سعاده تده ايره **اگر عورت** کورسه حاله
 مناسيب دواته و عيره ايرسته **خفت**
 دوشنده کند و **خفت** او زنده او نور
 کورسه با دوشاه هلق بوله و اولو لغه
 و عيره و مرتبه ايرسته **توبه** و لرزه
 بزکي توب ايله کنا همته بنيمان اولوق
 تکوري و صا بسندن اولوق و او زنده
 بلا درد اوله **بچه** دوشنده ييم
 ايسدخ ايمک و يا شفا بوله عصبه

قور تلوپ

الاسرار ربيع حيدر اذهب ربيع ختم

كوزيه توتيا جكسه زهلاك و طاعتم
اوله **اكر** بركيسه اكا توتيا و برسه
اليه مال كيره **اكر** توتيا بييه عضوا
اوله **تنور** دوشنده تنور كورسه
ويا بييه كند و حلا و فعتة و نعمته
ايويته تنورين و يران كورسه اوله
اوله **سويه** اوله **اكر** تنورينه املك
بيورسه اليه مال كيره **اكر** تنورينه او
دون سور كورسه اييه و كوچي يوريه
وياجه و ره **اكر** تنور سوييندرسه عورت
اوله **اكر** تنورين قوشنده كورسه اييه

و كوج

معا صايبه ناسه

30

و كوچي يوريه **توكر ملك** دوشنده
بركيسه بركورسه غصه دن قودلق
سلامته ايرمك و ياخود يلاي سور
سوييه **تا و تاد** دوشنده طاويق كورسه
عورته حكم ايلار **اكر** ايق بييه قديرجه
مالا خا صلا يله **اكر** بمرط بيسته رغو
سببيلك اليه مال كيره **اكر** تا و تاد
بكي اوتيه يا و زخير اييه **اكر** تا و تاد
الته قول قوسه اوغلا اوله **تلك** دوشنده
تلك كورسه غلاد و و جيه لو اكينسه
اوله **توتين** دوشنده توتين كورسه غصه دن

سوزايشه **اگر** اشك بسه خومه
 بوله **اگر** قاتر بسه ياوز سوزايشه
بگن لك اعامه دوشنده توك اباغده
 بگن بسه بورخولو اوله **اگر** تكرا جگرده
 بورجين اوريه و بلاد قوزيله **اگر**
 بزكسه آن اديكيله اورسه يتلوسوز
 ايشنه **ترنجه** دوشنده ترزلك ايدو
 ففتاين دكسه ايشه ايو اوله **اگر** دكوك
 قفتان كيسه براولو اكيلاه بزايشه
 مفعول اوله **تويج** دوشنده تويج
 كورسه آينه مال كيره و يا اوغرا اوله

هنذا الار فيه لما عبد خيلان ليبر

اگر جمله عالي توتن بوسه بادشا
 هندن ظلم ظاهرا اوله **توزانه** دولنده
 بويغ توراق كورمك مكو و حيله
 ايجي كنده اوله **تازانه** دولنده برات
 كورسه ايگ يوز كيشيه حكم ايلده
تويجه دولنده طوبراق كورمك مالده
اگر توراق يسه مالده **اگر** تورا قويا
 نيله ايسه **بمك** دوشنده بزكسه
 قيسه اول كيشيك لطف كوره **اگر**
 ات و يا كوز تبسه فايده بوله باد
 شاهان **اگر** ايتك تبسه برغورنده

سوزايشه

هندا اهر فيه نوز و نوز نامل اهر اهل اهر

تورب دوشنده تورب يسه ويا جمع
اليسه منفعه بوقيد باطل سوز
اوله **تخم** دوشنده تخم اگسه ايشه
وگوچ بوريد اوغلا اوله وبار ورضنا
اوله **تابوت** دوشنده تابوت کورسه
پخفته منسه البته کورک ويا عمرک
اوزون اوله **ترب** دوشنده ترب کورسه
قوت و نصرت بولوق اوله **اقلان**
تربلو کورسه و شما نظر بوله **تراف**
دوشنده تراف کسه غصه و تورتله
ترافين اوزون کورمک غصه کوره

ترلك

32

ترلك دوشنده ترلك برمقل دي
عورتلر مالاحا صلا اوله **اكر** توند
طوب اصيلنسه کند و عياله مالا خرج
ايديه **تلوم** دوشنده تلوم کورسه
مالين الله ايجون صدقه ايلر کيشيه
اوله **اكر** سوي تلوم کورسه قايوه
حکم ايديه **ترکش** دوشنده ترکش کورسه
او کورکيشيه حکم ايديه **اكر** ترکشيه اولون
قورسه اوغلندري تند و دوست
اوله **باب الحيم جنت** دوشنده
جنت کورسه عابد و صالح اوله

قوله تعالى اَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ امِينٍ
 اِكْرِجْتُمْ طَعَامًا مِثْلَهُ يَسَّهَ عَلَيْهِ عَالِمُ الْاَوْلَى
 وَيَا حَلَالِ مَالٍ وَبِعْتِ صَاحِبِ اَوْلَى اِكْرِجْتُمْ
 جَنَّتْ شَرِيْفَتُنِ اجْسَمَهُ زَكَاةً اَوْلَى
 صَحَّتْ وَسَلَامَتُهُ اِيْرَهُ اِكْرِجْتُمْ اَوْلَى
 كَرُوْا الْكَلْبَةَ صَدِيْرًا وَاَوْلَى جَهَنَّمَ دُوْنَهَا
 بَرَكِيْنِ جَهَنَّمَ كُوْرَسَهُ شَوْمُ الْمَلَكَةِ حَكْمُ الْاَيْدِي
 اِكْرِجْتُمْ كُوْرَسَهُ اَللّهُ تَعَالَى نَكَيْتُ خِيْبِي
 وَغَضَبِي اَوْلَى اِكْرِجْتُمْ طَعَامًا مِثْلَهُ
 يَسَّهَ حَرَامَ مَالٍ لَيْتَهُ كَيْرًا اِكْرِجْتُمْ اَوْلَى
 يَسَّهَ مَالِيْنَ يَسَّهَ اَللّهُ دُوْنَهُ جَانِ صُوْرَتِي

كُوْرَسَهُ

كُوْرَسَهُ اَجْمَلًا يَقِيْنُ اَوْلَى اِكْرِجْتُمْ
 عُوْرَتِ شَكْلِيْنَهُ كُوْرَسَهُ قِيْرَتِ اَوْلَى
 جَادِدُ دُوْنَهُ جَادِدُ كُوْرَسَهُ مَكَرُ بِيْرِي
 مَكَاتَهُ حَكْمُ اَيْدِي اِكْرِجْتُمْ كُوْرَسَهُ
 نَفِيْتَهُ وَمَالَهُ اِيْرِيْتَهُ وَيَاخُوْدُ سَفِيْرُ
 اِيْدِي اِكْرِجْتُمْ كُوْرَسَهُ قِيْرَتِ اَوْلَى غَضَبِي
 وَطَارِلِقِيْرَةَ جَرِيْدُ دُوْنَهُ كُوْرَسَهُ
 بَرُوْلِيْتَهُ كَلْبَتِيْنِ قِيْرَتِ اَوْلَى وَيَاخُوْدُ بِيْرِي
 وَيَا صُوْرَتِي وَيَا قَلْبِيْ اَوْلَى اِكْرِجْتُمْ
 بَرُوْرَتَهُ اَللّهُ مَالًا صَاحِبِيْ اَوْلَى جِيْرَتَهُ
 دُوْنَهُ جِيْرَتَهُ دُوْنَهُ شَوْرَتَهُ مَالًا

كُوْرَسَهُ

بهدا المرفیه رضا، انظر لکم فانی فیہ

حاصلاً یله **جران** دوشنده جبراق
کوردسه و یا خود یا ندرسه آرکله
ایسته عورت آله **اک** حایمه عورت
کوردسه اوغلا اوله **ججاج** دوشنده
ترکیج ججاج ایسته دوشمانه نظر بوله
صوتیه اروب مال و نغمه آریسه
اک عورت ججاج ایسته ورتک و
دوژتک ایوا اوله **اک** اوغلا نجاج
ایسته دوشمانه آیره **اک** قصر ججاج
ایسته بر عورتلا منعت کوره
جنون دوشنده ترکیج کنورون

جنون کورسه

جنون کوردسه حرام ایسته مبدل
ایده و یا سفرا یله و یا ریشیدن سرگر
دان اوله **اک** غسل ایسته سلا متده
ایره **جایر** دوشنده جایر کوردسه اود
رینه یوردوسه و یا یورسه صالح
و عابرا اوله **طال** و نغمه فراوان اوله
ججک دوشنده ترکیج ججک کوردسه
خ و فاکشیه حکم ایله و اوغله و قیره
حکم ایله الذکر ججک حور و اولسه
اوغلا و قیری اوله **جناف** دوشنده
جناق ایسه ایله قوالقی آله کیره **اک**

32

اغاخ جنا قدرا اسيسه الينده
 حرام مال كيره **جولكده** و سنده جولكده
 كورسه عورته حكم ايدير جولكده
 اسيسه زمرتك عورت مائنه حكم ايدير
جولبا نلق و سنده جولبا نلق اسسه
 صالح و مؤمن اولده اكي كودسه حلال
 ملا الينده كيره اكر قوز بولوكونه اواجر
 حومت بوله **جنگ** و سنده جنگ
 جالقاها ايسته فرح يتينه اكر اهل
 و طسه ايسته غصه يتينه **جوز**
 و زنده جوز كورسه و ياخو و يسه

منفعتلق

ر...
 منفعتلق مال اوله و ياخو و صواشر
 اوله **جريفين** و سنده جريفين كورسه
 ضرورت جكده اكر جريفين يله بوسنه
 يابسه بسه برانده صلاح كله **جوال**
 و سنده جواله بخداي كورسه
 زحمت زنده مال كيره اكر جوال بوش
 اوله و زلي طارا اوله **جولجا** و سنده
 جولجا ايدير بزد و وقتيه سفور
 كنه سبه كله **جبارف** و سنده ج
 لاق كورسه كنه اشك و تكورك
 رضا سينه اوالمقا اوله **ببالخا** ج اوله

سك

دوشنده بزکشیج ایشسه رحمت
 ومغفرت وکناه عفو اوله عزته و
 رفعته ایره **حجرات** وشنده حجرات الاسود
 کوزسه زیارت ایلسه تکوی تعالی
 مکن امربینه راض اولی اوله **اکبر** الاسود
 کعبه اوله زینته جبرسه سوز اوله
حرام دوشنده کند وزین کعبه حرم
 اینهله کوزسه صحت و سلامت
 وحاجت قضاییه وهلاکد بخات
 بوله اکر جیه نده عزیز اوله اکر بادشاه
 ویا تر اوله اکیسه خرمینده کوزسه

المراد

المراد مال ونعمه ایره **حوض** اوله اوله
 حوض کوزرون اجسه اکر شفاییه
 اینه اوله **حوض** وکنده حوض کوزرون
 منع کیشده حکم ایه حوضده صولیه
 مال وراوریتینه **حضان** دوشنده
 حضان کوزسه قوت ونصرت ایشده
 و دوشماری غالب اوله **حکم** دوشنده
 حکم کوزسه منفعتو اکیسه حکم ایه
اکر حکمده ذوالخو زشنده الله
 بز دوشندن رفعت ارمکده **حرام**
 دوشنده حرام کوزسه قیویه حکم

ایدر **اگر** **خامنه** غسل ایلسه یارانه و
 غصه دن ازان او اول **اگر** کردوکی **خامک**
 صوفی جوق ایسه خنت و مشقت اوله
خامت دوشنده **خامت** ایسه سنی
 برینه کتورمک عیلم او قومی امانت منا
 قلی اول **حایج** دوشنده **حایج** کورسه
 بر اولو کیشیه حکم ایدر **حقیقه** دوشنده
حقیقه کورسه و یا ایلسه عورت و یا قز
 و یا دمه و ماش اله **حربا** دوشنده **حربا** کورسه
 اوغلی اوله **اگر** یادشاه **حربا** و برسه هت
 و گرم کوره شیخ **حربا** و برسه و برید

توفیق

توفیقی زیاده اوله **حمال** دوشنده **حمال** لوی
 ایلسه کناه ایشاک اوله توبه ایلیه **اگر**
 بولک کتورسک **حقیق** ایلسه **حیر** و **قوا** ایلیه
نایب الحاء خطیب دوشنده **خطیب** کورسه
 ایلیک و شاد لوی کوره مشهور کورسه اوله
خطبیه دوشنده **خطبیه** او قسه **اگر** لایق
 ایسه اولوغه و عزت ایر **اگر** دکلسه سقر
 و ایر کلیه طره ایشک دوشنده سکر دان
 اول **خلعت** دوشنده **خلعت** کیسه عورت و یا
 قر و نسی اله و یا خود مال و نجه ایر **خرما**
 دوشنده **خرما** کورسه **اغت** برخالو کیشیه

صبر لاني هذا الاخير ورد

كَبِيرٍ **أَوَّلُ** **أَكْرَمَاتِ** **بَيْسِهِ** **عَلِمَ** **مَالٌ** **وَنِعْمَتٌ**
وَرَوَّضَاتِي **أَوَّلُ** **خُفَّالٍ** **دَشْنَهُ** **أَيَاغِزَهُ**
خُفَّالٍ **كُورْسَهُ** **رَبِحٌ** **وَرَجَحَتْ** **كُورِسَ** **يَا** **زَيْنَانَهُ**
كَبِيرٍ **أَكْرَمَاتِ** **أَيَاغِزَهُ** **خُفَّالٍ** **كُورْسَهُ** **مَالٌ**
جَمَاهُ **عَرِيَّةٌ** **أَبْرَحٌ** **وَيَا** **خُودَانَهُ** **وَأَرَهُ** **خَادِمٌ** **دَشْنَهُ**
خَادِمٌ **كُورْسَهُ** **فَرِشَةٌ** **كُورْمَكَ** **رَاكِرٌ** **كَنْدُوكِي**
خَادِمٌ **كُورْسَهُ** **وَخَادِمٌ** **الْبَدِيلِ** **بَيْسَهُ** **أَغْلَانَهُ**
وَوَرْدَانِ **أَبْرَحٌ** **أَوَّلِيَهُ** **خُرُوسٌ** **دَشْنَهُ** **خُرُوسِي**
كُورْمَكَ **مُؤْتَمِرٌ** **عَلِمَ** **الْبَدْرَاكِرِ** **خُرُوسِي** **النَّسَهُ** **وَيَا**
طُوسَهُ **أَوْعَى** **أَوَّلُ** **أَكْرَمَاتِ** **خُرُوسِ** **طُوسَتَهُ**
أَرَهُ **وَأَرَهُ** **خَارِيَةً** **دَشْنَهُ** **خَلَايِينِ** **النَّسَهُ** **النَّوْفُومِ**

كَبِيرٍ

38

كَبِيرٍ **خُرُوسِي** **دَشْنَهُ** **خُرُوسِي** **دُوكُسَهُ** **مَالٌ** **خَافِلٌ**
أَبَهُ **أَكْرَمَاتِ** **خُرُوسِي** **نَحْلِ** **النَّسَهُ** **عُورَتِ** **الْهَرْدَالِ**
دَشْنَهُ **خُرُوسِي** **كُورْسَهُ** **عَضَهُ** **وَمُصْبَدِرٌ**
نَيْبُ **النَّالِ** **أَبُو** **بُرَيْجِي** **دَشْنَهُ** **دَاوُدِ** **بُرَيْجِي** **كُورْسَهُ**
خَارِزَمِي **وَسَلْطَنَتِ** **وَدَوْلَتِ** **وَقُوتِ** **وَبِهْرَتِ**
بُورَا **دَعَا** **دَشْنَهُ** **دَعَا** **بَيْسَهُ** **رَدِي** **بِلَا** **وَقَفَا**
خَا **جَتَا** **أَوَّلُ** **أَكْرَمَاتِ** **تَقْبِيحُوكُونِ** **دَعَا** **بَيْسَهُ**
قَلْدِ **وَعِي** **كَشِيدَتِ** **رَفْعَتَهُ** **وَرَاخَتَهُ** **أَبْرَحٌ** **أَكْرَمَاتِ**
دَعَا **قَلْبِي** **صَبَاحِ** **أَبَيْسَهُ** **حَقَّتْ** **بَوْلَتَهُ** **أَوَّلَهُ**
وَكُوكُلِي **أَبْرَحِي** **مَيْبَتَهُ** **كَلَهُ** **أَكْرَمَاتِ** **دَعَا** **قَلْبِي** **فَاسِقِي**
أَبَيْسَهُ **تُوبِيَهُ** **وَاصِلًا** **رَحَلَهُ** **كَلَهُ** **أَكْرَمَاتِ** **دَشْنَهُ**

كَبِيرٍ

بختا پايه **دولبند** دشنه دولبندن صاران
 کورسه عی اورول اول **اکر** دولبند کورسه
 دولته وعزته پيشه وايشي وکويچله رفته
 ايرينه ويکنسسه سبه کلاه **اکر** دولبند اورينه
 بر دولبند دخی صاريسه اولويغي دولتي زياده
 اول **اکر** دولبندن اورنسه اوراق سفه کيه
دوشک دوشنه دوشک کورسه عورند
اکر دوشسه عورث اله وراخته اير دوشکن
 دوشورسه عورثا بوشيه **اکر** دوشک اور
 رنه کند وري اوتور کورسه رفته ايرينه
اکر دوشکن صا شسه دخی عورثا بوشيه

دکر صومين اچسه مال وده ولته ايرينه **اکر** دکر
 صوميله غسل ايلسه صحت و سلامت بولوب
 عضه دن اماف اول **اکر** دکر صومين اورينه
 اورسه قوت و نصرت بول و دشنامه غالب
اول داغ دشنه کندوک داغ اورينسه کورسه
 برا اولويکسه اکا يقين اول **اکر** ديه سته کند
 زين کورسه اولوي و دولت و ربه بول
ديه دشنه ديه جيقسه بوجاک رته بول
 و يانمال و نافرته صاجي اول **ديوار** دشنه
 برکشي ديوان پيسه خالي ناخوش اول **اکر** ديوار
 يقوب ايرينه احر ديوان پيسه خضري ايرينه

بختار

در تحمل لاه و اصبر فان حاقبت حنيز و لاه

اکر دوشکی ضا تون السه عورت اله اکر بر
 دوشک اوزرینه بر دوشک دخی دوشسته
 بر عورت دخی اله **دوغون** دوشنده اوغلان
 طوغرسه هضه و عضة ابرسته اکر عورت
 اوغلان طغرسه خاطر برنسته بریشال
 اولر دوغون و عی اوغلان اکرک ابرسه خیر
 ابرسته و یا غصه اولر اکر بر دوغرسه ناز
 و قح اولر اکر دوغون و عی اوغلان سولسه
 عورت اله **دوغین** دوشنده دوغین خوب
 و لطیف کورسه دوشندانه برده کوره اکر
 قاری دوغین کسک کورسه مال تلف اولر

و دیکر

40

و یا کند ویه تابع اکرک کسنه اولر اکر اشاعی
 دوغین کیش کورسه مصینه و درده
 اوغاب **دیش** دوشنده یوقار و دیشلرین
 کورسه اکرک حکم ایدر اکر اشاعی دیشلرین
 کورسه دیشه حکم ایدر اکر دیشلرین
 کورسه غصیه دوشه و یا کسنه سی وقت
 ایه نونه و جماله کورسه اکر کور و عیندیه کور
دیان دوشنده دیان کسک کورسه ضایع
 اکر ایو فعل و زرنه اولر اکر فاسق ابرسه
 سوزی کجیه و ایشی کوی بغلده **دوشنده**
 دیرین خوب و لطیف کورسه در لکی رفعتله ابرسه

كسنته دك بد ناملق اولر اكر دلو اولوب
 زخير ايله بغلسلر بركشي **دوقه** دشنده
 دوقه بئك سفرايه ويا عورت ال ويا
 دوشما نر غالب اولر اكر دوقه بئوب سير
 ايلسه غصلا اولر اكر دوقه اكله قلسه
 تلو جواب ايشيه اكر دوقه بغلسه ايوكلر
 ايشيه اكر دوقه صوتن ايشسه مال بولر
دوقه قوشى دشنده دوقه قوشونه بئسه
 سفرايه اكر دوقه قوشيك توين بولر
 منعتلو اولجق سننه ال بئك **دولاب**
 دشنده دولاب دن صواچسه خديوقه مال عرق

سما دشتك في سرك اله ماته جرت توج

اكر ديني اورينه يوروسه ايشي وكوجي
 ايو اولر اكر دينن دوشكش كور مال كيه
 اكر ديننه جيا جف حال مال ايشه
بئك دشنده اونه برك كور ويا خود
 وك عورت الموق ويا دولته ورفعه
 ايرمكدر اكر دين كي كنه بئسكي وفايه
دوشلا دشنده يوري اوزينه دوشه صوا
 ايه دشما نر ال بئك ال بئك ضعيف اولر
دلو دشنده دلو اولر فائده سزيره مالن
 جرم ايه اكر دلو ايله اوزوسه ويا دلو جومر
 اولسه عواندن قومندن ويا عوان صفلو

كشودن

العزّة دار السعادة يا ابراهيم الزياره

اوله اكر دولاب يا نبيكه حتى يوف ايش اوله
 كركنه دشنه دكره كورسه اولولك اوله
 وكركنه كرسه صواتن وخصوصت وزرع
 ولا اكر دكردن اولن السه زحماله الله
 مال ابراهيم اكر بعدي او كوتسه ايشه وكوي
 سبه بندن مال ايشه دارو دشنه دارو
 السه ويا اوينه جوق دارو كورسه مال
 ايشه اكر دكرويسه فقر لغايره اكر دارو
 اكر وناشدن غصه كوره دوغان
 وشنه دوغان كورسه ايل وللايت مرثيه
 وسرورليق بول اكر دوغانله برشته اولسه

دود

دولته وعتره اولولغها ايره ويا اوغلا اوله
 داراج دشنه داراج كورسه دوشه برون
 كوزلي عورت ال اكر داراجك يورس دوشه
 اوغلا اوله دكرا دشنه دكان كورسه ريعي
 ويحني ودرلي يوا اوله دكولن دشنه دكولن
 ايدوب اوغلا سنت اليسه اوغلا سرور اوله
 اكر قرين اورسه غصه سه كيله اكر اوغلا
 اورسه مقصوده ايره اكر كندويه من وطن
 كورسك دولته وعتره ايره اكر عورت كور
 كلن اوللش اول عورت اولور اكر واروب
 قاوشدي ايه اكرام توضع اوله دشمال

دشنده و ماغی اولسه صبر اولی و یا صلواتک
 و یا برکتک دن اجماعت اولم **دولک** دشنده
 دولنگ دوشسه ماد اید و کوشسته تمام اولم
 و یا اوغارک اولم **دیو** دشنده دیوکوردسه
 جیله یاز دشنده حکم اید **دکر** دکنی دیوک
 اوزرینه غالب اولم و یسه دشنه نلرینه ظفر
 بولم **دجال** دوشنده دجال کورسه باطل
 اشلی زیاده اولم و مرام دشنه ماغل اولم
بب الة ذکر یا بیجر **دم** دشنه ذکر یا بیجر
 عم کورسه سارفت بولم و طاجی بول اولم
 و یا خود الله تعالی اطبصایه و عاید اوغل

از اعزست الحیزه مجمل کنعیک اتد نس

دشنده برکتی دشنه بولسه و یا برکتک
 و یسه خذ منکارندک منفعت کوره **الکر**
 ایشخمدن دشنه مال لورسه حرام کسه الله
 کیرم **دولوز** دشنه دولوز بنیسه یا اولم
 بولم **اکرا** اتق **حرام** مال لورسه **دوشمان**
 دشنده دشنه یله سولیش کسه دوشمان
 ظفر بولم دولتی زیاده اولم **دیزدینک**
 دشنه کورسه دیزدین غصه و فتنه جوق
 اولم **اکرا** یله کوش دیزدینسه فسق فساق
اولم دیوت دشنه دیوت السه عورت
 یا تراوشن اولم **دوشنه** مالک اولم **دماغی**

دولت

من توکل است کنی از رب اله مقصدت

ویر **زنگ** دشنه بزکشی زکا ویرنه بشارند
مشکل پیش انسان **اول زنیون** دشنه زنیون
بسته صحتت و سادمت بولد و لطیفه سوز
کرایشته **کر یاغنی** یکه و یا حقیقه سه مال
نعت صاجیب **اول زفرم** دشنه روم صوب
اجسه خجدم دیزارین کوره و فیما صبر
لغیدن **امین اول زعفران** دشنه زعفران
کورس و و کلی خضری اکا ثنائیه **کر و لیه**
زعفر بولشسه صیر فاوله **زنجیل** دشنه
زنجیل السنه و یا خود بیکه بر لاف دشنه ایل
بولوشه فایله کوره و یا خود مال **ایر کله زردانو**

دشنه

دشنه زردانو **عاجین** کورس بریقین دوشنه
مسنار ویرا ایله **زیوا** دشنه زیوا کورس عورت
مکری کوره **کر زیوا** اجسه عوغا و خصو
و نزاع اول **کر زیوا** دکرینه کورس عورت مکری
کرفنا اول **زهیر** دشنه زعفران **چمه** حرام
مال الذکریم **کر تخی** شبشی حرام مال الذکر
کیر **زیره** دشنه زیره کیر **کر** کورس کورس
امین اول **کر زره** او **دشنه** بر حاکم نصرت
بولعد و کت و صا ایره **زنجیر** دشنه زنجیر
کورس حلقک کنا هین بوئینده کوره **کر زنجیر**
اورلسته کنا توبه ایله **زندان** دشنه زندان کورس

نیمه نسیب از مال الذکریم

42

الصبر لك اجلة هذا امرنا نعمت فيك كن

قَبِيحًا اِيْدِرَا كُر زِيَادَةً كَرَسَهُ جَهَنَّمَهُ اَوَّلُ
كُسْنَهُ بَرِيْلَادَن اَمِيْن اَوَّلُ وَقُوْر فُوْر دَن وَ
عَمُوْر بَدَلَن اَمِيْن اَوَّلُ اَكْر زِيَادَةً فَوَقِفْ كُوْر
سَهْ عَضُدُ زُوْر نَا دَسْتَنده رُوْر نَا جَلَسَه
يَا دُوْشَاه اَو لُوْلُوْر نَدَن بَرِيْكَةً اَوَّلَا اَكْر قُوْر نَه
خَالِيْسَه خُوْش خَيْر وَا مَرْتَبَه بُوْلَا نَكْر
دَسْتَنده دِيْكُوْر كُوْر صَعِيْف وَا سُوْلُوْك كُوْر
اِيْسَه وَا كُوْر حَ قُوْلَا ي كُلَه اَكْر ذِكْرِيْن بُوْعُوْن كُوْر
سَه وَا اُوْر زُوْن كُوْر مَال وَا نَعْمَت صَاجِي
اَوَّلُ **يَا اَلْسِيْن سِيْجَنده** دَسْتَنده سِيْجَنده اِيْلَسَه
تُوْبِيَه كُلَه وَحَقَه قِيْب اَوَّلَا اَكْر بِيْعَبَر سِيْجَنده

٦٠

اِيْلَسَه عَمِي اُوْر زُوْن اَوَّلَا غَايِد وَصَلِيْل اَوَّلَه
اَكْر يَادُوْشَاه سِيْجَنده اِيْلَسَه اَوَّلُوْلُوْ بُوْلَه
اَكْر كُنْد وُدَن بُوِيْك كِيْشِيَه سِيْجَنده اِيْلَسَه
يَلَا دَرُوْ قَضَاء خَاطِبَت اَوَّلَا اَكْر اَخِر كُسْنَه
اَكَا سِيْجَنده اِيْلَسَه دُوْلُوْلُوْ وَسُرُوْلُوْ بُوْلَه
سَلَام دَسْتَنده بَرِيْكَةً سَلَام وَا بَرِيْسَه
بِيْشَارَت وَا سَنَلِك اَوَّلَا **سِيْجَنده** دَسْتَنده
سِيْجَنده كُوْر كُوْر اُوْر رِيْدَه اَو تُوْر وَرَفْعَه
وَرَا حَتَه اِيْر **يَا مَشِي سَنَاجِي** دَسْتَنده يَابِيْشَه
صَاجِيْن اُوْر زُوْن كُوْر صَاجِي غَايِد اِيْسَه
طَلَا عَمِي وَا عِيَادَتِي زِيَادَه اَوَّلَا اَكْر فَا سُوْ كُوْر

٦٥

لا تغير ولا ترمح في مكانك وانت تجدر في الموت

عَمَّ وَغَضَّهْ وَأَنْدَيْبَشْ زِيَادَهْ أَوْلَا كَرَسَقَالْجَنْكْ
بِرِيَارَهْ سَمَّعَ الْوَدَّ بِيَا نَمَاشَهْ غَضَّهْ دَنْ نَمَلَا
أَوْلَا كَرُوكَيْتَهْ سَمَاجَنْ يُولَسَهْ تَكْرَى مَعَالِيَهْ
عَشَقِيَمِ زِيَادَهْ أَيْدَهْ أَكْرَا وَعَلَا مَجْهَلْ نَيْكْ
سَمَاجَنْ يُولَا سُنَّتْ أَيْدَهْ سَقَالْ دُونَهْ
سَمَاقَالِيَمِ مَفُوبْ وَلَطِيْفْ كُورَهْ حَمِيَهْ
وَعَرِيَهْ زِيَادَهْ أَوْلَا كَرَسَقَالِي زِيَادَهْ أَوْلَا
أَوْلَسَهْ عَرِيَهْ زِيَادَهْ أَوْلَا كَرَسَقَالْذَهْ آفْ
كُورَهْ أَيْكَيْهَانَهْ عَرِيَهْ أَوْلَا سُنَّتْ دُونَهْ
أَوْعَلِي سُنَّتْ أَيْلَسَهْ أَوْلَا لَنْ سُرُورْ يُولَا
سَقَالْ دُونَهْ سَقَالِيَمِ تَرَاشْ أَيْلَسَهْ

بصير

بِرْمَيْبَتَهْ دُونَهْ أَكْرَسَقَالِيَمِ مَالِي مَرْبَسَهْ
بَرَهْ وَوَلَتَهْ أَيْدَهْ سَوْدْ دُونَهْ سَوْدْ أَيْدَهْ
حَلَالْ مَالِ النَّهْ كَيْرَهْ أَكْرَصِيرْ وَأَيْدَهْ مَحْتَهْ
يُولَا كَرَبِيَا دَقْلِي سَوْدْ أَيْدَهْ بِرِيَا نَمَلَا
وَإَيْدَهْ أَوْلَا كَرَسَوْدْ صَاغَسَهْ بِرَعُورِيَدَلْ
مَالِ وَنَعْمَتْ خَاصِلْ أَيْدَهْ سَوْدْ دُونَهْ أَوْلَا
وَمَلُوكُوكُورَهْ نَعْمَتْ ضَا جِيَا أَوْلَا وَوَيَا
عَرِيَهْ أَوْلَا أَوْلَا أَوْلَا كَرَبِيَا صَوَا جِسَهْ مَرْوَا
أَكْرَصُولِي قَدَّ جَاهْ أَيْدَهْ دَرِيكْ عَسْتْ أَيْدَهْ
كَيْدَهْ أَكْرَقَلْحَدَنْ يُولَا نَمَلَا صَوَا جِسَهْ
بُرْجْ وَوَرَمَتْ وَرَيْدَهْ أَوْلَا كَرَمَاقَدَلْ صَوَا جِسَهْ

46

در بیانک نمازید تا در نه صند حزب

قد حله ایتیه ابره اگر بقی صوابیسه و یا یو
 شه زخمه دوره **سئل سؤی** دوشده سل
 سؤی قی صوق ایا غصه دوشده
سوسن دوشده سوسن اولسه در کظا
 اولدیج وزجت کومه و یا خوف دیننه بقما
 ایبه **سزکه** دوشده اولنه سزکه کورسه و یا
 الهه و یا برکنه و بکر طاز مال ضاحجه اول
سیکجیل دوشده **سیکجیل** کور و اچسه
 و یا نفوذ یسه اسنا تلوح ایله حاله مال
 ضاحجه اول **سفره** دوشده سفره چمنسه
 دعوت ایله مال ضاحجه اول اگر سینه طایق

جمع

64

حج ایله **سورمه** دوشده کورنه سورمه چکسه
 سفره کورمه و ارا ب کله اگر سورمه
 الهه قدرجه الهه مال کور اگر سورمدان
 الهه دولت الهه کور **سکرک** دوشده
 اراق یزدن سکرکته برخالدن برخالدونه
کر کورکدن یخا سکرکته سارلا مالک بوله
سزجه دوشده سزجه دوزاخه دوشسه
 تر قینه عدونی قهرایه اگر یواسندن یورون
 الهه بر قشلا اولدان بر قشله الهه کور اگر سزجه
 بشورون کورسه ابر و کیشکدن سور
 اولسون اوله **سیخا** دوشده سیخا کورونک

دوشنده هر کجک بوزندن سومک اقسه اغلی
 اوله **اگر** سومکین سلسله بوزجیا اودیه **سور**
 دوشنده حولوسنده سرو کورک بر حسندار
 اوغلا **اول سینه** دوشنده سینه که السه قوبلی
 الیه کیم ویا عی اوزون اوله **اگر** سینه ایله
 اوین سپرک مال دوشوره **اگر** بر خورک
 اوین سپرک انک مال اوین سپرک کله **سینه**
 دوشنده **سینه** کورسه مال ایزمک وکیم چوقی
 اوله ویا موافقی یاز بوله **سینه** **سینه** دوشنده
 سنا یی کورسه یاد بشاهه دلالت ایدر **اگر**
 سنا یی **سینه** اولوین و دوشنده بوله **اگر**

جه دینتک فی الحیدر اقع بقبما لیلط

عورت **اگر** سچان اولدک **سینه** وانه **سینه** اولد
 دوشنده **سینه** اولدک **سینه** بر زشت عورتله
 جعاع ایه **اگر** اتدن **سینه** بر عورت اکلجا
 زوق ایه **سینه** لک در **سینه** یوز
 او عورت **سینه** اول **سینه** دوشنده
 اغز **سینه** **سینه** کرسه **سینه** بولکین
 کوجله **سینه** **سینه** **سینه** اولد
 حود **سینه** بول **سینه** **سینه** اینه
 حسود **سینه** **سینه** **سینه**
 کورمک اهل مراتب **سینه** **سینه** اقا
 اولی یاد بشاهه **سینه** **سینه** بوله **سینه**

دوشنده

اللَّهُ تَعَالَى الْكَافِرِينَ وَحَمَلَتْ وَأَوْعُولَ وَأَوْزُولَ
 عَمْرٍ وَوَلَّتْ رُوِي قَالَهُ قَوْلُهُ تَعَالَى اللَّهُ طَلَان
 عَيْدَهُ سُكُورًا **شَعْبِيٌّ بِعَجْرَمٍ** دُوشَنَّةُ شَعْبِيٍّ
 بِعَجْرَمٍ كُورْسَهُ بَرَكِيَّةُ إِلَهَ صَا نُوَابَانِ
 إِلَيْسَهُ زِيَانِ كُورْهُ **شُكْرِيَّاتِكَ** دُوشَنَّةُ شُكْرٍ
 حَقِّ حَضْرَتِهِ إِلَيْسَهُ حَقَّهُ يَقِينِ أَوْلَى عَابِدِ
 لِحِ عَمْرِي أَوْزُولُ أَوْلَى **شَهْرٍ** دُوشَنَّةُ شَهْرٍ
 كُورْسَهُ دِيخِ قَوِي أَوْلَى وَيَلَا دَلِ آمِينِ أَوْلَى
 وَمَا لَ وَرَا حَقَّهُ إِيْرَهُ كَرِ شَهْرُ خَرَابِ كُورْسَهُ
 اَعْلَمُ اَكْسِيكَا أَوْلَى **شَهَادَاتٍ** دُوشَنَّةُ شَهَادَاتٍ
 كَلْبِي كُتُورَسَ اَخِرَ وَفَتْنَدَانِ اِيْمَانِهِ كَيْدِكَ جَانِ

سَنَائِي كُورْسَهُ يَادِ شَاهَهُ خِيَمِ اِيْهِ **سُكْرِيٍّ**
 دُوشَنَّةُ سِيْجَانِي كُورْسَهُ بِرِهَادِ رِكْنِهِ اِيْلَهُ
 دُوشْتِ اَوْلَهُ **سُكُورُكُ** دُوشَنَّةُ سُكُورُكُ وَيَا
 بُولْسَهُ اِيْنَهُ مَالِ كَبِرِ **سُكْرِيٍّ** دُوشَنَّةُ سُكْرِيٍّ
 كُورْسَهُ مَا لَ جَمْعِ اِيْلِي كِيْسَنَهُ اِيْلَهُ دُوشْتِ
 اَوْلَى **سُفْرِيَّاتِكَ** دُوشَنَّةُ سُفْرِيَّاتِكَ وَفِي
 وَسْفْرِيَّاتِهِ جِكِي بَلْسَهُ اَوْلُوبِي يَقِينِ اَوْلَهُ
 اَكْرِ بَرِيْرُ دَلِ بَرِيْرَهُ سَفْرِيَّاتِكَ هَرْتَهُ اِيْشِكُ
 دُوشَنَّةُ اِنْسَانِ كَلِيْلَهُ اَكْرِ صِلَاعِ سَفْرِيْرِي
 اِيْسَهُ سَنَاءُ لِقِ كُورْهُ **بَابُ النَّبِيِّ شَيْبِيٍّ بِعَجْرَمٍ**
عَلَيْهِ اِسْلَامُهُ دُوشَنَّةُ بِرِكَلِي سِيْتِ بِعَجْرَمٍ كُورْهُ

التفاعة كثر لا يئس والصبر كعادرة الدب

اسألك ويرى ويرعدا بندان امين اول وعظي
 دختله قريب اول **شاذ اول** دوشنده نسبي
 شاذ اول نسكه اجايقين اول **د سببيله**
 شاذ اول نسكه غوخضه دن ازاد اول هر
شاذ اول دوشنده كند وايجون شناد اول
 دوشنده غوي اول ونيلغ اول ويا الله مال كيه
 وسفراينه **شكر** دوشنده شكر كوزنده
 ويا يسه نفوب ولطف جوايلر ايشه
اكر شكر خاتيه كيه يادشاهدن ايسوز
 ايشه ارجوقلوق شكر اول نسكه مال ونعمه
 يتسه **شهر** دوشنده شهر چوقسه الله مال

كه

كيه وحسته نقد ناخا بوله **اكر** شهر ايسه
 حال مال صاحبا اول **شراي** دوشنده شراي
 ايسه ديك قوي اول **اكر** شراي اجوب
 سرخوش اول نسكه اولولوق وسرورلوق
 بوله ومال ورورنه يتسه **شراي** دوشنده
 شراي ايسه الما شراي كيه فامور شراي
 كيه شراي ايسه هر قنق اندامدن اولور
 سه صحت رسلامت وراحت وينفا
 ومال ونعمت ورورنه ورسلك اول
شفا اول دوشنده شفا الو اغاچ اول ونيكود
 ساه وغا اول **اكر** شفا الو نلغ صا رويين

کورسه غصده رشاد و رشاد سناقم بشمش
 بیسه شفا و منفعت کوره اگر جهل کورسه
 و نایسه فایده لوجوا بل ایشیکه **شاهان** دونه
 شاهن دوتسه و نایسنه و ریسه اوغلا اول
 و نایر کتایله صحت ایدوب دایم منفعت
 و غیر کوره **اگر** شاهنله برسنه اولسه
 مال و بیعت صنایب اول **شهور** دوشنده
 ذکرینه شهوت کلور کورسه الیه مال کیر
اگر شهوتی از کلسه فایده سزجواب ایدر
اگر عورت له جامع ایدوب شهوتی کلسه
 دنیا از و این برینه کنوره **اگر** خرنسک

ملا

مالین بیسه **شیطان** دشمنه شیطان کور
 که مکر و جیاله قلیج دوشان اول **اگر** شیطان
 صعیف کوره نفس اولده و دین قوی
 اول **اگر** شیطان اولدورسه حکیم اول
 کینه دین فور تلش **اگر** شیطان
 اجدوب زحمت و ریسه بوکینه صا
 خردن اول دشمنانه ظفر بول **بب الصام**
صالح بیخبرم دوشنده صالح بیخبرم
 کورسه فتنه و دعوی و خصوصت و نزاع
 اول اما کیر و نصرت و قوت بولوب
 دوشمنانه ظفر بول **صلوات** دوشنده محمد

ان صبرتم منو جزيل الصابرين

رُوحيون صاوت كتورسه مال ونيغت
 ووج وبله رَد قضا حاجت بوله **صراط نور**
وي دوشنه كند وفي صراط اوزرينه بوله
 زر كورسه ايشه وكوجي اچله وطرعي
 يوله اوله **اصراط** اوزرينه دورر كورسه
 برضرب ايشه اوغايه **اصراط** كورسند
 دوشنه غي وغيصيه دوشنه **صباح** دوشنه
 صباح اولش كورسه مال ونيغت وراحت
 ونيشا زلوق كوره **صدق** دوشنه صدقه ويره
 حقله امين بربيه كوره وصاد قلدان اوله
اصراط الهه برخوش كينه دل مال ونيغت

صبر

صاچره اوله **صفحه** دوشنه كند ويره صفه
 اوزرينه اوتورر كورسه دولته ونيغت ايره
اصراط ايشه عورت **اصراط** ايشه
 يوگسك كورسه اولوق بوله **اصراط** ايشه
 خراب كورسه عكس بغير ايره **اصراط**
 دوشنه صندق الهه مال ونيغت ورفعه
اصراط ايشه الهه في صندق الهه اسبب وار
 ايشه عورت اونيا عورتند الهه
 مال كيرع **اصراط** ايشه برصدق ونيغت
 كورسه عورت خايله اوله **اصراط** ايشه
 صرافه كورسه دنيا ايشه مشغول اوله

اذا سافر فاصبر طاقا وهو الراحم

صا طريح دوشنده صا طريح او ينسه باطل
ايشه مشغولا اوله اكر وينموج اجون ديرد
معروله اوله اكر كنه اكا صا طريح وزيسه
انوك حقه ياران سوز سوزيله ويا
خصوصت اوله **صا صيرفا** دوشنده بركش كندي
صيرف كورسه انوك حقه ايو صواب ايله
اكر صيرف اولوب بريري قنسه بوكشند
حقه ياران جواب ايله ل ويا حود زيا
اره **صورت** دوشنده صورتي منور اولطف
كورسه دينه ثابت قدم اوله ووع ينسه
قولتغا قنبارك الله احسن الخالقين

بوعز

صيقال دوشنده قلع كي وسكوب وبيبه كي
ويوشن كي صيقال ايلسه بادشا خلق و
سرورلي بول **صا بون** دوشنده صا بون
جوج اولسه انه مال كير اكر كوكلكي صا
بوناه يوسه صحت وسلامت وشانلي
بول اكر صا بون يسه حرام ننه الت كير
اكر صا بونيله اله يوسه مشا زاعه وراحه
يشه **صوغان** دوشنده بيشي صوغان
يسه منفعت كوله كوجك صوغان ايسه
عيبت سويلك ويا برنسيه پينيات
اولي ويا حرام مال بول وبقته يشه

53

صبار رُسْتَا ف دوشنه صرْمِيَان السه الله
 مَال كِيه وِيَا رِي شَوْت اليجي اَوَا مَسَا نَمُو دوشنه
 مصحف وَيَا كَيْب صَا شَسَه دِي نِي خَقِير
 دوشنه نَعُوذ يَا لِه اَكْر اَسْتَب صَا شَسَه مَنَه
 عَنَه وَا حَتَه اِيَه **صوف** دوشنه بِي كِي شِي
 صوف كُو رِي سَه يَا دِي شَا ه قَوْمَدَان غَضَه
 كُو رَه اَكْر صَوْ قَدَان اَلْمَا لِي نِي ك بِي رِي دُو شِي
 سَه بَر خَسْتَه لُو يُو قَسُو لُو كُو رَه اَكْر حَل
 اَتَا مَلِي دوشنه سَه هَا لَك اَوْلَا يَا ب
الطيار طَعَام دوشنه طَعَام بِشَوْر سَه غَرِي غَه
 اِيَه اَكْر يُو قَسُو لُو طَعَام وِي رِي سَه يَا لَت

سوزان

سوزان كَرْدَان اَمِي ت اَوْلَا اَكْر طَعَام ك لَدَان
 وَا رِي سَه نَشَا دَان كُو رَه اَكْر طَعَام ك لَدَان
 يُو تَسَه غَضَه كُو رَمَك وِيَا شِي كَلِي رِي اَوْلَا
طاع دوشنه طاع كُو رِي سَه وِيَا كُو لَك سِي
 كُو رِي سَه خِي رُو ت اَكْر اَطَا ج كُو لَك سِي كُو رِي سَه
 دَكَلْدَر **طيار** دوشنه جِي دِي طِيَا و السه
 هَا د اِي ش اَلْمُو وِيَا عُو رْتَدَان هَدِيَه اَوَا طَا س
 دوشنه يَكِي طَا شِي السه قُو لُو اَوْلَا اَكْر
 كِي سَه اَكَا طَا شِي اِي لَه صُو وِي رِي سَه اَوَا لُو
طوطي دوشنه اَوِي تَه طُو طِي كُو رِي سَه وِيَا
 كِي سَه وِي رِي سَه اَوَا لُو قُو لُو قُو لُو وَا و شِي اَلْمُو

54

ویا خود و ترا و غارنای کجایم ایبه **طلا ورس**
 دوشنه طاووس کورسه کور طوعورت اله
 ویا قر او غارنای اله از کلن کورسه یا رشا
 هدا منفعت کور **طورنا** دوشنه طورنا
 طوشنه بر یوقسول کجی ایله دوست اول
اکر سسه قدر خجده ایله مال کیره **طوشنان**
 دوشنه طوشنان طوشنه ویا کجی ورسه
 عورت اله **اکر** طوشنان اریا سسه عورت
 مالندن ایله کیره **اکر** طوشنان ایکی طو
 سسه غصده **اکر** طوشنان یا نور کورسه
 کور کجی دلد کجی بول **طنبوره** دوشنه طنبوره

مخلای

چالسه غصده **اکر** اوزنی ایستسه فایله
 جواب ایشنه **طنبور** دوشنه طنبور سیر
 کورسه عورت دلیه **اکر** طوبقه یا پشه
 عورت اله **طشاق** دوشنه طشاقین بولک
 کورسه او غارنجقاری جوق اول **اکر** طشاقین
 قویاروب یا نانه اشسه او غار اول **اکر** طشاقین
 درسیم یوزسه برستند کور او غار **اکر**
 طشاقین طوبوق غریسه او غار و قیری
 سبندن غصلا اول **اکر** او غار بوغسه حر
 مددن دوشنه **طباق** دوشنه طباقلق
 ایسه مسال نلک خیرین دلیه ویا خود دلیه

مبرات كبره **طهارت** دوشنده طهارت اسمه
 كناهنه توبه انك ويا غصدا تورتلوق
 اول ويا خود ايواريشنه عيت ايه **طاش**
 دوشنده طاش المسه بادشا هدا غرت
 ايه **اكر** طاش پاره لسته عورتلوق انشه
كوره **طاعون** دوشنده طاعون كورسه بر
 شهره طاعون كلده شهره صواش دوشه
 ويا بادشا هدا جوره كوره لراقا طاعون
 كورن كيشه مال وبعثت بول و دوله ايه
طوز دوشنده طوز كورسه حال مال بول
اكر طوز كورسه رحمة الله مال كبره سويته

۲۰

باب العيون عزرايل دم دوشنده عزرايل دم
 كورسه خوب صورتله اولدوك وقت انا لله
 كيه **اكر** كورسه جابن الردي عري اوزون
 اول **الرحمن** صورتله كورسه توبه واستغفار
 ايه تا اجا ايردوك وقت انا لله كيه **عيسه**
 دوشنده كيشه بغير دم كورسه مبارك
 مسقر ايه ويا خود الله تعالى اكا بصندار
 اوعل ويره ماله وبعثه اريشه **طام** دوشنده
 عالم كورسه حكت و سارامت و نشا ان كوره
عش دوشنده الله تعالينك عزيق كورسه
 و توبه و عزت و دولت بول **عصبا** دوشنده

عصا كورسه قوت و صرت و شمانه ظفر
بول ك الزنه في عصا الكاجواب ايسه و غل
اول ك كند و بي اورون عصا ك كورسه
اجا يقين اول عورت و زنه خوب بوزلو
عورت كورسه وجه يتشه ك زرقاشه
مال دنيا اجون غصه جك ك عورت الز
طوبن كيسه صالح ايله غايد و زلفه و صا
ح اول ك يوز سز ايسه شري و فسناي
ارتر و ياد و نيا لك اينه كير ك قوجه عورت
كورسه اينه زخمه مال كير ك يوطو عورت
كورسه نينو ايلسه او غل اول عود و زنه

عود

عود اغا جي كورسه ياديشاه قبلدنت
جشيشي كوره ك ريسه تكري تغالي بولنه
مال حج ايه ك كند و يد عود نوود و دره
ايلو كاه خونشلق ايله اكلنه عيمر و زنه
عيمر كورسه بر اولو كيشيدن فانه كورمك
و نيا او غل اولو و نيا مال اجا جي اول عقيف
دورنه بز كشه نيك عقيف اولسه بر صغ
كشيدن فانه كوره و نيا خود ايله مال
كير ك كورسه عقيقه نيا اولدي خون
تغلا ظا بر او غل و ير ك اول سببدان بولك
بول عقيب دورنه عقيب كورسه سول كيشيد

افضل الاموال في نصف النجاسة فان لم يسر

دَلَّالَتِ اَيْدِيكَ حَلْفِ اِرْدِجِه حَيْلَه وَمَسْلَمَه
 اَيْدِيكَ اَوْلَا اَمَّا اَوْلِيَه عَقْرَبُ كُوْرَسَه يَفِي
 كَسْتَدَلَه وَوَسْمَانِ اَوْلَا اَمَّا عَقْرَبُ اِحْسِيَه
 دُوْخَانِ اَوْلَا اَمَّا اَوْلَا رَسَه خَوْفُ
 وَطَيْفِدُ وَوَسْمَانِ زَبُونِ وَحَقِيْرًا اَوْلَا اَمَّا
العَيْنِ غَلَا اَيْتَاكَ دُوْخَانَه كُنْدُ وُزْبِ عَزَالَه
 وَاوْرُوْ كُوْرَسَه نَكْرِي تَغَالِي خَاصِلُ نَدْنَه
 اَوْلَا وَعَيْنَا لَلْمَنْ نَشَاكِرُ اَوْلَا اَمَّا غَزَايَه وَارْ
 دُوْعِيْنَ يَرْدَه كُوْرَسَه كَرَا خِرْطَلَه بُوْنِي اَوْلَا
 كِتْسَه عَمْرِي اَوْزُقْلَه اَوْلَا وَالْمَه خَالَالُ مَالُ
 كَيْسَ غَايِبُ دُوْخَانَه بِرِكْمِيْنِكَ غَايِبِدُ كِتْسَه

ط

58

كَلْسَه نَشَاذِ لِيْ خَيْرِي اَوْلَه وَاَيْسَه وَكُوْبِيْ اَيْجِه
 وَيَلْخُوْدُ اَنْوَاكِ اَيْجُوْنِ مَسْفَعُوْلُوْ جَوَابِلَا اَوْلَه
غَسَلُ دُوْخَانَه غَسَلُ يَلْسَه دِيْ قُوِيْ اَوْلَه
 وَكُنَّا هَدْنُ خَالَاصُ اَوْلُوْبُ عَمْرُ وَعَضُّه بِيْ
 كَيْدَه صِيْحَتُ وَسَلَامَتُ وَنَشَاذِ لِيْ وَرَفِيْعَتُ
 بُوْلَا اَمَّا اَيْسَه صُوْبِلَه غَسَلُ يَلْسَه كُوْبِ كُوْرَه
غَرَفِ دُوْخَانَه اَرْبِيْ صُوْبِيَه عَمْرِيْ اَوْلَسَه مَالَه
 وَرَقِيْقَه اَيْرَه اَمَّا بُوْلَا نَفِيْحُ اَيْسَه حَرَامُ مَالُ
 بُوْلَا وَيَا بَرَّ يَادُ وِنَشَا هَدْنُ نَظْمُ كُوْرَه **عَمْرِيْ**
 دُوْخَانَه عَمْرَاصُ اَوْلُوْبُ دَمْرَه دَالُوْبُ اَيْجُوْ
 وَيَا خُوْدُ دُوْخَانَه چَقْرَسَه دَلَّالَتِ اَيْدِيْكَ عَمْرِيْ

اَوْكِرَةٌ وَاللَّهِ مَا لِكِرَةٍ وَلَا خَوْفٌ بِرَحْمَتِكَ أَرَاغِبًا
 أَوْ لَا يُبِي الْقَاءَ فِرْيَشَهُ دُونَهُ فِرْيَشَهُ كَوْنًا
 مَغْفِرَةٌ وَرَاحَةٌ وَأَمْنٌ أَوْ لَا وَأَوْعَلٌ وَمَالٌ
 بُولًا أَوْ فِرْيَشًا فَلَا سَلَامَ وَبِرْسِهِ أَيُّ جِهَانَهُ
 بِلَادُونَ أَمِينٌ أَوْ لَا وَجِبَتْ أَكَا مَيْتَرًا أَوْ لَا أَوْ
 كَوْرِسَهُ فِرْيَشًا كَوْنًا أَوْ لَرْدِي مَسِيًا نَدَى
 نَصْرَتٌ وَكَأَفْرَارَهُ هَرَبَتٌ أَوْ لَا فِرْلٌ دُونَتَهُ
 فَبِلَهُ بِنْسَهُ بَرَاوُلُو كَسِيَهُ غَائِبٌ أَوْ لَا فِرْلٌ
 أَوْ بِنْسَهُ يَادِشًا هَدَانٌ مَالٌ وَبَعَثَ صَاحِبَهُ
 أَوْ لَا كَرِ يَادِشَتَاهُ فَبِلَهُ بِنْسَهُ أَيْلٌ وَلَا آيَتٌ
 ضَاحِحَةٌ أَوْ لَا فِرْلٌ أَوْ لَرْدِي يَادِشَتَاهُ يَوْفِيًا أَوْ لَا

فِرْلٌ

قَالَ دُونَهُ قَالَ أَجْسَهُ أَيُّشَهُ وَكُوْجِي أَجَاهُ
 وَبَا عَوْرَتٌ أَلَهُ فَلَوْرِي دُونَهُ فَلَوْرِي كَوْرِي
 وَبَا نَارِي قَوْتٌ أَوْ لَا وَبَا عَا دُونِيهِ وَبَا
 أَوْعَا أَوْ لَا قَوْتٌ دُونَهُ قَوْتٌ كَوْرِيهِ نَفَادٌ
 لِقَدَرٍ أَوْ قَوْتٌ طَوْتُوشَهُ أَلَمِي أَيُّشَهُ عَوْرَتٌ
 أَلَهُ رَاحَتَهُ وَرَفْعَتَهُ أَيْرُ أَوْ قَوْتِي سِينٌ دُونِيهِ
 سَهٌ طَارَلِي وَغَضَتَهُ كَوْرِيهِ فِقَهُ دُونَتَهُ
 فِقَهُ أَجْسَهُ كَبِيكَ كَشِيدَتِي مَسْفَعَتٌ كَوْرِي
 أَوْ لَا أَجْدُو كَوْرِي دُونُ كَسِيَهُ زِيَادَتِي أَوْ لَا أَقَافِيهِ
 أَجِيكَ بِيَانٌ دُونُ أَيْلَهُ مَجْبَا أَمَّا أَوْ لَا أَوْ لَا
 كَنَدُودٌ أَوْ لَوُ كَشِيدَتِي خِيَمَتِي أَيْرُ فِرْيَشَتِي

در ضمن نامه عبود از رزق ضی بالعبود الحمد

دوشننه فندق فسدق السه خجیل کبیلر
ایله اورتاقه اورمال خصیل ایله اراجی
فندق اولورسه صواش اول **دوشننه**
دوشننه یا پسه اوشننکی ارتت ارفوشنه
امک بشورسه روز زیاده اولد ارفوشنه
اودی سوبوشنه عورت اولد ارفوشنه
ایشه وکوجی اجهله ارفوشنی ویزان کورسه
عجده نقصان کله **دوشننه** دوشننه
کورسه هر بیزنه کورسه اول برده شبع
حکمی ضعیف اول **دوشننه** قاضی دوشننه
قاضی کورسه باری تعالی به حکم ایدر ارفوشنه

کوردوشی

کوردوشی قاضی کورسک دوشننه و سارمقی
و اراپسه ایشه وکوجی اجهله قوت و نصرت
بولد ارفوشنی غضب اوزینه کوردوشنه
قومندان عورتل و حرمت و عت صاحبی
اول ارفوشنه و قفنان کیسه کنه عرتت و
و دولته ارفوشنه **دوشننه** دوشننه قوشننه
قوت و نصرت بولد دوشننه غایت اولد
و یا الله میراث کیم ارفوشنی قوشننه
قوشننه عرتت و ورینه یشنه و عرتت
دخی زیاده اولد ارفوشنه ایله قلیج و یا
بر سارم قوشننه دوشننه کورسک قوشننه ایله

لا تدرج مكالمة في هذا الكتاب

أمّا قوشا عن قوشا منه ميراث المومنة
 ويا عورت المومنة **أول قريح** دوشنه قريح مومنة
 دوشا منه قوت ونصرت بوا ويا عورت
 ال ويا اوغلا **أول قريح** اياه برتسنه خالو
 كسته هير حك ايدن **قريح** يا سينا كورسه
 اوغلا **أول** اما چا هيل **أول** **قريح** اصاقوشه
 هيبت صاحب **أول** وسوزي **قريح** الكي
 كي قريح صونسه مغول **أول** **قلاق** دوشنه
قلاق كورسه ياوز سنسردن اميرن
أول **قلاق** كند ورضا سبيله يره قوشه
 برا ولو كسته اياه دوشت **أول** **قريح** دوشنه

قريح

قريح كورمك برتسنه اياه چمك **قريح**
 قريح كوروب اياه يا تسه حال مال يمشه
 قريح وغلان اياه يا موت مراده ايرسه دوشنه
 ظفر بول ورتبه سي زياده **أول قاش** دوشنه
 قاشي بولو ريجه كورسه ديني اجنه تام
أول **قماش** اعش كورسه بوضع كورسه
 ومسكني زياده **أول قورلا** دوشنه قولانه
 كستر قري **أول** ويا عورت صير **أول** **قور**
 لاغنه التوندن وكومشدن كور كورسه
 دورت قري **أول** **قورلا** قري بوزن كورسه
أول **قورلونا** دوشنه اياه قولوغنه

61

قصه فی سبب نماز است و از سبب نماز است

طوبیسه دو شجای قور قور سندان امین اوله
اگر قور تو غنی فالو کورسه بورخلو ویا صورا
اوله اگر قاپون کیدرکه صحت و سار صت بوله
اگر قور تو غنی یاش بزکی سنه چقسه
مال نقضا نلق ایرینه **قرنی** دوشنه قرین
بیوت کورسه او غار ناری جق اوله و مال
زیاده اوله اگر قرنی شیند یسه فالدار اوله
اگر قرنی برلیسه مصیبت ایره **سوق**
دوشنه تسوغنی فالو کورسه عورتی لوجد
غضالو اوله اگر تسوغنی فلینز کورسه غصسه
کیله اگر تسوغنی یاش بزات نسنه چقسه

۶۲

۶۲

بج و سخت کوره **قصب** دوشنه قصب
کورسه مالک الموت حکم ایله اگر خاله ویا
برآوده قصب کورسه اول برده اوم اوله
اگر قصب اولسه اولو قسنا دایله صدقه
ویرمک کدر تا کربلا دن امین اوله **قریان**
دوشنه قیون بی و دوه بی قریان ایلسه
قول ازاد ایله ویا حجه کیله **قیون** دوشنه
قیون کورسه غنیمت تا کورسه ضاری
قره قیون واریسه دلالت ایدرکی بتمک
برج سبب عیدن اوله اگر قیون بغال لیب
اشن یسه عورتی ما لیب یسه **قوری** دوشنه

جد ۱ ذریعہ و اصبر تا لکھو نصرت

قوزینک اذکن و دیشی سین کورسک
اوغلا و قیری حکم ایدر اگر برکسنه توری
ای بیسه میرانیکه اگر توریسین بغالسه
اوغلا صراف اول قتر دوشنه قتر بیسه عدو
سبه شرنین امین اول و یاسفرایه اگر قتر
السه بودی عین در قسراف دوشنه قتر
بیسه بر ایو کر کلورین دن قیر الکر بندوی
قسراف توتلایسه بر عورت کر اوغلا اول
اگر قسراف سویریا اچسه مال ورورنصا
اول قول دوشنه قول کورمک اورنعه
حکم ایدر اگر قولی تطیف کورسک دوشناری

الکله

63

الاسنه واحنه و رفعته ینشه اگر قولین
قلا کورسه بوجک سبندک غصلوا اوله
قاز دوشنه قاز کورمک نعدرا ایتین
بیسه الیه مال کیرن اگر قرالسه عورت
ویا قر وشی الکر قازا وازین ایشنسه غظه
قر اوزوم دوشنه قر اوزم بیسه بر عورت
سبندک الیه مال کیرن اگر قره اوزوم صون
اچسه و اسرک حرام مال بول قبا قوشنه
برکبتن قبا بقیش کورسک دخی اوغلا اول اگر
چیکک کورسک دخی اوغلا و قیری اول اگر
قبا بیسه حکمت و سلامت ورورنصا اول

قارون دوشنده قارون السه ويا خود بيه
 عورت يا برشنه انه كير **قارپوز** دوشنده
 قارپوز كورسه غصده **كردپوزي** كسته
 سارمت ورتان لوي اوله **اكر بيه** فائده اولد
قوز دوشنده قوز كورسه غصده **اكر اناجي**
 كورسه يا كيشيه **عكر ايدرا** قورزي بيه
 فائده **درا** بيشل قابو قوز كورسه صود
قان دوشنده بوزنده قان افسه زياتر
 ايريشه قان يورودي كورسه **رتفنا** ايش
 ايد **اكر** قان ادرسه غصه سي كيه صالح بيه
اكر فاسق ايسه ادره سقر بيه و مالي كيه

دوشنده

قوسته دوشنده قوسته بورجه اود ملك
 ويا مالندك ايلق ويا برشنه غصه بگل
 اوله **اكر** بلغم قوسته صيرف اوله **اكر** قوسته
 زياتر اوله **قير** دوشنده قير قازسه كدويه
 اوله **اكر** اوله ايجون قازسه دوشونلغ
 دوشه **اكر** كدوي قير قويسلر سقر ايله
 ويا زياتر **قويلر** **اكر** قير اعلق زياتر
 ايسه زياتر اهلله شفاغت ويا مسنا
 اوله **قيامت** دوشنده قيامت قوينس نور
 رنج ورحمت **قور اوله قيش** دوشنده
 قيش ايا صله قاز كورسه مالدر **اكر**

ایمانده کورسه غصده قوم **دوخته قوم**
 کورسه مال را قوم اجنه کتسه برایش
 اولاد زخم کور **کر قوم** یسه مال و شره
کر اجنه یاشسه منفعت کور **قوراد و سده**
 قیودن قوروا یله صوچیفارسه اجسه
 عری اولورون اولوروز صاحب اول **کر**
 قیودن صوچکر کن قوروا سده اول سسه
 برمال اول کر اللدک حقه **قوروان دوخته**
 قوروا چوق اولسه الیه مال کرم و روز
کرم کر قوروان السه عورت **ال قفس**
 دوخته بیل واکا بکر بر سسه قفسه قور

کر قوروان

بر مظلومه ظلم ایبه **کر قفسدن بر سسه**
 ازا ایلسه بر مسکینه خیر و سنانا
 دونا **و حجه** دوخته اولیه **و حجه** کورسه
کر اول بر سینه و حجه اول سسه کورسه
 اول بر سسه **و حجه** اول **قوربعاً** دوخته
 قوربعاً اوله وکره بر مقصد عورق قور
 ایبه ویا بر ظاهر کیشیک مالیش یسه
قوربعاً دوخته قوربعاً کورمک حلیم
 وایو حوینو کیش اول **کر ای یسه** منفعدن
قوربعاً دوخته قوربعاً کورمک متکبر
 و دوخته ایبه حکم ایله **کر قوربعاً** سویدین اجسه

رَحْمَتٌ وَغَضَبٌ كَوْرَهُ **اَلْ** قِيْلَانِ اَوْلَادٍ وَّرِسَالَةٍ
 دُوْنَهَا فِي مَقْهُوْرٍ اَوْلَادٍ **دُوْرَتٌ** دُوْنَهَا دُوْرَتٌ
 كُوْرَهُكَ ظَالِمٌ كَيْفِيَّةً حَكْمٌ اَيْدَانِ **اَلْ** قُوْرَةِ بَيْتِهِ
 دُوْنَهَا فِي رِيْطَا اَوْسْتُوْنِ اَوْلَادِ **اَلْ** قُوْرَةِ اَوْلَادِهِ
 دُوْنَهَا فِي تَهْرِيْدِيْنِ **اَلْ** سُوْبِيْنِ اِحْسَانِ خَلْقِ
 اِرْسَانِكَ يُوْرِي صُوْبِي كَيْلَهُ **دُوْرَتُوْنِ** دُوْرَتَهُ
 دُوْرَتُوْنِ كُوْرَهُكَ خَيْرِي وَمَنْفَعَتِي يُوْدِي
وَرَعْلَهُ دُوْرَتَهُ فَرَعْلَهُ دُوْرَتَهُ قَاوِشِ اَلِه
قُرَيْشِ دُوْرَتَهُ قُرَيْشِ كُوْرَهُكَ عُوْرَتَهُ حَكْمٌ اَيْدَانِ
اَلْ كُرَيْشِيْنِ اَوْرِيْنِهِ قُرَيْشِ كُرَيْسَهُ وَطُوْسَهُ
اَلْ كُرَيْسِيْنِ عُوْرَتِ اَلْ دُوْرَتِشِ دُوْرَتِي وَارِسَالَتِهِ

اَلْ

اَلْ قُرَيْشِيْنِ اَوْلَادِ رِسَالَةٍ دُوْرَتِ اَوْلَادِ دُوْرَتِي كَيْفِيَّةً
 اَيْدَانِ دُوْرَتِهِ **اَلْ** قُرَيْشِيْنِ يُوْرِيْنِ بَيْتِهِ رُوْدِ
 نَسْتِهِ يَا وَاوَلِيُوْا اَيْدَانِ **اَلْ** قُرَيْشِيْنِ اَوْلَادِ وَّرِسَالَةٍ
 يُوْرُوْرِيْنِ طُوْسَهُ خَيْصَلِيْ اَوْعَلِيْ يَانِيْنَهُ
 دُوْرَتِهِ قَدَحٌ دُوْرَتَهُ قَدَحِ السِّهَةِ قَوْلُوْعِي
 اَلِهِي كَيْفِي **اَلْ** قَدْحِيْنِ صُوْبِيْنِهِ قَدْحِيْ
 جَمْعٌ اَوْلَادِيْ قَاوِشِيْنِ مَا لَمْ حَاَصِلِ اَيْدَانِ **اَلْ**
 قَدْحِيْنِ صُوْبِي جِلْدِيْ دُوْرَتِهِ اَوْعَلِيْ اَوْلَهُ
اَلْ قَدْحِيْنِ بُوْلَاغِيْ صُوْبِيْنِهِ رِيْحٌ وَرَحْمَتٌ
 كُوْرَهُ **قَيْرِيْنَا** دُوْرَتَهُ **قَيْرِيْنَا** كُوْرَتَهُ اَمَانَتٌ
 صَقِيْلِيْ اَوْلَادِ **اَلْ** قَيْرِيْنَا سِنَتَهُ صُوْبِي كُوْرَتِهِ اَلْجِرْمُ

مال کیم **باب الکتاب کعبه** دوشنده کعبه
 کورسه صحت و سلامت مال و نعمت اوله
 اگر کعبه طواف ایلسه دینی زیاده اوله
 و دولته و نعمته ابریشنه **اگر کسی** دوشنده
 الله تعالی نیک برادری کورسنی کورسه
 دولته و عزت ابریشه **اگر** کندوبی کورسنی
 اوزرنه اوتورز کورسه **ایکجه** ننه عزت
 اولر و نیا دیشا هلقی و سرور لوق بولور و نیشنه
 عزت و ولایت اوله **کورسنی** دوشنده کورسنی
 کورسه غالمه و نیا دیشا هلق حکم ایدر
اگر کورسنی اگاسجده ایلسه نیا دیشا هلق

تذکره

و اولر لوق دولت و عزت بولر **اگر** کورسنی
 ایدر نبعین کورسنی براندیشدن خالص اولر
اگر کورسنی طولو نسه و نیا قرسه نیا دیشا
 بلاد و رحمت کله **اگر** کورسنی ایتسینی کورسه
 نیا دیشا هلق ظلم کورن **کورسنی** دوشنده
 اولر قات کوی کورسنه **اگر** ایتسینی اولر **اگر**
اگر ایتسینی قات کوی کورسه **اگر** ایتسینی اولر **اگر**
اگر ایتسینی قات کوی کورسه عزت ابریشنه **اگر**
 دوشینی قات کوی کورسنه سلطان نبعین
 اولر **اگر** ایتسینی قات کوی کورسنه قورقوبه
 نسه **اگر** ایتسینی قات کوی کورسنه دولته

ابريشه **الربيعي** فانت كوكبي كورسه عالي و
 نعتي وعزتي زياده اول **الكوطر** جوسين
 اجيق كورسه حاجي روا اول **الكوثر** ووزنه
 كوتل كورسه ازينه كوتل مبارك رفعت
 اول **الرشنيه** كوتل كورسه اوغلا ننت
 ايله **الريكتنيه** كوتل كورسه برتنيه بو
 يانه دور **الريكتنيه** كوتل كورسه رسول
 الله عم دوشنله كور **الريكتنيه** كوتل
 كورسه دوكون ايله **الريكتنيه** كوتل
 كورسه خلعت كيه **كتيب** دوشنله كت
 اوقسه ظاعت وعبادت ابي اول **الريكتنيه**

كيتا

كتب بولسه اوغلا اول **الكتا** بن كوتل
 بيتا اول **الكتب** وقرلين اغزنيه برسه علم
 حاصل ايله **الكتب** دوشنله كريك كورسه
 صر اول **الكوثر** كريك اغزنيه كورسه
 جرد **الكوثر** دوشنله كورته كورسه بين
 اجنه صادق اول ونا اوغلا اول ويا برتنه
 شاده اول **الكوثر** كورته كورسه بدعت
 ايش اول **الكوثر** كورته كورسه ايك بوزلو
 كيشيه دوشنله اول **الكوثر** اغزسه
 صر اول **الكوثر** كورته كورسه اونه درلك
 اوليه **الكوثر** نوك كورته چقارسه

نوض اکروا، ایتیت رازیه، حاجد رازیه

کند ویر تابع اول برکینه بس اول کوزسین
دوشنه کوزسین کورسه کند ویرام ایچی
اول ویا دینی از غلغنه حکم اول کوزسین
دوشنه کوزسین بیوک وایس کوزسینه دینی
طرف صقلتی اول کوزسین دوشنه کوزسین
بیوک کوزسینه هلا وروزی زیاده اوله
اک کوزسین داک کوزسینه یوقسول اول
کوزسین دوشنه کوزسین اوزرینه اول
سه دولته وقرینه یول کوزسین دوشنه
کوزسینه کوزسینه عصلو اول کوزسینه کوزسینه
عصلو اول کوزسینه کوزسینه خورش چفسه

کوزسین

سار متاک وشتا ذلق یول کوزسین دوشنه
کند ویرش کوزسین اوزرینه دور کوزسینه عصلو
اول اک کوزسین اوزرینه یورویوب کوزسینه خراب
ایسه اوخرایه اک کوزسینه کوزسینه کوزسین
ایسه انسا اول کوزسین دوشنه کوزسین وایسه
وارد وکی کوزسین قویج بلسه اشنا اولسه
بلد وکی کوزسین دن فایله کوزسینه ومنفعت
کوزسینه اک کوزسینه واروب کوزسینه کوزسینه دولته
ایره کوزسین دوشنه کوزسین کوزسینه صواش
وخصومت اول کوزسینه کوزسینه کوزسینه
ایینه ای کوزسینه کوزسینه کوزسینه کوزسینه

طاجسته دوشته زردل بر دم ايلك كور
كول ياغ دوشته كول ياغين اچسه صحت
 سالامت بوله و عا خلا صلايه **كول بشلر**
 دوشته كول بشلر يسه مال و بخت و روز
 طاجب اول **كشور** دوشته كشور يك
 متعند ر ارك چيك يسه ياز سور لر ايشه
كسانه دوشته كسانه يسه لطيف
 سور لر اول ارك چيك يسه خير يوقدر
كراس دوشته كراس ثانه يسه ميزان
 مال اليه كير ارك يراين قوسين يسه و عو
 و خصوصت اول **كك** دوشته كك كور يسه

نونه

ققه اير قزلق اول **كبيج** دوشته كبيج
 كور مارك حرام مال و بيلو ايئين و يرام سور
 اول **ككورت** دوشته ككورت كور مارك صير فر
 لوق اول **كافوري** دوشته كافوري كور
 مال ذرا اول **كلاغد** دوشته كلاغد كور مارك
 مال اول ارك **كلاغد يسه** برسته اليه كير
كفين دوشته دري ايجولا كفين السه صوا
 و خصوصت اول و يا عجي اورولا اول **اكر**
 كفن كيسه طاز لوق كور **كورك** دوشته
 يك كورك كيسه عورت له اوصور كورك
 كيسه بر دكسي عورت له **كجه** دوشته

22

طوئسه يتلو كيتاه صحت ايه **اگر** رنكلاه
 كورسه عر قومندان كنه نه حك ايدر
اگر كس دوشنه كرس كورسه اولونلطا
 نره حك ايه **اگر** كسه ينسه سفريه كيني
 دوشنه كيم قلسه عورت الموه دولت
 رفعت بوله **كبه** دوشنه كبه كورمهك بر
 ايته اوله اول ايشدن زخت وخت
 كور عورت كندوي كبه كورسه ايدر
 ايره **كله** دوشنه طيد بولسه بريش
 ايجون تديري ايو اوله **اگر** صقاع اياه طيد
 اجمعه جهدا ايلسه وناوخلان الله **كل**

كجه كورسه اكرسيه كجه كورسه منفعد
 بر كسنه حك ايدر **اگر** دوشنه جي كورسه
 بر ختم بسندان فائده كور **كيك** دوشنه
 كيك دوشنه عورت **اگر** كيك بوغلسه
 قيز اوخلان **اگر** كيك اتق بيسه بر عورت
 مال ييه **كلب** دوشنه كلب كورمهك قوي
 دوشنه حك ايدر **اگر** كلب حملاه ايلسه دو
 شندان قورقور واردر **اگر** دوشنه
 كوي كورسه يرم چيسه چون دوشنه
 حك ايدر **اگر** كوي طوئسه ايشواصل
 دوشنه **اگر** صحت ايه **اگر** رنكلاه دوشنه رنكلاه

طوئسه

كَهْلَهُ كُورْسَهُ اَوْعِيَا اَوْجِدُنْ وَيَا نَعِيْسَهُ اَوْجِدُنْ
دَارِ الْغَيْدَانَ غَضَّهْ دَوْشَهْ اَكْر تَبَلُو كُورْسَهْ
بَعْتْ وَرَفَعْتْ صَابِجِ اَوْلَا كَلَا فَر دَوْشَنده
كَلَا فَر اَوْ كَلَا بَر جَوَابِ كَر خَلُو اِيَجِيَهْ بَدَعْتْ اَوْلَا
خَوْرَلُو بُولَهْ يَابِ اللّٰمُ لَوْحُ حَفُوْظ دَوْشَهْ
لَوْحُ حَفُوْظ كُورْسَهْ عِلْمِ عَزْتْ مَالِ وِدْوَلِكْ
بُولَا لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ مُحَمَّدٌ رَسُوْلُ اللهِ دِيْسَهْ
عَلَيْدَنْ فُوْر بُوْر وَ دِيْنِيَهْ قَائِمُ اَوْلَهْ اَلْحَمْدُ
وَلَا فَوْقَ اِلَّا يَا اللهُ الْعَلِيَّ الْعَظِيْمُ دِيْسَهْ فُوْر
قَدُوْعِي تَسْنَهْ دَر اَمِيْنِ اَوْلَا دَشْمَانَهْ خَلْفِ
بُولَا وَ يَا خَالِيَا اِيُوَاوَا نَعْلِي اَعْلَل كُورْسَهْ خَالِ

72

دَوْشَندهْ يَا نَعِيْ كُلْ كُورْسَهْ نَعِيْ زِيَادَهْ اَوْلَهْ
اَكْر كُورْسَهْ كُلْ يَا نَعِيْ صَابِجِي بَمَشْنِ مَالِي
وِنَعِيْ اَز اَوْلَهْ لَوْحُ دَوْشَندهْ كُوبْ كُورْسَهْ
عَوْرَهْ هَكْمِ اِيْدَا كَر طَا شَدَنْ كُوبْ كُورْسَهْ
مَالِ بُولَا كِيْسَهْ دَوْشَندهْ كِيْسَهْ كُورْسَهْ
رَانِ طَا شِ كِيْسَهْ عَكْمِ اِيْدَا كَر بَر كِيْسَهْ
اَكَا كِيْسَدَنْ اَجَهْ وَرِيْسَهْ صَوَا شِي اَوْلَا
وِنَا مَضَعْتْ بُولَا كَر كِيْسَهْ بَرِيْسَهْ يُوْبِ
اَعْرِيَا بَعْلَسَهْ دَوْشَمَانِ شَرْدَنْ اَمِيْنِ اَوْلَا
كُورْسَهْ دَوْشَندهْ كُورْسَهْ هَكْمِ كِيْسَهْ
غَالِبِ اَوْلَا كَهْلَهْ دَوْشَندهْ لِيَا اِيْسَندهْ وَ كُورْسَهْ

كَهْلَهْ

ايدى الله تعالى اذل خشنود اول قوت
 ونصرت بواجبت وسارمت وبتا زابول
ميكائيل عم دوشنده ميكايل عم كورسه قال
 ونعت حاجي اول اول برده هر شسته او
 جوز لوق اول **مصحف** دوشنده مصحف كورسه
 قوت ونصرت وعلم ومبارك مال الذكر
مسجد دوشنده مسجد كورسه تابهسه
 دين اوردينه دائم وقائم اول وهيبته حسنة
 اول **مسيح** قوسين اجسه بزوجه
 ايش ايشليه ذكرا خلق بكنه **مسيح**
 بقلسه بر عالم كيشه اول **مخرب** دوشنده مخرب

زياده اول **مركعل** بسنه اوغا اول ويا عمل
 او كونه **لادن** دوشنده لادن كورسه خلق
 اراسنه خرمت بولا **مركلادن** جينسه ويا
 ققوسته بز كينه ايله دوست اوله **لاله** دوشنده
 وقتنده لال كورسه بز لطيف خواب اوغا
 اول **ليلك** دوشنده ليلك كورسه يا وز
 انديشلوكيشيه **مرك** ايه **مركليلك** بسنه ويا
 اولدورسه يا وز صايل كينسه لوك شيدا
 امين اوله **طب الميم محمد المصطفى ص الله**
م دوشنده **محمد المصطفى ص الله عليه**
 وسم كورسه ايك جهانده عزيز اوله وبرايش

دوشنده

مِسْك دوشنده مسيك كوزسه اوج و حيا
 ايجنه اوله اكر قوصينه ايشنه دغاسه قبول
 اوله **مَجْجُون** دوشنده مججون بيه باغ ذرك
 اوله اكر بجدك اوتور بيسه پادشاهون
 منفعت كوره **مَارُول** دوشنده مارول بلك
 ايوور **مَجْجَك** دوشنده دجك بيه منفعدر
 اكر كسه برحقير كيشيدك فائده كوره
مَجْلِس دوشنده شراب مجلِسِنكه اوتور
 عرت ايلسه بر فنا دايش ايشليه **اكر**
 مجلِسِنكه چالغوا اولسه وصيت كوره
مَجْج دوشنده مجج كوزسه اديسيه دوشله

كوزسه يا ايا بيه ديني واسلام كوزسه
 قوي اوله اكر خزانه نماز قلسه اوغلا **مِينِر**
 دوشنده مينر كوزسه حرمدر **اكر** مينر
 چيسته اولوق ايريه اكر اهل بيه شان
 لوق اوله اكر **نا اهل بيه** غصه **مَنَار** دوشنده
 مناره كوزمك خلقه داغ اولان كسنيه حكم
 ايد **مَعْل** دوشنده معمل اولسه اولوق و
 سرور لوق بوله **موم** دوشنده الله بنا رقوم
 طولوسه اركن ايسه عورت اصر و ايسه
 صحت بوله **مَسَا** ايريه وطنه كله عقل
 ايسه نشا دا اوله و يا خود اوغلا و يزي اوله

مسك

ميمون كورسه حيق رختند ايراف اول
 وغايبه حك ايدن ك ميمون اين بيسه فيغو
 اوله ك ميمون اولد ورسه قيعوا اوله **بيل**
النون نماز دوشنه نماز قلع بوج اودمك
 وياسقرايك رحمت بوله ك نماز نيك ايكي
 رعتم فليس سقايده ك مسجده جماعله
 نماز فلسه صيرها اوله نامه دوشنه بركي
 اكا نامه ورسه بر كند اكارين ديه ويا
 فائده لوجواب ايشيه نماز **دوشنه طلو**
ناريسه صحت و تسلا مت بوله ويا خود
 اليه مال كره ك اكنه ناريسه الد برسه كره

30

ك مچاك ايلسه رفته ولاحه يتسه
حاله دوشنه حله معور كورسه حله
 قومند فائده كوره ك حله دار كورسه
 انبسه **مك مچ** دوشنه مچ كورسه و بولسه
 ويا قسه اوغا اوله ويا الله برسه كره ك
 اوتك مچ قوربا رسه برسه دن اير دوشه
مهر دوشنه مهر نامه اورسه يار دوشه
 و برسه بر دوشند كير لوجوايشيه ك
 يار شاه مهرين و يرب برسه مهرسه
 بويك سرور لوج و يويك بوله وه برسه
 مهر كسه ايو صعد **ميمون** دوشنه برسه

ميمون

حکم ایدر یا الله حرام مال کبره شدیان دوشنده
 نزد یانه جیسه متلاصقه و یوحاک بوله
 اگر نزد یاندان امر کورسه ایش یا شنه چقمیه
باب الهاء هود بیجم عم دوشنده طوقد پیغمبر
 عم کورسه سفیه اردن و مسیده اردن رحمت
 کوره اما کرفوت و ظفر بوله **ها قونشی**
 دوشنده طوقد کورسه و یا خود طوشنه
 اقبال و دولت و عزت و قرمان بچک و حکمی
 روان اولق اول **هد هد** دوشنده هد هد کور
 سه خوش خیر و بیخی اول **هزار دشت** دوشنده
 هزار دشتان اوبنه و یا خود بیجه ده اوتورلر

نایج دوشنده نایج کورسه اوغلا اولقد
 اوج نایج کورسه اوغلا اوج اول **ترکیس**
 دوشنده ترکیس کورسه عورت ال یا قیری
 اول **خورد** دوشنده خورد کورسه آرا جوقا
 نده کورمکدر **نعاین** دوشنده نعاین کیسه
 سفر ایلیه و یا عورت ال و یا قولق ال کرمک
 یا خود دولت و عزت ابریشنه **اکوروت** نعاین
 کیسه همین حکم ایدر **اکر خامله ایسه** اوغلا
 دوشنه **اکر آری بوغسه** آره وار **نعیل** دوشنده
 نعل کورسه اولورد **نه فائده** کور **نفت** دوشنده
 نقت نایج ترکیس کورمک بی حیا و سوبی عورت

کورد

قوت و نصرت بول **خبر پيغمبرم** دوشنه چي
 پيغمبرم کورسه غايد و صلوات اوله
يونس پيغمبرم دوشنه يونس پيغمبرم کور
 سه کند و ايشنه ايو عقوبت کور کبروا
 سلامت رفعت بول **بل** دوشنه بل اس
 کورسه ريح زخت اوله ايرغون اسه صحت
 و سلامت و تند و رسلك اوله **کورسه** يراورد
 نده او نور ديد کوردي سلطانلوق و سرورلوق
بول **يعفور** دوشنه يعفور يا عفور رحمت و صا
 غلوق و سلامت اوله **کور** طوبى يا عورسه
 جري حياک مستفت و غصه اوله **دوشنه** يورين

کورسه برا و غيا اوله حافظ اولور دوشنه اوله
هرسه دوشنه هرسه کورسه برسنه انشه
 چمک و قدرجه الله مال کير **هدير** دوشنه
 کيتخ اگا هدير و برسه مال و نغمت و شازلو
کورسه **هو** **کورسه** دوشنه هو کورسه صحت
 و سلامت و شاذلق اوله **کور** هو بوزيم
 کورسه صير لوق و ريح و زخت اوله **باب**
التا **يعقوب پيغمبرم** دوشنه يعقوب
 پيغمبرم کورسه اوغال نري جوق اوله و زخت
ايريشه **يوسف پيغمبرم** دوشنه يوسف
کورسه حيايه ايله بهانه افغاره اير و حق

يَأْتِي الْمَسْكَةَ أَوْعِيًا أَوْلًا وَيُؤَدِّدُ لَهَا وَيُكْرِئُ اللَّهُ كَيْرَهُ
يَوْمَ يَوْمَ وَشَدَّةَ بَرْمَا غَنِيَّةَ يَوْمَ كُنْتُ كُورَسَهُ عَوْرَتِ
 الْمَخِ وَغَيْرَتَا يَوْمَ كَرِي يَوْمَ كَرِي التَّوْنِ أَيْسَهُ كَيْبَتِ
 وَأَوْلُو لَوْعَ يَوْمَ كَرِي كُورَسِ دَلِ أَيْسَهُ عَرَبِيَّةَ وَرَفَعَهُ
 وَشَدَّ ذَلْقَ كُورَسَ كَرِي دُكُورَدَلِ أَيْسَهُ تَوْتِ وَ
 نَضْرَتِ يَوْمَ كَرِي قَالِدَا يَوْمَ أَيْسَهُ يَفْقَسُو لَأَوْلِ
 كَرِي تَوْجِدَانِ أَيْسَهُ بَرَكْتِيْمَدَانِ مَنْفَعَتِ يَوْمَ
 كَرِي يَلُورَدَانِ أَيْسَهُ تَامَ قَوَّعِدَانِ قَائِدَةَ كُورَسِ
 كَرِي يَوْمَ كَرِي كَرِي فَاشَلُوا أَوْلُسَهُ أَوْلُو لَوْعَ وَوَدَّعَتِ
 يَوْمَ كَرِي **يَوْمَ قَوْتِ** دُورَشَنَّهُ يَأْتِي قَوْتِ كُورَسَهُ صَالِحِيْمَانِ
 عَوْرَتِ أَلِيْبَانْدَانِ اللَّهُ ذَالِ كَرِي **يَوْمَ تَطَهَّرَ** وَشَدَّةَ

كُورَسَهُ دُورَشَنَّهُ وَوَدَّعَتِ طَلَشِ وَغَيْرِي عَمَّ
 يَوْمَ بَرْمَا غَنِيَّةَ عَوْرَتِ أَلِ **يَوْمَ** دُورَشَنَّهُ يَوْمَ
 كُورَسِ كُورَسَهُ لَطِيفِ ذَرِيَا أَوْلُو يَوْمَ كُورَسَهُ
 عَلَنَدَانِ وَرَحْمَدَانِ وَتَوْرَقُودَانِ أَمِينِ أَوْلِ
 كَرِي يَوْمَ كَرِي قَالِدَا كُورَسَهُ غَضَلُوا أَوْلِ **يَوْمَ**
 دُورَشَنَّهُ أَدَمَ يَوْمَ كَرِي كُورَسَهُ يَسَهُ اللَّهُ كَرِي
 لَوْمَالِ كَرِي **يَوْمَ غَالِ** دُورَشَنَّهُ بَرَكْتِيْمَدَانِ
 يَوْمَ غَالِ أَوْلَعَلَشَنَّهُ عَوْرَتِي نَمُوقِيَّةَ **يَوْمَ**
 دُورَشَنَّهُ يَصَدَّقُ السَّكَةَ اللَّهُ حَزْمَتَا كَرِي
يَوْمَ مَكِّ دُورَشَنَّهُ صَوْدَهُ يَوْمَ كُورَسَهُ صَحِيحَتِ وَ
 سَلَامَتِ يَوْمَ **يَأْتِي** دُورَشَنَّهُ اللَّهُ بَرَكْتِيْمَدَانِ

٧٥

يَوْمَ طَهَّرَ كُورَسَهَ الْبَيْتَهَ مَا لِكَيْفِ اَكْر **بَيْتِهَ كُورَسَهَ**
 سَهَ زَحْمَهَ مَا لِكَيْفِ اَكْر **فَايَايَهَ اَيْسَهَ كَيْسَهَ**
 مَا لِكَيْفِ بَيْتِهَ اَكْر **هَيْكَلِهَ حَرَامُ مَسْنَهَ اَلْبَيْتِهَ**
بُوعَرَتِ دُورَسَهَ بُوَعُورَتِ كُورَسَهَ بَرَسَهَ خَسَهَ
اَوَّلَا اَكْر اَكْتِهَ اَيْسَهَ غَضَدُ نِيَاغُ دُورَسَهَ نِيَاغُ
كُورَسَهَ وَنِيَا لِسَهَ اَلْبَهَ حَارَلُ مَا لِكَيْفِ اَكْر نِيَاغُ
بَيْسَهَ عَا اَو كَرْنِكُ وَنِيَا طَعْرِي سُوَيْلِكُ بَرْدِي نِيَاغُ
دُورَسَهَ بَرْدِي بَرَسَهَ ظَمُّ ضَمَادَا اَوَّلَا يَارِي نِيَاغُ
دُورَسَهَ نِيَاغِي اَو لِسَهَ رَفَعْتُ وَخَمْتُ بَيْتِهَ
اَكْر نَا اَهْلُ بَيْتِهَ جِهَادَا اِيْلَهَ مَسْنَا نَا مَا اَلْبَيْتِهَ
اَيْسَهَ بُوَلُكُ دُورَسَهَ قُورَلُ كُورَسَهَ حَارَلُ مَا لِكَيْفِ اَكْر

يلان

يَلَانُ دُورَسَهَ يَلَانُ سُوَيْلِسَهَ فَنَا اَيْسَهَ
فَصَدِ اَيْسَهَ اَكْر يَادِسَهَ فَنَهَ يَلَانُ سُوَيْلِسَهَ
جَفَا كُورَسَهَ يُولُ دُورَسَهَ يَادِسَهَ اَهْلُ يُولُ
لِنَهَ يُولُ رُوسَهَ شَرِيْعَتِ يُولِنَهَ قُوِي اَوْلَا
اَكْر كُورَسَهَ شَهْرَدَنُ كَيْدَرَا مَا يَلَانُ اَكْر
فَجْرُو كَيْدَرَا اَيْسَهَ سَرْدُ كُورَسَهَ اَوْلَا
وَيَاخُوْدُ اَيْسَهَ يَقِيْنُ اَوْلَا اَكْر وَاوَدُ فُوِي بَرِي
بَيْسَهَ عَظْمُ حَتْمُ اَوْلَا يُولُ دُورَسَهَ
اَوْلُو فُوِي يُولِيْنُ كُورَسَهَ اَنْ قَا نَهَ كُورَسَهَ
اَكْر كُورَسَهَ فُوِي يُولِيْنُ كُورَسَهَ جُوِي
قَا نَهَ كُورَسَهَ اَكْر يُولُ يَغْلِسَهَ مَكْرُوَهَ اَيْسَهَ اَيْسَهَ

80-b

KÜLTÜR BAKANLIĞI
Ankara Halk Kütüphanesi

Kayıt No: 395942
Sıra No: 133-3

اوج يعجبونك اخرج اولنور بوسنخه
 جمع جعفر اشارت ذال دنيا له اشارت
 ذال ذوالقرينة اشارت سبق سله
 اشارت صاد صقيه اشارت بوهر
 فلوك يوقارو يانته دكر اولنان قول اول
 اسم صا جيندر هذاسنخه سكرانه
 جعفر صادف دايال ذوالقرين سلطان
 فارس صجيب روى الاعضاء بانك
 اورنا بص سكرسه شرق دولت بولج
 عرت وختنت اولد جاعله سفر قله ذ
 نقل خلك ايه ص بانك ادى سكرسه

حرفه

خلق ابي سوه جمع خلق اكا صحت ايه د
 خلقك اولوسى اولد اولوك نظر قله ص مال
 ارضه بانك اوكي سكرسه اقدن بر بلا
 صوه واقعده دن نجا بولد مال خلاص
 اولد غصدن قوريله ص مال جومعى اولص
 الين سكرسه غصدن خلاص اولج مال
 خرج اولد غصه بى فغ اولد مال ايله نرف
 بولس تشويش كچه ص بانك صناع ياني
 سكرسه جوق خبر لر ايشك يراقن حكايت
 ايشه د خالف سوز ايشه ذ سفر ايه ص
 مال خالص قله ص بانك صول ياني سكرسه

حرفه

مال زیادہ اولیٰ سعادت الہیہ و فرح نشانی
 اولیٰ دولت و سعادت بولاس نشاد کام اولیٰ
 ص صاع کوز کوشنہ سے سگریہ منفعت ایشہ
 غنہ ایشہ و خیر ایشہ و خوشحال
 قہر اولیٰ اندویشہ واقع اولیٰ ص صول کوز
 کوشنہ سے سگریہ غایت کلہ و متافیر
 ایشہ و توفیق کلہ و خیر ایشہ س کوز
 اسرار ظاہر اولیٰ ص صاع کوز توفیق سگریہ
 ابوسوز نقل اولیٰ غایت کلہ و فرح مخیر
 اولیٰ منفعت ایشہ س فائدہ ایشہ ص
 صول کوز توفیق سگریہ مکتوب کلہ و فرح

معیشت انسان اولیٰ اولیٰ بولاد طغویٰ
 سوز سوزیہ و اولیٰ ایشہ نبلیہ
 مال و منفعت بولاص جملہ یا من سگریہ
 اولیٰ بولاص منصب بولاد راحت و مسرور
 اولیٰ ز عمل شرف بولاص مال و منفعت بولاص
 ایک فاش اور تاسیہ سگریہ نشاد خندان
 اولیٰ ملالت بولاد و بکنل ایشہ قیلہ و
 نفع مال بولاص نشاد لای بولاص ص صاع فاش
 سگریہ خیر و حرکت بولاد بشارت بولاد
 فرح و مسرور بولاد و بکنل اور اولیٰ اولیٰ
 لوی و حرمت ص صول فاش سگریہ

د غایب کله د شاد طام اول سوسود مسدا اول
 ص صاع کوز تمام سگرسه رععت خا طرا ایدم
 برامز ایش واقع اول د خرف اول د فرغ ایشه م
 اولولوی وضمت بول ص صول کوز تمام
 سگرسه دولت وعزت بولم تقوی بیته د
 غصه کیده د خیر خیر ایشه س خسته الک چکه
 ص بوزنک صاع دلوی سگرسه طافان بوله
 د برغصه ایشه د اهلندن خیر شسته د
 خوشلوی بولس مال واولولوی بولم بوزنک
 صول دلوی سگرسه اهلندن خیر کوره اولوی
 بول دود خا طه طفر بول د مال جمع ایدم مس منعت

فریح صخرف اول د الیع مسکتر اول د خیر صبر
 کله مسکایب ایشه ص صاع کوز کوز یوقار
 قباغی سگرسه غناک اول د کتتر واقع اول د
 حرم شادان اول د بشارت اول د برار زحمت
 ص صول کوز کوز یوقار قباغی سگرسه انک
 ایله ظرافت ایدلن غایب کله دلطقه اید
 د مراد حاصل اول د فریح صخرف اول ص صاع
 کوزک اشاعی قباغی سگرسه فایده ایشه د
 اوزق سفر اید د خیر نامه کله د عظیم اید
 بول مس خصوصت واقع اول ص صول کوزک
 اشاعی سگرسه خرفی صحت ایدم خا طه خور اول

دویز

محمد بن قزوين له تسليم خسته اوله اسما بجد قوريله
ص صول يکاي سگينه مال و خرم بوله
 مظهر اوله بشارت و نشانلق بوله نه به دور اوله
س خصوصته مظهر بوله ص اکلک صاع ياي
سگينه از حق خسته لک واقع اوله بخت و
 خست بوله مخرج مخوف اوله نه خشا اوله
 من در خاصه اوله ص اکلک صول ياي سگينه
 او تانه حق ايش ايله رحمت و ملائک بوله
 خصوصت واقع اوله نه بخت جگر منفعت
بوله ص صاع قول سگينه بجا تسليم اوله
 صاع غلق اوله دايه و سلامت اوله نه خشا خرم

ايشه ص بونه تمام سگينه بونجه اوله
 سند و رست اوله نه غايب کله نه کور کونسته
بوله ياک ايش دوتص بونک اوجي سگينه
 اوله لوق بوله نکت و واقع اوله نه راحت و خرم
 اوله نه مراد حاصل اوله اوله اوله و خست
بوله ص بونک صاع ياي سگينه حق مال بوله
 نه مخرج مخوف اوله دايه و سور واقع اوله نه خشا
قوج اوله مغرب اوله ص بونک صول ياي
سگينه مراد نه قاده اوله دينا اوله نه مظهر اوله
 نه مينا فر ايشه ص قه خسته اوله صاع
يکاي سگينه بوايشدن و نه کله عورت اوله

عز

خَسَةَ الْكُدِّ قَوْلُهُ جِ خَصُومَتٍ وَاقِعٌ أَوْلَادُ
رَحْمَتٍ عَارِضًا أَوْلَادُ بَرَاءَتٍ سُورَةُ نَقْلِ بَيْتِهِ سِ
مَا لَيْتَ أَيْبَتَهُ صِ أَوْسَتِ دُونَ غِي سَكْرَتَهُ
بِقَوْلِهِ بَرَاءَتِ بَيْتِهِ جِ خَصُومَتٍ وَاقِعٌ أَوْلَادُ
صَوَّأَسْتَهُ ظَفَرٌ بَوْلُهُ ذُو شَوَّانَةِ ظَفَرٌ بَوْلُهُ سِ
اِخْتِلَافٌ وَاقِعٌ أَوْلَادُ اِشْتَاغَلَهُ دُونَ اِفْتِاحِ سَكْرَتِهِ
خِلَافَتِ أَوْلَادِ كُنْدٍ وَاهْلِيَاءَهُ مَا جَرَّ بَيْتَهُ أَوْلَادُ
خِصْلَتِ بَيْتِهِ عِدَاوَتِ أَوْلَادِ بَرِّ وَبَسْتِي كَوْمِ سِ
مُنَاوَنَةِ مَسْجِدِ طَلَبِهِ صِ اِغْتِصَابِ يَأْتِي سَكْرَتَهُ
أَوْلَادُ بَرِّ سُورَةُ نَقْلِ بَيْتِهِ جِ اَوْعَلَدْنَا سُورَتِهِ دِ اَوْعَلَدْنَا
جِ اَوْلَادِ اَوْسَتِ دُونَ غِي وَاقِعٌ اَوْلَادُ اِغْتِصَابِ

أَوْلَادِ مَا دُوَّخَاتِ اَوْلَادِ صِ حَوْلِ قَوْلِهِ اِنْ سَكْرَتَهُ
نَقْلًا وَتَحْوِيلًا أَوْلَادُ رَحْمَتٍ وَمَشَاهِلُهُ قَوْلُهُ دِ خَطَرُ
لَوْحَتِهِ أَوْلَادُ فَرَادِ وَخَلَصَالِ اَوْلَادِ سِ سَفَرٌ وَهَوَّارَتِ
أَوْلَادِ صِ اِغْتِصَابِ سَكْرَتِهِ اَنْدَلَسُ سُورَةُ نَقْلِ بَيْتِهِ
لَرَجِ بَشَادَتِهِ أَوْلَادُ شَادَا بَرِيَّتِهِ ذِمَالِ اِحْتِ
بَوْلَادِ تَحْوِيلِ نَقْلِ اَوْلَادِ اَوْلَادِ نَامِ سَكْرَتِهِ
غَائِبِ كَلَامِهِ جِ عَرِيَّتَهُ اَكْلَهُ دِ سَفَرٌ بَرِيَّةِ
لَرَجِ شَادَا نَامِ اَوْلَادِ سَفَرِ وَاقِعِ اَوْلَادِ بَوْلَادِ
صِ اِغْتِصَابِ اِنْ سَكْرَتِهِ اَكْلَهُ دِ وَاسْتَلَقَ اَيْتَهُ لَرَجِ
اِسْتِغَابَتِ اِبْرِيَّتِهِ دِ مَنَعَتِ وَاقِعِ اَوْلَادِ سَفَرِ
كَوْمِ اَوْلَادِ اَوْلَادِ بَوْلَادِ بَوْلَادِ نَقْلِ بَيْتِهِ سِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

صَوْلُ يَأْتِ سَكْرِيَسَه خُصُومَتِ وَاِجْعَ اَوَّلَه **ع** اَوْظَلَّ
 طَوْغَه **د** بِجَمَازِ سَلِيمِ اَوَّلَه **د** زِيَادَه مَالِ بُولَاسِ
 عَظِيمِ غَضَبَه **ص** اَكْثَرُ نَامِ سَكْرِيَسَه مَالِ
 خَاصِلِ اَوَّلَه **ع** خَيْرُ وَحَمِّ اَوَّلَه **د** مَشَادُ كَامِ اَوَّلَه
 وَضَائِكِ اَوَّلَاسِ اَوْ لَوْلُو خَاصِلِ يَه **ص** بُوغَا زَكِ
ضَاعُ يَلَا سَكْرِيَسَه وَنَاشِرَتَا اَيْلِكِ كُوْرَه **ع**
 خَلُوْه اَكَاثَا قَالَه **د** اَهْلُ حُكُوْمَتِ اَوَّلَه **د** اَيُوْنَامِ
 بُولَاسِ **د** وَسَلْتَرَتَا لُ مَشَادُ اَوَّلَ **ص** بُوغَا زَكِ
صَوْلُ يَأْتِ سَكْرِيَسَه قَرْنَا شَرْتَا خَيْرُ كُوْرَه **ع**
 خُصِيْرَتَا لُ فَا لَيْدُ كُوْرَه **د** غَاثِيْدُ طَالِ اِيْرَه **د**
 دَوْضِي لَه ظَهْرُ بُولَاسِ غَاثِيْتِ فَا وَا لُ اَوَّلَ **ص** بُوغَا زَكِ

ويع

نَامِ سَكْرِيَسَه نَعُوْدُ بَا بِلِه نَهَا مَرِ ذَا لِكِ غَاثِيْتِ
 اَيْلَه يَأْتِ دُرُوعِ مِثْلِه **د** مِثْلِه **د** مِثْلِه **ص** مِثْلِه **ص**
ضَاعُ اَجْمَلِ سَكْرِيَسَه غَضَبَه اِيْرِيَسَه **ع** بُوْرَجِي
 اَوْدَنَه **د** مِيْرَاثِ خَاصِلِ اَوَّلَه **د** فَا يَدَه خَاصِلِ اَوَّلَه
ص فِتْوَعِ اِيْرِيَسَه **ص** **صَوْلُ اَجْمَلِ سَكْرِيَسَه**
 اَيُوْنَامِشِ قَالَه **ع** مَالِ جَمْعِ اَوَّلَه **د** مَشَادُ لِقِ اِيْرِيَسَه
د مَعْرَلَتِ وَحَمِّتِ بُولَاسِ اَوْ لَوْلُو زِيَادَه
 اَوَّلَ **ص** **ضَاعُ يَأْتِ سَكْرِيَسَه** بَرَا زَكِ حَمِّتِ
جَكْ وَنَكْتَرُ وَاِجْعَ اَوَّلَه **د** اِيْرَاقِ مَرِجِ وَاِجْعَ اَوَّلَه
د اَزْجَه خُصْمَتَا اَوَّلَ **د** نَالَانِ وَصَلْبَرِ اَوَّلَه
ص **صَوْلُ يَأْتِ سَكْرِيَسَه** خَيْرُ مَرِجِي اِيْرِيَسَه

في شاد كلام اولاد و زخناك اولاد و خاين صل
 اولاد و زخناك اولاد ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص
 استنباي زياده اولاد و پاك كيسه كيه و شوق
 بيوريله و خلعت كيه س پاك طوره كيه ص
 صول او صوزي مسكرسه مرادينه ايريشه و
 بشاد اولاد و اصيل خاين اولاد و سرور واقع
 اولاد مسقصوديه ايريشه ص ص ص ص ص ص ص
 بخار سلامت اولاد و تكتر واقع اولاد و برادر
 خسته اولاد و سرگردان اولاد و خستاك واقع
 اولاد صول و برينك مسكرسه شاد كلام اولاد و
 سرور بچين اولاد و سرور اولاد و ايريشه خسته

اولاد و غير فراخ اولاد ص ص ص قول مسكرسه
 و وسين كناره كتوره و صل واقع اولاد
 خاين اولاد و شاد كلام اولاد و ص ص ص
 ايريشه ص ص قول مسكرسه نعمت زياده
 اولاد و نوح ايريشه و فائده اولاد و منفعت
 ايريشه س خير و راحت اولاد ص ص ص ص
 خصومت واقع اولاد و منافقته قله و مشقت
 جديد اولاد حرم و شاد خندان اولاد و جنك
 واقع اولاد ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص
 اولاد و خاين اولاد و خصومت اولاد و ايريشه
 بولاد نعمت و خصومت بولاد ص ص ص ص ص

اوله معبث است اولاد وخت ديله ذ
مناقشه قله س حسنك واقع اولاد صول
الك اوره برفاغي برعورت ايجون دعوى
قيله مثله ذ مثله ذ مثله ص طاع
الك دورديجي برفاغي منفعت ايرشه نفع
ايرشه د فائده ايرشه ذ شاد خرم اولاد
بياز اولاد صول الك دورديجي برفاغي مال
جمع اوله خيمت خيمت بورد كار ضعيف اوله ذ
اولوق زياده اولاد نيا نيسه يابله اوله ص طاع
الك ص حيه برفاغي يرام سوز نقل اوله غفته
ايرشه د اوله ايرشه ذ نو انكار اولاد ذر ك انوار اوله

برفاغي مكرسه اولور دن اوله استخالت ايرشه
غصده فور تله ذ تربيت بول س غدر اوله
اولاد صول الك نياش برفاغي اولوق بول
دولت وخت بول د خاجت راول اوله ذ نعت
قراوان اولاد مالدار و صمغ اوله ص طاع
الك شهادت برفاغي مكرسه يرام سوز نقل
ايده اندن ك لور وايت ايده لرد اير ايدله
ذ نعت اوله س حفته يالان سونيله لرد
ص صول الك شهادت برفاغي حقي سوز لرد
چكه مثله ذ مثله ذ خير حرم اولاد ك لور سوز
اجله ص طاع الك اوره برفاغي خصوصت واقع

ايريشه و **مشاد حرم** **الملك** **اصيد** **خاصيل** **اوراس**
فوج **ومسرت** **اوراص** **صباغ** **يلك** **سكركسه** **مال**
زياده **اوله** **نعمت** **واجر** **اوله** **حلال** **درقه** **ايدنه**
ذ **مال** **جمع** **اوراس** **في** **خير** **ايريشه** **ص** **صون**
يلك **سكركسه** **صلايت** **وخصمت** **بوله** **رفعون**
بوله **مشاد** **كام** **اوله** **ذ** **منفعت** **زياده** **بولاس**
ذ **ولت** **زياده** **اوراص** **كوكسي** **سكركسه** **دوستين**
الكوره **ذ** **دعوت** **ايه** **لذ** **عزت** **كسركوره**
ذ **غائب** **كله** **ص** **صلا** **اوراص** **بورك** **سكركسه**
براز **عصه** **ايريشه** **ذ** **مالك** **ايريشه** **ذ** **براز**
الذ **ايريشه** **اوله** **ذ** **خير** **اوراص** **متوهم** **اوراص** **صباغ**

ص **صون** **الملك** **صحيه** **اوراص** **مقال** **الكيره** **ذ**
غنيمت **اوله** **ذ** **غنيمت** **ودولت** **ارته** **ذ** **خير** **ايريشه**
ص **نعمت** **فوج** **اوراص** **صباغ** **ال** **سكركسه** **غنيمت**
ايريشه **ذ** **خاجت** **روا** **اوله** **ذ** **اوله** **ذ** **خير** **اوله**
ذ **فوج** **ايريشه** **ص** **خايتك** **نعمت** **ايريشه** **ص** **صون**
ال **سكركسه** **توانك** **اوله** **ذ** **اقبال** **ونعمت** **اوله** **ذ**
فوج **ايريشه** **ذ** **تندروست** **اوراص** **اهلذ** **ذ**
كسكه **قوت** **اوراص** **صباغ** **يا** **خير** **سكركسه** **استا**
زياده **اوله** **ذ** **ياك** **كيسه** **كبه** **سطلعت** **ايريشه**
ذ **مشريف** **بيوريله** **ص** **ياك** **طون** **كبه** **ص** **صون**
يا **خير** **سكركسه** **مرا** **ذ** **خاصيل** **اوله** **ذ** **مقصوده**

ايريشه

يُطْلَقُ سَكْرَتَهُ نَقْلَ خَوِيلٍ أَوْ لَحْمٍ تَكْرُرًا فَرَجَ أَوْلَادٍ
 فَرَجَ مَخْرُجٍ أَوْلَادٍ مَخْرُجٍ أَوْلَادٍ جَاءَتْ فَائِدَةُ أَوْلَادٍ
صَوَّلَ يَطْلُو سَكْرَتَهُ حَسَنَتَكَ وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ عَزَّتْ
 زِيَادَةُ أَوْلَادِهِ أَوْلَادُهُ أَرَادَ تَشْرِيفَ بَوْلِهِ مَعْنَى أَوْلَادِهِ
صَصَاغٌ كَرَوَانٌ سَكْرَتَهُ عَوْرَتُ الرَّبْعِ كَبِيرٍ
 وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ أَوْ عَلَنَدًا سَوِيئَةً عَدُوًّا خَلَا
 أَوْلَادَهُ غَضَبُهُ زَائِلٌ وَأَوْلَادُهُ صَوَّلَ كَرَوَانٌ سَكْرَتَهُ
 صَدَقَ وَبَرِحَ أَمَّا سَوِيئَةُ أَوْلَادِهِ فَتَرْبَةُ زِيَادَةِ أَوْلَادِهِ
 رَفَعَتْ بَوْلَاسًا وَغَادَ وَغَنَةً **صَبِيحٌ صَاغٌ يَابِزٌ**
 سَوِيئَةٌ وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ خَاطِبٌ رَوَّاءٌ أَوْلَادَهُ غَنِيْمَةٌ تَبْنِيهِ
 ذُو فَائِدَةٍ فَتَوَجَّهَ أَوْلَادُهُ يُوَجِّبُ تَبْنِيَهُ **صَصُولٌ يَبِيحٌ**

بها

يَابِزٌ سَكْرَتَهُ تَزْوِجٌ وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ عَزَّتْ زِيَادَةُ
 أَوْلَادِهِ تَشْرِيفُ زِيَادَةِ أَوْلَادِهِ رَفَعَتْ وَخَشِنَتْ أَوْلَادَهُ
 عَقْدَ بِنَاغٍ وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ كَوَيْلٌ سَكْرَتَهُ تَشْرِيفٌ
 وَغَنِيْمَةٌ بَوْلُهُ رَفَعَتْ بَوْلَهُ أَوْلَادُهُ أَوْلَادُهُ تَمْصِيْبٌ
 زِيَادَةُ أَوْلَادِهِ عَقْدَ بِنَاغٍ وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ فَاسْتَقْبَلَ سَكْرَتَهُ
سَهٌ بِنَاغٌ وَاقْتَرِحَ أَوْلَادَهُ مُوَافِقٌ حَضَلَتْ أَوْلَادَهُ
 عَزَّتْ عَوْرَتُهُ كَوَيْلٌ أَوْلَادُهُ أَيْلُوكِيْنٌ سَوِيْلِيَّةٌ
كَيْسٌ قَوَطِرٌ تَدْبِيحٌ تَشَادُ أَوْلَادَهُ فَاسْتَقْبَلَ أَوْلَادَهُ
عَبِيْبٌ أَوْلَادُهُ زِيَادَةُ مَصْبِيْبُهُ اِبْرِيْبِيَّةٌ وَفِي
 عَوْرَتِهِ دَبِيْلِيَّةٌ تَشْرِيفٌ بَوْلَاسًا فَرَادَ خَاصِلُ أَوْلَادِهِ
صَرِيْحٌ وَتِيَاخُوْدَةٌ ذِكْرُ سَكْرَتِهِ قَوْلُهُ تَدْبِيحٌ

اَوَّلَسْ قَرِيْبَانِ اَوَّلَصْ صَنَاعِ اَوَّلِيُوغِي سَكْرِيْسَه اَنَّهُ
سَوَارِ اَوَّلَجِ سَرِي ظَاهِرِ اَوَّلِدِ كُوْرِي نُوْرِي اَنَّهُ
دَشَادِ كَامِ اَوَّلَسْ اَيْلُو كِيْلَه اَكَا لِرْ صَوْل
اَوَّلِيُوغِي سَكْرِيْسَه بَرَا زَرْجَتِ چَكْ كُوْجِيْلَه
اَجْنَه دَخِيْرَجِيْرِ اَيْتِه دَشَادِ اَوَّلِ مَالِ
زِيَادَه اَوَّلَسْ غَايِبِ مَالِ بُوْلَصْ صَنَاعِ اَوْتَرِيغِي
سَكْرِيْسَه حَلَالِ مَالِ بُوْلَجِ فُوْعِ اَيْرِيْسَه دِ
فَايْدَه بُوْرَدِ اَرَجُوْ حَقَّة اَوَّلَسْ اَزْ فُوْ بُوْلَصْ
صَوْلِ اَوْتَرِيغِي سَكْرِيْسَه مَلُوْكَ اَوَّلَجِ مَفْكِرِ اَوَّلِ
دِيْجَارِ سَلِيْمِ اَوَّلِدِ حِيَالِ وَايْفِ اَوَّلَصْ مَعْصِيْبِ
وَايْفِ اَوَّلَصْ صَنَاعِ دِيْرِي سَكْرِيْسَه مَلُوْكَ اَوَّلَه

بَعِ اَيْرِيْسَه مِثْلَه دَحَا كُوْدِ خَبِيْرِي
د اَوْتَرِ دُوغَه دَوْنِ اَيْرِيْسَه صِ حَا يَه رَا سَبْتِ
خَا جَتِ رُوَا اَوَّلَجِ بَرْمُهْمِ اَيْتِه دُوْشَه دُوْلَدِ
خَا صِلِ اَوَّلِدِ مَقْصُوْرَه اَيْرِيْسَه اَوْ مِيْدِ وَا
قَالَه صِ حَيَا جِيْبِ سَكْرِيْسَه بَخَا وَايْفِ اَوَّلَجِ
مِثْلَه دَشَادِ كَامِ اَوَّلَصْ مِثْلَه مِثْلَه
صِ صَنَاعِ بُوْدِي سَكْرِيْسَه بَهْتَانِ وَايْفِ اَوَّلَجِ
دُوْشَمَانْدِي سُوْرِ اَيْتِه د اَكَا اَمْرِ اَيْتِه كُرْدِ
قِيْ اَيْتِه اَوْتَرِيغِي فُوْطَرِنْدِي سُوْرِ اَيْتِه
صِ صَوْلِ بُوْدِي سَكْرِيْسَه شَتَا دُوْغِ اَيْرِيْسَه عِ
غِيْبِ اَيْتِه د اَوَّلِ اَيْتِه قِيْلَه د عَقِيْمِ عَقْصَه وَايْفِ

طوبى سكرسته يرافه سوزنقال يده ع شناد
كلام اوله دخايدن كوم كوره دمسر ونا اوله
ص مثله ص صناع اياق بند كاه اوراق سفر
ايه ع حنجر ندين فاينه كوره دميلدوك
سون ايشله ذ اربادون خيمر كوره ص ايوال
دوست اوله ص صول اياق بند كاه عظم
سفر يديه ع اولول له صحبت قله د ايود و
كوره ذ اراجو رحمت كوره سد و سوله سونه
ص صناع اياق اوستي عرت زيارده اوله ع
شناد كلام اوله د طاعت قله ذ شناد لغله
سفر يديه ص مثال زيارده اوله ص صول اياق اوستي

ع شناد كلام اوله دستر ظاهر اوله ذ خيال واقع
اوله يرا ذ تگتر واقع اوله ص صول ديري سكرسته
اولول كوره ع مشا هله اريسته د فوج اريسته
ذ خايجت روا اوله يوجب فرسته بولص صناع
انجي سكرسته مالا ذ اوله ع مالا فالد اريسته
د دوستلي واقع اوله ذ مالا اوله اولورته
بولص صول انجي سكرسته خايجت روا اوله ع
آه سوار اوله ذ مالا ربه ذ منفعت يارا اوله
ص خياله ص صناع طوبى سكرسته غايب دوستي
كلاه ع برعزير قونوق كله ذ برعكسه ايله و
واقع ايله ذ تمام منفعت بولص مثله ص صول

طوبى

فرح ابريشمه عزت صفنا بولم صلح اياغك
بامش برماغي عري زياده اولم غايب كلاه
د قورقوسوز اولم مملكت اولم غدن
خلاص اولم صول اياغك بامش برماغي
حقدن افيش بيشه وطيندن غايب
كلاه د منسا فر كلاه د دوستلن ايشه
س صحت اورم اولم صلح اياغك بكم برماغي
خستاك دن قورتيله مرتبه زياده اولم
غصه لو اولم خول اولم غناك اولم
صلح اياغك بكم برماغي عزت زياده اولم مال وافر
اولم د ملوك اولم د منسا د كلام اولم عزت

مال زياده اولم مال جمع ايله د دين انا
اييله د مسرور اولم عزت اولم صلح اياغ
البحالت ابريشه خشمت زياده اولم منفعت
ابريشه د مملكت ابريشه عزت نشايه اولم
صول اياغك خاكدن ايلك كورم ولايت
د فرح اولم استيالت بولم رفعت بولم
مجله صلح اياغك سكرسه دوستلن ايله منسا
فته قله د ندامت بيشه د منسا د كلام اولم
اندن سلوسو قله س انفعال صلح اياغك اولم
مجله صول اياغك سكرسه اولم لودن تربيت
اولم قورقوز زياده اولم اولم لودن زياده اولم

بؤلمه مقبول اولاص صاع اياغك سربجه
برفاغى مالات واقع اوله مكنوب ايريشه
د خيمه خبر كله ذ خيمه اولاس سرور خط اصل
اولاص صول اياغك سربجه برفاغى حرمست
زياده اوله سرور اوله بزه وكت كوره
نه دولتته ايريشه س نقل وحر ككت
ص صاع اياغك جمله برفاغى يقين سغز ايديه
ع ناصواب سور د نقل حركت ايديه
برسته واقف اوله س شاد و خندان اوله
ص جمله صول برفاغى تند رست اوله ع
مالات ايريشه د دولتت زياده اوله ذ

زياده اوله مال و اخرا اوله ملوك اوله ذ شاد
كلام اولاس عزت و دولت بول ص صاع اياغك
اورته برفاغى عزت بوله راحت وصال بول د
مشتاذ لوق ايريشه ذ ايسوز ايشيه س
صوق مال الكيره ص صول اياغك اورته برفاغى
برعزير ياز كوره ع سعا تلو اوله د عورت
ديليه ذ مال زياده اولاس برعزير كوره ص
صاع اياغك دورديجى برفاغى ترويج واقع اوله
ع مثله ذ مثله ذ مثله ص مثله ص صول ايا
عك دورديجى برفاغى اوله سربجه بولم دولت
واقفال بولم حرمست زياده اوله ذ عزت دولت

غَائِدُنْ خَمْرُ كُلِّهِسْ بِرَأْفَتِهِ كَوْرِهِ **ص**
 أَكْرِيَادُنْ قَلْدِي سَكِينُهُ تَرْوِيحٌ وَأَقِيعٌ أَوْلَهُ
 بِعِزَّتِ زِيَادَةِ أَوْلَادِهِ طَالُ خَاصِلِ أَوْلَاهُ
 نَشَادَاتُ كَأَمِ أَوْلَاسِ طَالُ وَمَنْفَعَةٌ
 بِأَوْلَاسِ لَا يَعْلَمُ الْعَيْبُ إِلَّا اللَّهَ نَتِ الْكَلْبِ
 بِعُونَ أَمَهُ الْمَلِكِ الرَّهْبَانِ

م
 م
 م
 م

(Faint, mostly illegible handwritten text within a rectangular border)